

STORTINGET

Dokument 15:8

(2024–2025)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 1051–1200
02.02.2025–12.02.2025

Innhold

1051. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. konverteringsordning for IB-karakterer, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	11
1052. Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. behandlingsskø, besvart av helse- og omsorgsminister	12
1053. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. Kystverket, besvart av fiskeri- og havminister	14
1054. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. strømstøtte, besvart av energiminister	14
1055. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. hytteiere, besvart av energiminister	15
1056. Fra stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand, vedr. utredning av «Norgespris» på strøm, besvart av finansminister.....	16
1057. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. ledig privat kapasitet i spesialisthelsetjenester i Trøndelag, besvart av helse- og omsorgsminister	17
1058. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. endret nivået på fastpris, besvart av energiminister	18
1059. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. seiling i verdensarvfjordene, besvart av klima- og miljøminister	19
1060. Fra stortingsrepresentant Lisa Marie Ness Klungland, vedr. ADHD, besvart av helse- og omsorgsminister.....	20
1061. Fra stortingsrepresentant Nikolai Astrup, vedr. elmarkedsdirektivet, besvart av energiminister	21
1062. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. rettigheter etter opplæringsloven for elever ved de skolene som blir lagt ned i Innlandet, besvart av kunnskapsminister	22
1063. Fra stortingsrepresentant Tina Bru, vedr. innføre «Norgespris», besvart av energiminister	22
1064. Fra stortingsrepresentant Tina Bru, vedr. «Norgesprisen», besvart av energiminister	23
1065. Fra stortingsrepresentant Helge Orten, vedr. kostnader for staten med «Norgespris», besvart av energiminister	23
1066. Fra stortingsrepresentant Helge Orten, vedr. justering av «Norgesprisen», besvart av energiminister.....	24
1067. Fra stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde, vedr. hvem som skal tilby avtalen om «Norgespris», besvart av energiminister.....	24
1068. Fra stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde, vedr. om «Norgespris» var utredet i tråd med Utredningsinstruksen før regjeringens pressekonferanse 31. januar, besvart av energiminister	25
1069. Fra stortingsrepresentant Ingjerd Schie Schou, vedr. hvordan kraften til «Norgespris» kjøpes inn, besvart av energiminister	25
1070. Fra stortingsrepresentant Ingjerd Schie Schou, vedr. begrensninger som vil gjelde for dem som tegner avtale om «Norgespris», besvart av energiminister	25
1071. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. konsekvenser «Norgesprisen» vil kunne få for spotprisen og tilgang på andre fastpriskontrakter, besvart av energiminister	26
1072. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. helårseffekten av å innføre fastprisavtaler på 40 øre til husholdninger, besvart av energiminister.....	27
1073. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. hvordan forslaget om «Norgespris» vil påvirke strømforbruk, vanddisponering og forsyningssikkerhet under kraftmangel og høye priser, besvart av energiminister	27
1074. Fra stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen, vedr. risikoen for at «Norgesprisen» fører til skadelig markedstilpasning, besvart av energiminister	28
1075. Fra stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen, vedr. hvordan «Norgesprisen» ventes å påvirke spotprisene i prisområdene NO3 (Midt-Norge), NO4 (Nord-Norge) og NO5 (Nord-Vest), besvart av energiminister	29
1076. Fra stortingsrepresentant Nikolai Astrup, vedr. om «Norgesprisen» vil kunne oppheves, besvart av energiminister	29
1077. Fra stortingsrepresentant Jan Tore Sanner, vedr. reduksjon av strømforbruket gjennom «Norgesprisen», besvart av energiminister	30
1078. Fra stortingsrepresentant Jan Tore Sanner, vedr. rammevilkårene for fjernvarme, besvart av energiminister.....	30
1079. Fra stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg, vedr. Oljefondets investeringer i selskapet Energy Transfer LP, besvart av finansminister	31
1080. Fra stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg, vedr. Dovrebanen, besvart av samferdselsminister.....	32
1081. Fra stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen, vedr. planer om en enorm sprengstoffabrikk i Hurummarka, besvart av	32
1082. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. Raumabanen, besvart av samferdselsminister.....	33

1083. Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. jordbrukssektoren, besvart av landbruks- og matminister	34
1084. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. diskriminering i norske domstoler, besvart av justis- og beredskapsminister	36
1085. Fra stortingsrepresentant Aleksander Øren Heen, vedr. kartgrunnlaget for Filefjell tamreinlag sitt konsesjonsområde, besvart av landbruks- og matminister	37
1086. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. brudd på lærenormen, besvart av kunnskapsminister	37
1087. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. bompengeproposisjonen for K5 Arna-Stanghelle, besvart av samferdselsminister	38
1088. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. asylmottak i trygge tredjeland, besvart av justis- og beredskapsminister	39
1089. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. bruken av hijab på barn, besvart av kunnskapsminister	39
1090. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. forskjell på straffeutmåling for tilsynelatende like lovbrudd basert på lovbryters inntekt, kjønn etnisk bakgrunn mv., besvart av justis- og beredskapsminister	40
1091. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. kraftverk, besvart av energiminister	41
1092. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. EØS-avtalen, besvart av utenriksminister	42
1093. Fra stortingsrepresentant Sandra Bruflot, vedr. barneskoler, besvart av kunnskapsminister	43
1094. Fra stortingsrepresentant John-Peder Denstad, vedr. prosjekter for industri utbygging som er lagt bort eller satt på hold på grunn av manglende tilgang på eller prioritering av kraft i de ulike regionene i Norge, besvart av energiminister	43
1095. Fra stortingsrepresentant John-Peder Denstad, vedr. kompetansen hos ansatte i yrker som ofte utsettes for vold og trusler, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	44
1096. Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. det store antallet verdiskapere som har flyttet ut av landet under denne regjeringen, besvart av finansminister	45
1097. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. implementering av urfolks rett til fritt og informert forhåndssamtykke, besvart av kommunal- og distriktsminister	46
1098. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. Equinors planer om å kutte i investeringspotten til fornybar energi, redusere kapasitetsmålet for fornybar energiproduksjon, besvart av næringsminister	47
1099. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. fast strømpris på 40 øre per kWh og stortingets vedtatte mål for energisparing i bygg, besvart av energiminister	49
1100. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. anbefalingene fra ekspertgruppen om barn i fattige familier, besvart av barne- og familieminister	50
1101. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. PSTs eller Etterretningstjenestens vurdering av hvor sannsynlig det er med russisk sabotasje mot Norge, besvart av justis- og beredskapsminister	51
1102. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. Norges plan for å tette gap som oppstår grunnet utviklingen av USAID, besvart av utviklingsminister	52
1103. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. tog, besvart av samferdselsminister	53
1104. Fra stortingsrepresentant Hanne Benedikte Wiig, vedr. nytt strukturvedtak om sykehus på Helgeland, besvart av helse- og omsorgsminister	53
1105. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. de samfunnsøkonomiske og finanspolitiske konsekvensene for Norge av å øke den midlertidige og situasjonsbetingede støtten til Ukraina, besvart av finansminister	54
1106. Fra stortingsrepresentant Peter Frølich, vedr. at reallønnsveksten som fant sted i hhv. 2014, 2015, 2017, 2018, 2019, 2020 og 2021 ikke var «tydelig», besvart av finansminister	55
1107. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. unges mulighet for integrering i arbeidslivet, besvart av helse- og omsorgsminister	56
1108. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. handlingsregelen, besvart av finansminister	57
1109. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. de etiske retningslinjene for Statens pensjonsfond utland, besvart av finansminister	58
1110. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. skatte- og avgiftspolitikken fra regjeringa, besvart av finansminister	59
1111. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. ekstern konsulentbruk, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	60

1112. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. utviklingen i antall anmeldelser med gjerningspersoner 10-17 år i 2024, besvart av justis- og beredskapsminister	61
1113. Fra stortingsrepresentant Kari Sofie Bjørnsen, vedr. stenge elektriske personbiler ut fra kollektivfeltet på fast basis, besvart av samferdselsminister	62
1114. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. USAs plan om å overta Gaza-stripen, besvart av utenriksminister	64
1115. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. strømgrep, besvart av energiminister	65
1116. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. utredningen fra Sparebankutvalget, NOU 2024:22, besvart av finansminister	65
1117. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. fallende produktivitet og nedgang i investeringene i fastlandsindustrien, besvart av finansminister	66
1118. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. Otta bru, besvart av samferdselsminister	67
1119. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. Dovrebanen, besvart av samferdselsminister	67
1120. Fra stortingsrepresentant Hans Inge Myrvold, vedr. emballasjeforordningen, besvart av klima- og miljøminister	68
1121. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. Oljefondet, besvart av finansminister	69
1122. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. selskapsdialogen i Norges Bank, besvart av finansminister	70
1123. Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. samarbeidet mellom akademia, næringslivet og offentlig sektor, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	70
1124. Fra stortingsrepresentant Irene Heng Lauvsnes, vedr. bombrikke, besvart av samferdselsminister	71
1125. Fra stortingsrepresentant Irene Heng Lauvsnes, vedr. EETS-direktivet, besvart av samferdselsminister	72
1126. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. stortingsmeldingen om kriminalomsorgen, besvart av justis- og beredskapsminister	72
1127. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. kunstavgiften, besvart av kultur- og likestillingsminister	73
1128. Fra stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen, vedr. evaluering av Norges Banks mandat, i tråd med anbefalingen fra Gjedrem-utvalget, besvart av finansminister	74
1129. Fra stortingsrepresentant Margret Hagerup, vedr. generell bevæpning av politiet, besvart av justis- og beredskapsminister	74
1130. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. Rørosbanen, besvart av samferdselsminister	75
1131. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. sikkerhetspsykiatrisk tilbud for born, besvart av helse- og omsorgsminister	76
1132. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. helseforetak, besvart av helse- og omsorgsminister	77
1133. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. hvor mye strømforbruket vil øke ved innføring av «Norgespris», besvart av energiminister	78
1134. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. Turistfiske langs kysten, besvart av fiskeri- og havminister	78
1135. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. lovlighet, besvart av samferdselsminister	79
1136. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. utviklingen i resultatet etter skatt og utviklingen i inntekter på kraftproduksjon til kraftprodusentene, besvart av energiminister	80
1137. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. oversikt over de samlede kraftinntektene til både kommunal sektor og staten per år fra 2018 til 2024, besvart av finansminister	81
1138. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. flaskehalsinntekter fra handel med EU-land, besvart av energiminister	82
1139. Fra stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe, vedr. en y-vei for at dagens ambulansesarbeidere kan få tilgang til videreutdanning til paramedisinere, besvart av kunnskapsminister	84
1140. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. lokaliseringen av et NATO luftkommandosenter, besvart av forsvarsminister	85
1141. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. inntekter stat, fylke og kommune har hatt fra kraftsektoren i 2024, besvart av finansminister	86
1142. Fra stortingsrepresentant Ingjerd Schie Schou, vedr. utdanningsbistand, besvart av utviklingsminister	87
1143. Fra stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe, vedr. Gamst-saken, besvart av helse- og omsorgsminister	88
1144. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. kvanteteknologi, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	89

1145. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. læremidler til svaksynte og blinde ved skolestart, besvart av kunnskapsminister	89
1146. Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. prisutjevningsordningen, besvart av landbruks- og matminister	91
1147. Fra stortingsrepresentant Hanne Benedikte Wiig, vedr. opprettholde Campus Nesna, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	92
1148. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. tros- og livssynssamfunn, besvart av barne- og familieminister ...	93
1149. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. klimaregnskap for arealbruk, besvart av klima- og miljøminister	94
1150. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. autopassavtale for ferje for privatpersoner, besvart av samferdselsminister	96
1151. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. metodevurderingen, besvart av helse- og omsorgsminister	96
1152. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. prosjektene i Bypakke Grenland, besvart av samferdselsminister	97
1153. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. forskrift om tilskudd til besøkssenter for verdensarv, besvart av klima- og miljøminister	98
1154. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. asylintervju, besvart av justis- og beredskapsminister	99
1155. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. innenlandske klimakutt, besvart av klima- og miljøminister	100
1156. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. Evenes lufthavn, besvart av finansminister	101
1157. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. Politiets nasjonale beredskapssenter, besvart av justis- og beredskapsminister	102
1158. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. fjernvarme, besvart av energiminister	103
1159. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. utviklingen i husholdningenes gjennomsnittlige kostnader til strøm, besvart av energiminister	104
1160. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. samiske forlag, besvart av kommunal- og distriktsminister	105
1161. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. stortingsproposisjon om fastlandsforbindelse Færder, besvart av samferdselsminister	105
1162. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. fravik av kvilebidsbestemmelsane for ferjemannskap, besvart av fiskeri- og havminister	106
1163. Fra stortingsrepresentant Morten Wold, vedr. barneekteskap, besvart av utenriksminister	107
1164. Fra stortingsrepresentant Mudassar Kapur, vedr. antall boliger i Norge som ble fullført i femårsperioden 1. januar 2014 til 31. desember 2018, besvart av kommunal- og distriktsminister	108
1165. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. låneopptak i helseforetakene, besvart av helse- og omsorgsminister	108
1166. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. Statens Pensjonsfond Utland (SPU) sitt eierskap i Tesla, besvart av finansminister	110
1167. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. oversikt over hvor mange elever som har et skolemiljøteam tilknyttet sin skole, besvart av kunnskapsminister	111
1168. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. Rødsliane-tunnelen, besvart av samferdselsminister	112
1169. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. statsforvaltningen, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	113
1170. Fra stortingsrepresentant Hanne Benedikte Wiig, vedr. Nordlandsbanen, besvart av samferdselsminister	113
1171. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. personer som har midlertidig opphold i Norge, besvart av justis- og beredskapsminister	114
1172. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. ventetidsløftet, besvart av helse- og omsorgsminister	115
1173. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. Dovrebanen, besvart av samferdselsminister	116
1174. Fra stortingsrepresentant Hanne Benedikte Wiig, vedr. normeringsfaktoren i tallgrunnlaget for jordbruket, besvart av landbruks- og matminister	117
1175. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. ventetidene for pasientene i sykehusene, besvart av helse- og omsorgsminister	118
1176. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. ambulanseberedskapen, besvart av helse- og omsorgsminister	120

1177. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. ungdomskriminalitet, besvart av justis- og beredskapsminister.....	120
1178. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. konkurser i fiskeindustrien, besvart av fiskeri- og havminister.....	121
1179. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. grensehandelen, besvart av finansminister.....	123
1180. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. arbeids- og boforholdene for sesongarbeidere i landbruket, besvart av landbruks- og matminister.....	124
1181. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. hva regjeringen vil gjøre, besvart av samferdselsminister.....	125
1182. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. hva inndekkningsbehovet vil være fram mot 2060, besvart av finansminister.....	126
1183. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. drivstoffprisene, besvart av klima- og miljøminister.....	127
1184. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. Norges forvaltningspraksis med å nekte å godkjenne erterv og økninger av eierandeler på over 20-25 % i forsikringsforetak og kredittinstitusjoner, besvart av finansminister.....	128
1185. Fra stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg, vedr. USAs stans i bistand, besvart av utviklingsminister.....	128
1186. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. ivaretagelse av reindriften ved planlegging og utbygging av energi, besvart av landbruks- og matminister.....	129
1187. Fra stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen, vedr. ventetid på sykehus, besvart av helse- og omsorgsminister.....	130
1188. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. hørselshemmede barn, besvart av kunnskapsminister.....	131
1189. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. statsborgerskap, besvart av justis- og beredskapsminister.....	132
1190. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. skoleelever i Østfold som må stå på bussen, besvart av samferdselsminister.....	133
1191. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. sysselsettingen i fastlandsøkonomien fra 2013 til 2019, målt i antall sysselsatte personer, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	133
1192. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. historiske pensjonskostnader for ideelle aktører, besvart av helse- og omsorgsminister.....	134
1193. Fra stortingsrepresentant Margret Hagerup, vedr. praktisering av fraværsreglene i voksenopplæringen, besvart av kunnskapsminister.....	134
1194. Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. nye krav til kjønnsrepresentasjon i styrene i blant annet aksjeselskaper, besvart av næringsminister.....	135
1195. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. resterende deler av EUs fjerde energimarkedspakke, besvart av energiminister.....	136
1196. Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. lønns- og arbeidsvilkårene for de ansatte i kommersielle bedrifter på flyplasser, besvart av samferdselsminister.....	137
1197. Fra stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen, vedr. ventetidsløftet, besvart av helse- og omsorgsminister.....	138
1198. Fra stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde, vedr. Norgespris, besvart av energiminister.....	142
1199. Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. tiltak for å redusere grensehandelen, besvart av finansminister.....	143
1200. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. en tidsplan for arbeidet med en særskilt kompensasjonsordning for oljepionerene, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	143

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (1051 - 1200) for sesjonen 2024-2025**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet
H Høyre
MDG Miljøpartiet De Grønne
Sp Senterpartiet
V Venstre

FrP Fremskrittspartiet
KrF Kristelig Folkeparti
R Rødt
SV Sosialistisk Venstreparti
PF Pasientfokus

Almeland, Grunde (V)	1100, 1102
Astrup, Nikolai (H)	1061, 1076
Aydar, Seher (R)	1121, 1122
Bastholm, Une (MDG)	1091, 1115
Bergstø, Kirsti (SV)	1196
Bjørlo, Alfred Jens (V)	1110
Bjørnsen, Kari Sofie (H)	1113
Bjørnstad, Sivert (FrP)	1052, 1096
Bru, Tina (H)	1063, 1064
Bruflot, Sandra (H)	1093
Bøe, Erlend Svardal (H)	1139, 1143
Denstad, John-Peder (R)	1094, 1095
Eskeland, Liv Kari (H)	1103, 1162
Fagerås, Mona (SV)	1130, 1173
Farahmand, Mahmoud (H)	1056
Fiskaa, Ingrid (SV)	1168
Frølich, Peter (H)	1106
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	1182
Gulati, Himanshu (FrP)	1051, 1153
Hagerup, Margret (H)	1129, 1193
Halleland, Terje (FrP)	1149, 1150
Haltbrekken, Lars (SV)	1072, 1098, 1186
Hansson, Rasmus (MDG)	1099, 1166
Heen, Aleksander Øren (Sp)	1085
Heiberg, Sigrid Zurbuchen (MDG)	1079, 1080, 1185
Hjemdal, Silje (FrP)	1107, 1148
Hoksrud, Bård (FrP)	1151, 1152
Jønnes, Kari-Anne (H)	1123
Kapur, Mudassar (H)	1164
Kaski, Kari Elisabeth (SV)	1178, 1180
Kjerstad, Birgit Oline (SV)	1154
Klungland, Lisa Marie Ness (Sp)	1060
Kristjánsson, Mímir (R)	1136, 1137, 1165, 1200
Larsen, Erlend (H)	1161
Lauvsnes, Irene Heng (H)	1124, 1125
Limi, Hans Andreas (FrP)	1108, 1109, 1141, 1184
Listhaug, Sylvi (FrP)	1172
Lund, Tobias Drevland (R)	1084, 1111
Lunde, Heidi Nordby (H)	1067, 1068, 1198
Lysbakken, Audun (SV)	1087
Lønseth, Mari Holm (H)	1057
Marhaug, Sofie (R)	1058, 1097, 1159
Martinussen, Marie Sneve (R)	1081, 1128

Melby, Guri (V)	1105
Molberg, Anna (H)	1127, 1191
Mossleth, Siv (Sp)	1175, 1176
Moxnes, Bjørnar (R)	1114, 1138
Myrvold, Hans Inge (Sp)	1120
Nilsen, Marius Arion (FrP)	1054, 1055, 1155, 1158
Njåstad, Helge André (FrP)	1112, 1126, 1169
Olsen, Dagfinn Henrik (FrP)	1053, 1156, 1157
Orten, Helge (H)	1065, 1066
Pettersen, Tage (H)	1071, 1073, 1140, 1160
Pollestad, Geir (Sp)	1195
Raja, Abid (V)	1062, 1086, 1167
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	1134, 1192
Rotevatn, Sveinung (V)	1092
Sanner, Jan Tore (H)	1077, 1078
Schou, Ingjerd Schie (H)	1069, 1070, 1142
Skjelstad, André N. (V)	1135
Steffensen, Roy (FrP)	1116, 1117, 1177, 1179
Stensland, Sveinung (H)	1059, 1133
Stordalen, Morten (FrP)	1118, 1119
Strand, Marit Knutsdatter (Sp)	1144, 1145
Sve, Frank Edvard (FrP)	1082, 1181, 1183
Thorsvik, Ingvild Wetrhus (V)	1090, 1101
Toppe, Kjersti (Sp)	1131, 1132
Trøen, Tone Wilhelmsen (H)	1074, 1075, 1187, 1197
Westgaard-Halle, Lene (H)	1083, 1146, 1194, 1199
Wiborg, Erlend (FrP)	1088, 1089, 1171, 1190
Wiig, Hanne Benedikte (R)	1104, 1147, 1170, 1174
Wold, Morten (FrP)	1163
Wold, Grete (SV)	1188, 1189

STORTINGET

Dokument 15:8

(2024–2025)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 1051

Innlevert 2. februar 2025 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 12. februar 2025 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland

Spørsmål:

Kan statsråden informere om hvordan IB-skolene og andre påvirkede aktører er blitt reelt involvert/hørt i prosessen med ny konverteringsordning for IB-karakterer, hvilke vurderinger som er gjort/ikke gjort om denne ordningen opp mot våre nordiske nabolands praksis, om statsråden mener at norske IB-elever vil komme dårligere ut enn i dag med den nye konverteringen, og om statsråden vil trekke i nødbremsen og utsette den nye ordningen inntil det er gjort en ny helhetlig gjennomgang som følge av de bekymringene som jeg adresserer?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til endringen som nå implementeres vedrørende konvertering av karakterer for elever som har gått på IB-linjer og søker på videre utdanning gjennom Samordna opptak. Det er en sterk bekymring blant IB-skolene og elevene som går på IB rundt den nye konverteringsordningen, som innebærer at IB-elever kommer mye dårligere ut enn tidligere. Bekymringen er at IB-elever i Norge blir klassifisert med lavere karakterer enn deres reelle prestasjoner skulle tilsi, og derfor blir straffet.

Jeg er blitt kjent med at IB-skolene i prosessen frem mot beslutningen ikke skal ha blitt involvert, kun orientert. Jeg er også blitt fortalt at IB-elever i Norge kommer dårligere ut fra denne konverteringsordningen enn det elever med tilsvarende prestasjonsnivåer i våre nordiske naboland gjør.

Det er stor uro knyttet til hva den nye ordningen vil bety for fremtiden for norske IB-elever og de norske IB-linjene.

Svar:

Søkere til universiteter og høyskoler skal bli behandlet så likt og rettferdig som mulig. For at søkere med vitnemål/diplom fra andre skolesystem/land enn norsk videregående skole skal kunne konkurrere på like fot i opptaket til høyere utdanning med sine karakterer, sammen med de som søker med vitnemål fra norsk videregående opplæring, må karakterene regnes om til norsk karakter skala (med beståtte karakterer fra 2 til 6). I 2010 fikk Samordna opptak (SO) myndighet fra Kunnskapsdepartementet til å utarbeide slike tabeller, med unntak for fransk baccalauréat og International Baccalaureate (IB). I 2019 ble myndigheten til å lage omregningstabeller for disse også overført til Samordna opptak. Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) forvalter i dag tjenesten Samordna opptak og har ansvaret for å vedlikeholde og oppdatere over 100 omregningstabellene som benyttes i opptaket.

Omregninger blir i dag gjennomført ved å sammenligne offisiell statistikk for gjennomsnittskarakterer på vitnemål fra norsk videregående skole, med tilsvarende statistikk fra den videregående skolen i et annet land eller utdanningssystem, der slik statistikk er tilgjengelig. HK-dir bruker i arbeidet en statistisk metode som de har rådført seg om med Norsk Regnesentral. HK-dir har utarbeidet den nye IB-tabellen ved å bruke denne metoden. Data for gjennomsnittskarakterer fra IB er overlevert HK-

dir av den internasjonale stiftelsen IB og dette er statistisk sammenlignet med karaktergjennomsnitt fra vitnemål for studiespesialiserende utdanningsprogram i norsk videregående skole. HK-dir gjør ikke subjektive vurderinger i dette arbeidet, men baserer seg på en objektiv statistisk metode.

Sverige og Danmark bruker også lignende omregningstabeller i sine opptak til høyere utdanning for elever med IB-utdanning. Disse landene la om sine IB-tabeller til å være basert på statistikk for flere år siden, for å oppnå mer rettferdig omregning. Det er ikke rapportert om færre elever på IB i disse landene etter at ny omregning ble tatt i bruk.

Ny tabell for IB ble kunngjort på nettsidene til Samordna opptak i desember 2022 med informasjon om at den skulle tre i kraft for opptaket til studieåret 2025-2026. Jeg har blitt informert om at HK-dir gjorde IB-miljøet kjent med at tabellen ble kunngjort og at direktoratet gjennomførte et møte med representanter/rektorer for norske IB-skoler (NIBS). Den 13. juni 2023 hadde daværende politiske ledelse i Kunnskapsdepartementet et møte med NIBS og Abelia om den nye tabellen. Tabellen ble, sammen med andre tabellene, lagt til som et vedlegg til forskrift om opptak til høyere utdanning (opptaksforskriften) i departementets høring fra juni til september i 2023. Det var flere høringssvar som omhandlet IB-tabellen fra både rektorer, foreldre og IB-elever.

Representanten Gulati spør om IB-elever kommer dårligere ut med den nye tabellen. Den forrige tabellen for IB ble utarbeidet av en arbeidsgruppe på 90-tallet.

Tabellen var ikke utarbeidet på bakgrunn av et statistisk materiale, som er tilfelle med alle dagens tabeller. HK-dir har redegjort for Kunnskapsdepartementet at den forrige IB-tabellen har gitt disse elevene klare fordeler i opptaket hvert år. Tall fra HK-dir fra opptaket i 2024 viser for eksempel at antall IB-søkere som ble omregnet til å ha et karaktergjennomsnitt på 6,0 (høyeste karaktergjennomsnitt i norsk skole) var 30 ganger høyere enn for søkere med vitnemål fra norsk videregående skole. Det er svært lite sannsynlig at det er så stor forskjell på de to elevpopulasjonene. Det vil alltid være mulig å argumentere for at noen skoler er bedre enn andre, både innenfor det norske skolesystemet og i sammenligning med utenlandske skolesystem. Jeg mener det er viktig at opptakssystemet behandler alle mest mulig likt og ser det som rettferdig at alle søkere blir vurdert objektivt ut fra de karakterene de har oppnådd etter en fullført videregående opplæring.

Omregningstabeller er ikke en devaluering av noen søkere sine kvalifikasjoner, men en objektiv statistisk metode for å gjøre konkurransen om studieplasser mest mulig rettferdig. Kampen om studieplassene i høyere utdanning er et nullsumspill. Hvis noen søkere får en fordel, vil det bety at andre søkere får en ulempe. Det ønsker jeg å unngå. Jeg mener vi er tjent med et poengsystem som er forutsigbart og etterprøvbart. Jeg vil nå sende det nye omregningssystemet på høring, og invitere berørte parter både i og utenfor IB-systemet til å komme med innspill. Det innebærer at endringene utsettes ett år, til opptaket i 2026.

SPØRSMÅL NR. 1052

Innlevert 3. februar 2025 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad

Besvart 10. februar 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Mener helseministeren, i likhet med Helse Midt-Norge at pasienten som ble omtalt i Adresseavisen 3. februar, og andre som er i hans situasjon, burde stått lengre i behandlingsskø i stedet for å motta behandling hos private, betalt av det offentlige, eller mener statsråden at det viktigste er at pasientene blir friske så raskt som mulig, uavhengig av om det er det offentlige eller det private som behandler?

BEGRUNNELSE:

Adresseavisen kan i dag, 3. februar, fortelle om en pasient fra Hegra som nylig har blitt operert for lyskebrokk. Pasienten fikk konsultasjon på sykehuset i Levanger i november, syv måneder etter at fastlegen sendte henvisning. Det ble der klart at pasienten måtte opereres for lyskebrokk, men at sykehuset ikke hadde kapasitet før i april. Heldigvis fant ikke pasienten og hans fastlege seg i dette, og allerede i januar ble han operert hos Aleris i Trondheim.

Helse Midt-Norge har lengst ventetid blant alle helseregionene i landet, og flere av sykehusene må kutte i behandlingen i år. Nå vil helseregionen i tillegg kutte i kjøp av medisinske og kirurgiske tjenester og operasjoner fra private. Nedgangen kan bli så mye som to tredeler.

Lengre ventetid er en stor ulempe for den enkelte, men det er også knyttet store samfunnsøkonomiske tap til dette. Hvis behandlingen kan skje raskt, kan opptrening skje raskere og fraværet fra jobb bli kortere. Dette er en vinn-vinn-situasjon.

Når helseregionen kutter i kjøp av private, forsterkes det todelte helsevesenet umiddelbart. De som har råd til å betale selv for behandling gjør det, mens de som ikke har råd må vente i den offentlige køen. Dette er uholdbart, og det er ikke slik at den enkeltes lommebok skal avgjøre om man får behandling. Dessverre er dette konsekvensen av vedtak i vår helseregion.

Helseregionen bekrefter at operasjoner som denne pasienten nylig har mottatt fra Aleris er blant inngrepene som Helse Midt-Norge vil kjøpe færre av i den nye kontrakten.

Svar:

Min viktigste oppgave som helse- og omsorgsminister er å sørge for at folk i hele landet kan være trygge på at de får helsehjelp av høy kvalitet når de trenger det. Velferdsstaten skal være den beste forsikringen vi har for å raskt få den hjelpen vi trenger når sykdom eller fare for sykdom oppstår.

Derfor er jeg glad for at pasienten som er omtalt i Adresseavisen kunne få operasjon betalt av det offentlige i løpet av januar. Alle som skal til utredning eller behandling i spesialisthelsetjenesten har rett til å velge mellom offentlige behandlingssteder og private behandlingssteder som har avtale med et regionalt helseforetak. Det viktige er at behandlingen er offentlig prioritert, organisert og finansiert. Fastlegene har en viktig rolle i å informere og rådføre pasientene om denne muligheten, og ventetider hos ulike behandlingssteder er offentlig tilgjengelig informasjon på Helsenorge.no.

Jeg deler representantens syn om at det er viktig at ventetidene i den offentlige helsetjenesten er lave, for å blant annet unngå en todeling av helsetjenesten. Det å beholde en helsetjeneste i verdensklasse er en hovedprioritering for denne regjeringen. Som representanten Bjørnstad kjenner til er målsettingen i Ventetidsløftet en markant nedgang i ventetidene i løpet av 2024 og 2025. I 2025 skal vi tilbake til nivået før koronapandemien. Vi er pragmatiske på bruk av privat kapasitet. Private aktører, både ideelle og kommersielle, kan bidra til å redusere ventetidene. Det viktigste er at tiltakene er effektive, ventetidene går ned, og ikke hvorvidt det er i privat eller offentlig regi.

Jeg merker meg at Helse Midt-Norge RHF oppgir til Adresseavisen at det først og fremst er medisinskfaglige grunner til at de vil kjøpe inn mindre volum av enkelte typer behandlinger. Helse Midt-Norge RHF opplyser om at de tidligere har kjøpt inn et stort volum av private operasjoner som det nå vurderes at har lav nytteverdi på gruppenivå. Jeg er enig med Helse Midt-Norge RHF i at det er viktig å bruke helsekronene riktig og prioritere. Spørsmålet er også forelagt Helse-Midt Norge RHF som har gitt følgende svar:

«Helse Midt-Norge RHF har ikke uttalt seg om forhold rundt en enkeltpasient eller andre i hans situasjon. Helse Midt-Norge RHF har på generelt grunnlag uttalt seg til Adresseavisen om nye rammeavtaler med private leverandører av helsetjenester. Helse Midt-Norge RHF har hatt, og ønsker å ha, et godt samarbeid med private aktører. Helse Midt-Norge RHF har nylig gjennomført en ny anskaffelse av somatiske helsetjenester. Ny avtale trer i kraft fra 1. april. Det private tilbudet som omtales i nevnte sak i Adresseavisen, og som representanten Bjørnstad refererer til, videreføres i ny avtaleperiode.

Helse Midt-Norge RHF skal forvalte offentlige midler i henhold til prioriteringskriteriene nytte, ressursbruk og alvorlighet. Den nye somatikkavtalen mellom Helse Midt-Norge RHF og private leverandører gir Helse Midt-Norge RHF en høy grad av fleksibilitet der volumet av tjenester som skal leveres kan justeres både opp og ned i samråd med leverandøren. Minimum avtaleperiode er to år og maksimal avtaleperiode åtte år. Dersom Helse Midt-Norge RHF kjøper mer enn det årlige gjennomsnittet av rammen i starten av avtaleperioden, kan avtalelengden forkortes og ny konkurranse utlyses».

Jeg viser også til svar på spørsmål nr. 1057 fra stortingsrepresentant Holm Lønseth om samme nyhetssoppslag.

SPØRSMÅL NR. 1053**Innlevert 2. februar 2025 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen****Besvart 11. februar 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til at Kystverket legger premisset om en virksomhetsoverdragelse til grunn og at båtene overføres til eventuelle ny kontraktsvinner?

BEGRUNNELSE:

I 2016 ble los tilbringertjenesten konkurranseutsatt og Buksér og Berging fikk en 10 års kontrakt, losbåtene var frem til da var eiet og driftet av Kystverket men ble da etter sigende gitt bort for 1 krone.

Disse båtene utgjorde en betydelig verdi, og således fikk selskapet en del av felleskapets midler og således må en jo tro at dette vil være gjeldende dersom noen andre vinner neste anbud.

Overtagelsen ble ikke gjennomført som en virksomhetsoverdragelse og mange var da bekymret for jobben.

I 2025 lyses på tilbringertjenesten ut på nytt anbud og igjen føler ansatte på en utrygghet hvorvidt det vil bli en virksomhetsoverdragelse eller om de må søke på nye jobber.

Svar:

Som stortingsrepresentant Olsen viser til, skal det gjennomføres en ny anbudskonkurranse for tilbringertjenester med losbåt i forbindelse med at gjeldende kontrakt med Buksér og Berging AS nærmer seg slutten. Kontrakten som ble inngått 27. november 2015, har en varighet

frem til 31. mai 2026, med opsjon på to års forlengelse som Kystverket legger opp til å benytte. Dette betyr at en ny kontraksperiode vil gjelde fra og med 1. juni 2028.

Til spørsmålet om jeg vil ta initiativ til en virksomhetsoverdragelse dersom det blir en ny kontraktsvinner, vil jeg påpeke at Kystverket kun står som kjøper av tilbringertjenester etter at denne tjenesten ble konkurranseutsatt og privatisert i 2015. Det er Buksér og Berging AS som har arbeidsgiveransvar for mannskapet på losbåtene, og vurderinger av spørsmål om virksomhetsoverdragelse påhviler derfor dem. Jeg legger til grunn at arbeidsmiljølovens regler om virksomhetsoverdragelse vil bli fulgt, dersom dette blir relevant i den videre prosessen.

Hva gjelder spørsmålet om mulighetene til å kunne overføre losbåter til en eventuell ny kontraktvinner, vil jeg vise til at det er Buksér og Berging AS som eier disse båtene. Buksér og Berging AS vil rå over sine båter, også etter utløpet av gjeldende kontrakt.

Hva gjelder overdragelsen av Kystverkets losbåter til ny operatør (Buksér og Berging AS) etter avtalen fra 2015, var dette en del av rammene for den forutgående anbudskonkurransen. Verdien på fartøyene var således innbakt i kontraktens totalverdi, dvs. i den prisen staten betalte for tilbringertjenester i kontaktperioden. Det tillegges at kontrakten har en klausul om at ingen losbåter (hovedfartøy) skal være eldre enn 20 år. I kontraksperioden har Buksér og Berging AS som følge av denne klausulen byttet ut 10 av de i alt 23 losbåtene som ble overført fra Kystverket.

SPØRSMÅL NR. 1054**Innlevert 2. februar 2025 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 11. februar 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Fredag, dagen etter Sp gikk ut av regjering, kom Ap-regjeringen med forslag om en fastpris på 40 øre/kwt - såkalt Norgespris. Denne skal implementeres etter valget, og detaljene, eller mangelen på detaljer bar preg av dette.

Kan statsråden gi mer detaljer for Norgespris-løsningen, hvordan vil dette gjennomføres rent teknisk og praktisk, hva vil det koste, hvem skal tilby dette, hvilke begrensninger er det, samt kan statsråden avklare om Sp var

proppen i regjeringen og Ap ønsket å tilby slike løsninger lenge?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har i 3 år sagt at FrPs forslag om en makspris på 50 øre/kwt (100 % strømstøtte over 50 øre) har vært populistisk og feil løsning. Så fredagens pressekonferanse brakte overraskende nyheter om regjeringens nye tiltak mot høye strømpriser og nettleie. All den tid disse ganske offensive tiltakene kom dagen etter SP gikk ut av regjering, så kan det jo tolkes som det var SP som svar hinderet for løsninger og tiltak mot strømpriskrisen i AP-SP regjeringens 3,5-årige levetid.

Fredagens pressekonferanse ga også særs få konkrete og detaljerte svar på hvordan disse tiltakene rent praktisk skal løses. Det forventer jeg at statsråden kan svare på nå.

Svar:

Regjeringen er opptatt av husholdningenes trygghet og forutsigbarhet i møtet med strømregningen i en tid med store svingninger i strømprisene. Derfor etablerte vi raskt strømstønsordningen, og nå varsler vi «Norgespris». Som det fremkom av pressekonferansen 31. januar, vil regjeringen komme tilbake med nærmere detaljer om inn-

retningen av Norgespris. Dette innebærer blant annet at regjeringen på vanlig måte vil utarbeide et lovforslag og gjennomføre offentlig høring av forslaget. Regjeringen tar sikte på å fremme lovforslag for Stortinget som kan behandles før sommeren og at ordningen kan tre i kraft fra 1. oktober 2025.

Regjeringen vil også komme tilbake med budsjettanslag for Norgespris i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett i mai. I forbindelse med at ordningen med Norgespris ble varslet, ble det gjort foreløpige kostnadsanslag basert på terminpriser for 2025 fra uke 4. Det ble anslått at Norgespris kunne koste 3,8 mrd. kroner i helårsvirkning for husholdningene gitt at alle i Sør-Norge (NO1, NO2 og NO5) velger denne ordningen. I tillegg kommer fritidsboliger. For 2025 (oktober – november) var det tilsvarende grovt anslått at Norgespris vil kunne koste 800 millioner kroner mer enn dagens strømstønsordning, gitt at alle i Sør-Norge velger ordningen.

Hva ordningen vil koste avhenger blant annet av utviklingen i fremtidige kraftpriser, husholdningenes strømforbruk og hvor mange som velger Norgespris istedenfor dagens strømstønsordning. Gitt usikkerheten knyttet til fremtidige strømpriser er det også en stor usikkerhet knyttet til kostnadsanslagene for ordningen med Norgespris.

SPØRSMÅL NR. 1055

Innlevert 3. februar 2025 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 10. februar 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Regjeringens Norgespris kan forstås som at regjeringen prioriterer velferd og tilgang på rimelig strøm for husholdninger og hytteiere, framfor kostbare og kraftkrevende klimatiltak.

Kan statsråden avklare om regjeringen har gitt opp ENØK mål, og også planlegger å nedjustere klimamålene til mer realistiske, oppnåelige og kosteffektive måltall?

BEGRUNNELSE:

Regjeringens Norgespris-løsning gir få eller ingen insentiver til investering i enøktiltak eller tilpasning av ens forbruk til når prisene er lavere. Den nullstiller også i større grad ny nettleiemodell hvor det er ønskelig at forbruket

porsjoneres og perioderes til perioder med ledig kapasitet i nettet, hvorpå prisene er lavere. En logisk slutning av dette forslaget er at regjeringen også vil ønske å revidere og nedjustere klimamålet, da de har gått bort fra å la prisene drive oppførsel.

Svar:

Målene for energieffektivisering ligger fast. Regjeringen er trygg på at folk fortsatt vil ta gode energivalg i årene som kommer, og jobber aktivt for å legge til rette for dette. Regjeringen har derfor styrket arbeidet med energieffektivisering betydelig. Høsten 2023 la regjeringen frem en egen handlingsplan for energieffektivisering. Handlingsplanen setter retning for hvordan myndighetene og andre skal

jobbe med energieffektivisering, og inneholder en rekke nye virkemidler, herunder videreutvikling av informasjonsvirkemidlene, særskilte krav til industrien og videreutvikling av virkemidlene for energieffektivitet i bygg. I 2025 har regjeringen bevilget 1,1 mrd. kroner til energitiltak i boliger, gjennom Enova og Husbanken. Gjennom denne stortingsperioden har regjeringen sørget for i overkant av 4 mrd. kroner til energitiltak i bygg gjennom Enova og Husbanken. Det er mer enn en dobling av det som gikk til energieffektivisering i bygg under Høyre-regjeringen i forrige stortingsperiode.

Isolert sett trekker fastprisordninger for strøm i retning av svakere prissignaler for strømkundene, som kan svekke insentivene til å redusere strømbruket og energieffektiviseringstiltak. I en tid med stor ustabilitet i energimarkedene og usikkerhet om strømprisen, mener regjeringen likevel at hensynet til husholdningenes trygghet for forutsigbare strømreregninger må veie tungt.

Virkninger på strømsparing og energieffektivisering vil være hensyn som vil bli belyst gjennom det videre

arbeidet med Norgespris på strøm. Departementet utreder nå den nærmere innretningen av ordningen. Forslaget til innretning vil bli sendt på offentlig høring før det legges frem for Stortinget.

Norges lovfestede klimamål for 2030 under Parisavtalen ligger fast og regjeringen legger til grunn at dette nås. Målet er å redusere utslippene av klimagasser med minst 55 prosent sammenlignet med 1990-nivået. Regjeringen legger opp til å nå målet i samarbeid med EU.

I henhold til Parisavtalen skal alle land i 2025 melde inn nye klimamål for perioden etter 2030. Norge arbeider nå med et nytt mål som skal legges frem for Stortinget og meldes inn til FN i 2025.

Norge har også lovfestet et mål om å bli et lavutslippssamfunn i 2050, som også ligger fast. Utslippene skal reduseres i størrelsesorden 90 til 95 prosent sammenlignet med utslippene i 1990, og ved vurdering av måloppnåelse skal det tas hensyn til norsk deltakelse i EUs klimavotesystem.

SPØRSMÅL NR. 1056

Innlevert 3. februar 2025 av stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand

Besvart 10. februar 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Er det riktig at Finansdepartementets embetsverk ikke var involvert i å utrede "Norgespris" på strøm før det ble lagt frem 31. januar i år?

Svar:

Regjeringen kommenterer ikke intern saksbehandling av denne eller andre saker. Energidepartementet vil på vanlig måte utarbeide et lovforslag og gjennomføre offentlig høring av forslaget, med sikte på å fremme budsjettforslag for Stortinget i løpet av våren. Regjeringen tar sikte på å fremme lovforslag for Stortinget slik at dette kan behandles før sommeren og at ordningen kan tre i kraft til høsten.

SPØRSMÅL NR. 1057**Innlevert 3. februar 2025 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth****Besvart 10. februar 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Er helse- og omsorgsministeren tilfreds med at ledig privat kapasitet i spesialisthelsetjenester står ubrukt i Trøndelag, samtidig som ventetidene er høye?

BEGRUNNELSE:

Viser til oppslag i Adresseavisen 3. februar 2025. I saken fremgår det at Helse Midt-Norge skal kutte innkjøp av private tjenester. Dette samtidig som ventetidene for helsehjelp er lange i vår region. I praksis fører regjeringens politikk til en større todeling av helsetjenesten, hvor de som har god råd kan kjøpe seg ut av en lang helsekø, samtidig som de som ikke har råd må vente.

Svar:

Min viktigste oppgave som helse- og omsorgsminister er å sørge for at folk i hele landet kan være trygge på at de får helsehjelp av høy kvalitet når de trenger det. Velferdsstaten skal være den beste forsikringen vi har for å raskt få den hjelpen vi trenger når sykdom eller fare for sykdom oppstår.

Derfor er jeg glad for at pasienten som er omtalt i Adresseavisen kunne få operasjon betalt av det offentlige i løpet av januar. Alle som skal til utredning eller behandling i spesialisthelsetjenesten har rett til å velge mellom offentlige behandlingssteder og private behandlingssteder som har avtale med et regionalt helseforetak. Det viktige er at behandlingen er offentlig prioritert, organisert og finansiert. Fastlegene har en viktig rolle i å informere og rådføre pasientene om denne muligheten, og ventetider hos ulike behandlingssteder er offentlig tilgjengelig informasjon på Helsenorge.no.

Jeg deler representantens syn om at det er viktig at ventetidene i den offentlige helsetjenesten er lave, for å blant annet unngå en todeling av helsetjenesten. Det å beholde en helsetjeneste i verdensklasse er en hovedprioritering for denne regjeringen. Som representanten Lønseth kjenner til er målsettingen i Ventetidsløftet en markant nedgang i ventetidene i løpet av 2024 og 2025. I 2025 skal vi tilbake til nivået før koronapandemien. Vi er pragmatiske på bruk av privat kapasitet. Private aktører, både ideelle og kommersielle, kan bidra til å redusere ventetidene. Det viktigste er at tiltakene er effektive, ventetidene går ned, og ikke hvorvidt det er i privat eller offentlig regi.

Ventetidene i Helse-Midt Norge RHF skal markant ned i 2025, som for øvrige regioner i landet. Helse Midt Norge RHF jobber systematisk med ventetidene, og utviklingen går rett vei. St. Olavs hospital er et av helseforetakene med de laveste ventetidene i landet. Likevel har Helse Midt Norge RHF samlet sett fortsatt et stykke å gå. Jeg forventer derfor at Helse Midt-Norge RHF innfører alle mulige tiltak, også kjøp av private, for å nå målene som er satt i forbindelse med Ventetidsløftet.

Spørsmålet fra representanten Lønseth er også forelagt Helse Midt-Norge RHF. Helse Midt-Norge RHF opplyser om at de har svært tett dialog med både private avtaleleverandører i regionen og med helseforetakene for å utnytte kapasiteten. Dette har vært særskilt vektlagt i høst og vinter i forbindelse med at Helse Midt-Norge RHF står i en overgang mellom to rammeavtaler for kjøp av somatiske helsetjenester, og på grunn av Ventetidsløftet.

Jeg merker meg at den nye avtalen for kjøp av private somatiske tjenester i Helse Midt-Norge RHF er fleksibel slik at volumet av kjøp av tjenester både kan økes og reduseres i samråd med leverandør. Det er satt en økonomisk totalramme for avtalen. Minimum avtaleperiode er to år og maksimal avtaleperiode åtte år. Dersom Helse Midt-Norge RHF kjøper mer i starten av avtaleperioden, kan avtalelengden forkortes og ny konkurranse utlyses.

Helse Midt-Norge RHF oppgir at de har økt tilgjengelig ramme for kjøp av private tjenester både høsten 2024 og første kvartal 2025. Ved utgangen av 2025 sto deler av denne rammen ubrukt, og det ser ikke ut til at rammen for første kvartal 2025 blir fullt ut utnyttet. Helse Midt-Norge RHF opplyser om at dette skyldes til dels begrensninger i kapasitet hos private aktører.

Helse-Midt-Norge RHF er underlagt lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Det innebærer at de ikke kan gå til anskaffelse av tjenester som allerede omfattes av gjeldende avtaler fra andre enn aktøren(e) Helse Midt-Norge RHF har inngått rammeavtaler med.

Helse Midt-Norge RHF opplyser om at de har fått oppdatert og god oversikt over ledig kapasitet innenfor handlingsrommet regionen har for kjøp fra private avtaleleverandører. Jeg har bedt om en oversikt over privat kapasitet i alle regionene, og dette kommer til å bli tema i neste møte i Ventetidsløftet.

Jeg viser også til svar på spørsmål nr. 1052 fra stortingsrepresentant Bjørnstad.

SPØRSMÅL NR. 1058**Innlevert 3. februar 2025 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 12. februar 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Kan statsråden garantere at strømkundene ikke vil få endret nivået på fastprisen i løpet av avtaleperioden, og orientere om hvorfor regjeringen har gått for fastpris, ikke makspris, og oversende vurderingene av en eventuell maksprisordning i engros- eller sluttbrukermarkedet?

BEGRUNNELSE:

Fredag 31. januar lanserte regjeringen nye strømtiltak. Det viktigste var en ordning for fastprisavtaler til 40 øre (50 øre med moms) til boliger og fritidsboliger.

Det er enda mange ubesvarte spørsmål ved ordningen. Hvilken rolle skal strømsalgsselskapene ha i dette og hvilken rolle skal nettselskapene ha. Energiministeren svarte ikke på dette i spørsmålsrunden etter pressekonferansen, men statsråden sa at det var naturlig å se om nettselskapene skal ha en rolle i dette.

Det ser også ut til at fastprisavtalene skal være en subsidie-/finansierings-ordning i sluttbrukermarkedet, i stedet for et inngrep i engrosmarkedet. Dette til tross for at nivået på fastprisen ifølge regjeringen faktisk skal være markedsbasert.

Regjeringen viser til strømprisutvalgets rapport i sin argumentasjon. Men strømprisutvalget har også vist til ordningen i Storbritannia, hvor det faktisk er satt inn løsning med prisregulering hvor husholdningene får tilbud om en fastpris på markedsvilkår, men da i en kortere periode.

Regjeringen sier at nivået på fastprisen skal reguleres årlig, men også at fastprisavtalen må vare i over ett år. Det har ikke blitt slått fast at fastprisen ligger fast i selve avtaleperioden, eller om strømkundene blir utsatt for en betydelig risiko ved at fastprisen økes i avtaleperioden.

Ordningen med fastprisavtaler ser ut til å være regjeringens alternativ til en makspris, noe statsråden understreket i pressekonferansen. Det er garantert at strømkundene må betale en minimumspris, uavhengig av hvor mye kraft som er tilgjengelig.

Svar:

Regjeringen er opptatt av husholdningenes trygghet og forutsigbarhet i møtet med strømmregningen i en tid med store svingninger i strømprisene. Derfor etablerte vi raskt strømtønsadsordningen, og nå varsler vi «Norgespris». Som det fremkom av pressekonferansen 31. januar, vil regjeringen komme tilbake med nærmere detaljer om inn-

retningen av Norgespris. Dette innebærer blant annet at regjeringen på vanlig måte vil utarbeide et lovforslag og gjennomføre offentlig høring av forslaget, med sikte på å fremme budsjettforslag for Stortinget i løpet av våren. Regjeringen tar sikte på å fremme lovforslag for Stortinget som kan behandles før sommeren og at ordningen kan tre i kraft fra 1. oktober 2025.

Strømprisutvalget (Balansekunst, oktober 2023) utredet makspris i både engrosmarkedet og sluttbrukermarkedet. Strømprisutvalget kom fram til at omfordeling håndteres bedre i sluttbrukermarkedet enn i engrosmarkedet. En makspris i engrosmarkedet, innrettet som en fastsatt makspris på kraftprodusentenes bud, ville påvirke vannkraftprodusentenes insentiver til å spare på vannet over timer, uker, sesonger og år. Dette ville være spesielt uheldig i perioder med knapphet, men vanndisponeringen er også av stor betydning i perioder med store vanntilsig og med fare for flom. En velfungerende prismekanisme i engrosmarkedet er også viktig for å opprettholde riktige insentiver til investeringer i fornybar kraft fremover.

Norgespris vil utformes som en statlig finansieringsordning der staten tar ansvar for forskjellen mellom spotprisen i markedet og Norgespris, slik at kunden betaler en fast pris, uavhengig av hva prisen i engrosmarkedet er.

Sammenlignet med Norgespris vil en makspris i sluttbrukermarkedet, gitt samme nivå per kWh, ha en høyere budsjettkostnad. I motsetning til maksprisordning, hvor forbrukeren betaler markedspris opp til et gitt pristak, vil man med Norgespris alltid betale 40 øre per kWh. For eksempel, dersom spotprisen er 20 øre per kWh halvparten av tiden og 70 øre per kWh den andre halvparten, vil en husholdning med en makspris på 40 øre per kWh oppnå en gjennomsnittspris på 30 øre per kWh. Dette gir mindre insentiv til å redusere det totale strømforbruket, sammenlignet med Norgespris.

Virkninger på strømsparing og energieffektivisering vil være hensyn som vil bli belyst gjennom det videre arbeidet med Norgespris på strøm.

SPØRSMÅL NR. 1059**Innlevert 3. februar 2025 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 11. februar 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Hvordan vurderer statsråden de praktiske konsekvensene av reguleringsteksten for seiling i verdensarvfjordene, og hvordan kan kravene oppfylles når nødvendig infrastruktur ikke eksisterer verken på land eller sjø?

BEGRUNNELSE:

Det eksisterer per i dag ingen bunkringsstasjoner i Europa som leverer biogass separat fra fossil gass. Videre finnes det ikke infrastruktur for dagens cruiseskip til å oppbevare og bytte mellom ulike drivstofftyper under seiling.

De tekniske kravene fremstår derfor i praksis som et driftsforbud for cruisetrafikk i verdensarvfjordene fra 2032, med potensielt dramatiske konsekvenser for lokalsamfunn og næringsliv i Geiranger og Flåm.

Det er bred enighet om behovet for strenge miljøkrav i verdensarvfjordene. Cruisenæringen har vist vilje til å imøtekomme nullutslippsmålene, men de tekniske kravene i den nye reguleringsteksten fremstår som praktisk umulige å etterleve med dagens og nær fremtids teknologi.

Den nye reguleringsteksten for nullutslipp i verdensarvfjordene stiller krav om at biogass skal holdes adskilt fra fossile brenslere, og at skip kun skal bruke biogass ved seiling i verdensarvfjordene. Dette synes å være i strid med massebalanseprinsippet i EUs fornybardirektiv (RED).

Svar:

Regjeringen har besluttet å innføre nullutslippskrav i verdensarvfjordene fra 1. januar 2026 for passasjerskip med bruttotonnasje under 10 000, og nullutslippskrav fra 1. januar 2032 for passasjerskip med bruttotonnasje 10 000 eller mer. Som et alternativ til nullutslippsløsninger, kan passasjerskipene benytte flytende biogass (LBG). Det vil videre stilles krav til bruk av landstrøm der dette er tilgjengelig, og regjeringen vil bidra med finansiering til landstrømanlegg i Flåm. Nullutslippskrav for turistskip og ferger i verdensarvfjordene kan bidra til grønnere turisme i disse områdene, og samtidig stimulere til teknologiutvikling som kan komme hele skipsfarten til gode. Utformingen av nullutslippskravet vil være teknologinøytralt, og det vil være opp til aktørene som opererer i verdensarvfjordene å velge den mest hensiktsmessige teknologien som ikke gir direkte utslipp av karbondioksid og metan. Som et alternativ til nullutslippsløsninger,

kan passasjerskip benytte biogass. Biogassen skal holdes adskilt fra fossilt drivstoff og passasjerskipet skal kun bruke biogass ved seilas i verdensarvfjordene. Selv om biogass innenfor sjøfart i dag ofte ikke leveres fysisk adskilt fra naturgass, er det i prinsippet mulig.

Når forskriften fastsettes, vil næringen kunne tilpasse seg kravene. I tillegg kan et krav om adskilt biogass øke etterspørselen og tilgjengeligheten av flytende biogass over tid. For nasjonale lav- og nullutslippskrav, slik som kravene i verdensarvfjordene, er det rom for å stille strengere krav til massebalanse enn det som følger av fornybardirektivet. Miljødirektoratet har vurdert at krav om at biogass skal holdes adskilt fra fossil gass, kan gjøres i kombinasjon med reglene om massebalanse i produktforskriften og fornybardirektivet. I tillegg har departementet bedt Sjøfartsdirektoratet om å utforme et forslag til en mulig dispensasjonsbestemmelse for passasjerskip med bruttotonnasje under 10 000, for tilfeller der nullutslippskravet ikke kan oppfylles som følge av manglende tilgang til landstrøm. En eventuell slik dispensasjonsbestemmelse skal ha en klar og kort tidsbegrensning, inneholde flere vilkår som må være oppfylt, og det skal gis klare insentiver til å fortsette å jobbe for å kunne oppfylle nullutslippskravet innen kort tid. Jeg mener regjeringen gjennom regelverket har truffet en god balanse mellom å kutte utslipp, fremme teknologiutvikling og samtidig sikre rammer som legger til rette for videre verdiskaping.

SPØRSMÅL NR. 1060

Innlevert 3. februar 2025 av stortingsrepresentant Lisa Marie Ness Klungland

Besvart 11. februar 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kva gjer statsråden for å sikra kapasitet nok til at folk får moglegheit til greia ut om dei har ADHD, og slik kan få hjelp til å handtera symptoma (Ønsker ei oversikt over talet på henvisningar, utgreiingar og behandlingssoppstart sidan 2019)?

GRUNNGJEVING:

Me har sett ei auke i henvisningar til utgreiing av ADHD-diagnose. Spesielt ser me dette hos unge jenter, der tal frå FHI seier at det har vore ei dobling blant unge kvinner mellom 16 og 24 år. Heidi Aase, avdelingsdirektør i avdeling for barns helse og utvikling ved Folkehelseinstituttet, uttalar at dette mogleg er fordi jenter og unge kvinner har gått «under radaren» fordi dei ikkje har like symptom som menn. Det kan bety at det er fleire eldre kvinner der ute som aldri har blitt diagnostisert, og som har hatt utfordringar i livet sitt som dei ikkje har fått hjelp til.

Svar:

Gjennom opptrappingsplan for psykisk helse styrker regjeringen tilbud både i kommunene og i spesialisthelsetjenesten for å øke tilgangen til hjelp for dem som trenger det. Dette gjelder også for personer med ADHD.

Personer med ADHD er allerede store pasientgrupper både i psykisk helsevern barn og unge og i psykisk helsevern voksne. De senere årene har det også vært en økning i pasienter som har fått diagnostisert ADHD i spesialisthelsetjenesten.

Tradisjonelt har langt flere gutter enn jenter blitt diagnostisert med ADHD. Med økt fokus på ADHD har dette jevnet seg noe ut, og som representanten viser til har det særlig har vært en økning av jenter som har fått en ADHD-diagnose.

Folkehelseinstituttet har ikke tall på henvisninger, utredninger og behandlingssoppstart for ADHD, men har tall på antall pasienter som har fått en ADHD-diagnose. Økningen av ADHD-diagnoser har ifølge Folkehelseinstituttet vært spesielt høy blant jenter i alderen 12–24 år. Mellom 2019 og 2022 har andelen jenter og unge kvinner med ADHD-diagnose gått fra 1,5 prosent til 3,1 prosent hos jenter 16–19-år, og 1 prosent til 2,2 prosent blant jenter 20–24-år. En forklaring på økning av ADHD-diagnoser hos jenter kan større oppmerksomhet, kunnskap og åpenhet om ADHD hos jenter.

Jeg har bedt Folkehelseinstituttet om tall som også inkluderer 2023, og oversikten under viser andel nye pasienter som har fått en ADHD-diagnose i spesialisthelsetjenesten fra 2019 til 2023, fordelt på gutter og jenter. Oversikten viser kun aldersgruppe fra 6 – 18 år og viser andel pr. 1 000:

Andel pr 1000 i aldersgruppene					
	Gutter		Jenter		
	6-12 år	13-18 år	6-12 år	13-18 år	Antall pasienter
2019	9,26	4,14	3,68	3,65	4 447
2020	9,11	4,27	3,79	4,35	4 578
2021	11,13	4,9	4,78	7,26	5 916
2022	12,19	5,98	5,97	9,22	6 996
2023	11,79	5,93	5,76	8,27	6 734

Som representanten viser til er det viktig å få hjelp til å håndtere symptom. Nasjonal faglig retningslinje om ADHD gir anbefalinger om henvisning, utredning og behandling, herunder hvordan tjenestene kan hjelpe pasientene til å håndtere symptom. Spesialisthelsetjenesten tilbyr ofte psykoedukasjon som er en behandlingsform hvor pasienter og pårørende får kunnskap og informasjon om ADHD. De som ikke er i behandling i spesialisthelsetjenesten kan prøve ut tiltak i kommunene

eller gjennom frivillige organisasjoner som for eksempel ADHD-Norge for å få råd og veiledning blant annet om mestringsstrategier.

SPØRSMÅL NR. 1061**Innlevert 3. februar 2025 av stortingsrepresentant Nikolai Astrup****Besvart 11. februar 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvilke konkrete nasjonale interesser er det regjeringen mener blir utfordret av elmarkedsdirektivet, elmarkedsforordningen, Acer-forordningen, styringsforordningen og risikoberedskapsforordningen, og som rettferdiggjør at regjeringen vil avvise disse rettsaktene på ubestemt tid med de konsekvensene det kan ha for EØS-avtalen og samarbeidet med EU over tid?

BEGRUNNELSE:

Statsminister Jonas Gahr Støre uttalte nylig at Norge ikke kan si nei til alle EU-direktiv i EUs energipakke fra 2018, uten at det skaper tvil om EØS-avtalens troverdighet. Videre har både statsministeren og utenriksministeren understreket at avtalen er viktigere enn noensinne.

Selv om det ikke er rom for å si nei til alle rettsaktene i energipakken, så mener regjeringen åpenbart at det er rom for å si nei til noen. Regjeringen har derfor valgt å utsette implementeringen av ett direktiv og fire forordninger i energipakken fra 2018, til minst 2029.

Statsministeren og energiministeren har også skapt et inntrykk av at vi selv kan velge om vi vil ta inn rettsakter fra EU, uten at det har videre konsekvenser. På den annen side var det såpass viktig å ta inn tre av rettsaktene i energipakken nå, nettopp av hensyn til EØS-avtalen og samarbeidet med EU, at det var verdt å velge regjerings-samarbeidet for å få det til.

Det må bety at regjeringen vurderer det dithen at de fem gjenstående rettsaktene utfordrer norske interesser på helt andre og mer alvorlige måter enn de tre som nå skal implementeres. Hva er det, helt konkret, regjeringen mener at er problematisk med disse rettsaktene?

Basert på innholdet i forordningene og direktivet, er det vanskelig å forstå hva dette skal være. I realiteten er disse fem rettsaktene av liten betydning for Norge, slik fornybardirektivet, energieffektiviseringsdirektivet og bygningsenergidirektivet er.

Motstanderne av EU, EØS-avtalen og energisamarbeidet med Europa, tegner et bilde av energipakken som svært inngripende. Ved å utsette disse rettsaktene, bidrar regjeringen til å bekrefte bildet av disse rettsaktene som langt mer substansielle for norsk energipolitikk enn det de i realiteten er. Det er svært uheldig.

Svar:

EØS-avtalen er helt avgjørende for norsk næringsliv og for norske arbeidsplasser. Avtalen har i 30 år vært fundamentet vårt i forholdet til EU. Vi har nå besluttet å gå videre med fornybardirektivet, energieffektiviseringsdirektivet og bygningsenergidirektivet i Ren energipakken fra 2018. Vi tar sikte på at de tre direktivene forelegges Stortinget i løpet av våren. Vi legger videre opp til at de tas inn i EØS-avtalen ved beslutning i EØS-komiteen til sommeren. Vi kan dermed redusere det energirelaterte etterslepet betraktelig, særlig siden fornybardirektivet fra 2018 har en rekke underliggende rettsakter.

Kraftsystemene i Europa har gjennomgått store endringer med nedlegging av regulerbar kraftproduksjon og økt utbygging av væravhengig produksjon. Vi opplever i dag et europeisk kraftsystem som er mer sårbart for endringer i værforhold, og for uforutsette hendelser som kan gi knapphet på kraft. Vi er kjent med at det pågår arbeid for å følge opp disse utfordringene, både på EU-nivå og i medlemsland.

Før vi knytter oss tettere til EUs kraftmarked vil regjeringen vurdere følgene av EUs arbeid for å bedre konkurransekraften og legge til rette for lave og stabile energipriser. Regjeringen er opptatt av å gjøre en grundig vurdering av de enkelte rettsaktene for å analysere hvilke konsekvenser de har for Norge, avklare norske posisjoner og sikre at norske interesser blir ivaretatt. Dette utfordrer ikke EØS-avtalens troverdighet.

SPØRSMÅL NR. 1062**Innlevert 3. februar 2025 av stortingsrepresentant Abid Raja****Besvart 11. februar 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Mener kunnskapsministeren at elevenes rettigheter etter opplæringsloven også fullt ut gjelder for elever ved de skolene som blir lagt ned i Innlandet, og hvordan mener statsråden at man skal ivareta elevenes rettighet når fordypningsfagene de trenger for å få vitnemål forsvinner?

BEGRUNNELSE:

Med bakgrunn i vedtak om skolenedleggelser i Innlandet fylke er det en risiko for at elever ikke får gyldig vitnemål fordi de ikke får fullført skolegangen med riktig fordypning. I Opplæringsloven § 5-1 6. ledd. Rett til videregående opplæring slås det fast at:

“Dei som har rett til videregående opplæring, skal komme inn på eitt av tre utdanningsprogram på videregående trinn 1 som dei har søkt på. Dei skal deretter komme inn på videregående trinn 2 og videregående trinn 3, dersom dei oppfyller vilkåra for inntak. Både trinn 2 og trinn 3 skal byggje på det førre trinnet.”

Svar:

Elevenes rettigheter etter opplæringsloven gjelder også for elever som blir berørt av skolenedleggelser. Det er

fylkeskommunen som er ansvarlig for å innfri elevenes rett til opplæring etter loven. Retten til videregående opplæring gjelder fram til den enkelte har oppnådd en studie- eller yrkeskompetanse.

Jeg er kjent med at Innlandet fylkeskommunes endringer i skolestruktur blant annet berører de elevene som gjennomfører programfaget bioøkonomi ved Dokka videregående skole. Programfaget bioøkonomi er et forsøk innvilget av Utdanningsdirektoratet (Udir) til å gjelde på Dokka videregående skole, og har derfor ikke vært en del av det permanente opplæringstilbudet i fylkeskommunen. Jeg forventer at fylkeskommunen følger opp sitt ansvar for å tilby disse elevene opplæring.

Jeg mener at det ikke er greit at elevene henvises til selvstudium og privatisteksamen. Jeg har vært i kontakt med Udir om saken som har oppstått for disse elevene. Direktoratet er i dialog med fylkeskommunen, og har forsikret meg om at de vil bistå fylkeskommunen i å finne en løsning som innebærer at de berørte elevene kan få mulighet til å fullføre faget på vg3.

Jeg forventer ellers at fylkeskommunen har god dialog om videre opplæring med alle de elevene som rammes av de vedtatte skolenedleggelserne.

SPØRSMÅL NR. 1063**Innlevert 3. februar 2025 av stortingsrepresentant Tina Bru****Besvart 11. februar 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Når skal regjeringen legge frem forslagene som er nødvendig for å innføre «Norgespris» for Stortinget?

Svar:

Regjeringen er opptatt av husholdningenes trygghet og forutsigbarhet i møtet med strømtregningen i en tid med store svingninger i strømprisene. Derfor etablerte vi raskt strømtønsadsordningen, og nå varsler vi «Norgespris».

Som det fremkom av pressekonferansen 31. januar, vil regjeringen komme tilbake med nærmere detaljer om innretningen av Norgespris. Dette innebærer blant annet at regjeringen på vanlig måte vil utarbeide et lovforslag og gjennomføre offentlig høring av forslaget, med sikte på å fremme budsjettforslag for Stortinget i løpet av våren. Regjeringen tar sikte på å fremme lovforslag for Stortinget som kan behandles før sommeren og at ordningen kan tre i kraft fra 1. oktober 2025.

SPØRSMÅL NR. 1064**Innlevert 3. februar 2025 av stortingsrepresentant Tina Bru****Besvart 11. februar 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hva vil «Norgesprisen» være ut til forbruker, medregnet alle avgifter?

Svar:

Regjeringen er opptatt av husholdningenes trygghet og forutsigbarhet i møtet med strømregningen i en tid med store svingninger i strømprisene. Derfor etablerte vi raskt strømstønsordningen, og nå varsler vi «Norgespris». Som det fremkom av pressekonferansen 31. januar, vil regjeringen komme tilbake med nærmere detaljer om innretningen av Norgespris. Dette innebærer blant annet at regjeringen på vanlig måte vil utarbeide et lovforslag og gjennomføre offentlig høring av forslaget, med sikte på å fremme budsjettforslag for Stortinget i løpet av våren. Regjeringen tar sikte på å fremme lovforslag for Stortinget

som kan behandles før sommeren og at ordningen kan tre i kraft fra 1. oktober 2025.

Norgespris vil være et valgfritt alternativ til dagens strømstønsordning. Husholdningene må fortsatt inngå en strømtale med en kraftleverandør, som i dag. Norgespris vil utformes som en statlig finansieringsordning der staten tar ansvar for forskjellen mellom spotprisen i markedet og Norgespris, slik at husholdninger som velger Norgespris i praksis kan forholde seg til en fast strømpris.

Som for dagens strømstønsordning vil totale strømkostnader fortsatt inkludere nettleie, avgifter og påslag i avtalen med kraftleverandøren. Disse utgiftene påvirkes ikke av at det innføres et tilbud om en fast strømpris gjennom Norgespris.

Regjeringen har for øvrig varslet et forslag om å redusere merverdiavgiftssatsen på nettleie fra 25 prosent til 15 prosent, noe som vil gi besparelser knyttet til nettleie for husholdninger og fritidsboliger.

SPØRSMÅL NR. 1065**Innlevert 3. februar 2025 av stortingsrepresentant Helge Orten****Besvart 11. februar 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hva vil ordningen med «Norgespris» koste staten, i 2025 og i helårsvirkning?

Svar:

Som det fremkom av pressekonferansen fredag 31. januar 2025, vil regjeringen komme tilbake til den nærmere innretningen av Norgespris. Dette innebærer blant annet at regjeringen på vanlig måte vil utarbeide et lovforslag og gjennomføre offentlig høring av forslaget. Regjeringen tar sikte på å fremme lovforslag for Stortinget som kan behandles før sommeren og at ordningen kan tre i kraft fra 1. oktober 2025.

Norgespris er foreslått av arbeiderpartiregjeringen for å gi folk trygghet i møte med ustabile strømpriser. Gitt usikkerheten knyttet til fremtidige strømpriser er

det også en stor usikkerhet knyttet til kostnadsanslagene for ordningen med Norgespris. Hva ordningen vil koste avhenger også av husholdningenes strømforbruk og hvor mange som velger Norgespris istedenfor dagens strømstønsordning.

Regjeringen vil komme tilbake med budsjettanslag for Norgespris i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett i mai. I forbindelse med at ordningen med Norgespris ble varslet, ble det gjort foreløpige kostnadsanslag basert på terminpriser for 2025 fra uke 4. Det ble anslått at Norgespris kunne koste 3,8 mrd. kroner i helårsvirkning for husholdningene gitt at alle i Sør-Norge (NO1, NO2 og NO5) velger denne ordningen. I tillegg kommer fritidsboliger. For 2025 (oktober – november) var det tilsvarende grovt anslått at Norgespris vil kunne koste 800 millioner mer enn dagens strømstønsordning, gitt at alle i Sør-Norge velger ordningen.

SPØRSMÅL NR. 1066**Innlevert 3. februar 2025 av stortingsrepresentant Helge Orten****Besvart 11. februar 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvor ofte skal «Norgesprisen» justeres, og basert på hvilke parametere skal prisen fastsettes?

Svar:

Regjeringen er opptatt av husholdningenes trygghet og forutsigbarhet i møtet med strømregningen i en tid med store svingninger i strømprisene. Derfor etablerte vi raskt strømstønadordningen, og nå varsler vi «Norgespris».

Nivået på 40 øre/kWh for Norgespris er blant annet vurdert på bakgrunn av de historiske og konsumprisindeksjusterte prisene fra 2010 til midten av 2021,

det vil si det gjennomsnittlige prisnivået i årene før energikrisen, samt forventninger til prisene den nærmeste tiden fremover.

Som det fremkom av pressekonferansen 31. januar, vil regjeringen komme tilbake med nærmere detaljer om innretningen av Norgespris. Dette innebærer blant annet at regjeringen på vanlig måte vil utarbeide et lovforslag og gjennomføre offentlig høring av forslaget, med sikte på å fremme budsjettforslag for Stortinget i løpet av våren. Regjeringen tar sikte på å fremme lovforslag for Stortinget som kan behandles før sommeren og at ordningen kan tre i kraft fra 1. oktober 2025. Opplegg for justering av Norgespris fremover vil være en del av dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1067**Innlevert 3. februar 2025 av stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde****Besvart 11. februar 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvem (staten, strømselskapene, strømprodusentene eller nettselskapene) skal tilby avtalen om «Norgespris»?

Svar:

«Norgespris» er ikke en ny fastprisavtale i sluttbrukermarkedet eller avtale med staten om strømleveranse, men på samme måte som strømstønadordningen en statlig finansieringsordning. Ordningen vil reguleres og finansieres av staten. Husholdningene må fremdeles ha en strømvtale med et strømsalgsselskap. En mulig løsning vi vurderer er om nettselskapene kan administrere ordningen, på samme måte som strømstønadordningen. Dette vil vi komme tilbake til når lovforslaget skal ut på høring i løpet av våren.

SPØRSMÅL NR. 1068**Innlevert 3. februar 2025 av stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde****Besvart 11. februar 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Var «Norgespris» utredet i tråd med Utredningsinstruksen før regjeringens pressekonferanse 31. januar?

BEGRUNNELSE:

Det vises til kongelig resolusjon av 18. oktober 2024, som stiller krav til utredning før beslutninger, og som er bindende for statsråden.

Svar:

Som det fremkom av pressekonferansen 31. januar, vil regjeringen på vanlig måte utarbeide et lovforslag og gjennomføre offentlig høring av forslaget, med sikte på å fremme budsjettforslag for Stortinget i løpet av våren. Regjeringen tar sikte på å fremme lovforslag for Stortinget som kan behandles før sommeren og at ordningen kan tre i kraft fra 1. oktober 2025.

SPØRSMÅL NR. 1069**Innlevert 3. februar 2025 av stortingsrepresentant Ingjerd Schie Schou****Besvart 11. februar 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvordan skal kraften til «Norgespris» kjøpes inn, i hvilket marked, og hvem skal være kjøper?

Svar:

«Norgespris» er ikke en ny fastprisavtale i sluttbrukermarkedet eller avtale med staten om strømleveranse,

men på samme måte som strømtønadsordningen en statlig finansieringsordning. Ordningen med Norgespris vil reguleres og finansieres av staten. Husholdningene må fremdeles ha en strømvtale med et strømsalgsselskap. En mulig løsning vi vurderer er om nettselskapene kan administrere ordningen, på samme måte som strømtønadsordningen. Dette vil vi komme tilbake til når lovforslaget skal på høring i løpet av våren.

SPØRSMÅL NR. 1070**Innlevert 3. februar 2025 av stortingsrepresentant Ingjerd Schie Schou****Besvart 11. februar 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvilke begrensninger vil gjelde for dem som tegner avtale om «Norgespris», slik som bindingstid og tak for strømforbruket?

Svar:

Regjeringen er opptatt av husholdningenes trygghet og forutsigbarhet i møtet med strømgjeldningen i en tid med

store svingninger i strømprisene. Derfor etablerte vi raskt strømstønadssystemet, og nå varsler vi «Norgespris».

«Norgespris» vil være et valgfritt alternativ til dagens strømstønadssystem. Jeg mener det vil være hensiktsmessig å etablere ordningen med bindingstid, og ett år kan være en naturlig tidsramme. Som det fremkom av pressekonferansen 31. januar vil regjeringen imidlertid komme tilbake med nærmere detaljer om innretningen

av Norgespris. Dette innebærer blant annet at regjeringen på vanlig måte vil utarbeide et lovforslag og gjennomføre offentlig høring av forslaget, med sikte på å fremme budsjettforslag for Stortinget i løpet av våren. Regjeringen tar sikte på fremme lovforslag for Stortinget som kan behandles før sommeren og at ordningen trer i kraft fra 1. oktober 2025.

SPØRSMÅL NR. 1071

Innlevert 3. februar 2025 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 12. februar 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hvilke konsekvenser vil «Norgesprisen» kunne få for spotprisen og tilgang på andre fastprisavtaler i områdene med høy strømpris, herunder for næringslivet?

Svar:

Norgesprisen er ikke en ny fastprisavtale i sluttbrukermarkedet eller avtale med staten om strømleveranse. Norgesprisen på 40 øre/kWh skal være et alternativ til folk som ønsker stabile og forutsigbare priser framfor å motta en høyprissikring gjennom strømstøtten. Ordningen vil reguleres og finansieres av staten.

Regjeringen etablerte i 2023 kontraktsunntaket i grunnrenteskattene for vannkraft og landbasert vindkraft som har lagt til rette for fastprisavtaler og økt forutsigbarhet for næringslivet. Vi har gjort ordningen permanent, slik at bedriftene har gode sikringsmuligheter fremover.

Ved innføring av Norgespris vil kraftprodusentene fortsatt motta markedspris for strømmen de produserer, og engrosprisen i kraftmarkedet vil ikke bli direkte påvirket. Ordningen med Norgespris vil dermed heller ikke påvirke gjeldende kontraktsunntaket for vannkraft og landbasert vind eller kraftprodusentenes mulighet til å tilby fastprisavtaler til næringslivet. Husholdningene er en forbruksgruppe som er antatt å ha begrenset prisfleksibilitet på kort sikt, med et forbruk som i stor grad svinger i takt med oppvarmingsbehovet. Slik vil det også være ved en ny støtteordning som Norgespris. Det er også usikkert hvor mange husholdninger og i hvilke områder som vil velge Norgespris som alternativ til dagens strømstøtte. En eventuell virkning av Norgespris på strømbruken i sluttb-

rukermarkedet, og dermed også prisen i engrosmarkedet, er vanskelig å anslå.

Som det fremkom av pressekonferansen 31. januar, vil regjeringen komme tilbake med nærmere detaljer om innretningen av Norgespris. Dette innebærer blant annet at regjeringen på vanlig måte vil utarbeide et lovforslag og gjennomføre offentlig høring av forslaget, med sikte på å fremme budsjettforslag for Stortinget i løpet av våren. Regjeringen tar sikte på å fremme lovforslag for Stortinget som kan behandles før sommeren og at ordningen kan tre i kraft fra 1. oktober 2025.

SPØRSMÅL NR. 1072**Innlevert 3. februar 2025 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 11. februar 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hva er helårseffekten av å innføre fastprisavtaler på 40 øre til husholdninger?

BEGRUNNELSE:

Ønsker svaret brutt ned på fritidsboliger, primærboliger og sammenlignet med kostnadene til strømstøtten.

Svar:

Som det fremkom av pressekonferansen 31. januar, vil regjeringen komme tilbake til den nærmere innretningen av Norgespris. Dette innebærer blant annet at regjeringen på vanlig måte vil utarbeide et lovforslag og gjennomføre offentlig høring av forslaget, med sikte på å fremme budsjettforslag for Stortinget i løpet av våren. Regjeringen tar sikte på å fremme lovforslag for Stortinget som kan behandles før sommeren og at ordningen kan tre i kraft fra 1. oktober 2025.

Norgespris er foreslått av arbeiderpartiregjeringen for å gi folk trygghet i møte med ustabile strømpriser. Gitt usikkerheten knyttet til fremtidige strømpriser er det også en stor usikkerhet knyttet til kostnadsanslagene for ordningen med Norgespris. Hva ordningen vil koste avhenger også av husholdningenes strømforbruk og hvor mange som velger Norgespris istedenfor dagens strømstøtnadsordning.

Regjeringen vil komme tilbake med budsjettanslag for Norgespris, både for husholdninger og fritidsboliger, i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett i mai. I forbindelse med at ordningen med Norgespris ble varslet, ble det gjort foreløpige kostnadsanslag basert på terminpriser for 2025 fra uke 4. Det ble anslått at Norgespris kunne koste 3,8 mrd. kroner i helårsvirkning for husholdningene gitt at alle i Sør-Norge (NO1, NO2 og NO5) velger denne ordningen. I tillegg kommer fritidsboliger. For 2025 (oktober – november) var det tilsvarende grovt anslått at Norgespris vil kunne koste 800 millioner mer enn dagens strømstøtnadsordning, gitt at alle i Sør-Norge velger ordningen.

SPØRSMÅL NR. 1073**Innlevert 3. februar 2025 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 12. februar 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvordan vil forslaget om «Norgespris» påvirke strømforbruk, vanndisponering og forsyningssikkerhet under kraftmangel og høye priser, og skiller insentivene av «Norgespris» seg fra de ved en makspris?

BEGRUNNELSE:

En av hovedutfordringene i det norske kraftsystemet er å sikre nok vann i magasinene til å dekke det samlede kraftbehovet gjennom vinteren og frem til snøsmeltningen tiltar («vårknipa»). Departementet bes forklare hvordan «Norgespris» vil påvirke evnen til å sikre nok vann i denne perioden.

Svar:

Regjeringen er opptatt av husholdningenes trygghet og forutsigbarhet i møtet med strømmregningen i en tid med store svingninger i strømprisene. Derfor etablerte vi raskt strømstøtnadsordningen, og nå varsler vi «Norgespris». Formålet med Norgesprisen for husholdninger og fritidsboliger er å gi strømkundene en forutsigbar og stabil strømpris. Norgesprisen er ikke en ny fastprisavtale i sluttbrukermarkedet eller avtale med staten om strømleveranse. På samme måte som strømstøtteordningen er det en statlig finansieringsordning som ikke direkte påvirker kraftprodusentenes vanndisponering. Norgesprisen på 40 øre/kWh skal være et alternativ til folk som ønsker

stabile og forutsigbare priser framfor å motta en høypris-sikring gjennom strømstøtten.

Som det fremkom av pressekonferansen 31. januar, vil regjeringen komme tilbake med nærmere detaljer om innretningen av Norgespris. Dette innebærer blant annet at regjeringen på vanlig måte vil utarbeide et lovforslag og gjennomføre offentlig høring av forslaget, med sikte på å fremme budsjettforslag for Stortinget i løpet av våren. Regjeringen tar sikte på å fremme lovforslag for Stortinget som kan behandles før sommeren og at ordningen kan tre i kraft fra 1. oktober 2025.

Strømprisutvalget (Balansekunst, oktober 2023) utredet makspris i både engrosmarkedet og sluttbrukermarkedet. Strømprisutvalget kom fram til at omfordeling håndteres bedre i sluttbrukermarkedet enn i engrosmarkedet. En makspris i engrosmarkedet, innrettet som en fastsatt makspris på kraftprodusentenes bud, ville påvirke vannkraftprodusentenes insentiver til å spare på vannet over timer, uker, sesonger og år. Dette ville være spesielt uheldig i perioder med knapphet, men vanndisponeringen er også av stor betydning i perioder med store vanntilsig og med fare for flom. En velfungerende prismekanisme i engrosmarkedet er også viktig for å opprettholde riktige insentiver til investeringer i fornybar kraft fremover.

Norgespris vil utformes som en statlig finansieringsordning der staten tar ansvar for forskjellen mellom spotprisen i markedet og Norgespris, slik at kunden betaler en fast pris, uavhengig av hva prisen i engrosmarkedet er.

For forbrukssiden vil Norgespris i første rekke være relevant for en andel av husholdningsforbruket i sørlige prisområder. Sammenlignet med Norgespris vil en makspris i sluttbrukermarkedet, gitt samme nivå per kWh, ha

en høyere budsjettkostnad. I motsetning til maksprisordning, hvor forbrukeren betaler markedspris opp til et gitt pristak, vil man med Norgespris alltid betale 40 øre per kWh. For eksempel, dersom spotprisen er 20 øre per kWh halvparten av tiden og 70 øre per kWh den andre halvparten, vil en husholdning med en makspris på 40 øre per kWh oppnå en gjennomsnittspris på 30 øre per kWh. Dette gir mindre insentiv til å redusere det totale strømforbruket, sammenlignet med Norgespris.

Husholdningene er en forbrukskategori som er antatt å ha begrenset prisleksibilitet på kort sikt, og den enkeltes forbruk og fleksibilitet vil kunne variere i ulike situasjoner og ut fra hva som er egenskapene ved husholdningen. Det er usikkert hvor mange husholdninger og i hvilke områder som vil velge Norgespris, og hvor mange som vil gå videre med dagens strømstønsordning. Videre er prisutviklingen på kraft, og dermed også hvor mange timer Norgesprisen er over eller under den faktiske markedsprisen, også usikker. Virkningen på strømbruken sammenliknet med dagens situasjon er derfor vanskelig å anslå.

Isolert sett trekker alle fastprisordninger for strøm i retning av svakere prissignaler for strømkundene. Norgesprisen vil derfor alt annet likt kunne svekke insentivene til å redusere strømbruken og energieffektiviseringstiltak noe i perioder der Norgesprisen er lavere enn markedsprisen på kraft. I en tid med stor ustabilitet i energimarkedene og usikkerhet om strømprisen, mener regjeringen likevel at hensynet til husholdningens trygghet for forutsigbare strømregninger må veie tungt.

Virkninger på strømforbruk og energieffektivisering vil bli belyst gjennom det videre arbeidet med Norgespris på strøm.

SPØRSMÅL NR. 1074

Innlevert 3. februar 2025 av stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen

Besvart 11. februar 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Når statens betalingsvilje er kjent, hva er risikoen for at «Norgesprisen» fører til skadelig markedstilpasning, f.eks. at kontraktene staten må betale for prises svært høyt?

Svar:

«Norgespris» er ikke en ny fastprisavtale i sluttbrukermarkedet eller avtale med staten om strømløseanse. Norgespris innebærer ikke at staten går inn som en aktør i engrosmarkedet. På samme måte som for dagens strømstønsordning vil Norgespris være en statlig finansieringsordning rettet mot sluttbrukerne. Ordningen

vil derfor ikke innebære at staten skal inngå kontrakter i engrosmarkedet.

SPØRSMÅL NR. 1075

Innlevert 3. februar 2025 av stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen

Besvart 11. februar 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hvordan ventes «Norgesprisen» å påvirke spotprisene i prisområdene NO3 (Midt-Norge), NO4 (Nord-Norge) og NO5 (Nord-Vest)?

BEGRUNNELSE:

Disse områdene vil kunne bli negativt påvirket dersom spotprismarkedet i NO1 (Østlandet) og NO2 (Sør-Vest) fungerer dårligere.

Svar:

Fremtidige kraftpriser og prisforskjeller mellom områdene avhenger av mange ulike faktorer, som for eksem-

pel den løpende ressursituasjonen innad i Norge. Dette inkluderer blant annet fyllingsgraden i vannmagasinene våre, snømengde i fjellet, vindforhold osv. Samtidig er Norge tett tilknyttet det europeiske kraftsystemet gjennom overføringsforbindelsene vi har til våre naboland. Dette gjør at europeiske forhold også påvirker kraftprisen i Norge.

Det er ikke utført egne analyser for hvordan spotprisen i områdene NO3, NO4 og NO5 vil kunne påvirkes av at en andel av husholdningene i Sør-Norge velger en ordning med «Norgespris» istedenfor dagens strømstøtnadsordning. Isolert sett antas virkningene av «Norgespris» å være begrenset, gitt at prisen avhenger av en rekke faktorer innad i Norge og i landene rundt oss.

SPØRSMÅL NR. 1076

Innlevert 3. februar 2025 av stortingsrepresentant Nikolai Astrup

Besvart 11. februar 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Vil «Norgesprisen» kunne oppheves dersom det er behov for å begrense strømforbruket, for eksempel ved lav fyllingsgrad i magasinene?

Svar:

Formålet med Norgesprisen for husholdninger og fritidsboliger er å gi strømkundene en forutsigbar og stabil strømregning. Norgesprisen er ikke en ny fastprisavtale i sluttbrukermarkedet eller avtale med staten om strøm-

leveranse. På samme måte som strømstøtteordningen er det en statlig finansieringsordning som ikke har en direkte påvirkning på kraftprodusentenes inntekt eller magasinindisponering.

Som det fremkom av pressekonferansen 31. januar, vil regjeringen komme tilbake med nærmere detaljer om innretningen av Norgespris. Dette innebærer blant annet at regjeringen på vanlig måte vil utarbeide et lovforslag og gjennomføre offentlig høring av forslaget, med sikte på å fremme budsjettforslag for Stortinget i løpet av våren. Regjeringen tar sikte på å fremme lovforslag for Stortinget

som kan behandles før sommeren og at ordningen kan tre i kraft fra 1. oktober 2025.

SPØRSMÅL NR. 1077

Innlevert 3. februar 2025 av stortingsrepresentant Jan Tore Sanner

Besvart 10. februar 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hvordan vil «Norgesprisen» påvirke lønnsomheten av tiltak for å redusere strømforbruket (ENØK)?

Svar:

Strømsparing og energieffektivisering er viktig. Husholdningene kan spare utgifter til både strøm og nettleie ved å redusere strømbruken, uavhengig av om man velger Norgespris eller fortsetter med dagens strømtønsadsordning. Effekttariffene i nettleien vil også fortsatt gi insentiver til å spre forbruket utover døgnet. For de fleste vil det fortsatt kunne være lurt å lade elbilen om natten.

Isolert sett trekker fastprisordninger for strøm i retning av svakere prissignaler for strømkundene, som kan svekke insentivene til å redusere strømbruken og energieffektiviseringstiltak. I en tid med stor ustabilitet i energimarkedene og usikkerhet om strømprisen, mener regjeringen likevel at hensynet til husholdningens trygghet for forutsigbare strømreregninger må veie tungt.

Virkninger på strømsparing og energieffektivisering vil være hensyn som vil bli belyst gjennom det videre

arbeidet med Norgespris på strøm. Departementet utreder nå den nærmere innretningen av ordningen. Forslaget til innretning vil bli sendt på offentlig høring før det legges frem for Stortinget.

Regjeringen er trygg på at folk fortsatt vil ta gode energivalg i årene som kommer, og jobber aktivt for å legge til rette for dette. Vi har styrket arbeidet med energieffektivisering betydelig. Høsten 2023 la regjeringen frem en egen handlingsplan for energieffektivisering. Handlingsplanen setter retning for hvordan myndighetene og andre skal jobbe med energieffektivisering, og inneholder en rekke nye virkemidler, herunder videreutvikling av informasjonsvirkemidlene, særskilte krav til industrien og videreutvikling av virkemidlene for energieffektivitet i bygg. I 2025 har regjeringen bevilget 1,1 mrd. kroner til energitiltak i boliger, gjennom Enova og Husbanken. Gjennom denne stortingsperioden har regjeringen sørget for i overkant av 4 mrd. kroner til energitiltak i bygg gjennom Enova og Husbanken. Det er mer enn en dobling av det som gikk til energieffektivisering i bygg under Høyre-regjeringen i forrige stortingsperiode.

SPØRSMÅL NR. 1078

Innlevert 3. februar 2025 av stortingsrepresentant Jan Tore Sanner

Besvart 11. februar 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Vil regjeringen endre rammevilkårene for fjernvarme ved innføringen av «Norgespris» på strøm, og hva vil disse endringene innebære av kostnader?

Svar:

Regjeringen er opptatt av å styrke fjernvarmens viktige rolle i det norske energisystemet. Vi jobber med å redusere barrierer mot en god utvikling av fjernvarme, blant annet

med å vurdere endringer i prisreguleringen av fjernvarme, som regjeringen varslet i Prop.1 S (2024-2025). Videre tar Energidepartementet sikte på å fastsette endringer i energimerkeordningen for bygninger i løpet av første kvartal i 2025, blant annet med formål å i større grad premiere oppvarmingsløsninger som samspiller godt med kraftsystemet, herunder fjernvarme. Regjeringen har også inngått en ny styringsavtale med Enova for perioden 2025-2028, der energi igjen er en del av målstrukturen som Enova

skal jobbe etter, og Enova har støtteordninger for nye produksjons- og distribusjonsanlegg og til overføringsledninger fra et etablert fjernvarmenett til nye områder.

Vi er oppmerksomme på at de nye grepene vi nå har foreslått for strøm kan gi ytterligere behov for å se nærmere på rammevilkårene for fjernvarmebransjen. Forslag til lov- og forskriftsendringer knyttet til Norgespris vil bli sendt på høring på vanlig måte.

SPØRSMÅL NR. 1079

Innlevert 3. februar 2025 av stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg

Besvart 10. februar 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Oljefondet har investert over 5 milliarder i selskapet Energy Transfer LP. Dette selskapet har saksøkt Greenpeace for 300 millioner dollar, i det som beskrives som et “SLAPP suit” (Strategic lawsuit against public participation). Søksmålet utgjør en alvorlig trussel mot virksomheten til Greenpeace og sivilsamfunn, og er ikke i tråd med fondets mandat knyttet til bærekraftig utvikling i samfunnsmessig forstand.

Vil finansministeren be NBIM gå i dialog med Energy Transfer om dette?

BEGRUNNELSE:

I mandatet for fondet står det: “Ansvarlig forvaltningsvirksomhet skal være en integrert del av forvaltningen av investeringsporteføljen”, og videre “God avkastning på lang sikt anses å avhenge av en bærekraftig utvikling i økonomisk, miljømessig og samfunnsmessig forstand, samt av velfungerende, legitime og effektive markeder.”

Energy Transfer ble i 2016 godt kjent i norsk offentlighet, for å stå bak den kontroversielle oljerørledningen North Dakota Access Pipeline, som blant annet var planlagt bygd rett ved siden av et urfolksreservat. Utbyggingen førte til store protester, og flere nordmenn reiste til North Dakota for å aksjonere mot utbyggingen. I etterkant av protestene har Energy Transfer saksøkt Greenpeace USA og Greenpeace International for 300 millioner dollar. Søksmålet ble først sendt tilbake til selskapet fra den føderale domstolen, som ønsket en klarere klage. Energy Transfers oppdaterte klage ble senere avvist av den føderale domstolen, som fant at Energy Transfers bevis falt “langt fra det som er nødvendig” for å bevise den antatte

kriminelle virksomheten. Deretter sendte Energy Transfer søksmålet til en ikke-føderal domstol i North Dakota, og søksmålet skal etter planen høres i februar 2025.

At selskaper som Energy Transfer opptar legitime sivilsamfunnsorganisasjoner som Greenpeace med såkalte “SLAPP suits” kan ikke sies å være i tråd med en bærekraftig utvikling i samfunnsmessig stand. Det er heller ikke i tråd med forventningene fra NBIM, som blant annet uttrykker en forventning til at selskapene “viser forståelse for sosiale konsekvenser av virksomheten”.

Sivilsamfunnet spiller en viktig rolle i demokratiet vårt, og det er tydelig at Energy Transfer gjennom dette søksmålet ikke viser forståelse for sosiale konsekvenser av virksomheten deres. Å true sivilsamfunnet til taushet vil svekke demokratiet med søksmål som dette bidrar til å svekke demokratiet som institusjon, og vitner om en meget dårlig forståelse for de sosiale konsekvensene dette vil ha. Som ansvarlig for forvaltningen av Oljefondet bør NBIM bruke eierskapsdialogen til å ta opp dette med Energy Transfer i dette spesifikke tilfellet.

Svar:

Forvaltningen av Statens pensjonsfond utland (SPU) har som mål å oppnå høyest mulig avkastning til en akseptabel risiko. Målet er nedfelt i lov om Statens pensjonsfond og i forvaltningsmandatet fra Finansdepartementet til Norges Bank. Fondet skal forvaltes ansvarlig. Det er bred politisk enighet om investeringsstrategien og rammene for forvaltningen av SPU, og om at fondet ikke er et politisk virkemiddel.

Det er etablert en klar arbeidsdeling mellom Finansdepartementet, Norges Bank og Etikkrådet i forvalt-

ningen av SPU. Finansdepartementet fastsetter de overordnede rammene for forvaltningen, mens Norges Bank foretar investeringene og utøver fondets eierrettigheter uavhengig av departementet. Finansdepartementet har videre fastsatt retningslinjer for observasjon og utelukkelse av selskaper fra SPU. Det faglig uavhengige Etikkrå-

det overvåker fondets portefølje og gir råd om observasjon og utelukkelse av selskaper. Norges Banks hovedstyre tar beslutninger i slike saker.

Det er ikke aktuelt for meg å be Norges Bank ta initiativ overfor enkeltelskaper i SPU. Det følger av den nevnte arbeidsdelingen, som har bred støtte i Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 1080

Innlevert 3. februar 2025 av stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg

Besvart 11. februar 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Bevegelser ved Otta bru fører nå til stenging av Dovrebanen på nytt i en lengre periode. Dette lammer viktig togtransport mellom Oslo og Trondheim relativt kort tid etter at traseen åpnet igjen etter kollapsen av Randklev bru og stengning i lang tid.

Kan statsråden redegjøre for alt av arbeid som ble gjort i overvåke og oppruste andre bruer på strekningen Oslo-Trondheim etter Randklev bru sin kollaps?

Svar:

Bane NOR har opplyst om at alle jernbanebruer har omfattende kontroller hvert 6. år som blir utført av bruingeniører. I tillegg gjennomfører Bane NOR årlige kontroller. På strekningen Oslo-Trondheim innebærer dette at

alle 750 bruer på Dovrebanen og Rørosbanen er kontrollert iht. gjeldende krav og arbeidsrutiner.

Etter ekstremværet «Hans» ble det gjennomført en ekstra inspeksjon av alle bruer for vurdering av tilstand. Etter denne inspeksjonen ble 19 bruer med fundamenter i vann kontrollert av dykkere for å avdekke eventuell erosjon under vann.

Otta bru ble også stengt frem til undervannskontroller på fundamentene var utført og deretter ble bruene åpnet for togtrafikk med hastighet på 40 km/t. I perioden mars-april 2024 ble det utført erosjonssikring for å stabilisere de to brupilarene til Otta bru og etter ferdigstillelse av tiltakene ble normalhastighet over broen innført. Det er også avdekket erosjonsskader på Langsveen bru ved Hunderfossen. Her pågår det prosjektering og planlegging av erosjonssikringstiltak, og tiltak vil bli gjennomført i løpet av vinteren. Det er i tillegg utført erosjonssikring og stabilisering i blant annet Verdalselva og Saltdalselva.

SPØRSMÅL NR. 1081

Innlevert 3. februar 2025 av stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen

Besvart 19. februar 2025 av Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvilke alternative lokasjoner for sprengstoffabrikken som er vurdert, og hvilket arbeid

som er lagt ned for å finne aktuelle grå arealer hvor en slik fabrikk kan plasseres?

BEGRUNNELSE:

Nylig ble lokalpolitikerne i Asker kommune presentert for planer om en enorm sprengstoffabrikk i Hurummarka. Planene kommer fra produsenten Chemring Nobel, som allerede har produksjon med store miljøkonsekvenser i Hurum, i samarbeid med forsvarsdepartementet. Rundt 3000 dekar kan ifølge Naturvernforbundets anslag bli direkte berørt av utbyggingen. Eksplosjonsfasesonen blir mye, mye større. Store områder blir i realiteten båndlagt for mye annen aktivitet.

Mulighetsstudien, som forsvarsdepartementet og Chemring Nobel finansierer og jobber med sammen, ser ut til å bare fokusere på ett område. Det er lite tillitsvekkende, og gir liten tiltro til at regjeringen faktisk jobber for å redusere naturtapet. I svar på spørsmål 950 (2024-2025) hvor statsråden ble bedt om å redegjøre for hvilke alternative lokasjoner og løsninger som vurderes, svarte ikke statsråden på denne delen av spørsmålet.

Jeg forsøker derfor på et nytt spørsmål, hvor statsråden kan redegjøre for hvilke alternative lokasjoner som er vurdert, og hvilket arbeid som er lagt ned for å finne aktuelle grå arealer hvor anlegget kan plasseres.

Svar:

Jeg viser til min forgjenger Bjørn Arild Grams svar til Stortinget på spørsmål 950 fra stortingsrepresentant Une Bastholm, hvor det ble redegjort for den nærmere bakgrunnen for mulighetsstudien.

Mulighetsstudien er en innledende vurdering som del av et eventuelt større beslutningsgrunnlag hvor nødvendige lokasjonsvurderinger naturlig vil måtte inngå.

Mulighetsstudien har hatt Asker sør som utgangspunkt for sine vurderinger, og etter dialog med Asker kommune og en siling av alternativer kommet frem til den aktuelle lokasjonen som vurderes konkret. Det har vært lagt til grunn at bl.a. nærhet til eksisterende anlegg er et viktig suksesskriterium for å lykkes med en slik krevende etablering. Særlig skyldes dette den særskilte industrielle fagkompetansen som er bygget opp lokalt over tid sammen med andre synergieffekter.

Mulighetsstudien skal belyse mulighetene og risikoene ved å etablere et nytt produksjonsanlegg for eksplosiver. Studien skal vektlegge hensynet til blant annet viktige miljøverdier som naturmangfold, friluftsliv og utslipp, og vurdere produksjonsløsninger og renseteknologier som gir så lave utslipp til miljøet og naturinngrep som mulig.

Selv om mulighetsstudien har tatt utgangspunkt i Asker sør, vil det som del av mulighetsstudien gjøres en vurdering av denne lokasjonen opp mot andre relevante lokasjoner i lys av viktige kriterier og hensyn. Kunnskapen som er etablert gjennom mulighetsstudien er viktig for å kunne gjøre en slik sammenligning. Dette arbeidet pågår nå, og er ikke ferdig.

Mulighetsstudien forventes ferdigstilt i februar og vil belyse vurderinger om lokasjon nærmere.

Hovedhensikten med mulighetsstudien er å sikre at beslutningstakere både på industrisiden og hos norske myndigheter har en samlet og helhetlig forståelse av prosjektets potensial og utfordringer. Dette for å kunne ta stilling til om det eventuelt er grunnlag for å gå videre med en etablering av økt produksjonskapasitet av militære eksplosiver i Norge.

SPØRSMÅL NR. 1082

Innlevert 3. februar 2025 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 11. februar 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil samferdselsministeren ta fatt i utfordringene til godsoperatørene ved Raumabanen med bakgrunn i enda en stenging av Dovrebanen, og hva har statsråden og regjeringen tenkt å foreta seg med avbøtende tiltak i denne saken?

BEGRUNNELSE:

Høsten 2023 rammet krisen. Randkleiv bru kollapset og deler av Dovrebanen ble umiddelbart stengt. Først ni måneder senere gikk togtrafikken som normalt.

Godstrafikken over Raumabanen vart hardt rammet, og godsoperatøren der måtte gå tilbake til dør til dør transport med lastebil, der gods på bane mista mange kunder.

Nå er Dovrebanen på nytt stengt etter at Bane Nor den 21. januar måtte stenge delar av Dovrebanen på grunn av flomskader på Otta bru, og blir trolig stengt til midten av april mnd.

Dette betyr at på godsterminalen på Øran i Åndalsnes så står på nytt sporene tomme og det er ingen trafikk.

Estimerte tapa for operatøren pga. stengt bane er på 1,6 million kr for hver uke toget ikke får kjørt, i tillegg til løpende kostnader. Ansette hos operatøren lokalt og i Trondheim er permitterte.

Lokalt frykter en at permitteringene kan ende med oppsigelser om ikke storsamfunnet raskt garanterer erstatning for stengingen av gods aktørene slik som til persontog aktørene.

Vedlikeholdsetterslepet på jernbanesektoren bare øker med dagens regjering, noe dette belyses med enda en langvarig stenging av Dovrebanen som rammer transporten med Raumabanen brutalt.

Det etterlyses en erstatningsløsning som må på plass og det raskt, slik at operatørene for godstransporten kan drive videre.

Svar:

Otta Jernbanebru har måttet stenge på grunn av store isdannelser og vannføring mot det søndre landkaret på brua. Bane NORs siste prognoser for gjenåpning er midten av april.

Stengningen av brua fører til store konsekvenser for jernbanetrafikken, og særlig for godsoperatørene. Jernbanedirektoratet har i dialog med Bane NOR innhentet informasjon fra berørte godstogselskaper om behov for å fremføre godstog på Rørosbanen i perioden hvor det ikke kan kjøres gjennomgående avganger på Dovrebanen. Basert på innspillene, er det konkludert med at kapasitet for ekstra godstog på Rørosbanen kan begrenses

til restkapasitet som i svært beskjeden grad berører persontrafikken. Det kan daglig kjøres tre avganger hver vei på restkapasitet og det dekker innmeldt behov.

Regjeringen ønsker å legge til rette for mer gods på jernbane. Vi ser at de mange hendelsene på infrastrukturen de siste årene har gitt vanskelige rammevilkår for å drive med godstransport på bane. Det viktigste langsiktige arbeidet vi gjør er å øke innsatsen til vedlikehold og fornying av infrastrukturen for å bedre driftsstabiliteten og dermed jernbanens konkurranseevne mot vei. Regjeringen har i 2025-budsjettet fulgt opp denne satsingen med en kraftig økning i bevilgningene til drift, vedlikehold og fornying, på 3,2 mrd. kroner i forhold til saldert budsjett 2024. Hendelsene med både Randklev bru og Otta bru viser også viktigheten av arbeidet som gjøres med klimatilpasning av infrastrukturen, og utbedring av dreosanlegg, som er en viktig del av fornyingsarbeidet.

Da Randklev bru kollapset i august 2023 fikk vi raskt på plass en midlertidig støtteordning til godsselskapene som ikke lenger kunne frakte gods på banestrekningen. På grunn av statsstøtteregulering kan vi ikke uten videre gjeninnføre den samme ordningen i dagens situasjon. Men både Samferdselsdepartementet og Jernbanedirektoratet jobber nå for fullt med å vurdere liknende løsninger og andre relevante tiltak innenfor det handlingsrommet regelverket setter.

Jernbanedirektoratet har mandag 10.02. varslet godsselskapene at de vil åpne for å fremskynde utbetalingen av deler av Tilskudd til godsoverføring fra vei til bane. Dette tilskuddet utbetales i utgangspunktet etterskuddsvis for godstransporten som er kjørt gjennom et helt år, fra 01.07. til 30.06. Det er bevilget 104,8 millioner kroner til ordningen i 2025 og jernbanedirektoratet legger opp til å utbetale 40 pst. av denne summen ved utgangen av februar. Dette vil kunne gi vesentlig bidrag til likviditeten til selskapene.

SPØRSMÅL NR. 1083

Innlevert 4. februar 2025 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle

Besvart 11. februar 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Miljødirektoratet oppgir «mangel på kunnskap, informasjon og motivasjon» som en viktig barriere for å nå utslippskutt i jordbrukssektoren. Det samme påpekes

mer eller mindre også når regjeringens landbrukspolitikk kritiseres. En landbrukspolitikk som i liten grad tar innover seg faglige råd, det være seg kostholdsråd eller miljøfaglige.

Hva tenker derfor statsråden om virkemidlene Miljødirektoratet foreslår for jordbrukssektoren frem til 2035, spesielt med tanke på kosthold, og hvordan vil han følge dem opp?

BEGRUNNELSE:

Miljødirektoratet la 22. januar i år frem rapporten Klimatiltak i Norge. Rapporten inneholder et oppdatert kunnskapsgrunnlag om hvordan vi i Norge kan redusere våre nasjonale utslipp og foreslår tiltak i alle sektorer i samfunnet. Direktoratet viser til at farten på klimaomstillingen må akseleres. Av tiltakene som Miljødirektoratet foreslår er det blant annet forbud mot salg av rødt og bearbeidet kjøtt med tap, et opplysningskontor for et kosthold i tråd med kostrådene og 50 % prisøkning på rødt kjøtt relativt til andre matvarer. Det fremgår i rapporten av mesteparten av utslippskuttene fra jordbruk må komme gjennom endret kosthold.

Svar:

Miljødirektoratet har i oppdrag å levere årlige oppdateringer av kunnskapsgrunnlaget om klimatiltak, barrierer og mulige virkemidler for å redusere klimagassutslippene fra Norge.

Redusert matsvinn er et tiltak med betydning for klima. Vi arbeider nå med en egen lov om forebygging og reduksjon av matsvinn. Jeg tar sikte på å legge frem denne loven for Stortinget i løpet av våren.

Forbruk i tråd med nasjonale kostråd vil ha betydning for etterspørsel. Endret etterspørsel vil medføre endringer i volumet av ulike produkter som produseres i jordbruket, og påvirker utslipp. De norske kostrådene er basert på sammenhengen mellom kosthold og helse. Arbeidet med å få befolkningen til å følge kostrådene er imidlertid utenfor mitt ansvarsområde, som landbruks- og matminister.

Hovedoppgaven for norsk jordbruk i klimasammenheng er å redusere utslippene og å øke opptaket av CO₂, uten at omstillingen fører til karbonlekkasje. Det er derfor et viktig prinsipp å arbeide for reduserte utslipp per produserte enhet i jordbruket. Miljødirektoratet har i sitt kunnskapsgrunnlag også vurdert tiltak knyttet til jordbruksproduksjonen, som vil bidra til reduserte utslipp per produserte enhet. Gode eksempler på slike tiltak er bruk av husdyrgjødsel i biogassanlegg, tiltak for å redusere utslippene gjennom lagring og bruk av husdyrgjødsel, bruk av biokull og etablering av fangvekster. Dette er tiltak vi har etablert og som vi arbeider med å videreutvikle.

Intensjonsavtalen om klima mellom staten og organisasjonene i jordbruket ble inngått i 2019. Denne avtalen har vist seg å være svært viktig for klimaarbeidet i sektoren. Over jordbruksavtalen har vår regjering prioritert både klima, natur og miljø høyt gjennom de siste jordb-

ruksoppgjørene. Dette bidrar både til å redusere miljøbelastningen fra jordbruket, inkludert klimagassutslippene per produsert enhet, og til å styrke natur- og miljøgodene jordbruket produserer. Satsingen er også viktig for å ruste jordbruket mot klimaendringene. Det utarbeides og utvikles kontinuerlig ny kunnskap på klima- og miljøområdet i forbindelse med de årlige jordbruksoppgjørene. Dette legger grunnlaget for gode, kunnskapsbaserte diskusjoner mellom staten og jordbruket, både i de årlige forhandlingene og gjennom året.

Regjeringen har etablert Bionova. Bionova er et viktig verktøy for å nå Norges klimamål for 2030 og målet om å være et lavutslippssamfunn i 2050, gjennom å bidra til reduserte klimagassutslipp og økt karbonopptak og -lagring. Det nylig fastsatte gjødselregelverket er også en viktig milepæl i arbeidet både med å redusere avrenning av næringsstoffer til vann og vassdrag og reduserte utslipp til luft.

Jeg vil også fremheve jordbrukets egen innsats. Jordbruket har tatt et solid eierskap til klimaarbeidet. Nesten 10 000 bønder har nå tatt i bruk klimakalkulatoren og gjennomfører klimatiltak på sin gård. Klimakalkulatoren skal vise vei til en mer klimavennlig norsk matproduksjon for den enkelte bonde. Hver enkelt bonde er sentral i dette viktige arbeidet.

Jeg mener det må være et viktig premiss for videre politikkutforming at vi ikke skal utvikle politikk som bidrar til karbonlekkasje, det vil si at vi flytter utslipp ut av landet av hensyn til det norske utslippsregnskapet. Dette er også noe Klimautvalget 2050 la til grunn i sine anbefalinger.

I forbindelse med Stortingets behandling av strategien for økt selvforsyning av jordbruksvarer, ba Stortinget regjeringen om å starte et arbeid med en offentlig utredning om fremtidens matsystemer, der folkehelse, klima, natur og landbruks- og matpolitikk blir satt i sammenheng. Det er en glede for meg å kunne informere representanten Westgaard-Halle at et kompetent utvalg nå er utnevnt av Kongen i statsråd. Dette arbeidet skal gi oss mer helhetlig kunnskap om bærekraften i det norske matsystemet og identifisere muligheter, utfordringer og dilemmaer, både sett fra et nasjonalt og globalt perspektiv.

Samtidig som utslippene reduseres skal vi forsterke selvforsyningen, og ivareta naturen og det biologiske mangfoldet. Norsk jordbruk skal også i fremtiden ha som mål at vi produserer mest mulig av det markedet etterspør og som det er forutsetninger for å produsere i Norge.

Vi står nå i startgropa for et nytt jordbruksoppgjør, og også i disse forhandlingene vil kunnskap om og stimulering til gjennomføring av klimatiltak i jordbruket stå sentralt.

SPØRSMÅL NR. 1084**Innlevert 4. februar 2025 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 11. februar 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å motvirke diskriminering i norske domstoler, etter NRKs avsløringer?

BEGRUNNELSE:

Nylig publiserte NRK en omfattende sak der de kan avsløre et hittil ukjent klasseskille i norske domstoler, nemlig at de som tjener lite straffes hardere.

Likhet for loven er et helt grunnleggende prinsipp for den rettsstaten Norge vil være. Funn av den typen NRK har avdekket er både urovekkende og alvorlige, og det kan i verste fall svekke folks tillit til rettssystemet.

NRK har gått gjennom 9 000 dommer fra norske tingretter og koblet disse med opplysninger fra ulike registre. Det klareste mønstret de har sett er forskjellen på de rike og de fattige: en tiltalt som tjener mer enn 700 000 kroner får i snitt 46 prosent kortere straff enn en som tjener mindre enn 200 000.

NRK understreker at «det er viktig å si at mønstrene vi har funnet er overordnede trender som ikke gjelder i hver eneste retts sak. Og de er ikke endelige bevis for at norske domstoler diskriminerer. Men det peker på et system som ikke klarer å leve opp til løftet om likhet for loven».

Direktøren i Domstolsadministrasjonen beskriver likevel funnene som en «aha-opplevelse», og peker på viktigheten av opplæring og kompetanseheving. Videre sier han at Domstolsadministrasjonen har bedt om midler til et nytt prosjekt som skal digitalisere og anonymisere gamle og nye dommer. Direktøren i Domstolsadministrasjonen mener at dette, kombinert med KI, kan gi bedre oversikt over straffnivået i sammenliknbare saker.

Svar:

Et grunnleggende rettsstatlig prinsipp er likhet for loven. Jeg har lest NRK sin studie med stor interesse. Selv om jeg deler artikkelens presisering om at funnene ikke er bevis for diskriminering i domstolene, er tallene tydelige.

Som justisminister er jeg opptatt av å sikre domstolenes og dommernes uavhengighet, og jeg verken kan eller skal påvirke utfallet av rettens avgjørelser.

På generelt grunnlag vil jeg likevel bemerke at domstolene må foreta en vurdering av hver enkelt sak ut fra det som fremkommer i retten. Særlig straffutmålingen innebærer en konkret skjønnsmessig vurdering i den aktuelle saken, ettersom straffelovgivningen gir vide straffer-

ammer og åpner for vektlegging av flere ulike faktorer når straff skal utmåles. Samtidig vet jeg, som tidligere tingrettsdommer, at denne skjønnsmessige vurderingen kan være vanskelig.

Rettssystemet har derfor flere innebyggede mekanismer som skal bidra til å sikre likebehandling. Jeg kan nevne tilfældighetsprinsippet, overprøvingsprinsippet og begrunnelseskravet. Normer for straffutmåling og normalstraffenivåer utformet gjennom rettspraksis er også et viktig virkemiddel for konsistens i straffutmålingen, og teknologiutviklingen kan bidra til dette også på tvers av domstoler.

Domstolene og Domstoladministrasjonen, som har ansvar for opplæring av dommere, er også bevisste på problemstillingen og det arbeides aktivt med tematikken i domstolene gjennom ulike kompetansetiltak. I tillegg til dette og til de innebygde mekanismene i rettssystemet er bevisstgjøring om temaet viktig. Forskning og journalistikk som i NRKs sak, som retter søkelyset mot denne problematikken, kan derfor også bidra til å unngå forskjellsbehandling i rettssystemet.

SPØRSMÅL NR. 1085**Innlevert 4. februar 2025 av stortingsrepresentant Aleksander Øren Heen****Besvart 11. februar 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for at kartgrunnlaget for Filefjell tamreinlag sitt konsesjonsområde for tamrein stemmer overens med dei konsesjonar som er gjevne, og avslegne, og rette opp i dette slik at ein får eit omforeint kartgrunnlag som opprettheld eit naudsynt skilje mellom kvar det skal vere tamrein og kvar det skal vere villrein?

GRUNNGJEVING:

I Årdal kommune, og i Lærdal/Årdal Villreinområde er det eit areal som både ligg inne i offentlege kart som villreinområde, og i Kilden som tamreinområde. Det vart tidlegare drive tamreindrift i dette område, men denne drifta vart avvikla gjennom vedtak frå Landbruksdepartementet 31.10.1988. (Konsesjon til Sletterust Tamreindrift v/ John Jonassen vart avvikla og Sletterust Tamreinlag v/ Rasmus Anti vart nekta konsesjon i dei same områda.) I 1996 søkte Filefjell tamreinlag om konsesjon på reinbeite på

areal som hadde fått inndrege konsesjon, denne søknaden vart avslegen av landbruksdepartementet 02.10.2001.

Det er i dag bygd opp ein fin villreinbestand i Lærdal/Årdal villreinområde med omlag 270 dyr i strukturteljinga i haust. Det er likevel pågåande innvandring av tamrein i villreinområde, og i og med at det ikkje er rydda i kartgrunnlaget, på trass av fleire avslag på søknader om å drive tamreindrift, så bidreg dette til unødig konflikt.

Svar:

Jeg er kjent med problematikken knyttet til kartgrunnlaget i de områdene som representanten Heen er inne på. Problemstillinger knyttet til kartgrunnlaget for Filefjell reinlag er også løftet av Statsforvalteren i Trøndelag overfor Landbruksdirektoratet. Jeg har bedt Landbruksdirektoratet om å følge opp saken og prioritere denne. Direktoratet går nå gjennom kartene for reinlaget. Jeg har bedt om å bli orientert om resultatet av gjennomgangen.

SPØRSMÅL NR. 1086**Innlevert 4. februar 2025 av stortingsrepresentant Abid Raja****Besvart 11. februar 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Vil statsråden følge opp informasjonen som har kommet frem om brudd på lærenormen og følge opp hva som er årsaken til at så mange kommuner bryter normen for lærertetthet?

BEGRUNNELSE:

Utdanningsnytt, Klassekampen og NRK har alle omtalt Utdanningsforbundets opptelling av antall kommuner som bryter lærenormen. I en opptelling gjort av Utdanningsforbundet bryter 1 av 3 kommuner lærenormen. I omtalen står det blant annet:

«Lærenormen er et godt utgangspunkt for mest mulig likeverdig tilbud. Men i en skole der elevenes rettigheter og behov ikke

er i samsvar med kostnadene, har kravene om norm blitt vanskelig for lederne».

Læreren er den aller viktigste innsatsfaktoren for elevenes læring i skolen. Kvalifiserte lærere og at lærerne har nok kolleger på jobb på skolen sin er viktig for kvaliteten i skolen. Spørsmålsstiller mener det er viktig at man følger opp det som har kommet frem i arbeidet Utdanningsforbundet har gjort og at det er behov for å få mer kunnskap om brudd på lærenormen og bakgrunnen for bruddene.

Svar:

Jeg deler synet på hvor viktige lærerne er for elevenes læring og utvikling i skolen, og at lærenormen er viktig for å sikre elevene god lærertetthet uansett hvilken skole de går på eller hvor i landet de bor.

Mitt inntrykk er at kommunene og fylkeskommunene er opptatt av å følge de rammene som gjelder for opplæringen. Tall fra Grunnskolens informasjonssystem (GSI) for skoleåret 2024/2025, viser at 89 prosent av offentlige grunnskoler oppfyller lærernormen på 1. - 4. trinn. På 5. - 7. trinn oppfyller 95 prosent av skolene kravet, mens 91 prosent oppfyller på 8. - 10. trinn. Tallene er nesten de samme som forrige skoleår.

Det er verdt å merke seg at blant skolene som ikke oppfyller normen er det mange som mangler mindre enn et halvt årsverk.

For noen kommuner er det utfordrende å få tak i nok kvalifiserte ansatte. Regjeringens mål er at flere skal

velge lærerutdanningen, og vi har sammen med de mest sentrale partene i utdanningssektorene utarbeidet en rekrutteringsstrategi som handler om å få flere søkere til lærerutdanningen, og at flere skal bli i yrket.

Flere kommuner og fylkeskommuner står i en krevende økonomisk situasjon, med økte kostnader på flere tjenestoområder. Sammen med SV har regjeringen derfor økt bevilgningene til kommunene og fylkeskommunene med til sammen 13 mrd. kroner i 2025.

Gode skoler og et godt oppvekstmiljø er viktig både for det enkelte barn og for samfunnet, og jeg forventer at alle kommuner oppfyller lærernormen.

SPØRSMÅL NR. 1087

Innlevert 4. februar 2025 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 7. februar 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Når vil regjeringen legge fram bompengeproposisjonen for K5 Arna-Stanghelle?

BEGRUNNELSE:

K5-prosjektet har nå lagt sin første kontrakt ut i markedet og samferdselsministeren har tidligere lovet at det skal bli anleggsaktivitet i 2025. Framdriften i prosjektet er likevel avhengig av at bompengeproposisjon vedtas i Stortinget.

Svar:

Fellesprosjektet Arna-Stanghelle er viktig for regjeringen, og i 2025-budsjettet er det lagt opp til prosjektstart i 2025. For å sikre raskest mulig fremdrift i prosjektet er det, som en del av de forberedende arbeidene, prioritert å sette i gang prosessen med å anskaffe en rådgivningskontrakt til prosjektering og arbeid med konkurransegrunnlag for den første av de store entreprisene. Det er også prioritert midler til å starte anskaffelsesprosessen for berg- og skredsikring tidlig i 2025 slik at dette arbeidet kan starte i 2025.

Oppstart av prosjektet forutsetter Stortingets vedtak om kostnadsramme og delvis bompengefinansiering. Samferdselsdepartementet vil komme tilbake til Stortinget med en proposisjon for prosjektet i løpet av våren 2025.

SPØRSMÅL NR. 1088**Innlevert 4. februar 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 10. februar 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Fremskrittspartiet ønsker som kjent asylmottak i trygge tredjeland for å kunne få kontroll over asylinnvandringen, hindre personer som kommer pga. velferdsgodene i Norge og samtidig kunne reelle mennesker på flukt. Ap har tidligere uttalt at denne modellen er “useriøs” og uaktuell, mens andre i Ap har uttalt “Vi vurderer også mulighet for asylbehandling i tredjeland”.

Kan statsråden forklare hva som er Arbeiderpartiet og regjeringens politikk, og hva regjeringen faktisk har gjort og vil gjøre for å oppfylle dette?

Svar:

Jeg stiller meg bak linja som Arbeiderparti har stått for over flere år: Vi er åpne for å se på blant annet retursentre i tredjeland, under forutsetning at det skjer gjennom et felleseuropeisk initiativ, i tråd med folkeretten. I motsetning til Fremskrittspartiet, mener Arbeiderpartiet at løsningen på irregulær migrasjon må bygge på samarbeid.

Både irregulær migrasjon og misbruk av asylinstituttet er utfordringer som regjeringen vil håndtere gjennom en effektiv utlendingsforvaltning, styrket returarbeid

og ved samarbeid med europeiske og globale partnere om nye løsninger og tiltak.

Retten til å søke asyl og beskyttelse fra forfølgelse følger av internasjonale konvensjoner. Kun personer som har et beskyttelsesbehov skal få asyl i Norge. En kontrollert og bærekraftig innvandring til Norge er avhengig av et styrket samarbeid med europeiske og globale partnere. Vi tar en aktiv rolle i det europeiske migrasjonssamarbeidet for å sikre en mer bærekraftig innvandring til Schengen-området.

I mange europeiske land pågår det diskusjoner om nye og innovative løsninger på migrasjonsfeltet, som asylsøknadsbehandling og retursentre i tredjeland. For å bidra i diskusjonen og ev. kunne ta del i nye løsninger, skal Norge ta aktivt del i de europeiske diskusjonene. Det er mange rettslige og praktiske spørsmål som må utredes og diskuteres videre. Derfor er det viktig at Norge deltar i de fora der innovative løsninger diskuteres.

Det pågår diskusjoner i EU om å kunne henvise utlendinger som har søkt om internasjonal beskyttelse til et trygt tredjeland de ikke har en tilknytning til, framfor at søknaden behandles i EU. Dette er noe Norge allerede har gjort over lengre tid, i de tilfeller der utlendingen har kommet til Norge via dette landet.

SPØRSMÅL NR. 1089**Innlevert 4. februar 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 11. februar 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Hva synes statsråden om bruken av hijab på barn, helt ned i barnehagealder og vil statsråden forby dette i barnehage og grunnskole som FrP ønsker?

BEGRUNNELSE:

Negativ sosial kontroll er en stor utfordring som rammer spesielt jenter og kvinner med innvandrerbakgrunn. Barnehijab kan brukes som et virkemiddel i denne negative sosiale kontrollen av yngre jentebarn.

Svar:

Spørsmålet er stilet til barne- og familieministeren, men besvares av meg som ansvarlig statsråd for barnehage og grunnskole.

Negativ sosial kontroll er en stor og alvorlig samfunnsutfordring som ikke skal ha noen plass i samfunnet vårt. Det er vårt felles samfunnsansvar å bekjempe dette, og i vår legger regjeringen fram handlingsplan mot negativ sosial kontroll og æresmotivert vold.

Jeg deler oppfatningen av at sosial kontroll kan komme til uttrykk på mange måter, og at vi må være be-

visste på at streng kontroll over hvilke klær kvinner eller jenters får gå med kan være del av dette. Det er særlig alvorlig dersom det legger begrensninger på muligheter til å delta i utdanning, arbeid, fritidsaktiviteter eller samfunnsliv på lik linje med andre. La meg være tydelig på at jeg ikke mener dette er noe som kjennetegner bruk av hijab generelt, heller ikke når det gjelder barn.

Jeg er ikke kjent med at bruk av hijab er en utfordring i norsk skole, og heller ikke med enkeltsaker der dette er en utfordring. I saker der klesdrakt eller andre forhold begrenser et barns mulighet til å delta i lek, læring, fysisk aktivitet eller fellesskap har jeg tillit til at ansatte tar dette opp med barnets foreldre og finner gode løsninger. Meg bekjent er bruk av hijab i seg selv verken til hinder for lek, fysisk aktivitet eller svømming, i likhet med andre klesplagg handler det først og fremst om hvorvidt plagget fungerer til formålet.

Retten til å vise sin religion ved bruk av klær og symboler er en del av tros- og livssynsfriheten vi har i

Norge, for både barn og voksne. Eventuelle begrensninger må være nødvendige av hensyn til offentlig trygghet, orden, helse eller moral, eller for å beskytte andres rettigheter og friheter. Etter opplæringsloven § 27-2 er det forbudt å bruke plagg som dekker hele eller deler av ansiktet på skolen, herunder nikab og burka. Dette gjelder også ved deltakelse i skolefritidsordningen og i leksehjelp. Forbudet er begrunnet med at god samhandling og kommunikasjon der man kan se ansiktet til hverandre, er viktig for å oppnå et godt læringsmiljø og et godt læringsutbytte.

Jeg mener det ikke er grunn til å tro at et forbud mot hijab vil være noe effektivt bidrag i kampen mot sosial kontroll. Og jeg vil advare mot å gjøre kampen mot et samfunnsproblem som har så store og alvorlige konsekvenser til en arena for symbolpolitikk. Som politikere bør vi ha en viss terskel mot å forby ting man ikke liker, og et minimum bør være at forbudet kan bidra til å løse et reelt problem i folks liv.

SPØRSMÅL NR. 1090

Innlevert 4. februar 2025 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik

Besvart 11. februar 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

En undersøkelse fra NRK og Lighthouse Reports viser blant annet at det er forskjell på straffeutmåling for tilsynelatende like lovbrudd basert på lovbruters inntekt, kjønn etnisk bakgrunn mv., der høyinntektsmottakere slipper "billigere unna" enn de med lav inntekt.

Er statsråden bekymret for funnene i rapporten, og hva vil hun gjøre for å motvirke slike forskjeller i straffeutmåling?

BEGRUNNELSE:

NRK publiserte denne helgen en sak med funn etter at de sammen med Lighthouse Reports har gått gjennom 9000 dommer fra norske tingretter, og koblet dem sammen med opplysninger fra offentlige registre. Funnene er urovekkende; de finner at straffens lengde varierer ut fra lønn, kjønn, alder og etnisk bakgrunn.. Ett av funnene er blant annet at i de mest alvorlige tilfellene av ruspåvirket kjøring har de som tjener mest fire ganger så stor sjanse for å slippe å sone. De finner også at tiltalte med utenlandsk bakgrunn straffes strengere av eldre dommere, og at kvinner får lavere straff enn menn.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 1084 fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, som gjelder samme sakskompleks som representant Thorsvik tar opp i begrunnelsen for sitt spørsmål, og som gjentas her:

«Domstolene og dommerne er uavhengige, og jeg verken kan eller skal påvirke utfallet av domstolenes avgjørelser.

På generelt grunnlag vil jeg bemerke at domstolene må foreta en vurdering av hver enkelt sak ut fra det som fremkommer i retten. Særlig straffutmålingen innebærer en konkret skjønnsmessig vurdering i den aktuelle saken, ettersom straffelovgivningen gir vide strafferammer og åpner for vektlegging av flere ulike faktorer når straff skal utmåles. Samtidig er likhet for loven et grunnleggende rettsstatlig prinsipp og en menneskerettighet, som er nedfelt i Grunnloven. Likhetsprinsippet dreier seg om at borgerne ikke skal utsettes for vilkårlig forskjellsbehandling. Like tilfeller skal behandles likt, og ulik behandling må begrunnes. Dersom det forekommer usaklig forskjellsbehandling er det uheldig, og noe vi må jobbe for å motvirke.

Rettsystemet har flere innebyggede mekanismer som skal bidra til å sikre likebehandling. For det første skal tilfeldighetsprinsippet, som går ut på at saker skal fordeles tilfeldig mellom dommerne i den enkelte domstol, bidra til å sikre objektivitet.

For det andre innebærer overprøvingsprinsippet at rettsavgjørelser kan bringes inn for en overordnet domstol for overprøving. For det tredje har vi et begrunnelseskrav til både mindre og større beslutninger som tas i det norske rettssystemet. Normer for straffutmåling og normalstraffenivåer utformet gjennom rettspraksis er også et viktig virkemiddel for konsistens i straffutmålingen, og teknologiutviklingen kan bidra til dette også på tvers av domstoler.

Det stilles høye faglige og etiske krav til dommere. Samtidig har dommere, som alle andre, ulike erfaringsbakgrunner og egenskaper, og ulike beslutningspsykologiske faktorer kan spille inn

hos den enkelte dommer. Dette er noe domstolene og Domstoladministrasjonen, som har ansvar for opplæring av dommere, er bevisste på, og som det arbeides aktivt med i domstolene gjennom ulike kompetansetiltak. I tillegg til dette og til de innebygde mekanismene i rettssystemet er bevisstgjøring om temaet viktig. Forskning og journalistikk som i NRKs sak, som retter søkelyset mot denne problematikken, kan derfor også bidra til å unngå forskjellsbehandling i rettssystemet.

Domstoladministrasjonen har bedt om midler til et digitaliseringsprosjekt. Slike satsingsforslag følges opp i de ordinære budsjettprosessene.»

SPØRSMÅL NR. 1091

Innlevert 4. februar 2025 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 10. februar 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Den 04.02.25 ble det fremmet forslag fra et flertall i energi- og miljøkomiteen om at "Det åpnes for konsesjonsbehandling av kraftverk i vernede vassdrag, der samfunnsnyttene, for eksempel i form av flomdempende effekt, vurderes som betydelig, samtidig som miljøkonsekvensene anses som akseptable."

Hvordan tolker statsråden dette forslaget, og hvilke endringer mener han det vil føre til i forvaltningen av de vernede vassdragene våre?

BEGRUNNELSE:

Det er allerede en åpning i lovverket for å bygge ut vernede vassdrag av hensyn til flomvern, mens dette nye forslaget ikke begrenser seg til flomvern som vilkår for utbygging. Det nye forslaget setter heller ikke krav til behandling i Stortinget, selv om verneplanene er vedtatt i Stortinget. Det er uklart om intensjonen fra partiene bak forslaget er at alle vernede vassdrag skal kunne åpnes for utbygging på vide vilkår, og om de mener det er NVE som skal vurdere balansen mellom "samfunnsnytte" og "akseptable miljøkonsekvenser" i det enkelte tilfelle.

Forslaget er fremmet i Energi- og miljøkomiteens innstilling til Meld. St. 27 (2023-2024) Tryggare framtid - førebudd på flaum og skred. Det ble fremmet av fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, uten at dette har ligget til grunn for høringen som ble holdt om stortingsmeldingen, og uten uttalelse fra statsråden eller fagmyndigheter. Jeg ønsker

derfor å vite hvordan statsråden stiller seg til forslaget, og hvordan han tolker det og eventuelt vil følge det opp.

Svar:

Stortinget har vedtatt fire verneplaner for vassdrag i årene 1973 til 1993, og suppleringer i 2005 og 2009. Sist ble Øystesevassdraget vernet i 2019. Verneplanene er vedtatt ved plenarvedtak i Stortinget, og er en bindende instruks fra Stortinget til forvaltningen om ikke å gi konsesjon til vannkraft i disse vassdragene. Ved behandlingen av suppleringen av verneplanen i 2005 vedtok Stortinget at det kan åpnes for konsesjonsbehandling av vannkraftverk med installert effekt inntil 1 MW i vernede vassdrag, med unntak for Bjerkreimsvassdraget hvor grensen ble satt til 3 MW.

Formelt sett vil et nytt plenarvedtak i Stortinget endre tidligere plenarvedtak fra det tidspunkt vedtaket blir fattet. Dersom Stortinget ser behov for å utrede forslaget om å endre rammene for verneplanene, må Stortinget fatte et anmodningsvedtak der regjeringen bes om å komme tilbake til Stortinget med en vurdering.

Blir rammene for verneplanene endret som foreslått, vil dette bety at konsesjonsmyndighetene vil kunne ta også større kraftutbyggingsprosjekter i vernede vassdrag (over 1 MW) til behandling, uten at Stortinget trenger å samtykke til det i hvert enkelt tilfelle. En forutsetning for søknadsbehandling er at samfunnsnyttene vurderes som betydelig samtidig som miljøkonsekvensene anses som akseptable. I en konkret sak vil det i første omgang være opp til NVE å vurdere om disse to kriteriene er oppfylt.

Selv om et prosjekt tas til behandling, er lovverket ikke endret, jf. vannressursloven §§ 34 og 35. Særbestemmelsene i § 35 er i utgangspunktet rettet mot andre vassdragstiltak enn kraftutbygging, men det framgår av § 34 tredje ledd at disse bestemmelsene gjelder så langt de passer også for kraftutbygging i vernede vassdrag. Bestemmelsen i vannressursloven § 35 om at nye anlegg i vernede vassdrag bare kan tillates hvis verneverdiene ikke taler imot, vil derfor gjelde. Det samme gjelder de strenge krit-

erierne for hva som kan tillates av ombygging og utvidelser av eksisterende anlegg. Loven har også en egen bestemmelse om at NVE kan avslå en søknad om konsesjon i vernede vassdrag uten ytterligere saksbehandling.

Jeg vil understreke at endringen som er foreslått bare vil endre hvilke prosjekter som kan konsesjonsbehandles, og ikke hva som kan tillates av vannkraftutbygging i vernede vassdrag.

SPØRSMÅL NR. 1092

Innlevert 4. februar 2025 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn

Besvart 12. februar 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Kor mange av dei uteståande EU-rettsaktene som skal takast inn i EØS-avtalen har regjeringa utarbeida posisjonar til?

GRUNNGJEVING:

Drøye 600 rettsakter står på vent for å bli tatt inn i EØS-avtalen. Før dette kan skje, vurderer regjeringa om den enkelte rettsakta er å rekne som EØS-relevant, slik Noreg ser det, om regjeringa støttar å ta den inn i EØS-avtalen, og eventuelt om ein vil jobbe for særskilte tilpassingar før dette blir gjennomført. Eg ber om ei oversikt over kor mange av dei uteståande rettsaktene i EØS-etterslepet regjeringa har utarbeida posisjonar til, og kva posisjonane er.

Svar:

Det såkalla EØS-etterslepet omfattar i dag litt over 600 rettsakter. Dette talet endrar seg stadig ettersom nye forordningar og direktiv som er EØS-relevante, fortløpande blir gjeldande i EU, og ettersom nytt EØS-relevant regelverk blir teke inn i EØS-avtalen. Nye norske posisjonar på dette regelverket blir òg fortløpande utarbeidd og kan òg endre seg i dialogen med EU og EØS/EFTA-partnarane våre, Island og Liechtenstein. Per i dag har regjeringa utarbeidd posisjonar på omlag 250 av dei rettsaktene som enda ikkje er innlemma i EØS-avtalen.

Det er vedlagt ei oversikt i tabellform over dei rettsaktene dette gjeld. Dei er inndelte etter fagområde, rettsaktnummer (celex), dato for ikraftsetjing i EU og norsk posisjon. Nærmare informasjon om kvar einskild rettsakt og norske posisjonar får ein ved å søkja på rettsak-

ttnummeret (celex) på [regjeringa.no](https://www.regjeringa.no) og [Europalov.no](https://www.europalov.no). Der- som det er behov for meir informasjon enn den som finst der, må ansvarleg fagstatsråd kontaktast.

Vedlegg:

<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/dokument-serien/2024-2025/dok15-202425-1092-vedlegg.pdf>

SPØRSMÅL NR. 1093**Innlevert 4. februar 2025 av stortingsrepresentant Sandra Bruflot****Besvart 13. februar 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Kan statsråden legge frem en oversikt over hvilke barne-skoler, fordelt per kommune, som har undervisning kun fire dager i uken?

Svar:

Informasjon om grunnskolene i Norge registreres i Grunnskolens informasjonssystem (GSI). Opplysninger som registreres er blant annet antall årstimer og timetallsfordeling. Skolene må ikke rapportere hvor mange dager per uke timene er fordelt på, og det føres følgelig ingen nasjonal oversikt over hvilke barneskoler som har undervisning fire dager i uken. Jeg vil vurdere om det fremover skal innhentes informasjon om dette i GSI.

Vi at det er skoler som praktiserer 4-dagers skoleuke, men at dette ikke er veldig utbredt. Vi er også kjent med at noen av disse skolene har heldagstilbud i SFO den

ukedagen det ikke er undervisning, men har ikke informasjon om hvorvidt dette gjelder ved alle de aktuelle skolene.

Jeg er kjent med at statsforvalterne (den gang fylkesmennene) gjennomførte en kartlegging av dette for Stortingets utredningsseksjon i 2020. Notatet fra Stortingets utredningsseksjon ligger på Stortingets nettsider. I kartleggingen ble det fremskaffet informasjon om 301 av 356 kommuner. I 218 av de 301 kartlagte kommunene var det 5-dagers skoleuke for alle elevene i de kommunale skolene. I 83 kommuner var det 4-dagers skoleuke i én eller flere kommunale grunnskoler på ett eller flere trinn.

I 2023 ble det gjennomført en undersøkelse av NRK som viste at dette gjaldt 66 kommuner, men jeg understreker at jeg ikke kjenner godt nok til hvordan denne undersøkelsen er gjennomført til å slå fast at disse tallene er riktige.

SPØRSMÅL NR. 1094**Innlevert 5. februar 2025 av stortingsrepresentant John-Peder Denstad****Besvart 10. februar 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for at potensielle og «gryteklare» prosjekter for industri utbygging som er lagt bort eller satt på hold på grunn av manglende tilgang på eller prioritering av kraft i de ulike regionene i Norge, særlig i eksisterende industriparker, kan iverksettes?

BEGRUNNELSE:

Strømpriskrisa har vart i fire år. Det er fremdeles ingen løsning på de ustabile og skyhøye prisene som er et stort problem med negative konsekvenser for norske industribedrifter. Det er paradoksalt at Norge har store kraftoverskudd, og at prisregionen NO2 med høyest kraftproduksjon og kraftoverskudd også er den regionen som har de høyeste prisene.

Regjeringas eneste løsning synes å være «mer av alt – raskere», dvs. å bygge ned norsk natur for å bygge ut mer vindkraft på land. Mer utbygging vil, slik De Facto Kunnskapssenter for fagorganiserte har vist i flere rapporter, mest sannsynlig ikke påvirke prisene nevneverdig, men bare sikre mer eksport gjennom kablene til Tyskland og England som ble åpnet i 2021.

Energikommisjonen, regjeringa, LO og andre ledende samfunnsaktører tar det for gitt at vi styrer mot kraftunderskudd. Dette skyldes 1) at det foregår en storstilt elektrifisering av olje- og gassinstallasjoner med kraft fra land, inkludert Haltenbanken. 2) at internasjonale giganter som Google og TikTok søker å etablere store datasentre i Norge, henholdsvis i Grenland og i Innlandet, 3) avkarbonisering av prosessindustrien og ny fornybar industri vil kreve tilgang til mer kraft. 4) elektrifisering av transportsektoren.

Dagens politikk legger til rette for alle overnevnte utviklingstrekk, og derfor er det logisk at man advarer mot kraftunderskudd i framtida.

Flere potensielle industriprosjekter regionalt står i kø på grunn av manglende kraft. Selv om Norge nasjonalt har stort kraftoverskudd, er situasjonen varierende fra region til region. Det er derfor nødvendig å skaffe oversikt ved å innhente informasjon om dagens regionale kraftframskrivninger fra NVE, Statnett og private aktører og på det grunnlag gjøre regionale analyser av kraftbalanse og kraftbehov.

Det er også nødvendig å gjennomgå status på de overnevnte planlagte industriutbyggingsprosjektene, og analysere hvordan det vil påvirke de ulike regionale kraftbalansene om disse gjennomføres som planlagt.

Det er nødvendig at regjeringa foreslår en alternativ politisk løsning basert på at kraften prioriteres strenge, slik at vi kan unngå en situasjon hvor lokal industri som skaper verdier, arbeidsplasser og skatteinntekter må vike for oljeselskaper og internasjonale giganter som Google og TikTok.

Svar:

Tilgang til kraft og nett er avgjørende for videreutvikling og omstilling av eksisterende industri, samt for industrielle nyetableringer. For å sørge for nok rimelig energi er det eneste som virker på sikt, å få på plass mer kraft, mer nett og mer energieffektivisering. Derfor prioriterer regjeringen dette høyt.

Når det gjelder nett, er vi godt i gang med å følge opp Regjeringens handlingsplan for raskere nettoutbyg-

ging og bedre utnyttelse av nettet. Denne regjeringen har også foreslått og fått gjennomført en styrking av konsesjonsmyndigheten i flere omganger, både for å øke antall saksbehandlere og digitalisere og forbedre prosessene. Vi ser at det gir resultater – konsesjonskøene for nett i Norges vassdrags- og energidirektorat er på vei ned.

Jeg er glad for at det er store volumer forbruk som har fått reservere kapasitet i nettet, 7 900 MW ifølge Statnett. Til sammenligning er dagens maksimale last om lag 25 000 MW. Den reserverte kapasiteten tilsvarer en forbruksvekst på om lag 45-55 TWh dersom den blir realisert. Selv om det er mange som har fått mulighet til å reservere kapasitet, er det også mange som er stilt i kø. Jeg er svært opptatt av at det er de prosjektene som faktisk ligger an til å gjennomføres som får mulighet til å reservere kapasitet. Det er prosjekter som gjennomføres som skaper verdier og arbeidsplasser.

Energidepartementet har derfor nylig vedtatt forskriftsendringer som fastslår at nettselskapene skal vurdere om prosjektene er tilstrekkelig modne før de får reservere kapasitet eller plass i kapasitetskø. Prosjektene må også ha framdrift for å få beholde reservasjonen eller køplassen. Forskriftsendringen legger til rette for at eksisterende virksomhet kan omstille seg og vokse, noe som er viktig for å bevare arbeidsplasser, kutte klimagassutslipp og sikre fortsatt verdiskaping. Eksisterende virksomheter bør ha gode forutsetninger for å demonstrere modenhet. Dersom to prosjekter vurderes likt med hensyn til modenhet og framdrift, legger jeg til grunn at eksisterende virksomhet prioriteres.

SPØRSMÅL NR. 1095

Innlevert 5. februar 2025 av stortingsrepresentant John-Peder Denstad

Besvart 12. februar 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hvilke opplæringstiltak teoretisk og praktisk om håndtering av vold og trusler vil kunnskapsministeren sette i gang for å øke kompetansen hos ansatte i yrker som ofte utsettes for vold og trusler slik at risikoen for uønskede hendelser som medfører fysiske og psykiske skader kan reduseres?

BEGRUNNELSE:

I en artikkel i Frifagbevegelse 16.12.24 listes det opp flere yrker med en stor andel ansatte som opplever vold, trusler og mobbing.

Ambulansepersonell: 70 % har mottatt trusler om vold på jobb de siste 12 måneder. 37 % har vært utsatt for fysisk vold siste 12 måneder. Litt over halvparten har opplevd sladder og baksnakking. 35 % har vært involvert i krangler og konflikter.

Trafikkbetjenter: 56 % har opplevd trusler om vold. 11 % har opplevd fysisk vold. 22 % mobbing, 9 % digitale krenkelser, 46 % for sladder og baksnakking.

Helsefagarbeidere: 49 % har opplevd trusler om vold på jobb. 38 % har opplevd fysisk vold. 16 % oppgir at de har opplevd mobbing.

Ansatte i tilrettelagt undervisning: 45 % har opplevd fysisk vold, som er på topp av alle yrkesgruppene. 50 % har opplevd trusler om vold. 14 % har opplevd mobbing.

Bussjåfører: 34 % har opplevd trusler om vold. 6 % har vært utsatt for vold. 19 % har vært eksponert for mobbing siste 12 månedene, og 5 % for digitale krenkelser.

Nav-ansatte: 32 % har opplevd trusler om vold mens 3 % har opplevd fysisk vold. 20 % oppgir at de har vært eksponert for digitale krenkelser de siste 12 månedene.

I tillegg er brannforebyggere, frisører, dyrepleiere, ansatte i bad og idrettsanlegg, ansatte i barnehage, helsesekretærer og kontorfaglig skolepersonell utsatt.

Overnevnte tall om ansatte utsatt for vold og trusler i arbeid er uakseptable, og skjer til tross for Arbeidsmiljølovens (AML) bestemmelser: Farer og problemer skal kartlegges, risikoforholdene vurderes og nødvendige tiltak iverksettes, jfr. AML § 3-1. Det skal vurderes om det er særlig risiko knyttet til alenearbeid i virksomheten, og nødvendige tiltak skal iverksettes, jfr. AML § 4-1. Nattarbeidere skal så langt det er mulig beskyttes mot vold, trusler og uheldige belastninger som følge av kontakt med andre, jfr. AML § 4-3. Arbeidsmiljøutvalget kan pålegge arbeidsgiveren å gjennomføre konkrete tiltak for å utbedre arbeidsmiljøet hvis det er nødvendig for å verne arbeidstakernes liv og helse, jfr. AML § 7-2.

I eksempelvis bussjåføreryrket er det et problem at bussjåfører er pålagt å kreve fremleggelse av nattbussbillett. Det er en risiko for sjåfører i møte med blant annet et økende antall rusa passasjerer. Bedre kompetanse for å håndtere slike situasjoner er nødvendig.

Svar:

Arbeidsmiljøloven stiller krav om at arbeidstaker, så langt det er mulig, skal beskyttes mot vold, trusler og uheldige belastninger som følge av kontakt med andre og om at arbeidstaker skal få den opplæring, øvelse og instruksjon som er nødvendig for å ivareta sikkerheten. Videre gir forskrift om utførelse av arbeid spesifikke krav til tiltak for å forebygge og håndtere vold og trusler om vold, se forskriftens kapittel 23. Blant annet stilles det krav om at det skal gis nødvendig opplæring og øvelse i forebygging og håndtering av vold- og trusselsituasjoner, samt i bruk av eventuelt sikkerhetsutstyr.

Arbeidstilsynet gjennomfører regelmessig tilsyn for å kontrollere at virksomhetene følger regelverket. I årene 2023-2024 kontrollerte Arbeidstilsynet forhold knyttet til vold og trusler i overkant av 1500 tilsyn. Om lag 1000 av disse tilsynene hadde et særskilt fokus på at arbeidsgiver sørger for nødvendig opplæring og øvelse slik at arbeidstaker så langt det er mulig er beskyttet mot vold og trusler om vold. Arbeidstilsynet jobber også bredt med veiledning om dette temaet.

I 2023 ble det gjennomført en egen veiledningsskampanje i undervisningssektoren som blant annet tok for seg vold og trusler. Kampanjen ble fulgt opp med tilsyn med skolenes arbeid for å forebygge og håndtere vold og trusler i 2024. Erfaringene fra undervisningssektoren tar Arbeidstilsynet nå med seg for å gjennomføre lignende bransjetilpassede opplegg i sektorene sykehjem, hjemmetjeneste og sykehus.

Avslutningsvis vil jeg vise til at departementet har gitt Arbeidstilsynet i oppdrag å nedsette og lede en parts sammensatt arbeidsgruppe som på bred basis skal vurdere dagens ordninger for HMS-opplæring for verneombud, medlemmer av arbeidsmiljøutvalg, arbeidsgivere og ansatte med lederoppgaver. Arbeidsgruppen tar sikte på å levere sin rapport i løpet av våren 2025.

SPØRSMÅL NR. 1096

Innlevert 5. februar 2025 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad

Besvart 12. februar 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Er den nye finansministeren bekymret for det store antallet verdiskapere som har flyttet ut av landet under denne

regjeringen, ønsker han å stoppe denne utflyttingen og få de som allerede har flyttet ut hjem igjen, og hvordan vil han i så fall innrette skatte- og avgiftspolitikken for å få det til?

Svar:

Regjeringen legger stor vekt på å skape gode og forutsigbare rammevilkår for næringslivet. Skatt er en av flere faktorer som spiller inn på investeringsadferden og verdiskapningen.

Det norske skattesystemet har siden skattereformen i 1992 bygget på prinsippene om brede skattegrunnlag og likebehandling av næringer, virksomhetsformer og investeringer. Det bidrar til å holde kostnadene ved beskatning nede og til at skattyterne i stor grad behandles likt.

I skattesystemet er det først og fremst selskapsskattesatsen som har betydning for selskapenes investeringer i Norge. Regjeringen har holdt denne satsen uendret på 22 pst., som er et moderat nivå internasjonalt. Betydningen av denne satsen øker jo mer åpen økonomien er, og jo mer mobil kapitalen er over landegrensene. En investor kan spare skatt på å flytte virksomheten til et land med lavere selskapsskatt, men kan ikke få lavere eierskatt eller formuesskatt ved å flytte virksomheten.

Norske og utenlandske eiere beskattes forskjellig avhengig av innretningen av det enkelte lands skattesystem når det gjelder eiendom, formue, selskapsoverskudd, gevinster mv. Selv om Norge er ett av få land med formuesskatt, er ikke den samlede skatten på kapitalbeholdning særlig høy i Norge. Dette skyldes at vi, i motsetning til mange andre land, ikke har arveskatt og har relativt lav eiendomsskatt.

Skattesatsen på aksjeinntekt er relativt høy i internasjonal sammenheng. Ifølge OECD var det i 2024 fem land med høyere formell skattesats på utbytte enn Norge. Dette gjelder både når en ser på utbytteskatt på aksjonærens hånd, og når en ser på samlet utbytteskatt der selskapsskatt er medregnet. Men Norge skiller seg ut med en gunstig fradragssordning (skjermingsfradrag), som

reduserer den effektive skatten betydelig. Skatteutvalget (NOU 2022: 20) beregnet at skjermingsfradraget ved et normalt rentenivå reduserer den effektive skattesatsen med om lag 12 prosentenheter. Se også svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 852 fra stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen.

Personer som er skattemessig bosatt i Norge, betaler som hovedregel formuesskatt og skatt på aksjeinntekt til Norge, uavhengig av hvor investeringen foretas. Disse eierskattene gjør det derfor ikke mindre lønnsomt å investere i Norge enn i andre land. Skjermingsfradraget gjør dessuten at skatten på aksjeinntekter i liten grad påvirker norske aksjonærs investeringer og hvordan de finansieres, siden skjermingsfradraget medfører at risikofri avkastning ikke blir beskattet på aksjonærens hånd.

For personer som skattemessig flytter ut av Norge med en netto latent gevinst på over 3 mill. kroner, fastsettes det utflyttingsskatt på gevinst som overstiger denne grensen. Reglene er ment å sikre at verdier som opparbeides mens aksjonæren er skattemessig bosatt i Norge, også skattlegges i Norge. Dette bidrar samtidig til å redusere skattemessige insentiver til å flytte ut.

Selv om personer flytter, vil virksomhetene i de fleste tilfeller bli værende og drives videre i Norge. Med velfungerende kapitalmarkeder, som i Norge, vil en lønnsom investering normalt få finansiering.

Samlet har vi et skattesystem som legger til rette for næringsutvikling, og en god og omfordelende skattepolitikk som sikrer finansieringen av velferdsgodene. Jeg opplever at det er bred politisk enighet om at Norge er tjent med at de økonomiske forskjellene ikke blir for store. Det er likevel alltid rom for å vurdere forbedringer i skattesystemet og å diskutere hvordan ulike hensyn skal balanseres.

SPØRSMÅL NR. 1097

Innlevert 5. februar 2025 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 11. februar 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Kommer regjeringen til å akseptere de mottatte anbefalingene fra Universal Periodic Review (UPR) som gjelder implementering av urfolks rett til et fritt og informert forhandssamtykke?

BEGRUNNELSE:

I november ble menneskerettighetssituasjonen i Norge vurdert i FNs menneskerettighetsråd. FNs medlemsland har gitt nesten tre hundre anbefalinger til Norge. Regjeringen må ta stilling til disse i forkant plenumsmøtet i FNs menneskerettighetsråd.

Flere av anbefalingene handler om samer og nasjonale minoriteter. Anbefalingene knytter seg blant annet til fritt og informert forhåndssamtykke, oppfølging av Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport, og implementering av NIMs anbefalinger på feltet.

Canada, Danmark, India og Luxembourg trekker frem implementering av urfolks rett til fritt og informert forhåndssamtykke. Også en ny rapport fra Amnesty International og Samerådet oppfordrer regjeringene i Sverige, Finland og Norge til å styrke lovgivningen ved å stille krav til fritt informert forhåndssamtykke før iverksetting av prosjekter som vesentlig påvirker samiske rettigheter.

Svar:

Spørsmålet besvares av kommunal- og distriktsministeren, i kraft av å ha ansvar for å samordne regjeringens samepolitikk.

Når det gjelder fritt og informert forhåndssamtykke, er norsk lovgivning, etter departementets vurdering, i samsvar med Norges internasjonale forpliktelser.

Sameloven gjennomfører, med de endringene som ble vedtatt i 2021, den folkerettslige plikten til å konsultere med samiske interesser i saker som direkte berører dem. Det følger av sameloven at det er et krav at konsultasjonene skal gjennomføres i god tro og med formål om å oppnå enighet. Ordlyden i sameloven ligger tett opptil ordlyden i ILO-konvensjonen 169 artikkel 6 og FNs Urfolkserklæring artikkel 19. Fritt og informert forhåndssamtykke er der ikke formulert som en selvstendig rettighet, men som målet med konsultasjonene; å oppnå enighet eller samtykke.

Videre sikrer menneskerettsloven, som har forrang foran andre norske lover ved motstrid, at faktisk oppnåelse

av samtykke fra eller enighet med de berørte samene er et lovmessig krav i tilfeller der menneskerettighetene ville ha blitt brutt uten at det er oppnådd samtykke eller enighet. Det gjelder f.eks. rettighetene samene har etter artikkel 27 i FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter.

Det kan imidlertid ikke utledes et generelt krav om at fritt og informert forhåndssamtykke faktisk skal være oppnådd i alle saker som gjelder inngrep i arealer der det er samisk bruk eller samiske rettighetshavere. Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM) legger til grunn samme forståelse av når fritt informert forhåndssamtykke er et lovfestet mål, og når det også er et krav, i sin rapport "Menneskerettighetsvern mot inngrep i tradisjonelle samiske områder" fra 2021.

Departementet konsulterte Sametinget i prosessen med å lovfeste plikten til å konsultere i sameloven, en prosess som ble avsluttet med lovvedtak i 2021. Departementet og Sametinget ble enige om ordlyden i det nye kapittelet i loven og også om forarbeidene (Prop. 86 L (2020–2021) Endringer i sameloven mv. (konsultasjoner)). Lovfestingen gjennomfører også fullt ut anbefalingen fra FNs menneskerettighetskomité fra 2018, at Norge burde:

"Sikre meningsfulle konsultasjoner med det samiske folk i praksis og vedta en lov for konsultasjoner med sikte på å oppnå deres frie, forhåndsinformerte samtykke, i samråd med dem". (avsnitt 37 b).

De ulike anbefalingene Norge har mottatt som del av Universal Periodic Review (UPR), og som handler om fritt og informert forhåndssamtykke for urfolk, er besvart som enten «akseptert», «delvis akseptert» eller «notert», ut fra en vurdering av om de samsvarer med vurderingene i min redegjørelse ovenfor.

SPØRSMÅL NR. 1098

Innlevert 5. februar 2025 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 12. februar 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

5. februar la Equinor frem planer om å kutte i invesering-spotten til fornybar energi, redusere kapasitetsmålet for fornybar energiproduksjon, samtidig som selskapet skal øke olje- og gassproduksjonen.

Mener næringsministeren at kutt i fornybart og økningen i fossilt er i tråd med eierskapsmeldingen som sier

at statseide selskaper skal være i tråd med Parisavtalen, en forventning som ble gjentatt i en protokolltilførsel på Equinors generalforsamling i 2023?

GRUNNGJEVING:

I eierskapsmeldingen som ble lagt frem av Støre-regjeringen slås det fast at statseide selskaper må «sette mål og

iverksette tiltak for reduksjon i klimagassutslipp på kort og lang sikt i tråd med Parisavtalen». På Equinors generalforsamling i 2023 ble det lagt ved en protokolltilførsel, hvor staten gjentok forventningen til at Equinors styre følger opp forventningene i eierskapsmeldingen om at selskapene skal iverksette mål og tiltak i tråd med Parisavtalen.

Det internasjonale energibyrået, IEA, har slått fast at verden ikke trenger noen nye olje- og gassfelt om verden skal nå 1,5-gradersmålet og med det innfri Parisavtalens ambisjon. Tvert imot trengs det store investeringer i fornybar energi, slår IEA fast.

At Equinor nå kutter i kapasitetsmål for fornybar energiproduksjon og kutter i investeringspotten til fornybar energi, samtidig som de annonserer økt olje- og gassproduksjon viser at Equinors styre ikke følger opp forventningene fra eierskapsmeldingen, som ble gjentatt i klartekst for styret på generalforsamlingen i 2023.

Svar:

I eierskapsmeldingen, Meld. St. 6 (2022 - 2023) Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap – Statens direkte eierskap i selskaper, redegjør regjeringen for statens forventninger til selskapene der staten eier aksjer, hvordan staten som eier følger opp selskapene - inkludert rollefordelingen mellom eier, styret og daglig leder og for statens mål og begrunnelse for eierskapet i hvert av selskapene.

Statens mål som eier i Equinor ASA er høyest mulig avkastning over tid innenfor bærekraftige rammer. Dette forutsetter at selskapet integrerer og balanserer økonomiske, sosiale og miljømessige forhold gjennomgående i sine ambisjoner, mål, strategier og virksomhetsstyring. Begrunnelsen for eierskapet er å opprettholde et ledende energiselskap med hovedkontorfunksjoner i Norge.

Det fremgår også av meldingen at staten blant annet forventer at

- i) Selskapene identifiserer og håndterer risiko og muligheter knyttet til klima og integrerer dette i sine strategier.
- ii) Selskapene setter mål og iverksetter tiltak for reduksjon i klimagassutslipp på kort og lang sikt i tråd med Parisavtalen, og rapporterer om måloppnåelse. Målene er vitenskapsbaserte der dette er tilgjengelig.
- iii) Selskapene rapporterer på direkte og indirekte klimagassutslipp og klima-risiko, og benytter anerkjente standarder for rapportering på klimagassutslipp og klimarisiko. Staten forventer generelt at styret og administrasjonen i alle selskapene arbeider aktivt med statens forventninger.

Staten som eier har dialog med Equinor om en rekke temaer som er relevante for en eier, herunder strategi, lønnsomhet, kapitalisering, klimagassutslipp/-risiko,

Parisavtalen, robusthet og risikostyring mv. Statens forventningsområder er også tema.

Det er styrets ansvar å forvalte selskapet, inkludert å fatte investeringsbeslutninger og å legge selskapets strategi, jf. selskapslovgivningens rollefordeling mellom eier, styret og daglig leder samt allment anerkjente eierstyringsprinsipper og -standarder som er omtalt i eierskapsmeldingen.

Equinor la i 2022 frem en energiomstillingsplan for generalforsamlingen til rådgivende avstemning. Selskapet har rapportert på planen hvert år, og planlegger å legge frem en oppdatert plan for en ny rådgivende avstemning på årets ordinære generalforsamling. Oppfølging av omstillingsplanen, basert på forventningene i eierskapsmeldingen, er tema i eierdialogen.

Equinor annonserte på sin kapitalmarkedsdag 5. februar i år at de blant annet justerer sine investeringer innenfor fornybar kraft og lavkarbon. Dette er noe også selskapets konkurrenter har gjort, for å tilpasse seg krevende markeder. Samtidig er selskapets ambisjon om netto nullutslipp i 2050 ikke endret.

Endringene vil slik jeg forstår det bli reflektert i selskapets oppdaterte energiomstillingsplan som skal legges frem i forkant av årets generalforsamling. Staten som eier vil vurdere og ta stilling til planen på generalforsamlingen, der den vil legges frem til rådgivende avstemning.

SPØRSMÅL NR. 1099**Innlevert 5. februar 2025 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 10. februar 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Kan statsråden dokumentere at en fast strømpris på 40 øre per kWh ikke vil øke strømforbruket i husholdningene, og dermed undergrave stortingets vedtatte mål for energisparing i bygg?

BEGRUNNELSE:

I Dagsnytt 18 fredag 31. januar, i en debatt med Ingrid Liland (MDG), antydte energiministeren at en fast strømpris på 40 øre per kWh ikke vil påvirke folks vilje til å gjennomføre energisparingstiltak. Etter at Liland uttrykte bekymring for at fastpris på strøm vil svekke incentivene for strømsparing i husholdningene, svarte energiministeren at han ikke tror løsningen for energieffektivitet er “redsel i husholdningene for å kunne betale strømregningen”.

Jeg anerkjenner at regjeringen forsøker å skape trygghet i husholdningene for svingninger i strømprisen ved å innføre fastpris på strøm, men jeg etterlyser dokumentasjon på hvilken effekt innføring av fastpris vil ha på viljen til å gjennomføre energieffektiviseringstiltak.

Fra 2023 til 2024 gikk kraftprisen ned i alle de fem prisområdene i Norge. I gjennomsnitt gikk prisen ned om lag 30 prosent. Samtidig viser NVEs månedlige temperaturkorrigerte statistikk at strømforbruket i husholdningene økte med 2,2 TWh fra 39,5 TWh i 2023 til 41,7 TWh i 2024. Dette er stikk i strid med regjeringens og Stortingets mål om 10 TWh redusert strømforbruk i bygg i 2030.

Olav Johan Botnen i Volt Power Analytics mener at en fastpris på 40 øre per kWh for husholdningene vil øke strømforbruket med 10 prosent. Dette vil utgjøre 4 TWh i årlig nytt kraftforbruk i en tid hvor det knapt bygges ut ny kraftproduksjon i Norge.

Når det gjelder viljen til gjennomføring av energitiltak i husholdningen, kan ikke jeg se at det er så mange andre faktorer som har påvirket dette markedet enn lavere strømpris i 2024 enn i 2023. Unntaket kan være for solceller hvor Enova har redusert støttenivået. For alle energitiltak som får støtte gjennom Enovatilskuddet (15 tiltak) har antallet gjennomførte tiltak falt med 41 prosent.

Bransjestatistikk viser at installasjon solceller i husholdningene hadde en nedgang på om lag 80 prosent, varmepumper en nedgang på 11 prosent og ildsteder en nedgang på 42 prosent i 2024. Denne nedgangen i gjennomførte energitiltak forsterker krisen i byggebransjen, og undergraver 10 TWh-målet. Jeg er bekymret for at en

fastpris på strøm kan føre til en ytterligere nedgang i viljen til å investere i energisparingstiltak.

Svar:

Strømsparing og energieffektivisering er viktig. Husholdningene kan spare utgifter til både strøm og nettleie ved å redusere strømbruken, uavhengig av om man velger Norgespris eller fortsetter med dagens strømsønadsordning. Effekttariffene i nettleien vil fortsatt gi insentiver til å spre forbruket utover døgnet. For de fleste vil det også være lurt å lade elbilen om natten.

Isolert sett trekker imidlertid fastprisordninger for strøm i retning av svakere prissignaler for strømkundene, som kan svekke insentivene til å redusere strømbruken og energieffektiviseringstiltak. I en tid med stor ustabilitet i energimarkedene og usikkerhet om strømprisen, mener regjeringen likevel at hensynet til husholdningenes trygghet for forutsigbare strømregninger må veie tungt.

Virkninger på strømsparing og energieffektivisering vil være hensyn som vil bli belyst gjennom det videre arbeidet med Norgespris på strøm. Departementet utreder nå den nærmere innretningen av ordningen. Forslaget til innretning vil bli sendt på offentlig høring før det legges frem for Stortinget.

Målene for energieffektivisering ligger fast. Regjeringen er trygg på at folk fortsatt vil ta gode energivalg i årene som kommer, og jobber aktivt for å legge til rette for dette. Regjeringen har styrket arbeidet med energieffektivisering betydelig. Høsten 2023 la regjeringen frem en egen handlingsplan for energieffektivisering. Handlingsplanen setter retning for hvordan myndighetene og andre skal jobbe med energieffektivisering, og inneholder en rekke nye virkemidler, herunder videreutvikling av informasjonsvirkemidlene, særskilte krav til industrien og videreutvikling av virkemidlene for energieffektivitet i bygg. I 2025 har regjeringen bevilget 1,1 mrd. kroner til energitiltak i boliger, gjennom Enova og Husbanken. Gjennom denne stortingsperioden har regjeringen sørget for i overkant av 4 mrd. kroner til energitiltak i bygg gjennom Enova og Husbanken. Det er mer enn en dobling av det som gikk til energieffektivisering i bygg under Høyre-regjeringen i forrige stortingsperiode.

SPØRSMÅL NR. 1100**Innlevert 5. februar 2025 av stortingsrepresentant Grunde Almeland****Besvart 12. februar 2025 av barne- og familieminister Lene Vågslid****Spørsmål:**

Vil statsråden prioritere å følge opp anbefalingene fra ekspertgruppen om barn i fattige familier, og i så fall hvilke anbefalinger vil prioriteres?

BEGRUNNELSE:

Ekspertgruppen om barn i fattige familier kom med en rekke anbefalinger til hvordan man kan redusere antallet barn som vokser opp i vedvarende lavinntekt. Selv etter nye tall fra SSB 5. februar 2025, så er det omtrent 10 pst. av barna vokser opp i en fattig familie. Det betyr at mer enn hvert tiende barn – eller i gjennomsnitt to til tre elever i hvert klasserom – vokser opp i en familie med dårlig råd.

I 2023 mottok statsrådens forgjenger en rekke anbefalinger fra regjeringens eget ekspertutvalg for barn i fattige familier. Anbefalingene fra ekspertene var tydelige. Vi kan redusere antallet barn i fattige familier i Norge ved å gjøre noen helt enkle og konkrete grep: øke barnetrygden betydelig og skatlegge den. Andre ting ekspertgruppen foreslo, var en mer forutsigbar bostøtte, løpende barnehageopptak og flere områdesatsinger – for å nevne noe.

Siden 2023 har regjeringen ikke prioritert å følge opp ekspertgruppens anbefalinger. I Stortinget har rapporten vært oppe til debatt flere ganger, men tidligere statsråd har svart at de jobber med den, uten at det har vist seg i konkrete tiltak.

Venstre har en rekke ganger foreslått å følge opp anbefalingene, men er blitt stemt ned av blant annet regjeringspartiene.

Når vi fortsatt ser at 96 200 barn vokser opp i fattigdom, er det på tide å ta ekspertgruppens rapport opp fra skuffen.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å redusere familiefattigdom og legge til rette for gode oppvekstvilkår for barn og unge, uavhengig av familiebakgrunn. Derfor vil vi i løpet av våren legge frem en egen stortingsmelding om sosial utjevning og sosial mobilitet blant barn og unge. Fem departementer samarbeider om meldingen: Kunnskapsdepartementet, Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Kultur- og likestillingsdepartementet og Barne- og familiedepartementet.

Ekspertgruppen om barn i fattige familier (Rege-gruppen) er tydelig på at barnetrygd og barnehage er

viktig for barnefamilier med lave inntekter. SSB anslår at økningene i barnetrygden i perioden 2019-2023 har bidratt til å redusere andelen barn i vedvarende lavinntekt med 0,6 prosentpoeng. I denne regjeringsperioden er barnetrygden økt med en helårseffekt på til sammen 10,5 milliarder kroner. Satsen for barn under og over 6 år er jevnet ut, gjennom økt barnetrygd for de eldste barna. Dette er i tråd med Rege-gruppens anbefalinger og gir barnetrygden samme realverdi som ytelsen hadde i 1996. Når det gjelder forslaget fra ekspertgruppen om å skatlegge barnetrygden, har Regjeringen besluttet å beholde barnetrygden som en skattefri ytelse.

Rege-gruppen viser til at det er godt dokumentert at barn i lavinntektsfamilier kan ha stor nytte av å gå i barnehage med god kvalitet, samtidig som barnehagedeltakelsen blant barn i lavinntektsfamilier er lavere sammenlignet med høyere inntekter. Barnetilsynsundersøkelsen fra 2023 viser betydelig økning i bruk av barnehage blant barn i lavinntektsfamilier fra forrige barnetilsynsundersøkelse i 2016.

Regjeringen er opptatt av at barnehagen skal være tilgjengelig for alle barnefamilier. Derfor har vi redusert maksprisen for barnehagedeltagelse fra 3 315 kroner i 2022 til 2 000 kroner per måned i 2025. I sentralitetssone 5 og 6, utenom tiltakssonen, er maksprisen 1 500 kroner per måned, mens i tiltakssonen i Nord-Troms og Finnmark er barnehagen gratis. Det er også innført gratis barnehage for det tredje barnet når barna i familien går i barnehagen samtidig. Dagens moderasjonsordninger med redusert foreldrebetaling i barnehagen for lavinntektsfamilier er videreført.

Rege-gruppen har foreslått å gradvis gi alle barn rett til, og automatisk tilbud om, barnehageplass i løpet av måneden de fyller ett år og starte med barn født i desember. I dag har barn som fyller ett år i september, oktober og november rett på barnehageplass i løpet av måneden de fyller ett år. Mange kommuner har i dag fleksible opptaksløsninger slik at mange barn begynner i barnehage før retten til barnehageplass inntreffer. En utvidelse av retten til barnehageplass vil likevel kreve nye barnehageplasser, samtidig som det er en presset bemanningssituasjonen i barnehagesektoren. Flere kommuner melder om stor mangel på barnehagelærere. Regjeringen mener det i en slik situasjon er riktig å prioritere tiltak som bidrar til økt kvalitet i barnehagene. Derfor er det i 2025 satt av til sammen 800 mill. kroner til styrket bemanning i barnehagene. Vi har også opprettet en øremerket tilskuddsord-

ning til økt pedagogtetthet og økt grunnbemanning i barnehager i levekårsutsatte områder.

I tillegg til å satse på barnetrygd og barnehage, følger regjeringen opp flere andre anbefalinger fra ekspertgruppen. I 2024 ble områdesatsingene styrket med 40 mill. kroner og utvidet til syv nye levekårsutsatte områder. I Meld. St. 13 (2023-2024) Bustadsmeldinga har vi varslet at Regjeringen vil vurdere tiltak for å gjøre bostøtten mer

forutsigbar, særlig for barnefamilier. I 2025 er det igangsatt en evaluering av Tilskudd til inkludering av barn og unge, som sammen med Rege-gruppens anbefalinger skal benyttes til å vurdere alternative finansieringsmodeller. I den kommende stortingsmeldingen om sosial utjevning og mobilitet blant barn og unge vil vi redegjøre nærmere for regjeringens vurderinger av Rege-gruppens anbefalinger.

SPØRSMÅL NR. 1101

Innlevert 5. februar 2025 av stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik

Besvart 12. februar 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Er det PSTs eller Etterretningstjenestens vurdering av hvor sannsynlig det er med russisk sabotasje mot Norge som er den riktige?

BEGRUNNELSE:

I dag presenterte våre hemmelige tjenester sine årlige, ugraderte trusselvurderinger. I Etterretningstjenestens rapport Fokus kan vi lese at «Russland søker å legge press på Vesten, blant annet med sabotasjeoperasjoner. Dette kan treffe Norge.» I PSTs rapport kan vi under overskriften «Økt sabotasjetrussel fra Russland» lese at «PST vurderer det imidlertid som sannsynlig at russisk etterretning vil forsøke å utføre slike aksjoner mot mål i Norge i 2025.» hvor «slik aksjoner» må leses som å henvise til «sabotasjeaksjoner» i avsnittet over. Med andre ord at PST vurderer det som sannsynlig at russisk etterretning vil gjennomføre sabotasje mot Norge.

I NTV skriver PST at bruken av «sannsynlig» skal forstås som «det er god grunn til å forvente». I Fokus presenterer ikke Etterretningstjenesten sin definisjon av sannsynlighetsskalaen, men legger vi en allmenn ordforståelse til grunn er det rimelig å legge til grunn at «kan» tilsvarer en «mulig»-vurdering. Undertegnede legger derfor til grunn at Norge i dag ble presentert for to ulike vurderinger av hvor sannsynlig det er Russland vil gjennomføre sabotasje mot Norge.

Det kan muligens framstå tilforlatelig for enkelte, men for arbeidet med nasjonal sikkerhet og beredskap er det helt avgjørende at både nasjonale beslutningstakere, det offentlige beredskapsapparatet og private aktører og næringsliv har en omforent situasjonsforståelse omkring sentrale trusler mot Norges sikkerhet. Situasjonsforståels-

en må i tillegg til å være omforent, være mest mulig korrekt for å avgjøre hvor begrensede nasjonale sikkerhetsressurser skal settes inn. Undertegnede er redd at de avvikende vurderingene er et symptom på at det ikke er gjort for å sikre at våre hemmelige tjenester samarbeider, deler informasjon og koordinerer arbeidet sitt godt nok. Det er alvorlig i når vi er i en svært alvorlig sikkerhetspolitisk situasjon med stor usikkerhet og uforutsigbarhet.

Ettersom dette spørsmålet omhandler en konflikt mellom trusselvurdering formidlet av Justis- og beredskapsdepartementet og Forsvarsdepartementet sendes spørsmålet til statsministeren.

Svar:

Det vises til spørsmål fra stortingsrepresentanten Ingvild Wettrhus Thorsvik til statsministeren som han har bedt meg svare på.

Innledningsvis vil jeg understreke at mitt svar er koordinert med forsvarsministeren.

De tre etterretnings- og sikkerhetstjenestene (EOS-tjenestene); Etterretningstjenesten (E-tjenesten), Politiets Sikkerhetstjeneste (PST) og Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) har som kjent ulike mandat. E-tjenesten vurderer ytre trusler mot Norge, PST vurderer trusler i Norge og NSM vurderer sårbarheter og risiko i Norge blant annet på bakgrunn av trusselvurderingene fra E-tjenesten og PST.

I EOS-tjenestene sine ugraderte trussel- og risiko-vurderinger for 2025 er det tydelige budskap om at sabotasjetrusselen mot Norge og i Norge er reell, og at det er viktig å sikre verdier og redusere sårbarheter i lys av trusselbildet. De har et omforent budskap jeg mener kommer tydelig frem, og som er viktig å formidle til myndigheter,

virksomheter og befolkningen for øvrig. Formålet med of-fentliggjøring av de ugraderte trussel- og risikovurderin-gene er nettopp formidling av trussel- og risikobildet for å bidra til en felles forståelse av hvilke trusler vi står overfor

i Norge, og samtidig gi virksomheter et bedre grunnlag for å vurdere og iverksette egne forebyggende tiltak og se eget sikkerhetsarbeid i en større sammenheng.

SPØRSMÅL NR. 1102

Innlevert 5. februar 2025 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 11. februar 2025 av utviklingsminister Åsmund Aukrust

Spørsmål:

Hva er Norges plan for å tette gap som oppstår grunnet avviklingen av USAID nå?

BEGRUNNELSE:

I USA har President Donald Trump og Elon Musk har satt i gang en prosess for å avvikle byrået USAID, som har vært en viktig aktør i å gi bistand til land i nød. Trump har kritiisert USAID for å være ineffektivt og påstått at det er drevet av “radikale venstreorienterte”, mens Musk har kalt det en “kriminell organisasjon”. Mange ansatte har blitt per-mittert, og det er usikkerhet rundt fremtiden til byrået og dets programmer. USAID har vært en viktig kilde til hu-manitær hjelp i over 100 land. Nedleggelsen kan føre til at mange av disse landene mister kritisk støtte, noe som kan forverre kriser som sult, sykdom og fattigdom. Mange bi-standsorganisasjoner som er avhengige av USAID-finan-siering, må nå finne alternative finansieringskilder eller redusere sine aktiviteter, noe som kan påvirke deres evne til å hjelpe de mest sårbare.

Under Trumps første periode som president, gjorde han også flere forsøk på å redusere USAIDs innflytelse og budsjett. Den gangen gikk Norge inn og tettet gapet på en del viktige områder, slik som på klimabistand og sek-suelle og reproduktive rettigheter.

Bistand og utviklingshjelp er avgjørende for å sikre folks grunnleggende rettigheter, som tilgang til mat, rent vann, helsevesen og utdanning. Disse tiltakene bidrar til å redusere fattigdom, forbedre levekår og fremme sosial rettferdighet. Samtidig bidrar også bistand og utviklings-hjelp til å opprettholde og styrke diplomatiske bånd, og fremme stabilitet og sikkerhet. Undertegnede er beky-mret for at dersom demokratiske land generelt, og USA spesielt, trekker seg bort, så vil land som Russland og Kina fylle det vakuumet med en ikke-demokratisk agenda. Der-for er det viktig å fokusere på bistand både av solidariske grunner og for å sikre demokratisk innflytelse.

Svar:

USA er verdens største giver av bistand. 72 milliarder dollar ble formidlet i 2023. Trump-administrasjonen har varslet en 90 dagers gjennomgang av USAs bistandsforp-liktelser, og utenriksminister Marco Rubio har sagt at US-AID nå er en del av utenriksdepartement. Det gjenstår å se hva slags endringer som faktisk blir gjennomført, men utviklingen vi har sett de siste dagene er bekymringsfull og vil få alvorlige konsekvenser for mange mennesker over hele verden. Utenriksstasjonene våre arbeider med å få oversikt over konsekvensene på bakken. Vi holdes også løpende oppdatert av våre samarbeidspartnere.

I en tid med økt konfliktnivå er det viktig for Norge og våre allierte at vi gjør det vi kan for å sikre stabilitet i verden. Regjeringen vil vurdere å øke støtten til utsat-te områder som SRHR, kampen mot ulikhet og klima-bistand. Dette er områder hvor vi frykter at kuttene kan komme til å bli store, særlig innen kvinnehelse og beskyt-telse av utsatte grupper.

Det er nødvendig å minne om at det amerikanske bistandsbudsjettet er omtrent 15 ganger større enn det norske. På tross av at vi er et rikt land, vil vi ikke kunne tette alle gapene som oppstår dersom USA skulle ende med å avvikle store deler av egen bistand. Regjeringen vil arbeide med våre internasjonale partnere for å forsøke å gjøre det vi kan for å demme opp for eventuelle amerikan-ske kutt.

Det er også viktig at vi forsterker innsatsen for å finne alternative finansieringskilder. Privat kapital og na-sjonal ressursmobilisering må utgjøre en større andel av løsningen. Samtidig må vi stille enda høyere krav til ef-fektiv bruk av de midlene vi har til rådighet. Vi vil derfor jobbe videre med omstillingen til en mer helhetlig bruk av bistandsmidlene, slik at kortsiktig og langsiktig bistand oppnår større synergieffekter.

SPØRSMÅL NR. 1103**Innlevert 5. februar 2025 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland****Besvart 11. februar 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Viser til sak på nrk.no, 3. februar: "Mange norske tog er svært gamle: -Det får jo en veldig vond kundekonsekvens". I saken uttaler Norske Tog seg om at Norge bør kjøpe enda flere tog.

Har Samferdselsdepartementet, basert på det Risan sier i saken, fått faglig råd fra Norske Tog om å kjøpe flere tog, og hva er ev. grunnen til at disse faglige rådene ikke er fulgt opp?

BEGRUNNELSE:

Mange tog kjøre med færre togsett enn planlagt. Forklaringen har vært at mange tog ble ødelagt i fjor vinter. Disse har stått i lang kø for å bli reparert og vi må basere oss på mer enkeltsett enn ønsket også framover.

I denne saken <https://www.nrk.no/norge/gamle-tog-gir-store-konsekvenser-for-passasjerene-1.17234747> sier Øystein Risan, som er direktør i Norske Tog at vi har for få tog. Han sier også følgende:

"Nå har vi fått lov til å kjøpe 55 nye lokale regiontog og 17 fjern-tog. Vi kunne nok kjøpt like mange i tillegg for å være sikker på at vi hadde nok for å ta veksten.

– Vi ser at folk vil reise mer og bruke toget, og da tror jeg vi trenger disse togene òg."

Svar:

Nei, Samferdselsdepartementet har ikke i forbindelse med anskaffelsen av nye lokaltog fått råd fra Norske tog om å kjøpe flere tog enn det vi har kjøpt til nå.

SPØRSMÅL NR. 1104**Innlevert 5. februar 2025 av stortingsrepresentant Hanne Benedikte Wiig****Besvart 11. februar 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

På hvilken måte vil ministeren sikre seg at lovverket og bestemmelsene i foretaksmøtet fra 3. juli 2024 vil ligge til grunn for et vedtak i Helse Nord den 26. februar 2025, da spesifikt når det gjelder akuttfunksjonene og en bærekraftig og fremtidsrettet drift ved begge akuttsykehus på Helgeland?

BEGRUNNELSE:

3.7.24 ble det i foretaksmøte gjort et nytt strukturvedtak om sykehus på Helgeland, et vedtak som vi frykter følger seg inn i rekken av vedtak og som gir administrasjonene i Helgelandssykehuset (HHF) og Helse Nord fritt spillerom.

24.1.25 forkastet styret i HHF forslaget fra egen administrasjon, på et helt vesentlig punkt. Administrasjonens forslag når det gjelder indremedisinske pasienter vil innebære en lengre reise for pasienter fra Mosjøen til Rana, på opptil 20 minutter, i akutte situasjoner. Forsla-

get ville undergravd pasientvolumet til sykehuset i Sandnessjøen. Med det viktige søkelyset på beredskap og den lovstridige praksisen statsforvalteren har påpekt fra Helse Nord i PCI-saken, er denne representanten glad for at faglige argumenter ble lyttet til av styret i HHF.

Spørsmålet videre er hvordan administrasjonen i Helse Nord vil forholde seg til vedtaket fra HHF. Signalene vi har fått så langt, tyder på at man administrativt i Helse Nord tviholder på drømmen om ett sykehus på Helgeland, som er forkastet av et flertall på Stortinget. Sett i lys av lov om spesialisthelsetjenestens paragraf 2-2. Plikt til forsvarlighet, og at man «skal tilrettelegge sine tjenester slik at personell som utfører tjenestene, blir i stand til å overholde sine lovpålagte plikter, slik at den enkelte pasient gis et helhetlig og koordinert tjenestetilbud», er det på sin plass å minne om at funksjonsdelingen skal sikre pasientens interesser, og at pasientsikkerhet skal være førende. Da må man også unngå å sette personellet i situasjoner som ikke vil underbygge dette.

Om administrasjonen i Helse Nord legger frem et likelydende vedtak som HHFs administrasjon, og det skulle få flertall, vil det altså bety at man ser bort i fra lovverk, legeföreningens høringsvar, kommunelegene som har pasientene i Mosjøen og Sandnessjøen som nedslagsfelt og den faglige ekspertisen i styret i HHF.

Det ble i foretaksmøtet presisert at sykehusene i Sandnessjøen og Mo i Rana begge skal være akuttsykehus.

«Dette innebærer akutt-tilbud innenfor generell indremedisin, generell kirurgi og fødsler. Foretaksmøtet la til grunn at funksjonsfordelingen mellom de to akuttsykehusene skjer på en måte som støtter opp under akuttfunksjonene og en bærekraftig og framtidsrettet drift begge steder.»

Svar:

Jeg godkjente i foretaksmøte med Helse Nord RHF 3. juli i fjor at tjenestetilbudet i Helgelandssykehuset skal baseres på en modell med ett sykehus, der lokalisasjonene Mo i Rana og Sandnessjøen er akuttsykehus. Vedtaket i foretaksmøtet innebar videre at Helse Nord RHF i samarbeid

med Helgelandssykehuset HF skal beslutte funksjons- og oppgavefordelingen ut over somatiske akuttfunksjoner.

Som representanten viser til, la jeg i foretaksmøtet til grunn at funksjonsfordelingen mellom de to akuttsykehusene skulle skje på en måte som støtter opp under akuttfunksjonene og en bærekraftig og framtidsrettet drift begge steder. Samtidig viste jeg i foretaksmøtet til at Helgelandssykehuset HF har store utfordringer i driften og må gjennomføre tiltak for å sikre en økonomisk forsvarlig drift. Det ble i det samme foretaksmøtet også behandlet egen sak (sak 4) om Tiltak som bidrar til bærekraft i Helse Nord.

Situasjonen i Helse Nord og i Helgelandssykehuset er utfordrende. Helse Nord RHF har ansvar for å sikre en funksjonsfordeling som bidrar til å styrke fagligheten og kvaliteten i pasienttilbudet. Samtidig har Helse Nord RHF ansvar for å legge opp til en drift som sikrer faglig bærekraft innenfor økonomiske rammer. Her er det flere hensyn som må avveies mot hverandre når styret i Helse Nord RHF etter planen behandler saken 26. februar.

SPØRSMÅL NR. 1105

Innlevert 5. februar 2025 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 12. februar 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Hva er finansministerens vurdering av de samfunnsøkonomiske og finanspolitiske konsekvensene for Norge av å øke den midlertidige og situasjonsbetingede støtten til Ukraina til et slikt nivå at Norge blir topp tre av europeiske land i økonomiske bidrag til Ukraina målt mot de enkelte lands BNP?

BEGRUNNELSE:

I likhet med NATOs tidl. generalsekretær har Venstre lenge vært en pådriver for å øke Norges bidrag til Ukrainas frihetskamp. Senest ifm. behandlingen av innneværende års budsjett ble støtten til Ukraina økt med 10 mrd. som følge av Venstres initiativ overfor øvrige partier. Venstre har også foreslått å øke den økonomiske støtten mer. Ifm. nysalderingen av statsbudsjettet for 2024 ble Venstres forslag om å øke støtten med 50 mrd. nedstemt, med en begrunnelse om at det var uansvarlig pengebruk.

I tidsskriftet Samfunnsøkonomen ble det 20.11.24 publisert en artikkel med tittel «Nasjonalbudsjettet 2025: Uansvarlig ansvarlighet». Her skriver at Geir H. M. Bjertnæs, Erling Holmøy og Olav Slettebø at:

«det er en ulykke for norsk økonomidebatt at mange synes å tro at «ansvarlighet» betyr det samme som «lav oljepengebruk», eventuelt «lav budsjettimpuls». Budsjettet legger seg hele 100 mrd. kroner under handlingsregelen. Beløpet kunne gitt stor tryggingseffekt hvis det gikk til Ukrainas forsvarskamp for Europa. Det ville også styrket USAs og andre alliertes vilje til å sloss for oss.»

I en kronikk i DN 4.3.24, skriver Erling Holmøy sammen med Steinar Juel og Kjetil Storesletten at:

«Når et ukrainsk nederlag vurderes som svært alvorlig for vår sikkerhet, bør vi ikke da bruke det vi har av finansielle muskler for å hindre at nettopp det skjer på grunn av svikt i leveranser fra Vesten? [...] Å bruke noe av kapitalen i Oljefondet til å investere i militære leveranser fra andre land til Ukraina vil, for å bruke statsministerens ord, være «en investering i vår egen sikkerhet»».

På Project Syndicate skriver Håvard Halland og Knut Anton Mork 20.12.24 at:

«But as a macroeconomic and national savings instrument, the drawdown rule was not designed with wartime demands in mind. It therefore should not be seen as an obstacle for a larger transfer to Ukraine. Since such a transfer would not enter the Norwegian economy, it would have no domestic inflationary or other macroeconomic implications.»

I sin tidl. stilling som NATOs generalsekretær hadde finansministeren et sterkt engasjement for at alle NATO-land burde bidra mer for å støtte Ukrainas kamp. Regjeringen har så langt vært tilbakeholden med å imøtekomme et slikt ønske, bl.a. med begrunnelse i en ansvarlig finanspolitikk.

Svar:

Regjeringen står fast ved vår forpliktelse til å støtte Ukraina i deres kamp for frihet og uavhengighet. Ukrainisk og europeisk sikkerhet henger tett sammen. Det er derfor i vår interesse at Russland ikke vinner frem med sin folkerettsstridige angrepskrig mot Ukraina.

Enigheten mellom alle partier på Stortinget om å utvide Nansen-programmet i fjor høst understreker at Norge er samlet i støtten til Ukraina. I 2025 er bevilgningen til Nansen-programmet økt til 35 mrd. kroner. 22,5

mrd. kroner skal gå til militær støtte og 12,5 milliarder til humanitær og sivil støtte. Programmet er forlenget med tre år og gjelder til og med 2030. Det samlede bidraget er økt til minst 154,5 milliarder kroner i perioden. Utvidelsen av Nansen-programmet legger til rette for en mer strategisk tilnærming til militær og sivil støtte til Ukraina og styrker Norges troverdighet som en langsiktig og stabil alliert. Partiene på Stortinget er enige om at Norge fortsatt vil støtte Ukrainas forsvarskamp og gjenoppbygging så lenge Ukraina har behov for det. Støtten finansieres innenfor ansvarlige økonomiske rammer, i tråd med det finanspolitiske rammeverket.

Nansen-programmet skiller seg ut internasjonalt fordi det har enstemmig støtte i Stortinget, innebærer langsiktige forpliktelser og kombinerer militær og sivil støtte. Å beregne nøyaktig hvor mye som kreves for at Norge skal være blant de tre største bidragsyterne målt som andel av BNP, er en kompleks og usikker øvelse. At andre land også øker støtten, er positivt og viktig for Ukrainas forsvarskamp.

Regjeringen vurderer kontinuerlig hvordan Nansen-støtten kan innrettes for å oppnå størst mulig effekt. Videre følger regjeringen utviklingen i Ukraina tett og vurderer løpende behovene i dialog med ukrainske myndigheter og allierte land.

SPØRSMÅL NR. 1106

Innlevert 5. februar 2025 av stortingsrepresentant Peter Frølich

Besvart 14. februar 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Hva er bakgrunnen for at statsministeren mener at reallønnsveksten som fant sted i hhv. 2014, 2015, 2017, 2018, 2019, 2020 og 2021 ikke var «tydelig», og dersom statsministeren er enig i at det har vært år med reallønnsvekst de siste ti årene, ønsker statsministeren å korrigere uttalelsen han ga til Stortinget?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til svar på skriftlig spørsmål i Dokument nr. 15:704 (2024-2025) som statsministeren videresendte til finansministeren. Deler av spørsmålet ble ikke besvart, og jeg stiller derfor spørsmålet på nytt.

Under Finansdebatten i Stortinget 5. desember 2024 uttalte statsministeren:

«For første gang på snart ti år får folk i år tydelig reallønnsvekst.»

Jeg fikk ikke uttalelsen til å stemme med tallene fra nasjonalregnskapet og ba derfor om en redegjørelse for hvilke tall og kilde(r) uttalelsen baserte seg på. I statsråd-ens svar i Dokument nr. 15:704 (2024-2025) viser statsråden til en uttalelse fra SSB som gjelder perioden fra 2015 til 2023 sett under ett og medregnet betydelig nedgang i 2022 og 2023. Statsministerens uttalelse under finansdebatten gjaldt derimot at året 2024 var det første året med betydelig reallønnsvekst på ti år. Det er en sentral forskjell mellom at det under en tiårsperiode under ett ikke har vært reallønnsvekst, og at det ikke har vært år med reallønnsvekst på ti år, slik statsministeren uttalte til Stortinget.

Jeg ber om at svaret adresserer om statsministeren mener det ikke har vært enkeltår med tydelig reallønnsvekst tidligere, slik uttalelsen til Stortinget gir uttrykk for.

Svar:

Det vises til spørsmål fra representanten Peter Frølich til statsministeren som han har bedt meg svare på.

I finansdebatten 5. desember henviste statsministeren til utviklingen i reallønnsveksten på flere måter. Han påpekte både at «[d]a denne regjeringen overtok i 2021, hadde folk knapt hatt reallønnsvekst de siste seks årene», og at «[f]or første gang på snart ti år får folk i år tydelig reallønnsvekst».

Som min forgjenger beskrev i svaret på spørsmålet representanten Frølich stilte i fjor (Dokument nr. 15:704 (2024-2025)), var reallønnsveksten i Norge for tiårsperioden 2014-23 på 0,2 prosent. Dette var markant lavere enn tiårsperioden før.

Gjennom tiårsperioden 2014-23 var det svingninger fra år til år, med vekst i enkeltår og fall i andre, men gjennomsnittet var altså lavt og nær null. Jeg mener det er med bakgrunn i disse tallene statsministerens uttalelser i finansdebatten må forstås. Når gjennomsnittlig reallønnsvekst siste tiårsperiode var nær null, markerer den sterke reallønnsveksten i 2024 et tydelig skifte i utviklingen. Statistisk sentralbyrå, Norges Bank og Finansdepartementet anslår at det også blir reallønnsvekst i inneværende år.

SPØRSMÅL NR. 1107

Innlevert 5. februar 2025 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 12. februar 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva vil statsråden foreta seg på sitt felt for å gi flere unge en mulighet til å inkluderes i arbeidslivet, og vil statsråden sørge for endringer i alkoholloven slik at 16 og 17-åringer kan servere og selge alkohol i butikker, bensinstasjoner, kiosker og restauranter?

BEGRUNNELSE:

Ved flere anledninger har Arbeiderpartiet og regjeringen snakket om deres bekymring unge mennesker som faller utenfor utdanning og arbeidsliv. Festtalene har vært mange, men det har vært lite vilje til å endre rigide regler og lovverk som faktisk ville betydd en forskjell for hvilke jobber unge mennesker kan søke på.

NHO Vestland som nå har et prosjekt i samarbeid med Vestland Fylkeskommune og Nav for unge, "Sommarjobb i Vest". Et prosjekt jeg heier på og som jeg håper gir resultater.

Imidlertid er det ulike tilbakemeldinger fra unge og arbeidsgivere på at strenge lover og regler hindrer unge fra å søke og arbeidsgivere i å ansette.

Et konkret innspill som også NHO Reiseliv støtter er moderniseringer i alkoholloven.

Kort fortalt gjelder problemstillingen at 16 og 17-åringer i dag kan tappe øl, men ikke servere den. Det fremstår forståelig nok som svært byråkratisk og unød-

vendig strengt. Det finnes for eksempel unntak for dem som går service- og matfag. Da burde det være en smal sak å tillate at unge mennesker å servere øl under oppsyn av ansatte over 18 år.

<https://www.nrk.no/buskerud/nho-reise-liv-vil-la-16-aringer-servere-alkohol--helse--og-omsorgsdepartementet-sier-nei-1.17239766>

Svar:

Å jobbe for å inkludere unge i utdanning og i arbeidsliv, og forhindre ekskludering, er en hovedprioritet for regjeringen. Regjeringens stortingsmelding om arbeidsmarkedspolitikken som ble lagt fram i fjor, varslet om flere tiltak for å få flere i jobb, blant annet et helt nytt arbeidsrettet ungdomsprogram, mer og bedre bruk av opplæring og lønnstilskudd, og flere og bedre lavterskeltilbud for unge.

Det at 16- og 17-åringer ikke kan servere og selge alkohol er ikke til hinder for at denne aldersgruppen kan jobbe i butikker eller restauranter, men de må gis andre arbeidsoppgaver enn å selge og servere alkohol. Når det gjelder bensinstasjoner og kiosker, har aldersgrensen ingen betydning da det på slike steder er forbud mot å selge alkohol.

De gjeldene aldersgrensene for salg og servering av alkohol er godt begrunnet og regulert i alkoholloven. Loven har som mål å begrense i størst mulig utstrekning

de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære. Som et ledd i dette sikter loven på å begrense forbruket av alkoholholdig drikk.

Alkohol er ingen ordinær vare, og for regjeringen er det viktig å opprettholde en restriktiv, solidarisk og helhetlig alkoholpolitikk, basert på effektive virkemidler. Aldersgrenser for kjøp og servering/salg av alkohol er et av flere virkemidler i den norske alkoholpolitikken. Dette virkemidlet er godt dokumentert og bidrar til å begrense forbruket av alkohol, og tilhørende helsemessige og sosiale skader. Samlet sett bidrar norsk alkoholpolitikk til at Norge har lavere alkoholforbruk sammenliknet med andre europeiske land, og det gjelder også for barn og unge.

Det å servere og selge alkohol krever forståelse for alkoholloverket og ansvarlighet både i salg- og serveringssituasjoner, herunder forbud mot å selge til en person som er åpenbart påvirket av rusmidler og de vurderingene som må gjøres relatert til det. I tillegg må det gjøres vurderinger av alder og langing. Dette kan være krevende situasjoner og vurderinger for en 16- eller 17-åring å forholde seg til. For at reglene for kjøp av alkohol skal være effektive må de opprettholdes og kontrolleres av den som

selger eller serverer. Det er et stort ansvar å legge på unge personer. En eventuell endring i regelverket som tillater at 16- og 17-åringer kan servere og selge alkohol antas i tillegg å ha en marginal effekt når det gjelder å inkludere dem i arbeidslivet, da de allerede kan gjøre andre arbeidssoppgaver på steder som selger alkohol. Vi mener derfor det er riktig å opprettholde de gjeldende aldersgrensene for salg og servering av alkohol. Inkludering av unge i arbeidslivet er viktig, men det er andre virkemidler som her må benyttes.

Det finnes i dag et unntak fra aldersgrensene når det gjelder personer med kokk-, servitør- eller resepsjonistfagbrev. Disse kan selge eller skjenke alkoholholdig drikk selv om de er under aldersgrensene. I tillegg kan lærlinger og elever i kokk-, servitør- eller resepsjonistfag i videregående skole under praktisk opplæring i bedrift, likevel selge og servere alkoholholdig drikk når dette er nødvendig av hensyn til opplæringen. Det er da et vilkår at det foreligger en reell opplæringssituasjon, hvor salg eller servering av alkoholholdig drikk inngår som en del av en fastsatt læreplan.

SPØRSMÅL NR. 1108

Innlevert 5. februar 2025 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 13. februar 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

I hvilken grad synes statsråden at statsbudsjettene til regjeringen siden 2021 har lagt vesentlig vekt på å bruke oljeinntektene på tiltak som kan styrke vekstevnen til norsk økonomi, som lavere skatter og avgifter som kan gi næringslivet bedre arbeidsvilkår, slik at konkurranseevnen styrkes?

BEGRUNNELSE:

Da handlingsregelen ble utformet het det:

«Regjeringen legger derfor vesentlig vekt på at handlingsrommet som økt bruk av oljeinntekter gir, skal brukes på en måte som også vil styrke vekstevnen til norsk økonomi. Lavere skatter og avgifter kan gi næringslivet bedre arbeidsvilkår, slik at konkurranseevnen styrkes. Tilsvarende vil tiltak for en bedret infrastruktur, samt tiltak for å bringe fram ny kunnskap gjennom forskning og utvikling, bidra til å styrke vekstevnen. Styrket vekstevne og høyere arbeidstilbud vil i seg selv trygge grunnlaget for de offentlige velferdsordningene.» (St.meld. nr. 29, 2000-2001)

Svar:

Målet for den økonomiske politikken er økonomisk vekst som bidrar til arbeid til alle, god ressursutnyttelse, at folks inntekter øker og rettferdig fordeling. Så langt har den økonomiske politikken lyktes godt. Prisstigningen har kommet ned, vi har rekordmange i jobb, husholdningenes inntekter stiger, og det er utsikter til sterkere økonomisk vekst.

Departementet tar sikte på å komme tilbake til spørsmålet om hvordan fondsmidlene har vært anvendt i fremtidige budsjett dokumenter.

SPØRSMÅL NR. 1109**Innlevert 5. februar 2025 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi****Besvart 12. februar 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Vil finansministeren ta initiativ til å endre de etiske retningslinjene for Statens pensjonsfond utland, slik at fondet kan investere i selskaper som Lockheed Martin, Airbus og Boeing?

BEGRUNNELSE:

Som generalsekretær i NATO uttalte den nåværende finansminister at «Våpen er veien til fred» og at det ikke var «uetisk» å investere i våpen. På NHOs årskonferanse i år oppfordret han norsk næringsliv til å investere mer i forsvarsteknologi, både med begrunnelse om at det er en vekstnæring og at det er etisk å gjøre det. SPU kan per nå ikke investere i selskaper som Lockheed Martin, Airbus og Boeing mfl. da de, blant mye annet, produserer komponenter til kjernevåpen. Samtidig kjøper den norske stat F-35 kampfly fra nettopp Lockheed Martin.

Svar:

Statens pensjonsfond utland (SPU) er en finansiell investor med mål om høyest mulig avkastning til akseptabel risiko. Fondet skal forvaltes ansvarlig. Fondet er ikke et politisk virkemiddel, heller ikke i forsvarspolitikken. Dette er det bred politisk enighet om.

Finansdepartementet innførte i 2004 retningslinjer for observasjon og utelukkelse av selskaper fra SPU (de etiske retningslinjene). Formålet med retningslinjene er å unngå at fondet er investert i selskaper som forårsaker eller medvirker til alvorlige krenkelser av grunnleggende etiske normer. Våpenprodusenter utelukkes ikke på generelt grunnlag. De etiske retningslinjene inneholder imidlertid produktkriterier for våpen som ved normal anvendelse bryter med grunnleggende humanitære prinsipper. Det omfatter blant annet biologiske våpen, kjemiske våpen, kjernevåpen, ikke-detekterbare fragmenter, brannvåpen, blindende laservåpen, antipersonellminer og klaseammunisjon. Retningslinjene har også atferdskriterier rettet mot selskaper som selger våpen til stater som bruker disse på en måte som utgjør grove eller systematiske brudd på folkerettens regler.

Retningslinjene er utformet med utgangspunkt blant annet i internasjonale avtaler og konvensjoner som Norge har sluttet seg til. På den måten søker retningslinjene å representere stabile normative hovedlinjer i det norske samfunnet.

Graver-utvalget (NOU 2003: 22 Forvaltning for fremtiden), som de etiske retningslinjene bygger på, mente at produktkriteriene bør ta utgangspunkt i produkter norske myndigheter har tatt klar avstand fra og som man arbeider aktivt for å begrense eller forby internasjonalt.

Kjernevåpen har vært omfattet av de etiske retningslinjene siden de ble innført i 2004. Graver-utvalget viste blant annet til at kjernevåpen er et masseødeleggende våpen som det for de fleste stater, herunder Norge, er forbudt både å produsere, eie og bruke. Dette følger av ikke-spredningsavtalen som Norge har sluttet seg til.

Jeg mener det er en styrke med stor grad av stabilitet i retningslinjene og bred enighet om vårt etiske rammeverk. Samtidig er det viktig at vi videreutvikler retningslinjer og rammeverk over tid. I lys av blant annet utviklingen i etiske normer har retningslinjene vært revurdert og justert flere ganger siden innføringen, sist i etterkant av NOU 2020: 7 Verdier og ansvar. Det mener jeg vi skal fortsette med, med tilsvarende grundighet og åpenhet som før.

SPØRSMÅL NR. 1110**Innlevert 5. februar 2025 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 13. februar 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

I statsministerens innlegg i Stortinget 5/2 kom det fram at regjeringa får no av skal arbeide for auka konkurransekraft og produktivitet, styrka omstillingsevne, fleire lønnsame investeringar og meir effektiv ressursbruk gjennom eit skatte- og avgiftssystem som fremmer verdiskaping.

Kva konkrete endringar i skatte- og avgiftssystemet meiner finansministeren er nødvendige for å nå Ap-regjeringa sine nye mål, jamfør at Ap/Sp-regjeringa i si nylig framlagde gründermelding slo fast at dagens skatte- og avgiftspolitikkk ligg fast, og kan finansministeren opplyse kva endringar han vil prioritere?

GRUNNGJEVING:

Sidan regjeringsskiftet hausten 2021 har skatte- og avgiftspolitikken frå regjeringa - og deira faste budsjettpartner SV - vore prega av manglande føreseielegheit, drastiske endringar utan konsekvensutgreiingar og eit varig auka skatte- og avgiftsnivå på nesten 30 mrd. NOK der det alt vesentlege av auken er lagd på norsk næringsliv og norske eigarar.

Dette har ført til det motsette av det statsministeren hevdar at regjeringa no vil gjere. Verdiskapinga er fallande, investorar, kapital og kunnskap har flytta ut av landet, omstillingsevne og konkurransekraft er dalande. Utanlandske eigarar og investorar har betre skattevilkår i Noreg enn norske, m.a. gjennom den særnorske formuesskatten og den nye modellen for "exit-skatt". Regjeringa har i tillegg lagt fram ei såkalla «Gründermelding» (Meld. St. 6) utan konkrete tiltak. I tillegg blir det slått i meldinga fast at «skatte- og avgiftspolitikken ligg fast.»

Det er vanskeleg å forstå statsministeren annleis enn at også på næringslivs- og verdiskapingsområdet er Ap-regjeringas nye politikk eit oppgjør med den politikken Ap/Sp-regjeringa har ført så langt.

I samband med Stortingets behandling av Gründermeldinga til regjeringa og Venstres representantforslag «om faktisk å gjere Noreg til det beste landet i verda å starte og drive bedrift i» (Dokument 8:3 S (2024-2025)) har Venstre foreslått ei heil rekke endringar i skatte- og avgiftssystemet som fremmer verdiskaping og lønnsame investeringar, mellom anna kutt i den særnorske formuesskatten.

Ap/Sp-regjeringa var konsekvent mot desse forslaga, men det er av stor interesse å vite om den nye Ap-regjeringa ut frå Statsministeren sine signal i Stortinget 5/2 har eit anna syn på våre forslag om skatte- og avgiftsendringar

som fremmer verdiskaping og lønnsame investeringar eller om det er andre endringar i skatte- og avgiftssystemet regjeringa no vil foreslå for å nå desse måla.

Svar:

Skattepolitikken må bidra til å møte de langsiktige utfordringene med tilgang på arbeidskraft og svak produktivtvekst som er beskrevet i perspektivmeldingen. Et produktivt og innovativt næringsliv med god konkurransevne er viktig for verdiskaping i Norge. I både perspektivmeldingen (Meld. St. 31 (2023–2024)) og gründermeldingen (Meld. St. 6 (2024–2025)) peker regjeringen på betydningen av gode, generelle og forutsigbare rammevilkår for næringslivet og effektiv ressursbruk. Dette skal understøttes av mange politikkområder, herunder skattesystemet.

Det norske skattesystemet har siden skattereformen i 1992 bygd på noen grunnleggende prinsipper om brede skattegrunnlag og likebehandling av næringer, virksomhetsformer og investeringer. I tillegg benyttes grunnrenteskatter og skatter og avgifter for å korrigere for eksternaliteter eller annen markedssvikt. Et skattesystem utformet etter disse prinsippene vil bidra til å holde kostnadene ved skattlegging nede, og til at ressursene benyttes der de kaster mest av seg. Brede grunnlag gjør at skattesatsene kan holdes relativt lave, noe som styrker bedriftenes konkurransevne. Svakt begrunnede unntak og særordninger som avviker fra de generelle reglene, gjør skattesystemet mindre effektivt. For å opprettholde skatteinntektene må da andre skatter og avgifter økes. De samfunnsøkonomiske kostnadene ved skattlegging øker vanligvis mer enn proporsjonalt med økte skattesatser.

Samlet har vi et skattesystem som legger til rette for næringsutvikling, og en god og omfordelende skattepolitikk som sikrer finansieringen av velferdsgodene. Jeg opplever at det er bred politisk enighet om at Norge er tjent med at de økonomiske forskjellene ikke blir for store. Det er likevel alltid rom for å vurdere forbedringer i skattesystemet og å diskutere

hvordan ulike hensyn skal balanseres. Dette vil vi komme tilbake til i forbindelse med behandlingen av de årlige budsjettene.

SPØRSMÅL NR. 1111

Innlevert 5. februar 2025 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund
Besvart 21. februar 2025 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Regjeringa har hatt et uttalt mål å begrense ekstern konsulentbruk. Blant annet står det i Hurdalsplattformen at regjeringen vil; “-Kutte i konsulentbruk i staten ved å utvikle egen kompetanse”. Aftenposten skriver 5. februar om en avtale for kjøp av tjenester fra IKT-konsulenter har blitt sprengt med over 130 millioner kroner. Dette er helt i strid med målsettingen i Hurdalsplattformen.

Hva vil statsråden foreta seg for å gjøre staten mindre avhengige av eksterne konsulenter og begrense utgiftene knyttet til dette?

BEGRUNNELSE:

Aftenposten skriver 5. februar om at budsjettet for kjøp av tjenester fra IKT-konsulenter har blitt sprengt med over 130 millioner kroner. Dette er særlig oppsiktsvekkende gitt at staten i utgangspunktet hadde en avtale der de kunne kjøpe inn konsulenter for 600 millioner kroner. Aftenposten skriver at; “bare i 2024 brukte departementene 363,8 millioner kroner på IT-konsulenter gjennom denne avtalen. Mellom 2022 og 2024 lød totalen på 729,3 millioner. Dermed ble det nesten 130 millioner mer enn de 600 millionene avtalen ga rom for.” Hurdalsplattformen sier på sin side at regjeringen vil; “-Kutte i konsulentbruk i staten ved å utvikle egen kompetanse”. Dette er stikk i strid med målsettingen fra Hurdalsplattformen om å kutte i konsulentbruk og utvikle egen kompetanse, for her har regjeringen gjort seg helt avhengig av innkjøp av eksterne konsulenter, samtidig som staten har sprengt sitt eget budsjett med 130 millioner kroner for én avtale. Det vil derfor være nyttig å vite hva statsråden vil foreta seg for

å gjøre staten mindre avhengige av eksterne konsulenter og begrense utgiftene knyttet til dette, som er i tråd med målene fra Hurdalsplattformen.

Svar:

Regjeringens mål om redusert konsulentbruk ligger fast. Derfor har vi siden 2022 gitt alle departementer og underliggende virksomheter en fellesføring om å arbeide for å redusere konsulentbruken på områder der det ligger til rette for å bruke interne ressurser og kompetanse.

Effektivt bruk av konsulenter krever en avveining mellom ulike forhold. Staten skal ha en bred kompetanse, men det er ikke all spesialkompetanse det er ønskelig eller mulig for staten å ha selv. Det er kostnader forbundet med å erstatte konsulentbruken med interne ressurser og kompetanse. Og en fordel med bruk av konsulenter er at kunnskapen blir tilgjengelig for andre. Vi må derfor finne en god balanse mellom kompetansen vi har selv og kompetansen vi henter inn fra eksterne. Samtidig jobber vi for å holde konsulentbruken og de totale kostnadene så lave som overhodet mulig.

Vi har god oversikt og kontroll over konsulentutgiftene i staten. Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) har i sitt notat 2024: 1 gjennomgått statlige virksomheters oppfølging av regjeringens fellesføring om å redusere kjøp av konsulenttjenester. DFØ har kartlagt konsulentbruken i tråd med føringene i statens standard kontoplan om bokføring av konsulentutgifter på de fire kontoene 670-673.

Kartleggingen viser at regjeringen har lyktes med å snu en negativ utvikling med stadig.

	2019	2020	2021	2022	2023
Konsulentutgifter løpende kroner	11,01	11,83	12,84	12,99	13,04
Konsulentutgifter 2023-kroner	12,47	13,04	13,67	13,39	13,04

Målt i faste priser økte konsulentutgiftene under den forrige regjeringen fra 2019 til 2021 med 9,6 prosent. Under denne regjeringen har konsulentutgiftene blitt redusert fra 2021 til 2023 med 4,6 prosent.

Departementene ble 21. oktober 2024 varslet av Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon (DSS) om at samlet forbruk av rammeavtale for konsulentbruk på IKT-området hadde oversteget maksimal økonomisk ramme på 600 mill. kroner. DSS mottok statusrapporter fra leverandøren hver 6 måned. Dette kombinert med en feilrapportering i den siste rapporten gjorde at

DSS ikke oppdaget tidsnok at beløpsgrensen var nådd før avtalens utløp. DSS hadde på det tidspunktet allerede satt i gang et arbeid for å signere en ny rammeavtale innen mars 2025. Arbeidet med å inngå ny avtale ble intensivert slik at tidsperioden der det ble brukt konsulenter på den gamle avtalen ble så kort som mulig. Den nye avtalen har en tidsramme på 2 år (pluss opsjon på 1 + 1 år til). Ny avtale ble inngått 25. januar 2025 av Departementenes digitaliseringsorganisasjon (DIO), som er en nyopprettet virksomhet med ansvar for å levere digitale

tjenester til departementene, Statsministerens kontor og utenriksstasjonene.

Da overforbruket av rammeavtalen ble oppdaget, ble det satt i verk tiltak for å redusere bruken av konsulenter til et absolutt minimum. Konsulentoppgaver som var helt nødvendig for å opprettholde driften og sikkerheten på IKT-plattformene til departementene ble prioritert. Det ble også prioritert å opprettholde et minimumsnivå av aktivitet i utviklingsprosjektene slik at disse ikke stoppet opp. En stans i utviklingsprosjektene, ville forårsaket vesentlige forsinkelser som ville ført til høye merkostnader.

Det er satt i gang flere tiltak for økt kontroll og strammere styring av rammeavtalene slikt ikke skal skje igjen:

I den nye rammeavtalen inngått av DIO stilles det krav om rapportering hver måned. I tillegg stilles det krav til en digital kundeportal som skal gi tilgang til informasjon og tjenester, og ha rapporteringsmuligheter som skal gi oversikt over aktive avrop på avtalen m.m.

Mitt departement har gitt DSS i oppdrag å vurdere kontraktsoppfølgingen av fellesavtaler, og foreslå eventuelle forbedringstiltak. Dette vil departementet følge opp i den ordinære etatssyringsdialogen med virksomheten.

SPØRSMÅL NR. 1112

Innlevert 6. februar 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad
Besvart 17. februar 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Kan jeg be statsråden om tilsvarende statistikk som i skriftlig spørsmål av 22.10.24, jf. Dokument nr. 15:167 (2024-2025), med tall for utviklingen i antall anmeldelser med gjerningspersoner 10-17 år i 2024, sammenliknet med samme periode i 2018-2023, fordelt etter alle politidistrikt og landet?

BEGRUNNELSE:

Det vises til skriftlig spørsmål av 22.10.24, jf. Dokument 15:167 (2024-2025). Det bes nå om oppdatering av tallene, med tall for 2024 som helhet.

Svar:

Per i dag foreligger ikke offentlig kriminalstatistikk for statistikåret 2024, og tallene fra politiets arbeidsstatistikk per 1. halvår 2024 er det nærmeste svaret man kan gi stortingsrepresentanten. Jeg viser derfor til tidligere svar, se Dokument nr. 15:167 (2024-2025).

Offisiell statistikk må oppfylle strenge krav for å sikre kvalitet, pålitelighet og sammenlignbarhet. Statistisk sentralbyrå er ansvarlig for offisiell kriminalitetsstatistikk i Norge, og deres arbeid følger strenge kvalitetskrav. Derfor bør tallmaterialet som representanten etterspør primært innhentes fra SSB, enten fra deres nettsider eller som bestilt tabelloppdrag. Per i dag finnes følgende tall fra SSB:

Siktede i alderen 5-17 år etter bosted. I alt og per 1000 innbyggere. 2018-2023													
		Siktede i alt						Per 1000 innbyggere					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023	2018	2019	2020	2021	2022	2023
I alt	5-14 år	2602	2928	3055	3594	3781	4637	4,1	4,6	4,8	5,7	5,9	7,3
	15-17 år	4461	4502	4361	4392	3985	4266	23,8	23,9	22,9	22,8	20,3	21,2
01-97 Hele landet	5-14 år	2593	2923	3048	3587	3769	4624	4,1	4,6	4,8	5,6	5,9	7,3
	15-17 år	4424	4475	4350	4385	3962	4258	23,6	23,7	22,9	22,8	20,2	21,1
Viken (2020-2023)	5-14 år	.	.	727	844	860	1052	.	.	4,7	5,4	5,5	6,7
	15-17 år	.	.	1039	1016	916	949	.	.	22,0	21,2	18,8	18,9
Oslo	5-14 år	379	481	442	475	492	683	5,3	6,6	6,1	6,6	6,8	9,5
	15-17 år	551	585	626	584	465	507	30,2	30,9	32,1	29,2	22,4	23,7
Innlandet	5-14 år	.	.	113	143	211	205	.	.	2,9	3,7	5,4	5,3
	15-17 år	.	.	226	240	217	256	.	.	17,8	19,0	17,2	19,7
Vestfold og Telemark (2020-2023)	5-14 år	.	.	230	272	319	331	.	.	4,8	5,6	6,6	6,9
	15-17 år	.	.	355	303	366	339	.	.	23,5	19,8	23,6	21,4

Agder	5-14 år	.	.	162	250	329	321	.	.	4,1	6,4	8,4	8,2
	15-17 år	.	.	234	295	284	279	.	.	20,7	25,0	23,4	22,1
Rogaland	5-14 år	357	396	374	451	413	550	5,6	6,1	5,8	7,0	6,3	8,5
	15-17 år	479	492	448	448	460	470	26,8	27,4	24,6	24,0	23,9	23,5
Vestland	5-14 år	.	.	327	392	383	536	.	.	4,2	5,1	5,0	7,0
	15-17 år	.	.	437	481	369	514	.	.	18,9	20,7	15,7	21,4
Møre og Romsdal	5-14 år	110	75	102	117	128	189	3,4	2,4	3,2	3,7	4,1	6,0
	15-17 år	223	156	195	193	165	217	22,5	15,7	19,6	19,6	16,6	21,4
Trøndelag	5-14 år	232	232	217	314	316	388	4,2	4,2	3,9	5,7	5,8	7,1
	15-17 år	372	340	345	377	330	321	22,9	21,1	21,2	22,8	19,6	18,6
Nordland	5-14 år	172	129	145	151	140	188	6,2	4,7	5,4	5,7	5,3	7,2
	15-17 år	207	253	192	195	157	162	23,8	29,6	22,8	23,8	18,9	19,1
Troms og Finnmark	5-14 år	.	.	209	178	174	181	.	.	7,8	6,8	6,7	7,1
	15-17 år	.	.	253	253	233	243	.	.	30,9	30,5	27,5	27,8
Svalbard	5-14 år	0	0	0	0	0	0	..	..	..	..	..	..
	15-17 år	1	0	0	0	0	0	..	..	..	..	..	..
Norge, uoppgitt fylke	5-14 år	0	0	0	0	4	0	..	..	..	..	..	..
	15-17 år	0	0	0	0	0	1	..	..	..	..	..	..
Utlandet, uten oppgitt fylke	5-14 år	8	5	7	7	10	11	..	..	..	..	..	..
	15-17 år	37	27	11	7	23	8	..	..	..	..	..	..
Uoppgitt fylke	5-14 år	1	0	0	0	2	2	..	..	..	..	..	..
	15-17 år	0	0	0	0	0	0	..	..	..	..	..	..
.. = Tallgrunnlag mangler. Tall er ikke kommet inn i våre databaser eller er for usikre til å publiseres.													
. = Ikke mulig å oppgi tall. Tall finnes ikke på dette tidspunktet fordi kategorien ikke var i bruk da tallene ble samlet inn.													
Kilde: Statistisk sentralbyrå													

Jeg ber stortingsrepresentanten merke seg at en intern sammenlikning av siktelsler mellom barn under og over kriminell lavalder må gjøres med varsomhet. Dette fordi SSB teller alle under 15 år med siktelsler, til tross for at slike saker nesten alltid henlegges på grunn av ikke straffbar alder. Dermed blir antall barn under 15 år som anmeldes for kriminalitet det samme antall som med siktelse, noe som blir misvisende. For unge over 15 år blir derimot

mange saker påtaleavgjort etter flere avgjørelseskoder før en mindre andel telles som siktelse. Resultatet blir derfor noe misvisende, med en langt større andel anmeldelser og siktelsler av barn under 15 år og langt færre siktelsler av unge 15 år og over. SSB vil derfor utvikle en ny definisjon og andre prinsipper for å telle siktelsler blant barn og unge under 15 år, til forskjell fra ungdom 15 år og over.

SPØRSMÅL NR. 1113

Innlevert 6. februar 2025 av stortingsrepresentant Kari Sofie Bjørnsen
Besvart 13. februar 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Viser til forslag om å stenge elektriske personbiler ut fra kollektivfeltet på fast basis. Erfaringene som er gjort i Oslo og Akershus etter stengingen av kollektivfeltene i mai i fjor, tilsier at man heller bør legge til rette for samkjøring slik at elbiler med passasjer(er) får kjøre i kollektivfeltet. Helgene er også veldig annerledes enn hverdagene.
Hvilke vurderinger gjør statsråden seg rundt innbyggere og næringsdrivende som skal inn og ut av byene

våre, som blir stående fast i kø ved siden av et lite utnyttet kollektivfelt?

BEGRUNNELSE:

Statens vegvesen har sendt forslag om å stenge elektriske personbiler ute av kollektivfeltet på permanent basis i hele landet på høring. Samtidig skal lastebiler og varebiler som går på biogass, hydrogen eller strøm få tilgang til kollektivfeltet.

I forbindelse med stengingen av Ring 1 i Oslo, er dette allerede testet ut i Oslo og Akershus. Resultatet da elbilene ble kastet ut av kollektivfeltet i mai 2024 har vært kø, kork og kaos, og det er særlig E18 vest for Oslo som er rammet. Reisende fra Drammen, Lier, Asker og Bærum opplever i økt reisetid og flere trafikkuhell. Forsinkelser og kø medfører økte kostnader i milliardklassen for næringsliv og samfunn. Vestkorridoren er en av Norges mest trafikkerte veistrekninger, som fungerer som lokalvei og er innfartsåre til hovedstaden for hele Vest- og Sørlandet. Kollektivfeltet står store deler av tiden tomt. Rutebussene bruker for det meste fylkesveinettet, som er blitt oversvømt av fremmedtrafikk som følge av stengingen. Stengingen har ironisk nok ført til økt reisetid for bussene. Det er ønskelig at flere reiser kollektivt, men det er ikke mulig for alle.

Kollektivfeltet ble åpnet igjen i helgene etter å ha vært stengt i flere måneder. Det er uklart hva man ønsker å oppnå ved å igjen stenge elbilene ute fra kollektivfeltet i helgene. I helgene vil det kun medføre økte køer, både på E18 og på lokalveiene. I helgene er det færre kollektivavganger, og mindre næringstransport som skal inn og ut av byene. Bussene hadde ingen fremkommelighetsproblemer i helgene, det gir ikke mening å ha tomme kollektivfelt.

Erfaringen vi har gjort oss i Oslo og Akershus, bør tilsa at kollektivfeltet heller burde åpnes for elbiler med samkjøring, ikke at det skal bli enda strengere. Det må være et selvstendig poeng at veikapasiteten brukes best mulig for å skape best mulig flyt i trafikken.

Svar:

Samferdselsdepartementet har gitt Statens vegvesen i oppdrag å sende forslag om endring i trafikkregler og skiltforskrift på høring, med tanke på endringer av hvilke kjøretøy som bør ha tilgang til kollektivfelt og på hvilke vilkår. Statens vegvesen sendte sitt forslag på høring 30. januar 2025. Høringsfristen er satt til 30. april 2025. Statens vegvesen vil etter høringsfristens utløp sammenfatte innspillene og sende sin anbefaling til Samferdselsdepartementet.

Hovedendringen som Statens vegvesen foreslår er at elbilenes generelle tilgang til kollektivfeltene fjernes, men at elektriske varebiler og lastebiler skal få bruke kollektivfeltene. Det foreslås fortsatt mulighet til lokale tilpasninger med fleksibilitet i skiltreguleringen basert på lokale behov. Jeg viser til høringsdokumentene for nærmere omtale av forslagene.

Det har lenge av hensyn til lokale behov og vurderinger vært særlige skiltede begrensninger i adgangen til bruk av kollektivfeltene i Oslo-området som avviker fra trafikkreglenes generelle regler, eksempelvis passasjerkrav for elbil i rushtiden. Behovet for særlige regler ble forsterket i forbindelse med stengingen av Ring 1. Forslaget fra Statens vegvesen vil legge til rette for at det fortsatt

skal være mulighet til slike lokale tilpasninger, og tilgangen til kollektivfeltene i Oslo-området vil også etter eventuelle endringer som omtalt over måtte vurderes særskilt ut fra de særlige forhold som gjør seg gjeldende der.

I mai i fjor ble det innført et midlertidig forbud for elbiler i kollektivfeltene på riks- og europaveiene i Oslo og Akershus i forbindelse med midlertidig stengt Ring 1. Forbudet gjelder hele døgnet uavhengig av om man har passasjerer eller ikke. Motorsykler, hydrogendrevne kjøretøy og uniformerte utrykningskjøretøy har fortsatt lov til å kjøre i kollektivfeltene. Hovedformålet med ombyggingen av Ring 1 er som kjent å ivareta sikkerheten i nytt regjeringskvartal. Som følge av stengt Ring 1 har det vært helt nødvendig å redusere privatbiltrafikken inn mot Oslo sentrum. Dette er for å unngå store kødannelser, ikke minst i Operatunnelen som er hovedomkjøring under stengingen. Operatunnelen var allerede før stengingen av Ring 1 belastet på kapasitetsgrensen. Kø i Operatunnelen vil øke risikoen for ulykker med potensielt store konsekvenser for liv og helse, og kunne skape utfordringer med fremkommeligheten for nødetatene ved alvorlige hendelser i tunnelen.

Statens vegvesen har derfor, i samråd med departementet, gjennomført avbøtende tiltak for å begrense biltrafikken inn mot Oslo sentrum og for å sikre nødvendig fremkommelighet og kapasitet for busstrafikken og nødetatene i stengingsperioden. Tiltakene omfatter blant annet tilfartsregulering til Operatunnelen, fjerning av adgang for elbiler i kollektivfeltene på riks- og europaveier i Oslo og Akershus samt utvidelse av kollektivfelt.

På forhånd var det knyttet stor usikkerhet til om disse tiltakene ville være tilstrekkelige. Etter et halvt år med stengt Ring 1 kan vi konstatere at trafikkflyten i Osloområdet totalt sett har vært bedre enn det mange fryktet på forhånd. Trafikken i Operatunnelen er imidlertid helt på kapasitetsgrensen og Statens vegvesen opplyser at selv en liten trafikkøkning medfører fare for kø, kork og kaos med tilhørende risiko for uønskede hendelser i tunnelen. Alle forslag om å åpne ytterligere, for eksempel med krav om ulikt antall passasjerer og ulike typer elbiler i kollektivfeltene, vil derfor kunne føre til økte køproblemer og/eller fare for liv og helse, noe som igjen vil gjøre det nødvendig å innføre ytterligere restriktive tiltak for å få en hensiktsmessig trafikkavvikling. Statens vegvesen frarår derfor sterkt at det åpnes for tiltak som kan føre til mer biltrafikk inn til Oslo sentrum.

Innføringen av de restriktive tiltakene har dessverre også negative trafikale konsekvenser, og dette har særlig rammet trafikken vest for Oslo. Jeg har derfor vært opptatt av å finne tiltak som kan bedre trafikkflyten i vest – uten at det blir for mye trafikk inn mot Oslo sentrum og i Operatunnelen. I september i fjor ble kollektivfeltet på E18 mellom Asker og Lysaker derfor gjenåpnet for elbiler i helgene. Dette har også skjedd på det øvrige riksveinettet i Oslo og Akershus. Situasjonen i vest har dermed blitt

bedret, og søndagstrafikken flyter nå omtrent som den gjorde tidligere. I samråd med lokale myndigheter vurderer Statens vegvesen ytterligere tiltak som eventuelt kan settes inn for å bedre den trafikale situasjonen i Asker og Bærum.

Det ble i fjor etablert tungtrafikkfelt på E6 inngående mellom Hvam og Tangerud i nord og Taraldrud – Klemetsrud i sør, og det pågår nå et arbeid i Statens vegvesen med sikte på å kunne etablere tungtrafikkfelt på E18 Asker – Billingstad/Slependen i vest.

SPØRSMÅL NR. 1114

Innlevert 6. februar 2025 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 12. februar 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Hvordan reagerer regjeringen på USAs plan om å overta Gaza-stripen og hva vil regjeringa foreta seg for å hindre at Gaza blir etnisk rensset for palestinere, med USAs støtte?

BEGRUNNELSE:

USAs president har i møte med Israels statsminister erklært at USA vil ta over og eie Gaza-stripen og han ville ikke utelukke å bruke amerikansk militærmakt for å oppnå dette. På møtet gjentok USAs president sin plan om å deportere den palestinske befolkningen til andre land i regionen.

USAs president har tidligere uttalt at USA er i samtaler om dette med Jordan, som allerede huser nærmere 2,4 millioner palestinske flyktninger, og at Gazas befolkning også skal sendes til Egypt. Israels forsvarsminister har startet forberedelsene til «frivillig utreise» og uttalte nylig at land som har anerkjent Palestina, inkludert Norge, er rettslig pliktet til å ta imot dem.

USAs plan vil innebære etnisk rensing av store deler av territoriet til den palestinske staten som Norge nylig har anerkjent, basert på Stortingets vedtak 16. november 2023.

Spørsmålsstiller vil vite om regjeringen fordømmer USAs planer om etnisk rensning av Gaza-stripen og hva den vil foreta seg for å hindre at den blir en realitet.

Svar:

Norge har i flere tiår hatt et sterkt engasjement for å bidra til en varig løsning på konflikten mellom israelere og palestinere. Det eneste som kan hindre nye kriger, er en politisk løsning som sikrer det palestinske folket selvbestemmelse i sin egen stat, altså en tostatsløsning der Palestina og Israel lever i fred med hverandre.

Det er i dag et stort internasjonalt engasjement knyttet til Palestinas fremtid. I dette ordskiftet er det viktig for Norge å understreke at Palestina, inkludert Gaza, er palestinernes hjemland. I likhet med israelerne har det palestinske folket en grunnleggende rett til selvbestemmelse, en egen stat og å bli værende i sitt eget land.

Som Norge har vært og vil fortsette å være tydelig på: tvungen overføring av sivilbefolkningen i okkuperte områder til andre land er forbudt etter folkeretten.

Et stort flertall av landene i verden støtter en tostatsløsning der israelere og palestinere kan leve i fred, trygghet og verdighet i to selvstendige stater. Nabolandene til Israel og Palestina spiller en nøkkelrolle. Videre står Saudi-Arabia, som har en viktig regional lederrolle, fast ved at en selvstendig palestinsk stat er en forutsetning for normalisering av forbindelsene til Israel. Norge vil i tiden framover fortsette med aktivt diplomati for en tostatsløsning, ikke minst gjennom vår ledende innsats sammen med EU og Saudi-Arabia i Den globale alliansen for implementering av tostatsløsningen.

Det er avgjørende at gjenoppbyggingen av Gaza ledes av palestinerne selv. Palestinsk eierskap har vært et førende prinsipp så lenge Norge har ledet giverlandsgruppen for Palestina (AHLIC), og et sentralt poeng for Norge å fremme i alle relevante samtaler og multilaterale fora.

SPØRSMÅL NR. 1115**Innlevert 6. februar 2025 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 12. februar 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hvordan regjeringens strømgrep, herunder årlig justert fastprisavtale "norgespris", vil påvirke energifattigdom på både kort og lang sikt for lavinntektshusholdninger?

BEGRUNNELSE:

I Norge er det særlig leietakere som er utsatt for energifattigdom. Leieboerforeningen viser at 45 pst. av deres medlemmer rapporterte utfordringer med å ha råd til å varme opp boligen sin (2024). Både Leieboerforeningen og Forbrukerrådet peker på manglende ordninger rettet mot utbedring og energisparende tiltak i leieboliger. En fastprisordning vil ikke motivere utleierye til å utbedre og energieffektivisere utleieboliger. På lengre sikt er det nødvendig å redusere behovet for strøm til oppvarming hos husholdningene, hvis ikke vil det generelle prisnivået stige og gjøre strømsøtte og fastprisordninger lite økonomisk bærekraftige.

Svar:

Regjeringen er opptatt av husholdningenes trygghet og forutsigbarhet i møtet med strømregningen i en tid med store svingninger i strømprisene. Derfor etablerte vi raskt strømsøtnadsordningen, og nå varsler vi «Norgespris». Som det fremkom av pressekonferansen 31. januar, vil regjeringen komme tilbake med nærmere detaljer om inn-

retningen av Norgespris i god tid før valget. Dette innebærer blant annet at regjeringen på vanlig måte vil utarbeide et lovforslag og gjennomføre offentlig høring av forslaget. Regjeringen tar sikte på å fremme lovforslag for Stortinget som kan behandles før sommeren og at ordningen kan tre i kraft fra 1. oktober 2025. Strømsøtnadsordningen vil bli videreført og de som ikke velger Norgespris, vil fortsatt være dekket av strømsøtnadsordningen.

Både dagens strømsøtnadsordning og Norgespris er ordninger som gir økt trygghet rundt strømregningen for lavinntektshusholdninger, og reduserer deres utgifter til strøm. Regjeringen foreslår også å redusere merverdiavgiften på nettleie fra 25 til 15 prosent fra 1. juli 2025. Det vil variere hvor mye hver husholdning vil spare, men kostnadsreduksjonen vil være størst i de månedene strømfbruket er høyest. Reduksjon i merverdiavgiften på nettleie vil komme alle husholdninger til gode.

I 2023 lanserte regjeringen en tilskuddsordning i regi av Husbanken for energitiltak i kommunale bygg, inkludert kommunale utleieboliger, omsorgsboliger og sykehjem. Regjeringen er opptatt av at tilskuddsordningen også bidrar til at husholdninger med lave inntekter kan få mer energieffektive boliger. I 2024 fikk derfor Husbanken en føring om at kommunalt eide utleieboliger skulle prioriteres i ordningen, og denne føringen er videreført i 2025. I denne stortingsperioden har regjeringen sørget for i overkant av 1 mrd. kroner til tilskuddsordningen gjennom Husbanken.

SPØRSMÅL NR. 1116**Innlevert 6. februar 2025 av stortingsrepresentant Roy Steffensen****Besvart 11. februar 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Utredningen fra Sparebankutvalget, NOU 2024:22 har vært på høring, og fristen er nå gått ut.

Hva er status og fremdriftsplan på dette arbeidet i regjering, og er det grunn til å tro at regjeringen vil følge

anbefalingene om f.eks. avvikling av kundeutbytte og fjerning av oppkjøpsvern?

Svar:

Sparebankutvalgets utredning (NOU 2024: 22 Norske sparebanker – tradisjon og tilpasning) ble overlevert til Finansdepartementet 18. november 2024. I utredningen foreslår sparebankutvalget flere endringer i reguleringen av

sparebanker og sparebankstiftelser. Høringsfristen var 3. februar 2025, og det er kommet inn en rekke høringsinnspill med ulike merknader til utvalgets forslag. Finansdepartementet vurderer på denne bakgrunn hvordan forslagene i utredningen bør følges opp.

SPØRSMÅL NR. 1117

Innlevert 6. februar 2025 av stortingsrepresentant Roy Steffensen

Besvart 13. februar 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

“Full brems i antall bedrifter” varslet SSB den 16. januar. Dette skjer samtidig som det siden 2022 har vært svak jobbvekst i privat sektor målt mot offentlig sektor, fallende produktivitet og nedgang i investeringene i fastlandsindustrien.

Er dette tall som bekymrer statsråden, og hvilke skatte- og avgiftsendringer eller andre grep vil regjeringen gjøre for å snu trenden?

dyktig næringsliv. Vi vil også starte arbeidet med nødvendige reformer for økt konkurransekraft og produktivitet, styrket omstillingsevne, flere lønnsomme investeringer, mer effektiv ressursbruk og et skatte- og avgiftssystem som fremmer verdiskaping og rettferdig fordeling.

Svar:

Norsk økonomi har vært gjennom en periode med lavere økonomisk vekst enn normalt, men det er utsikter til høyere vekst i år og neste år. Den økonomiske politikken ser ut til å ha lyktes godt med å legge til rette for at prisveksten kommer ned samtidig som ledigheten har holdt seg lav.

Lav vekst i antallet bedrifter i 2024 må ses i lys av sterk vekst i antall bedrifter i årene etter pandemien. Antallet bedrifter med ansatte har ligget nokså stabilt i overkant av 200 000 de siste årene.

I løpet av 2024 tiltok sysselsettingsveksten i privat sektor. Antallet sysselsatte økte med over 140 000 personer fra 3. kvartal 2021 til 3. kvartal 2024, og mer enn 80 prosent av denne økningen kom i privat sektor.

Som beskrevet i perspektivmeldingen har veksten i arbeidsproduktivitet avtatt både i Norge og hos Norges viktigste handelspartnere de siste 15 årene. For å oppnå høy velferd er det viktig å bruke arbeidskraft, kapital og naturressurser mest mulig effektivt. Derfor blir det viktig å legge til rette for at produktivitetsveksten kan øke fremover.

Statsministeren la 6. februar 2025 fram regjeringens viktigste politiske prioriteringer. Her fremgår det at vi vil sikre næringslivet forutsigbarhet, legge til rette for lønnsomme private investeringer og et mer omstillings-

SPØRSMÅL NR. 1118**Innlevert 6. februar 2025 av stortingsrepresentant Morten Stordalen****Besvart 14. februar 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Var det en faglig forsvarlig vurdering som lå til grunn for at Bane Nor ikke overvåket Otta bru forut for hendelsen 22. januar?

BEGRUNNELSE:

Bane Nor stanset overvåking av Otta bru selv om de visste at utbedringene av broen kunne endre is- og vannforholdene i elven. Overvåkingen ble stanset sommeren 2024. Selv etter at beboere varslet om erosjon ved landkaret i januar, var det heller ingen overvåking av broen.

Svar:

Det er Bane NOR som infrastrukturforvalter som har ansvaret for drift av jernbaneinfrastrukturen, og dermed også ansvaret for å gjennomføre nødvendige tiltak for risikohåndtering knyttet til driften av jernbanenettet.

Bane NOR har redegjort for at foretaket, på grunn av redusert bæreevne etter uværet «Hans» i august 2023, iverksatte overvåking av Otta jernbanebru, for å ha kontroll på eventuell deformasjon og bevegelse. Etter at stabiliserende tiltak og erosjonssikring var utført i 2023, var akseptabel bæreevne og sikkerhet på jernbanebrua gjenopprettet. Målingene som fortsatte en periode i etter-

kant, viste at brukonstruksjonen stod stabilt, og overvåkingen ble derfor avsluttet. Overvåkingen av jernbanebrua ble med andre ord utført pga. at jernbanebruas stabilitet og bæreevne var redusert, og var ikke knyttet til is-problematikken som oppstod nå i vinter.

Bane NOR prioriterer alltid sikkerhetstiltak først for å holde samtlige jernbanestrekninger tilgjengelige og trygge. Når det varsles ekstremvær iverksetter Bane NOR beredskapsnivå som avhenger av varselet. I disse beredskapsnivåene er det ulike tiltak som økt visitasjon og mobilisering av ressurser (gul beredskap), redusert hastighet på fremføring av tog (oransje beredskap) og i noen tilfeller rød beredskap som innebærer at strekningsen stenges.

Bane NOR iverksatte visuelle kontroller av Otta bru fra 14. januar, etter observasjoner av isdannelse på elvebunnen. Visuell kontroll ble utført av både droner og driftsmannskap på stedet. Da isdannelsen førte til at elvestrømmen ble presset inn mot elvebredden rundt det søndre landkaret på brua, ble det hentet inn ytterligere bistand fra hydrologi- og brukompetanse. I løpet av mandag 20. januar ble det besluttet å innføre heldøgns overvåking, med mannskap på stedet, før Bane NOR natt til tirsdag 21. januar valgte å stenge broen for all togtrafikk av sikkerhetsmessige grunner.

SPØRSMÅL NR. 1119**Innlevert 6. februar 2025 av stortingsrepresentant Morten Stordalen****Besvart 13. februar 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å forsikre både kunder og togoperatører om at alle broer langs Dovrebanen nå er sikre og vil tåle de forventede belastninger?

Svar:

Regjeringens viktigste prioritering for jernbanen i Nasjonal transportplan 2025-2036 er å øke innsatsen til drift,

vedlikehold og fornying. Det er et stort behov for å vedlikeholde og fornye infrastruktur på jernbanen, blant annet på grunn av behovet for klimatilpasning. For å komme dette i møte har regjeringen økt bevilgningene til drift, vedlikehold og fornying kraftig i 2025-budsjettet. Totalt en økning på 3,2 mrd. kroner i forhold til saldert budsjett 2024.

Bane NOR har redegjort for at alle jernbanebruer har omfattende kontroller hvert 6. år. Disse utføres av

bruingeniører. I tillegg gjennomfører Bane NOR årlige kontroller. På strekningen Oslo-Trondheim innebærer dette at alle 750 bruer på Dovrebanen og Rørosbanen er kontrollert iht. gjeldende krav og arbeidsrutiner. Etter ekstremværet «Hans», ble det gjennomført en ekstra inspeksjon av alle bruer for vurdering av tilstand. Etter denne inspeksjonen ble 19 bruer med fundamenter i vann kontrollert av dykkere for å avdekke eventuell erosjon under vann, og det ble utført erosjonssikring og stabilisering på flere bruer.

Bane NOR opplyser at foretaket alltid prioriterer sikkerhetstiltak først for å holde samtlige jernbanestrekninger tilgjengelige og trygge. Når det varsles ekstremvær iverksetter Bane NOR beredskapsnivå som avhenger av varselet. I disse beredskapsnivåene er det ulike tiltak som økt visitasjon og mobilisering av ressurser (gul beredskap), redusert hastighet på fremføring av tog (oransje beredskap) og i noen tilfeller rød beredskap som innebærer at strekningen stenges. Stengingen av Otta bru natt til tirsdag 21. januar er et eksempel på sistnevnte.

SPØRSMÅL NR. 1120

Innlevert 6. februar 2025 av stortingsrepresentant Hans Inge Myrvold

Besvart 17. februar 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Korleis vil statsråden sikre eit samla Storting sitt vedtak om å ikkje innføre emballasjeforordningen?

GRUNNGJEVING:

Eit samla Storting vedtok 05.12.2024 at ein ikkje aksepterer innføring av emballasjeforordningen slik den er sett i verk frå EU si side.

Fylgjande vedtak blei gjort:

«Stortinget ber regjeringen sikre at emballasjeforordningen gjennomføres på en måte som ivaretar det eksisterende norske pantesystemet, og sørge for at ikke norske bryggerier må legges ned som en konsekvens av innføringen.»

Ei samla bryggerinæring og pantereturselskapet Infinitum er særst tydelege i sin bodskap, om at forordningen vil påføre norske forbrukarar og næringsliv ei vesentleg ulempe og meirkostnad, utan at dette vil sikre betre resirkulering eller gjenvinning av avfall.

Gjennom godt samarbeid med forbrukarane, handelen og produsentane har me dei senaste åra oppnådd ein innsamlingsgrad på over 95 %. Ein slik returandel fortel oss at Noreg ligg på verdstoppen i å sikre resirkulering og gjenbruk av drikkeflasker og bokser.

Ein forskningsrapport frå NORSUS kartla i 2023 at dagens pantesystemordning, gjev betre miljø- og klimaeffekt enn den omtala emballasjeforordningen med høgare grad av ombruk.

Svar:

Stortinget ba i desember 2024 regjeringen sikre at emballasjeforordningen gjennomføres på en måte som ivaretar pantesystemet og sikrer vidare virksomhet ved norske bryggerier.

Kravene i den nye emballasjeforordningen er gode eksempler på krav som fremmer sirkulær økonomi og bidrar til ressurseffektivitet, gjennom hele verdikjeden til et produkt. Å øke ombruk av emballasje og redusere avfallsmengdene er en viktig del av omstillingen til en sirkulær økonomi. Dette står sentralt i regelverket, og jeg mener det er positivt med slike krav som bidrar til den sirkulære økonomien.

Jeg er opptatt av at vi samtidig skal beholde kvalitetene ved dagens pantesystem ved gjennomføring av emballasjeforordningen. Miljødirektoratet vurderer for tiden hvordan forordningen best mulig kan gjennomføres i Norge. Vi vil blant annet vurdere unntaksbestemmelsene i forordningen og hvilket handlingsrom Norge har. Miljødirektoratet har hatt dialog med bransjen som del av dette arbeidet.

Jeg vil følge opp Stortingets vedtak i arbeidet med emballasjeforordningen.

SPØRSMÅL NR. 1121**Innlevert 6. februar 2025 av stortingsrepresentant Seher Aydar****Besvart 13. februar 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Hvilke vurderinger lå til grunn for at Oljefondet i tre måneder nektet E24 innsyn i SMS-korrespondansen mellom Elon Musk og Nicolai Tangen, og kan finansministeren forsikre om at departementet har tilstrekkelige rutiner på plass for å sikre at offentlighetsloven, inkl. § 29 første ledd om at innsynskrav skal avgjøres uten unødig opphold, følges i framtida?

BEGRUNNELSE:

Etter mer enn tre måneder med innsynsbegjæringer fra E24, offentliggjorde Oljefondet 28. januar den mye omtalte SMS-korrespondansen mellom Elon Musk og oljefondssjef Nicolai Tangen fra oktober 2024. I henhold til offentlighetsloven var Oljefondet ikke bare pålagt å imøtekomme E24s begjæringer om innsyn, men også å gjøre det «uten ugrunnet opphold», slik det heter i lovens § 29 første ledd.

I den aktuelle korrespondansen mellom Musk og Tangen framkommer det tydelig at førstnevnte hadde klare forventninger om at oljefondssjefen skulle gjøre ham tjenester i kraft av at de to var «venner», noe Tangen besvarte uten å klargjøre at han som oljefondssjef hverken har anledning til å yte eller motta vennetjenester. Da Musk senere i samme korrespondanse uttrykte misnøye med at deler av korrespondansen var blitt offentliggjort, besvarte Tangen dette med å beklage det faktum at vi har en offentlighetslov i Norge.

Oljefondssjefens formuleringer tyder på en tvilsom rolleforståelse og illustrerer viktigheten av at offentlighetsloven følges. Det tar seg videre dårlig ut at departementet i etterkant har forsøkt å hemmeligholde korrespondansen, all den tid offentligheten må kunne være trygg på at fellesskapets verdier forvaltes på en ryddig måte og at relevant lovverk følges.

Jeg ber derfor statsråden gjøre rede for vurderingene som lå til grunn for at Oljefondet i tre måneder nektet E24 innsyn i SMS-korrespondansen, hvilke rutiner departementet har for å sikre at offentlighetsloven følges i alle underliggende etater og selskaper, samt hva departementet foretar seg for å sikre at disse etterleves.

Svar:

For Finansdepartementets underliggende etater og tilknyttede virksomheter legger departementet generelt til grunn at disse følger lover og regler. Departementet gir

ikke egne retningslinjer om hvordan spesifikke regelverk skal følges opp og fører vanligvis ikke særskilt kontroll med dette. Det stortingsoppnevnte representantskapet fører tilsyn med Norges Bank. Representantskapets ansvar omfatter blant annet tilsyn med om bestemmelsene for virksomheten blir fulgt, herunder bestemmelsene i offentleglova.

I den aktuelle innsynssaken ba journalist Pål A. Solheimsnes i E24 25. oktober 2024 Norges Bank om innsyn i «alle meldingane som har blitt sendt mellom Elon Musk og Nicolai Tangen etter at Elon Musk sendte “This would be very difficult and expensive for me to attend”, som vi allereie har fått innsyn i». Norges Bank avsto innsyn 1. november 2024.

Journalisten påklaget 5. november 2024 Norges Banks avslag. Banken oversendte saken til klagebehandling, sammen med sin innstilling, til Finansdepartementet 18. november 2024. Banken innstilte på at klagen ikke skulle tas til følge, med henvisning til at det aktuelle materialet ikke var å anse som saksdokument etter offentleglova. Samtidig var Norges Bank opptatt av hensynet til selskapsdialogen og relasjonen Norges Bank som investor har med Tesla. Norges Banks behandling av innsynssaken var avsluttet ved oversendelsen til departementet.

Finansdepartementet tok ikke klagen til følge i sitt klagevedtak 5. desember 2024. Journalisten klaget den 10. desember 2024 saken videre til Sivilombudet. Sivilombudet meddelte Finansdepartementet 24. januar 2025 at det fant grunn til å undersøke saken nærmere. Norges Bank valgte å praktisere meroffentlighet, og ga 31. januar 2025 innsyn i de aktuelle meldingene. Departementets klagebehandling utelukket ikke at banken vurderte merinnsyn annerledes på et senere tidspunkt, slik jeg registrerer at banken nå har gjort.

SPØRSMÅL NR. 1122**Innlevert 6. februar 2025 av stortingsrepresentant Seher Aydar****Besvart 12. februar 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Gjennom hvilke kanaler foregår selskapsdialogen i Norges Bank, og hvor vanlig er det at oljefondsjefen har direkte kontakt med aktører i selskaper i fondets portefølje gjennom telefonsamtaler, SMS-utvekslinger eller møter hvor det ikke skrives referat?

BEGRUNNELSE:

I en mye omtalt SMS-korrespondanse mellom Elon Musk og oljefondsjef Nicolai Tangen fra oktober 2024 framkommer det tydelig at førstnevnte har hatt klare forventninger om at oljefondssjefen skulle gjøre ham tjenester i kraft av at de to var «venner». Tangen besvarte dette uten å klargjøre at han som oljefondssjef hverken har anledning til å yte eller motta vennetjenester. Da Musk senere i samme korrespondanse uttrykte misnøye med at deler av korrespondansen var blitt offentliggjort, besvarte Tangen dette med å beklage det faktum at vi har en offentlighetslov i Norge.

I lys av denne saken ber jeg finansministeren redegjøre for hvor vanlig er det at oljefondsjefen har direkte kontakt med aktører i selskaper i fondets portefølje

nom telefonsamtaler, SMS-utvekslinger eller møter hvor det ikke skrives referat.

Svar:

Forvaltningen av Statens pensjonsfond utland (SPU) har som mål å oppnå høyest mulig avkastning til en akseptabel risiko. Dette følger av lov om Statens pensjonsfond og forvaltningsmandatet som er gitt fra Finansdepartementet til Norges Bank. Fondet skal forvaltes ansvarlig. Det er bred politisk enighet om investeringsstrategien og rammene for forvaltningen av SPU.

Det er etablert en klar arbeidsdeling mellom Finansdepartementet og Norges Bank i forvaltningen av SPU. Finansdepartementet fastsetter de overordnede rammene, mens Norges Bank foretar investeringene og utøver fondets eierrettigheter uavhengig av departementet. Det følger av arbeidsdelingen at departementet ikke vurderer eller tar stilling til enkeltinvesteringer eller til bankens dialog knyttet til enkeltselskaper.

Jeg mener en klar rolledeling i forvaltningen av SPU er en styrke og bidrar til å tydeliggjøre ansvar. Rolledelingen har bred støtte i Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 1123**Innlevert 6. februar 2025 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes****Besvart 13. februar 2025 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland****Spørsmål:**

Hvordan vil Støre-regjeringen legge til rette for økt privat finansiering av forskning som styrker samarbeidet mellom akademia, næringslivet og offentlig sektor, og løfter næringslivs konkurranseevne?

BEGRUNNELSE:

Under fremleggelse av Arbeiderparti-regjeringens politiske prioriteringer sa Statsministeren at Regjeringen vil legge til rette for økt privat finansiering av forskning som

styrker samarbeidet mellom akademia, næringslivet og offentlig sektor, og løfter næringslivs konkurranseevne.

Svar:

Jeg er glad for at representanten har lagt merke til regjeringens politikk for å legge til rette for økt privat finansiering av forskning som styrker samarbeidet mellom akademia, næringslivet og offentlig sektor, og løfter næringslivets konkurranseevne.

Forskning er en sentral drivkraft for teknologisk utvikling og innovasjon, og avgjørende for at norske be-

drifter skal hevde seg internasjonalt. Draghi rapporten er tydelig på viktigheten av forskning og utviklingsarbeid i samarbeid med næringslivet for å løfte forskning og innovasjon til kommersialisering og konkurransekraft.

De siste ti årene har det vært en positiv utvikling i næringslivets FoU-investeringer. Næringslivets investeringer er likevel lavere i Norge enn OECD-gjennomsnittet og i de andre nordiske landene. Regjeringen har derfor en bred tilnærming for å legge til rette for økt innovasjonsevne og omstilling i næringslivet. Regjeringen la i 2024 frem en strategi for å øke næringslivets investering i FoU, og den vil vi følge opp. Sentrale punkter i strategien er å bidra til at næringslivet har tilstrekkelig

med kompetanse. Å utvikle ordningen med doktorgrader i næringslivet (Nærings-phd.) er derfor viktig. Sentrene for forskningsdrevet innovasjon er et annet godt virkemiddel som vi skal jobbe videre med.

Fremover ønsker Regjeringen å forsterke dette arbeidet. Vi skal undersøke hvordan vi kan tiltrekke oss og beholde høyt kvalifisert personell fra utlandet – noe som er viktig i arbeidet med å øke næringslivets kapasitet til å jobbe med forskning og utvikling. Jeg vil også ta initiativ til dialog med representanter for næringslivet for å undersøke hvordan vi sammen kan lykkes med å øke privat finansiering og bruk av forskning.

SPØRSMÅL NR. 1124

Innlevert 6. februar 2025 av stortingsrepresentant Irene Heng Lauvsnes

Besvart 13. februar 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Viser til at det er påbudt med bombrikke for tunge kjøretøy.

Vil statsråden vurdere om dette også kan innføres for biler og personbiler, for å enklere sikre innkreving i bomringen fra utenlandske kjøretøy?

BEGRUNNELSE:

Mange turister kjører gratis gjennom bomringer i Norge fordi de ikke har bombrikke og fordi Norge ikke kan hente ut kjøretøysopplysninger. Dette utgjør betydelige beløp, spesielt for bomprosjektet Ryfast som er hovedveien til turistmagnetene Preikestolen.

Det er i dag påbudt i Norge at alle norske og utenlandske motorvogner med tillatt totalvekt over 3,5 tonn registrert på foretak, stat, fylkeskommune eller kommune, eller som på annen måte benyttes i næringsvirksomhet, ved all kjøring på offentlig veg skal være utstyrt med gyldig bombrikke knyttet til gyldig brukeravtale for betaling av bompenger i Norge. Dette organiseres praktisk ved at kjøretøyene kan motta AutoPASS-brikke på tollstasjoner langs grensen og på grensekryssende ferjer.

Dersom dette hadde vært et krav også for lette kjøretøy, kunne man bedre sikret enklere innkreving fra de som i dag ikke betaler i norske bomringer.

Svar:

Formålet med krav til obligatorisk brikke for tunge kjøretøy var, og er fortsatt, å bidra til at det sikres like konkurransevilkår i transportnæringen. Flere land i Europa har et slikt krav. Jeg er ikke kjent med at andre land i Europa har innført krav til obligatorisk brikke for personbiler og biler under 3 500 kg.

Det viktigste tiltaket nå for å sikre at flere utenlandske lette kjøretøy betaler bompenger, er å sikre tilgang til informasjon i flere lands kjøretøyregistre i etterkant av at EETS-direktivet trer i kraft i EØS-området.

Et eventuelt krav om obligatorisk betalingsbrikke også for lette kjøretøy vil være en mye mer omfattende prosess, som vil kreve en utredning og et lovgrunnlag. Ikke minst måtte dette vært vurdert opp mot personvern hensyn, noe som kan være utfordrende. En eventuell ny lovbestemmelse om krav til obligatorisk brikke for lette kjøretøy ville måtte likestille både norske og utenlandske kjøretøy. Det er ikke aktuelt på nåværende tidspunkt å vurdere et krav om obligatorisk brikke i alle norske lette kjøretøy for å sikre fakturainformasjon for alle utenlandske lette kjøretøy.

SPØRSMÅL NR. 1125**Innlevert 6. februar 2025 av stortingsrepresentant Irene Heng Lauvsnes****Besvart 13. februar 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Viser til statsrådens svar på skriftlig spørsmål 1611, datert 8. april 2024, om EETS-direktivet.

Kan statsråden gi en status for implementeringen i Norge, og redegjøre for dialogen med Liechtenstein, og når kan vi forvente at direktivet er klart for implementering?

BEGRUNNELSE:

EETS-direktivet skal tilrettelegge for utveksling av opplysninger mellom medlemslandene om manglende bompenger. Det ble vedtatt i EU i 2019, men er ikke tatt inn i EØS-avtalen. I fjor svarte statsråden at Liechtenstein hadde varslet et konstitusjonelt forbehold. Dette direktivet vil gjøre innkreving av bompenger i Norge for utenlandske kjøretøy lettere.

Svar:

På sitt møte 7. februar 2025 besluttet EØS-komiteen å ta inn Europaparlamentets- og Rådsdirektiv (EU) 2019/520

av 19. mars 2019 om interoperabilitet mellom elektroniske bompengesystemer og tilrettelegging for utveksling av opplysninger mellom medlemslandene om manglende bompengebetaling i EU (EETS-direktivet), i EØS-avtalen.

Forskriftsendringene (i utstederforskriften) som gjennomfører direktivet i norsk rett, har tidligere vært på offentlig høring, og er nå oversendt Lovdata. Disse endringene trer i kraft samlet for EFTA statene i EØS én måned etter at Liechtenstein har varslet EFTA-sekretariatet om at landets parlamentsforbehold er løftet. Tidspunktet for dette er ikke kjent, men med innlemmelsen av direktivet i EØS-avtalen har vi tatt et godt skritt videre i prosessen.

Som kjent har jeg etterspurt fremdrift på arbeidet med å løfte parlamentsforbeholdet i et brev til min kollega i Liechtenstein. Dette for å sikre fortgang i denne nasjonale prosessen. Brevet ble fulgt opp med et eget bilateralt møte med statsråden. Liechtenstein hadde parlamentsvalg søndag 9. februar 2025, og når ny regjering er klar vil vi på ny etterspørre fremdrift for arbeidet med å løfte forbeholdet.

SPØRSMÅL NR. 1126**Innlevert 7. februar 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 17. februar 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Når vil den tidligere varslede stortingsmeldingen om kriminalomsorgen bli lagt frem for Stortinget?

BEGRUNNELSE:

Det vises til at regjeringen varslet fremleggelse av stortingsmelding om kriminalomsorgen. I oversikten over varslede saker fra regjeringen, fremgår ikke denne. Spørsmålss-tiller vil derfor vite når regjeringen tenker å fremme denne meldingen for Stortinget. Det er store forventninger i sektoren til en stortingsmelding på dette feltet som

kan meisle ut er løft for de ansatte i sektoren sin arbeidshverdag.

Svar:

Departementet jobber med å utarbeide en ny stortingsmelding om straffegjennomføring, slik som tidligere varslet. Meldingen vil bli ferdigstilt i denne stortingsperioden.

SPØRSMÅL NR. 1127**Innlevert 7. februar 2025 av stortingsrepresentant Anna Molberg****Besvart 14. februar 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery****Spørsmål:**

Kan statsråden forklare hvordan pengene fra kunstavgiften fordeles og etter hvilke kriterier, og vil statsråden vurdere å endre eller avvikle kunstavgiften?

BEGRUNNELSE:

Kunstavgiften i Norge er en lovpålagt avgift på inntil 5 prosent som legges til ved salg av kunst med en verdi over 2 000 kroner, og inntektene går til Bildende kunstneres hjelpefond (BKH).

Det er imidlertid debatt rundt kunstavgiften. Noen mener den er usolidarisk og uløst, og at den bør avvikles. Enkelte hevder at kunstavgiften i praksis er en straffeskatt, som svekker deres salg og konkurranseevne. Det påstås også at avgiften særlig kan ramme mindre etablerte kunstaktører negativt.

På bakgrunn av dette ber jeg statsråden forklare hvilke konkrete kriterier som ligger til grunn og hvordan midlene fordeles, og hvorvidt statsråden vil endre eller avvikle avgiften.

Svar:

Kunstavgiften er et av våre eldste kunstnerpolitiske virkemidler. Stortinget vedtok i 1948 å innføre en avgift på offentlig omsetning av billedkunst. Avgiften ble satt til 3 % av omsetningssummen og ble forankret i lov om avgift på omsetning av billedkunst m.m. (kunstavgiftsloven). Hovedformålet den gangen var å hjelpe eldre, trengende kunstnere og deres etterlatte, men det ble også fra tidlig av gitt stipend til yngre kunstnere.

I 2007 ble avgiftsprosenten hevet fra 3 % til 5 %. Samtidig ble det satt en nedre grense på 2 000 kroner pr. verk før omsetningen ble avgiftspliktig. Avgiften gjelder all offentlig omsetning i Norge av kunstverk, uavhengig av hvem som selger og den betales av kjøper. I henhold til kunstavgiftsloven § 2 skal avgiften innbetales til et særskilt hjelpefond som administreres av et styre. Fondet skal brukes til støtte for kunstnere som hovedsakelig har eller har hatt sitt virke i Norge, deres etterlatte og andre formål til fremme av norsk kunst.

I dag tilfaller midlene fra kunstavgiften kunstnere og rettighetshavere gjennom kollektive og individuelle ordninger. De kollektive ordningene forvaltes av Bildende Kunstneres Hjelpefond (BKH), og består av stipend, andre tilskuddsordninger og kunstpriser. Den individuelle ordningen forvaltes av Billedkunst Opphavsrett i Norge

(BONO) og består av vederlag som betales til kunstneren som har skapt verket som selges (følgerett). Innkreving og fordeling av midlene går under fellesbetegnelsen Kunstavgiften og er hjemlet i kunstavgiftsloven og åndsverkloven.

Siden midlene fra avgiften går inn i ulike støtteordninger ligger det også ulike kriterier til grunn for tildeling. For tiden er det 12 søkbare ordninger tilgjengelige på BKHs hjemmesider. Seks av disse er forbeholdt eldre kunstnere, de resterende er aldersnøytrale. Alle ordningene har egne kriterier og treffer samlet sett et mangfold av kunstnere, både når det gjelder sjanger og kunstuttrykk og er uavhengige av politiske eller organisatoriske tilknytninger.

Lov om kunstavgift kom på plass etter at billedkunstnerne i Norge fikk gjennomslag i Stortinget for at kunstnerne burde gis rett til en andel av verdiskapingen i kunstmarkedet. I stedet for en opphavsrettslig ordning med individuelt vederlag, ønsket norske billedkunstnere en generell avgift på all omsetning av billedkunst, og med kollektiv forvaltning av midlene.

Regjeringen har med stortingsmeldingen Kunstnarkår (Meld. St. 22 (2022-2023)), framlagt for Stortinget retningen på kunstnerpolitikken framover. Der understreker vi at kunstnere, på lik linje med andre arbeidfolk, skal ha rimelig betalt for arbeidet sitt. I forlengelsen mener vi vedtaket fra 1948 står seg: kunstnere skal ha rett til sin andel av verdiskapingen i kunstmarkedet. Kunstavgiften støtter opp under dette synet og jeg har ingen planer om å avvikle den. Det er heller ikke mitt inntrykk at dette er et sterkt ønske fra kunstfeltet selv. Tvert imot opplever jeg at de kollektive, søkbare ordningene tuftet på klare kriterier og fagfellevurdering står sterkt og nyter stor tillit blant majoriteten av norske kunstnere. Det vil imidlertid alltid være relevant å oppdatere gjeldende regelverk i tråd med både samfunnsutviklingen og utviklingen i kunstfeltet. Dette vurderes løpende av departementet og regjeringen.

SPØRSMÅL NR. 1128**Innlevert 7. februar 2025 av stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen****Besvart 14. februar 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Vil finansministeren ta initiativ til en evaluering av Norges Banks mandat, i tråd med anbefalingen fra Gjedrem-utvalget?

BEGRUNNELSE:

Norges Bank har de siste årene gjennomført 14 rentehevinger, noe som har gått hardt utover folks privatøkonomi. I Klassekampen 6. februar tar både LO og KS til orde for at mandatet for pengepolitikken bør evalueres i tråd med Gjedrem-utvalgets anbefaling om at dette burde skje hvert femte år.

Svar:

I tråd med sentralbankloven rapporterer Finansdepartementet årlig i finansmarkedsmeldingen til Stortinget om utøvelse av skjønnsmyndigheten i Norges Banks komite for pengepolitikk og finansiell stabilitet. I Finansmarkedsmeldingen i 2024 skrev departementet at dagens mandat gir et godt grunnlag for at Norges Bank kan føre en pengepolitikk som er i tråd med de overordnede målene for den økonomiske politikken. Videre gir mandatet Norges Bank mulighet til å avveie hensynet til inflasjonen mot hensynet til høy produksjon og sysselsetting, uavhengig årsakene til prisveksten.

Gjedrem-utvalget (NOU 2017:13), som utredet ny sentralbanklov, anså det som hensiktsmessig at regjeringen vurderer målene for bankens virksomhet jevnlig og at

eventuelle endringer forankres i Stortinget. Utvalget skrev blant annet:

«Departementet må da ta utgangspunkt i formålet for bankens virksomhet og søke å fange opp nye utviklingstrekk og innsikt som kan gi grunn for å justere det mandatet banken skal følge.»

I forarbeidene til dagens sentralbanklov (Prop. 97L 2018-2019) sa departementet seg enig med utvalget i at det vil være hensiktsmessig at regjeringen vurderer målene for bankens virksomhet fra tid til annen.

I sin årstale 13. februar 2025 understreket sentralbanksjef Ida Wolden Bache at det har vært viktig at Stortinget og regjeringen har holdt fast ved mandatet gjennom perioden vi har bak oss. Videre sa hun:

«For at vi skal lykkes med å få prisveksten helt tilbake til målet, bør det ikke oppstå tvil om hva som er oppdraget vårt.»

Samtidig sa hun:

«Kanskje kan det være fornuftig også her hjemme med mer regelmessige gjennomganger av mandatet for pengepolitikken (..).»

Hun viste til at når slike gjennomganger skjer på tidspunkter som er bestemt på forhånd, bidrar det til at det ikke oppstår tvil om sentralbankens uavhengighet i rentesettingen.

Dagens bestemmelse for pengepolitikken ble introdusert i 2018 og ble sist fastsatt i desember 2019. Nå som inflasjonen kommer ned og nærmere målet, vil det være hensiktsmessig å høste erfaringer og etter hvert fastsette et tidspunkt for en gjennomgang av mandatet for pengepolitikken.

SPØRSMÅL NR. 1129**Innlevert 7. februar 2025 av stortingsrepresentant Margret Hagerup****Besvart 17. februar 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Flere politifolk melder om et endret trusselbilde med økt risiko og flere oppdrag der de må true med bruk av skytevåpen. Maktmiddelutvalgets flertall anbefaler generell

bevæpning og Politidirektoratet har snudd i spørsmålet. De peker på behov for rask respons ved alvorlige hendelser og beskyttelse av tjenestepersonell.

Hvordan vurderer statsråden argumentene for generell bevæpning i lys av denne utviklingen, og mener statsråden tiden er inne for å endre dagens ordning med fremskutt lagring?

BEGRUNNELSE:

De siste årene har vi sett en betydelig endring i trusselbildet. Antall oppdrag der politiet må true med bruk av skytevåpen har økt markant, og vi ser en bekymringsfull utvikling der politiet i større grad enn tidligere selv er et utsatt mål. Samtidig rapporteres det om en kraftig økning i oppdrag som gjelder grov vold og trusler utført av personer med alvorlige psykiske lidelser - ofte ustabile personer med stort voldspotensial.

I 2022 la Maktmiddelutvalget frem sin rapport "Politiets bruk av maktmidler". Et flertall i utvalget konkluderte med å anbefale generell bevæpning av politiet. Deres vurdering bygger på at dagens trusselbilde innebærer økt risiko rundt folkerike steder og arrangementer, med bruk av lett tilgjengelige angrepsmidler som kniv, stikkvåpen og kjøretøy. Utvalget påpeker at politiet er en del av fiendebildet og at rask respons er avgjørende for å begrense skade.

Særlig betydningsfullt er det at Politidirektoratet, som tidligere var mot generell bevæpning, nå har endret standpunkt. Direktoratet vektlegger behovet for at politiet skal være best mulig rustet til å respondere på alvorlige og uventede hendelser for å redde liv, samt hensynet til tjenestepersonenes egen sikkerhet i kritiske situasjoner.

Dagens ordning med fremskutt lagring synes ikke lenger å gi politifolk den tryggheten de trenger for å løse sine oppdrag effektivt. Når oppdrag med høyere trusselnivå blir den nye normalen, bør vi vurdere om ikke også generell bevæpning bør være det - dog med en klar forståelse av at dette ikke innebærer bevæpning ved alle typer oppdrag. Politiets sivile preg skal og må opprettholdes,

men må balanseres mot behovet for å gi politiet de verktøy de trenger for å ivareta både egen og befolkningens sikkerhet.

Svar:

Jeg har merket meg at debatten om generell bevæpning av politiet pågår både i politiet og innad i politiske partier.

I Norge har vi i dag som hovedregel et ubevæpnet politi i den daglige tjeneste, men alt operativt tjenstepersonell i politiet er utdannet og trent til å bruke skytevåpen. For å sikre rask responstid og god beredskap har alle politiets patruljebiler fremskutt lagring av våpen. En endring av dette krever et grundig og solid kunnskapsgrunnlag.

Spørsmålet om bevæpning av norsk politi har de siste årene vært utredet og vurdert blant annet i NOU 2017:9 Politi og bevæpning — Legalitet, nødvendighet, forholdsmessighet og ansvarlighet og sist i en vurdering som en del av flere tema i Maktmiddelutvalgets rapport fra 2022 – Politiets bruk av maktmidler. Maktmiddelutvalget har sett på politiets samlede bruk av maktmidler og presenterer et oppdatert kunnskapsgrunnlag. Utvalget beskriver, vurderer og anbefaler forskjellige modeller og tiltak. Maktmiddelutvalgets rapport har vært på høring og mitt departement jobber med å vurdere og følge opp ulike forslag.

Det er viktig å ha et oppdatert kunnskapsgrunnlag, også med tanke på endringer i det sikkerhetspolitiske trusselbilde og kriminalitetsutviklingen. Jeg mottok derfor nylig Politidirektoratets erfaringer og kunnskap om politiets maktmiddelbruk etter 2022 og fram til i dag. Sammen med tidligere utredninger vil dette bidra til å gi et bedre grunnlag for debatten om generell bevæpning av politiet.

SPØRSMÅL NR. 1130

Innlevert 7. februar 2025 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 14. februar 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva er begrunnelsen for at regjeringen ikke ønsker bestille nye fjerntog til Rørosbanen, slik Stortinget har bedt om, men i stedet bruke regiontog fra Trønderbanen som tidligst kan omdisponeres i 2030?

BEGRUNNELSE:

Rørosbanen er en viktig beredskapsåre mellom nord og sør i landet. Nok en gang er Dovrebanen stengt over lengre tid på grunn av flom, og det aktualiserer spørsmålet om å ruste opp Rørosbanen og materiellet som benyttes

der. Materiellet som benyttes på Rørosbanen i dag er som kjent gammelt og utdatert.

Et enstemmig Storting vedtok høsten 2023 å be regjeringen så raskt som mulig fremme forslag om å gi Norske tog handlingsrom til å kunne bestille nye fjerntog til Rørosbanen.

I statsbudsjettet 2025 skriver departementet at nye tog på Rørosbanen er avhengig av elektrifiseringen av Trønderbanen, og at togsett som i dag kjører på Trønderbanen er tenkt omdisponert til Rørosbanen når elektrifiseringen er ferdig, tidligst i 2030. Togene som i dag kjører på Trønderbanen er av type 76, og regnes ikke som fjerntog. Slik jeg forstår det betyr dette at først når Trønderbanen er elektrifisert, vil dagens materiell på Rørosbanen byttes ut, og da med regiontog, og ikke nye fjerntog slik Stortingsvedtaket sier. Denne løsningen virker som en dårligere løsning enn det et samlet Storting gikk inn for i 2023, og jeg ønsker derfor at samferdselsministeren redegjør for bakgrunnen for dette.

Svar:

Regjeringen sluttet seg til Stortingets vedtak om at Rørosbanen skal få nye tog, og det vedtaket skal vi iverksette på best mulig måte for togtilbudet i Midt-Norge sett under ett.

Vi mener den beste løsningen er at de bimodale togene som i dag trafikkerer Trønderbanen, type 76, overføres til Rørosbanen. Dette er topp moderne tog fra

2022, som vil gi et betydelig bedre togtilbud for passasjerene på Rørosbanen, sammenlignet med dagens type 93. Type 76 har vesentlig høyere kapasitet og høyere komfort, og er universelt utformet, mindre støyende og har bedre plass til sykler og bagasje. De nye togene har bidratt til en stor og veldig gledelig vekst i togtrafikken på Trønderbanen.

Gjennom elektrifiseringen av strekningen Stjørdal-Steinkjer på Trønderbanen vil de bimodale togene som i dag brukes på strekningen frigjøres. Togene vil da gjøre mer nytte for seg på andre banestrekninger som ikke er elektrifisert, slik som Rørosbanen. Vi mener dette er en løsning som både vil gi et betydelig bedre togtilbud på Rørosbanen og Trønderbanen, samtidig som vi kutter klimagassutslipp.

For øvrig vil jeg understreke at kjøp av nye fjerntog i statsbudsjettet for 2025 ikke ville betydd at Rørosbanen får nye tog raskere enn med vår plan. Vi har opsjoner i fjerntoganskaffelsen som gjør det mulig å kjøpe flere fjerntog. Togene produseres imidlertid på bestilling, og bygges i rekkefølge. Vi har kjøpt 17 nye fjerntog som skal leveres til Norge frem mot 2030. Produsenten bygger først de elektriske togene som skal til Bergens-, Sørlands- og Dovrebanen, før togene som skal kjøre på den ikke-elektrifiserte Nordlandsbanen bygges. Den raskeste og tryggeste måten å få nye tog til Rørosbanen, er derfor ved overføring av bimodale tog fra Trønderbanen.

SPØRSMÅL NR. 1131

Innlevert 7. februar 2025 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 11. februar 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kva er regjeringa sine planar for oppretting av eit eige sikkerheitspsykiatrisk tilbod for born, når vil det bli realisert, og vil Helse Bergen bli vurdert som eigna plass?

GRUNNGJEVING:

Viser til NOU 2023:34 og forslag om å etablere eit eige sikkerheitspsykiatrisk tilbod for born under 18 år med mistanke om eller konstatert alvorleg psykisk sjukdom og voldsåferd. Også dei regionale helseføretaka har tilrådd dette i si utgreiing om sikkerheitspsykiatrien. Dei regionale helseføretaka fekk også oppdrag i 2024 om å vurdere

innrettinga av det sikkerheitspsykiatriske tilbodet til barn under 18 år.

Svar:

Jeg vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte med informasjon om regjeringens planer for å opprette sikkerhetspsykiatrisk tilbod for barn og unge når vi har mottatt og behandlet utredningen fra de regionale helseforetakene. Helse- og omsorgsdepartementet vil motta rapport om dette våren 2025.

Oppdraget om å utrede innretningen av innretning av tilbud for barn og unge under 18 år ble gitt som

en del av et større oppdrag om å følge opp «Overordnet plan for sikkerhetspsykiatri og øvrige tiltak for personer på dom til overføring til tvungent psykisk helsevern» i oppdragsdokumentet for 2024. Helseregionene er bedt om å samarbeide med Helsedirektoratet om problemstillinger som berører barnevernet.

Bakgrunnen for at jeg har bedt de regionale helseforetakene om dette er at, til tross for at flere barn med mistanke om eller konstatert alvorlig psykisk lidelse og voldsatferd allerede har fått behandling i de sikkerhetspsykiatriske avdelingene, er omfanget av denne pasientgruppen, deres behandlingsbehov og geografisk spredning i landet, ukjent.

En kartlegging av behovet for et sikkerhetspsykiatrisk behandlingstilbud til barn under 18 år bør derfor

gjennomføres som grunnlag for å vurdere innretning og lokalisering av slike tilbud. Dette er også en anbefaling fra de regionale helseforetakene, jf. plan for sikkerhetspsykiatri, som de regionale helseforetakene har laget på oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet. I planen vises det til at

«Innretningen av sikkerhetspsykiatriske tilbud til barn og unge må ta hensyn til pasientenes unge alder og særskilte behov. Det er også viktig å sikre kompetanse og god kvalitet i det behandlingstilbudet som gis, og at det er et nært samarbeid mellom psykisk helsevern og barn og ungdom (PHBU) og sikkerhetspsykiatrien - og i noen tilfeller også tverrfaglig spesialisert behandling av ruslidelser (TSB) - når barn er innlagt i en sikkerhetsavdeling. Dette for å sikre kompetanseoverføring, og sikre at barnets innleggelse blir så kortvarig som mulig».

SPØRSMÅL NR. 1132

Innlevert 7. februar 2025 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 17. februar 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan statsråden gjøre greie for kven, og kor mange av dei som i dag har leiarroller i regionale helseforetak, eller er administrerende direktørar i helseforetak, som samstundes har styreverv i anna helseforetak i andre regionar, og korleis denne utviklinga har vore siste 10 år?

GRUNNGJEVING:

Viser til at sjukehusutvalet, NOU 2023:8 foreslo at det ikkje skulle vere mogleg å ha leiarroller i regionale helseforetak, eller vere administrerende direktør, og samstundes ha styreverv i anna helseforetak. Så vidt eg kjenner til, er dette ein praksis som framleis er vanleg, og som kanskje aukande. Det er etter mi vurdering uheldig fordi det bidreg til ei sterk samling av makt på nokon få personar, og som svekkar den demokratiske styringa av dette viktige velferdsområdet.

Svar:

Det forslaget fra sykehusutvalget som det vises til i spørsmålet ble fulgt opp i Nasjonal helse- og samhandlingsplan 2024-2024: Kortere ventetider og en felles helsetjeneste. På side 127 i meldingen til Stortinget sies det at regjeringen, bestående av Arbeiderpartiet og Senterpartiet, men-

er det kan være viktig å sikre erfaringsoverføring mellom helseforetakene, og at regjeringen derfor ikke ytterligere vil begrense adgangen for ledere og ansatte i regionale helseforetak til å ha styreverv.

Kompetente styrer med god innsikt i roller og ansvar er et viktig virkemiddel for å levere gode helsetjenester til befolkningen. Dette går også frem av rutiner for styrevalg i selskaper med statlig eierandel fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet 8. november 2022, hvor det presiseres at kompetanse er det viktigste hensynet når styremedlemmer skal velges.

Helse- og omsorgsdepartementet har forelagt spørsmålet fra stortingsrepresentant Toppe for de regionale helseforetakene. De har informert om følgende aktuelle personer og verv: Øyvind Bakke, som er administrerende direktør ved Sykehuset i Vestfold HF, har i dag styreverv i St. Olavs Hospital HF og Universitetssykehuset Nord-Norge HF.

Erik M. Hansen, direktør for e-helse i Helse Vest RHF, er også styremedlem i Helse Nord IKT HF.

Historisk sett har det vært noen tilfeller av ledere med styreverv i andre regioner. Fra 2014 til 2018 var Stein Kinserdal, daværende administrerende direktør ved Sykehuset i Vestfold HF, styreleder i Helse Møre og Romsdal HF. Dag Helge Hårstad, administrerende direktør for Sykehusapotekene i Midt-Norge HF, var styreleder for

Helgelandssykehuset HF fra 2018 til 2020. Tor Åm, som var administrerende direktør i Helse Nord-Trøndelag HF

fra 2019 til 2022, hadde et styreverv i Sunnaas sykehus HF i samme periode.

SPØRSMÅL NR. 1133

Innlevert 3. februar 2025 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland

Besvart 12. februar 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hvor mye anslår man at strømforbruket vil øke ved innføring av «Norgespris»?

Svar:

Husholdningene er en forbrukskategori som er antatt å ha begrenset prisleksibilitet på kort sikt, og den enkeltes forbruk og fleksibilitet vil kunne variere i ulike situasjoner og ut fra hva som er egenskapene ved husholdningen. Det er usikkert hvor mange husholdninger og i hvilke områder som vil velge Norgespris, og hvor mange som vil gå videre med dagens strømstønsordning. Videre er prisutviklingen på kraft, og dermed også hvor mange timer Norgesprisen er over eller under den faktiske markedsprisen,

også usikker. Virkningen på strømbruken sammenliknet med dagens situasjon er derfor vanskelig å anslå.

Isolert sett trekker alle fastprisordninger for strøm i retning av svakere prissignaler for strømkundene. Norgesprisen vil derfor alt annet likt kunne svekke insentivene til å redusere strømbruken og energieffektiviseringstiltak noe i perioder der Norgesprisen er lavere enn markedsprisen på kraft. I en tid med stor ustabilitet i energimarkedene og usikkerhet om strømprisen, mener regjeringen likevel at hensynet til husholdningens trygghet for forutsigbare strømregninger må veie tungt.

Virkninger på strømsparing og energieffektivisering vil være hensyn som vil bli belyst gjennom det videre arbeidet med Norgespris på strøm. Departementet utreder nå den nærmere innretningen av ordningen. Forslaget til innretning vil bli sendt på offentlig høring før det legges frem for Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 1134

Innlevert 7. februar 2025 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 14. februar 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Turistfiske er en viktig næring langs kysten som skaper arbeidsplasser i distriktene. Flere aktører frykter nedleggelse som følge av den nye utførselskvoten som foreslås innført 1.april. Flere bedrifter har pekt på at en naturlig løsning i tillegg til å begrense kvoten til to ganger 10 kg årlig som Fiskeridirektoratet foreslår, er også tillate 18 kg én gang i året, da dette ikke vil øke uttaket av mengden fisk.

Hva tenker statsråden om dette forslaget?

Svar:

Turistfisket har hatt vekst i flere år og bidrar til viktige arbeidsplasser og verdiskaping langs kysten. Vi må derfor legge til rette for at denne næringen kan holde fram innenfor bærekraftige rammer.

Det er en utfordring at enkelte smugler fisk ut av landet i store mengder. Fiskesmugling er både miljø- og økonomisk kriminalitet, og ødelegger for den seriøse delen av næringen. Det gjør det også vanskelig å ha god

oversikt over ressursuttak fra havet og kan undergrave forvaltningen av våre kystnære fiskebestander og næringsgrunnlaget for kystfiskeflåten.

Regjeringen er opptatt av å slå hardt ned på fiskesmugling. Samtidig ønsker vi å opprettholde en bærekraftig turistfiskeriering hvor turistene tar bedre vare på hver enkelt fisk og setter opplevelsen i sentrum.

En arbeidsgruppe i Fiskeridirektoratet leverte i fjor en rapport med forslag til hvordan turistfisket kan reguleres bedre framover. I rapporten gjennomgås blant annet relevant kunnskapsgrunnlag og dagens turistfiske i sjø i Norge, etterfulgt av en beskrivelse av hvordan turistfiske er regulert i andre sammenlignbare land. Tekniske systemer og utfordringer omtales også. Siste del av rapporten omhandler arbeidsgruppens konkrete forslag til tiltak og begrunnelse for disse. Arbeidsgruppen har vært tydelig om at det i dag mangler reguleringer, gode kontrollpunk-

ter og verktøy for å kunne kontrollere turistfisket – ut over det å kontrollere utførselskvote ved grensepassering. En innføring av arbeidsgruppens forslag til tiltak vil kunne sikre en mer bærekraftig utøvelse av turistfisket og gi grunnlag for et langt mer målrettet og effektivt kontrollarbeid.

Med utgangspunkt i arbeidsgruppens rapport ba jeg Fiskeridirektoratet om å raskt sende på høring forslag til tiltak som kan innføres i løpet av våren, og dermed bli gjeldende allerede fra denne turistfiskesesongen. Fiskeridirektoratet har nå sendt forslag til tiltak på høring, med høringsfrist 28. februar. Ett av forslagene som er sendt på høring, går ut på å redusere utførselskvoten fra 18 til 10 kilo fisk inntil to ganger per år. Nå ser jeg fram til å motta de innspillene som kommer til høringen og direktoratets anbefaling i etterkant av høringen, og deretter jobbe videre med å vurdere tiltakene.

SPØRSMÅL NR. 1135

Innlevert 7. februar 2025 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 13. februar 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva vil statsråden foreta seg for å bringe klarhet i hvordan lovverket skal forstås i denne saken?

BEGRUNNELSE:

Levanger kommunestyre behandlet i mars 2023 (sak 11/23) en interpellasjon om å utrede om det er utenfor lovens grenser/ulovlig å bruke bompenger til opparbeidelse/tilrettelegging av skiløyper (i Norge).

Saken har sin opprinnelse i at Vulusjøveien Driftsselskap SA er registrert som et Samvirkeforetak, som reguleres i Samvirke-loven paragraf 34. Denne paragrafen setter ingen begrensninger på å kunne gi gaver til allmenntilrettelegging.

Statsforvalteren i Trøndelag har avvist anmodning om lovlighetskontroll av saken og grunnlaget for kommunestyrets vedtak (sitat):

"Statsforvalteren har gjennomgått henvendelsen og finner ikke grunn til å iverksette kontroll av lovligheten av kommunens vedtak". Den er således ikke juridisk vurdert, muntlig begrunnet med bl.a. "intern prioritering av ressursbruk".

Med henvisning til Samvirke-loven paragraf 34, er det innenfor lovens grenser i et samvirkeforetak som i

dette tilfellet, å kunne budsjettere med «gave til allmenntilrettelegging» som er rimelig ut i fra formålet med gaven, stillinga til foretaket og omstendigheten ellers.

Dette er en sak som er viktig for bruken av fjellområdene, den har et bredt helsemessig aspekt og den opptrer svært mange i Trøndelag. Saken er også gitt stor oppmerksomhet i media over flere år. Saken handler om å ivareta allmennheten sine rettmessige rettigheter i lovverket.

Svar:

Jeg viser til svaret mitt på spørsmål nr. 899 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Skjelstad, som gjaldt samme sak, hvor jeg ga en tolkningsuttalelse om veglova § 56.

Spørsmål nr. 899 og nr. 1135 er formulert likt, men i begrunnelsen til sistnevnte spørsmål viser representant Skjelstad til samvirke-lova og ikke til veglova slik han gjorde i begrunnelsen for spørsmål nr. 899.

Samvirke-lova tilhører Nærings- og fiskeridepartementet. Næringsministeren har gitt meg følgende svar på spørsmålet:

Det er som hovedregel generalforsamlingen i samvirkeforetaket som treffer vedtak om å gi gaver, jf. samvirke-lova § 34 første ledd første punktum. Samvirke-loven

forvaltes av Nærings- og fiskeridepartementet, men forvaltningsansvaret omfatter ikke anvendelsen av § 34 på et konkret tilfelle, i dette tilfellet en gave fra samvirkeforetaket Vulusjøveien Driftsselskap. Dette er rettsanvendelse som samvirket selv må vurdere om er innenfor samvirkelovens regler. Nærings- og fiskeridepartementet

har ikke kompetanse, dvs. myndighet, til å vurdere om samvirkens rettsanvendelser er korrekt.

Eventuelle tvister må bringes inn for de alminnelige domstolene hvis de ikke kan løses i minnelighet mellom partene.

SPØRSMÅL NR. 1136

Innlevert 7. februar 2025 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson
Besvart 12. februar 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan statsråden gi en oversikt over både utviklingen i resultatet etter skatt og utviklingen i inntekter på kraftproduksjon til kraftprodusentene i Norge per år fra 2018 til 2024?

Svar:

Tabell over resultatregnskap for foretak i elektrisitetsnæringen under er hentet fra SSB ([13428: Resultatregnskap for foretak i elektrisitetsnæringen \(mill. kr\), etter næring \(SN2007\), statistikkvariabel og år. Statistikkbanken](#)). Tabellen viser driftsinntekter i alt, driftsresultat og resultat etter skatt. SSB oppgir ikke tall før 2020, og tall for 2024 har enda ikke blitt publisert.

Resultatregnskap for foretak i elektrisitetsnæringen (mill. kr)												
	Driftsinntekter i alt					Driftsresultat				Resultat etter skattekostnad		
	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
Produksjon av elektrisitet fra vannkraft	48611	108161	181576	137127	17711	55445	106349	75037	12677	25277	36118	33897
Produksjon av elektrisitet fra vindkraft	1788	3654	7688	5956	-2756	1175	3157	1166	-3170	1010	1406	-1376
Totalt for vindkraft og vannkraft	50399	111815	189264	143083	14955	56620	109506	76203	9507	26287	37524	32521

SPØRSMÅL NR. 1137

Innlevert 7. februar 2025 av stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson
Besvart 14. februar 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Kan statsråden gi en samlet oversikt over de samlede kraftinntektene til både kommunal sektor og staten per år fra 2018 til 2024, fordelt på de ulike kildene til kraftinntekter som utbytte, skatt, avgifter etc.?

Svar:

For en oversikt over bokførte inntekter til det offentlige i perioden 2019 til 2023 viser jeg til [svar fra daværende finansminister av 2. desember 2024 på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 468](#). Inntekter som bokføres hos det offentlige i 2019 vil i stor grad knytte seg til kraftproduksjon i 2018. Nedenfor følger enkelte oppdaterte anslag for bokførte inntekter i 2024.

Kraftproduksjon kan gi høye inntekter som følge av eksklusiv tilgang til knappe og svært verdifulle natur-

ressurser. Vi har en lang historie med ordninger som gir fellesskapet en andel av overskuddet fra bruken av våre naturressurser.

Vannkraftforetak betaler alminnelig selskapsskatt, grunnrenteskatt, naturressursskatt, eiendomsskatt og konsesjonsavgift, og avstår konsesjonskraft til kommune og fylkeskommune. Vindkraftforetak betaler også alminnelig selskapsskatt, grunnrenteskatt og eiendomsskatt, i tillegg til en produksjonsavgift. Fra 28. september 2022 til 1. oktober 2023 var det dessuten et midlertidig høyprisbidrag for kraftproduksjon. Selskapsskatt og grunnrenteskatt skal betales i løpet av året etter inntektsåret, slik at de bokføres året etter at de er påløpt.

Tabell 1 viser anslag på bokførte inntekter til staten i 2024. Det vises for øvrig til svar på skriftlig spørsmål nr. 468 av 2. desember 2024 for en oversikt over tidligere år.

Tabell 1 Anslag på bokførte inntekter fra kraftsektoren til staten i 2024. Mill. kroner (nominelt)

	Mill. kroner i 2024
Alminnelig selskapsskatt ¹	13 108
Grunnrenteskatt på vannkraft	23 800
Skattefradrag ²	1 755
Høyprisbidrag ³	-174
Utbytte fra Statkraft ⁴	13 029
Utbytte fra Statnett ⁴	793
Grunnrenteskatt på landbasert vindkraft ⁵	0
Konsesjonsavgifter	196
SUM	52 507

¹ Beløpet inkluderer samlet inntektsskatt for foretak som driver produksjon, overføring eller distribuering av kraft. Anslag for bokførte inntekter i 2024 er basert på skatteoppgjøret for bedrifter for inntektsåret 2023.

² Fradrag for naturressursskatt, tidligere betalt skatt mv. Anslag for bokførte inntekter i 2024 er basert på skatteoppgjøret for bedrifter for inntektsåret 2023.

³ Påløpt høyprisbidrag for 2022 ble bokført i 2023. Avgiften ble avviklet 1. oktober 2023. Selskapene måtte likevel betale avgift for oktober og november 2023 i påvente av Stortingets vedtak om avvikling. Innbetalt avgift for disse månedene er tilbakebetalt i 2024.

⁴ Utbytteinntekter er ført på året de er utbetalt.

⁵ Negativ beregnet grunnrenteinntekt og ubenyttet fratrekk for produksjonsavgiften fremføres og reduserer fremtidige inntekter. Full årsvirkning anslås dermed samlet sett negativ.

Kilder: SSB, Skatteetaten og Finansdepartementet.

Vertskommunene for kraftanlegg får inntekter gjennom særlige regler for eiendomsskatt, naturressursskatt, konsesjonsavgift og konsesjonskraft samt avgift på

vindkraft. Kommuner og fylkeskommuner som eier kraftproduksjon får utbytteinntekter.

Tabell 2 viser inntekter til kommunesektoren i 2024 der det er tilgjengelige tall. Det vises for øvrig til svar

på skriftlig spørsmål nr. 468 av 2. desember 2024 for en oversikt over tidligere år.

Tabell 2 Bokførte inntekter fra kraftsektoren til kommuner og fylkeskommuner i 2024. Mill. kroner (nominelt)

	Mill. kroner i 2024
Eiendomsskatt vannkraftanlegg ¹	Ikke tilgjengelig (i/t)
Eiendomsskatt vindkraftanlegg ¹	i/t
Eiendomsskatt nettanlegg ¹	i/t
Naturressursskatt ²	1 632
Konsesjonsavgifter ¹	i/t
Konsesjonskraft ¹	i/t
Utbytteinntekter ¹	i/t
Avgift på vindkraft	279
SUM	i/t

1 Det foreligger ikke anslag for 2024. Se statistikk/anslag for tidligere år i svar på skriftlig spørsmål nr. 468 av 2. desember 2024.

2 Tall fra skatteregnskapet.

Kilder: SSB og Finansdepartementet.

Det er innført omfattende ekstraordinære strømstøttetiltak for ulike grupper, som følge av høye strømpriser, der strømstønadordningen for husholdninger

er den største. Det offentlige har også betydelige ekstra strømutgifter på grunn av de høye strømprisene.

SPØRSMÅL NR. 1138

Innlevert 7. februar 2025 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes
Besvart 14. februar 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Gjelder begrensningene i bruk av flaskehalsinntekter fra handel med EU-land fortsatt, hva ville det kostet å redusere forbrukstariffen til 0 og hva har de ulike grepene for redusert nettleie gjennom bruk av flaskehalsinntekter spart husholdningene for i snitt per tiltak per år?

BEGRUNNELSE:

Statnett kan bruke flaskehalsinntektene til å redusere nettleia på ulike måter.

Så vidt jeg forstår kan flaskehalsinntektene fra kraftflyten mellom innenlands prisområder, på kabelen til Storbritannia og kablene til EU-land brukes til å kutte forbrukstariffen og til å sette et pristak på energileddet. Pristaket er satt ned til 35 øre/kWt, og RME, som ikke kan

instrueres, motsetter seg å sette det lavere. Disse grepene har virkningen at Statnett kutter i hva de krever inn fra de regionale nettselskapene, og dermed blir nettleia også noe lavere for kundene.

Energileddet er enda kutta i 2025, men forbrukstariffen er på 270 kr/kW i 2025 mot 0 kr i 2024, 2023 og deler av 2022.

Hvis Statnett skal bruke enda flere av flaskehalsinntektene på å kutte nettleia, må det skje gjennom utbetalinger til de regionale nettselskapene som de kan bruke på å kutte nettleia. Dette har regjeringen etablert en midlertidig forskrift for. Men her kan ikke inntektene fra alle kablene brukes: Kun innenlands flaskehalsinntekter og inntektene på Englandskabelen kan brukes. Dette skyldes grensehandelsforordningen fra 2009, som ble innført i Norge med tredje energimarkedspakke vedtatt i 2018. Dette bekreftet statsråden i svar på skriftlig spør-

mål 15:589 (2022-2023). Jeg ønsker nå å få bekreftet om det enda er slik at inntektene fra utenlandsforbindelsene til EU-land (Altså alle de aktive forbindelsene utenom Englandskabelen; til Finland, Sverige, Danmark, Tyskland og Nederland) kun kan brukes til å kutte Statnetts tariff og energiledd, og ikke til utbetaling til de regionale nettselskapene i regioner med høy strømpris. Jeg vil vite hva det ville kostet å sette forbrukstariffen i 0 i år, hva grepene til Statnett for redusert tariff og energiledd har spart en gjennomsnittlig husholdning for per år 2022-2025 og hva utbetalingene til de regionale nettselskapene har spart en gjennomsnittlig husholdning for i de ulike prisområdene per år.

Svar:

Det er viktig for regjeringen at nettleien ikke skal bli høyere enn nødvendig. Derfor har regjeringen varslet at den vil foreslå å redusere satsen i merverdiavgiften på nettleie fra 25 til 15 prosent. For husholdningene betyr en redusert sats at nettleien reduseres i alle årets måneder. Reduksjonen i kroner er størst i månedene hvor forbruket og kostnadene er høyest.

I tillegg har regjeringen fått på plass en midlertidig ordning hvor flaskehalsinntektene til Statnett blir utbetalt til nettselskaper i områder med høy kraftpris. Regjeringen vedtok før jul å utvide ordningen til å gjelde ut 2025. Siden ordningen kom på plass høsten 2022 er det utbetalt om lag 9,7 milliarder kroner gjennom ordningen.

Føringene i Grensehandelsforordningens for bruk av flaskehalsinntekter som oppstår på mellomlandsforbindelser til EU-land gjelder fortsatt. I henhold til regelverket kan flaskehalsinntektene brukes til å opprettholde eller øke overføringskapasiteten mellom Norge og nabolandene, eller til å redusere tariffgrunnlaget og dermed nettleien. Til nå har regelverket vært praktisert slik at Statnetts flaskehalsinntekter har kommet nettkundene til gode gjennom redusert nettleie.

Bruken av flaskehalsinntekter som oppstår mellom interne prisområder i Norge og på mellomlandsforbindelsen til Storbritannia er ikke omfattet av grensehandelsforordningen. Disse flaskehalsinntektene har også i sin helhet blitt brukt til å redusere nettleien, både gjennom reduksjoner i Statnetts tariff og utbetalinger til underliggende nettselskap gjennom den midlertidige ordningen om bruk av flaskehalsinntekter.

RME fastsetter hvert år en inntektsramme for hvor mye Statnett kan hente inn gjennom tariff. Alle flaskehalsinntekter som Statnett mottar går til fradrag i denne rammen, og det resterende må dekkes inn gjennom tariff fra produsenter og uttakskunder. Tariffene fastsettes hvert år slik at de dekker det resterende inntektsbehovet. Dersom flaskehalsinntektene et år blir høyere (eller lavere) enn forutsatt ved fastsettelse av tariffen, får Statnett

en merinntekt (eller mindreinntekt) som hensyntas ved fastsettelse av tariff senere år.

Merinntekten og forventede flaskehalsinntekter i 2025 ble hensyntatt ved fastsettelse av Statnetts tariff for 2025. Merinntekten var antatt å være 500 millioner kroner, mens flaskehalsinntektene i 2025 var anslått til 7 500 mill. kroner. Fastleddet for forbruk i transmisjonsnett for 2025 ble da satt til 270 kroner per kW. Det gir en samlet tariffinntekt fra fastleddet for forbruk på 4,2 milliarder kroner, hvorav tariff fra alminnelig forbruk (forbruk eksklusive industri) utgjør 3,6 milliarder kroner. Hvis forbrukstariffen hadde blitt satt til null, så ville Statnett fått en mindreinntekt på 4,2 milliarder kroner i 2025. Mindreinntekten ville blitt hensyntatt med tilsvarende økning i tariff senere år.

Flaskehalsinntektene går i sin helhet til reduksjon av tariff i transmisjonsnett. For å holde stabile tariff blir flaskehalsinntektene normalt fordelt over flere år. Dersom flaskehalsinntektene ett år blir høyere enn antatt, vil Statnett vanligvis hensynta dette gjennom å redusere tariffene tilsvarende i påfølgende år. De ekstraordinært høye flaskehalsinntektene i 2022 førte imidlertid til at Statnett vurderte det som nødvendig å redusere tariffene umiddelbart fremfor å redusere fremtidige tariff.

RME har gitt midlertidig dispensasjon fra regelverket for beregning av energileddet i transmisjonsnett og regionalnett, som har spart husholdningene og næringslivet for nettleie. Dispensasjonen gjør det mulig å begrense kraftprisen i energileddet til 35 øre per kWh. Denne begrensningen har medført en omfordeling mellom produsenter og uttakskunder, ved at uttakskunder betaler lavere energiledd mens produsenter får mindre utbetalt over energileddet. Dette forholdet er for øvrig uavhengig av nivået på flaskehalsinntektene.

Samlet for årene 2022-2024 er nettleien i transmisjonsnett totalt redusert med om lag 22 milliarder kroner. Av dette er 18 milliarder kroner en følge av fremskynnet bruk av flaskehalsinntekter, dvs. redusert fastledd for forbruk og utbetalinger gjennom den midlertidige ordningen om bruk av flaskehalsinntekter, mens 4 milliarder kroner er reell besparelse i nettleie for forbruk som følge av pristak i energileddet.

Tabellene under viser hvor mye vanlig tariffreduksjon, den midlertidige ordningen om bruk av flaskehalsinntekter og taket på kraftprisen i beregningen av energileddet har påvirket nettleien for alminnelig forbruk (forbruk eksklusive industri) i 2022-2024. Det fremgår også at tiltakene har redusert nettleien for en gjennomsnittlig husholdning (20 000 kWh) med 4 721 kroner.

Virkning for alminnelig forbruk (mill. kr.)	2022	2023	2024	Sum
Redusert fastledd transmisjonsnett	2 978	4 028	405	7 411
Redusert nettleie ved midlertidig ordning	5 918	2 568	781	9 267
Redusert energiledd	1 126	920	447	2 493
Redusert nettleie alminnelig forbruk (mill. kr.)	10 022	7 516	1 633	19 171

Virkning for alminnelig forbruk (øre/kWh)	2022	2023	2024
Redusert fastledd transmisjonsnett	3,77	4,81	0,48
Redusert nettleie ved midlertidig ordning	7,49	3,07	0,92
Redusert energiledd	1,42	1,10	0,53

Besparelse for en gjennomsnittlig husholdning (20.000 kWh)	2022	2023	2024	Sum
Redusert fastledd transmisjonsnett	754	963	96	1 813
Redusert nettleie ved midlertidig ordning	1 498	614	185	2 297
Redusert energiledd	285	220	106	611
Sum (kroner)	2 537	1 797	387	4 721

SPØRSMÅL NR. 1139

Innlevert 7. februar 2025 av stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe

Besvart 17. februar 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Har regjeringen vurdert å opprette en y-vei for at dagens ambulansearbeidere kan få tilgang til videreutdanning til paramedisinere?

BEGRUNNELSE:

I 2022 behandlet Stortinget endringer i helsepersonelloven slik at paramedisinere fikk autorisasjon. Her vedtok Stortinget følgende:

«Stortinget ber regjeringen vurdere en overgangsordning som kan gi ambulansearbeidere og sykepleiere med Nasjonal paramedicterutdanning mulighet til å bli autorisert som paramedisiner etter søknad».

I tilhørende sak leverte en samlet komite følgende merknad:

«Komiteen mener regjeringen bør vurdere hvordan dagens ambulansearbeidere kan få tilgang til videreutdanning til paramedisinere, for eksempel ved opprettelsen av en y-vei, tilrettelegging for deltidsstudier og bedre tilgang etter en realkompetansevurdering (for eksempel ved opprettelse av egne kvoter for disse). Regjeringen bør også vurdere hvordan am-

bulansemedarbeidere med fagskole, sykepleie eller relevant masterutdanning i for eksempel Critical Care kan vurderes opp mot autorisasjon som paramedisiner, eventuelt ved tilgang til videreutdanning».

Svar:

Jeg viser til spørsmål til helse- og omsorgsministeren, og svarer som ansvarlig statsråd for forskning og høyere utdanning, som også inkluderer paramedisinutdanning.

Det første kullet på bachelorprogrammet i paramedisin ble ferdig utdannet i mai 2017, og paramedisinere ble tatt inn i autorisasjonsordningen i helsepersonellovens § 48 første ledd i 2022. OsloMet var først til å tilby en bachelorutdanning, mens flere bachelorutdanninger ble opprettet i årene 2019–2021. Det ble også utviklet nasjonale retningslinjer for paramedisinutdanningen i 2020.

Før paramedisinere ble omfattet av autorisasjonsordningen, var personellet i den akuttmedisinske kjeden og i prehospitaltjenester i hovedsak autorisert som ambulansearbeidere og sykepleiere. Flere av dem hadde også videreutdanning i prehospital akuttmedisin. Dette

personellet har i stor grad hatt arbeidsoppgaver tilsvarende det som forventes av en autorisert paramedisiner i ambulansetjenesten. Det ble derfor innført en overgangsordning for rett til autorisasjon som paramedisiner etter særlige vilkår for personell med autorisasjon som ambulansarbeider eller sykepleier, med lang og yrkesrelevant yrkeserfaring og videreutdanning.

Representanten spør om regjeringen har vurdert å opprette en y-vei for ambulansemedarbeidere. Det er universitetene og høyskolene som oppretter studier, men regjeringen har lagt til rette for at dette skal være mulig. Det ble, i tillegg til overgangsreglene som er omtalt, fastsatt et unntak fra generell studiekompetanse i forskrift om opptak til høgare utdanning (opptaksforskriften) § 3-11 Unntak fra kravet om generell studiekompetanse for opptak til spesielt tilrettelagd paramedisinutdanning.

De universitetene og høyskolene som ønsker det kan derfor ta opp studenter til tilrettelagt paramedisinutdanning for søkere med relevant fagbrev. Et slikt studium krever en helt egen studieplan og historisk har y-vei blitt

opprettet på studier der det er for få søkere til å fylle studieplassene eller få er kvalifisert. I dag har utdanningene i paramedisin i stor grad god søkning ved de seks institusjonene som tilbyr en slik bachelorgrad. Jeg minner også om at søkere kan få opptak til slike studier med grunnlag i realkompetanse. Det er opp til universitetene og høyskolene å vurdere hvorvidt en y-vei i paramedisin er hensiktsmessig å opprette.

I tillegg til bachelorutdanning i paramedisin tilbyr NTNU en nasjonal paramedic-utdanning. Dette er en utdanning på 60 studiepoeng som tilbys som deltidsutdanning over to år. Utdanningen er et videreutdanningstilbud for faglært ambulansepersonell. Det er også opprettet videreutdanninger for ambulansarbeidere ved fagskolen i Viken og fagskolen i Rogaland. Opptakskrav til disse utdanningene er relevant fagbrev og autorisasjon som ambulansarbeider. Det finnes også andre videreutdanninger for ambulansesfagarbeidere i høyere yrkesfaglig utdanning, som for eksempel innenfor traumehåndtering.

SPØRSMÅL NR. 1140

Innlevert 5. februar 2025 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 18. februar 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Hvordan ser forsvarsministeren på at ulike innspill fra blant annet forsvarssjefen, skaper inntrykk av at lokaliseringen av et NATO luftkommandosenter allerede er besluttet, til tross for at verken NATO eller politisk ledelse i Norge har tatt en avgjørelse i saken?

BEGRUNNELSE:

Det foregår nå prosesser i NATO for å se om det er ytterligere behov for å styrke NATO sin evne til å lede operasjoner. I den forbindelse er en av mulighetene å ha et luftoperasjonssenter i Norden, og muligheten for at NATO peker på Norge er stor. Nylig avgått forsvarsminister Bjørn Arild Gram (Sp) har tidligere uttalt at «regjeringen jobber for å få et eventuelt regionalt luftoperasjonssenter til Norge».

Det er NATOs øverste militære toppledelse, etter konsultasjon med NATOs forsvarsministermøte som tar den endelige avgjørelsen. Lokalisering av baser og kommandoer er spørsmål som politisk ledelse avgjør.

Forsvarssjefen med sin stab har ansvar for å gi regjering og storting råd basert på militærfaglige betraktninger

på hvordan en eventuell etablering kan løses innenfor rammene i langtidsplanen.

Dessverre opplever vi at ansatte med nøkkelposisjoner i Forsvaret, deriblant forsvarssjefen allerede har gått ut og foreslått at ett ny NATO-kommandosenter i Nord-Europa skal plasseres i Bodø i Nordland, uten at dette er politisk besluttet.

Svar:

Norge har fremmet et tilbud til NATO om å etablere et tredje regionalt luftoperasjonssenter i Norge. Dette tilbudet er i henhold til militærfaglige råd fra de nordiske forsvarssjefene og i tråd med operative behov fra NATOs militære myndigheter. Under det nylig avholdte forsvarsministermøtet i NATO var det tilslutning til både å etablere et tredje regionalt luftoperasjonssenter og at dette lokaliseres til Norge. Det er pågående prosesser og vurderinger i NATO frem mot sommeren for å utrede tilhørende krav til innretningen av et slikt senter og fastsette den endelige lokasjonen. I dette arbeidet vil forsvarssjefens råd og fagmilitære vurderinger, samt dialog med

NATO være viktige innspill til vurderingene regjeringen vil gjøre om den konkrete lokaliseringen og den nasjonale

understøttelsen som bør tilbys NATO for etableringen av et luftoperasjonssenter i Norge.

SPØRSMÅL NR. 1141

Innlevert 6. februar 2025 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi
Besvart 14. februar 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Hvor store inntekter har stat, fylke og kommune hatt fra kraftsektoren i 2024?

Svar:

Kraftproduksjon kan gi høye inntekter som følge av eksklusiv tilgang til knappe og svært verdifulle naturressurser. Vi har en lang historie med ordninger som gir fellesskapet en andel av overskuddet fra bruken av våre naturressurser.

Vannkraftforetak betaler alminnelig selskapsskatt, grunnrenteskatt, naturressursskatt, eiendomsskatt og

konsesjonsavgift, og avstår konsesjonskraft til kommune og fylkeskommune. Vindkraftforetak betaler også alminnelig selskapsskatt, grunnrenteskatt og eiendomsskatt, i tillegg til en produksjonsavgift. Fra 28. september 2022 til 1. oktober 2023 var det dessuten et midlertidig høypribidrag for kraftproduksjon. Selskapsskatt og grunnrenteskatt skal betales i løpet av året etter inntektsåret, slik at de bokføres året etter at de er påløpt.

Tabell 1 viser anslag på bokførte inntekter til staten i 2024. Det vises for øvrig til [svar på skriftlig spørsmål nr. 468 av 2. desember 2024](#) for en oversikt over tidligere år.

Tabell 1 Anslag på bokførte inntekter fra kraftsektoren til staten i 2024. Mill. kroner (nominelt)

	Mill. kroner i 2024
Alminnelig selskapsskatt ¹	13 108
Grunnrenteskatt på vannkraft	23 800
Skattefradrag ²	1 755
Høypribidrag ³	-174
Utbytte fra Statkraft ⁴	13 029
Utbytte fra Statnett ⁴	793
Grunnrenteskatt på landbasert vindkraft ⁵	0
Konsesjonsavgifter	196
SUM	52 507

¹ Beløpet inkluderer samlet inntektsskatt for foretak som driver produksjon, overføring eller distribuering av kraft. Anslag for bokførte inntekter i 2024 er basert på skatteoppgjøret for bedrifter for inntektsåret 2023.

² Fradrag for naturressursskatt, tidligere betalt skatt mv. Anslag for bokførte inntekter i 2024 er basert på skatteoppgjøret for bedrifter for inntektsåret 2023.

³ Påløpt høypribidrag for 2022 ble bokført i 2023. Avgiften ble avviklet 1. oktober 2023. Selskapene måtte likevel betale avgift for oktober og november 2023 i påvente av Stortingets vedtak om avvikling. Innbetalt avgift for disse månedene er tilbakebetalt i 2024.

⁴ Utbytteinntekter er ført på året de er utbetalt.

⁵ Negativ beregnet grunnrenteinntekt og ubenyttet fratrekk for produksjonsavgiften fremføres og reduserer fremtidige inntekter. Full årsvirkning anslås dermed samlet sett negativ.

Kilder: SSB, Skatteetaten og Finansdepartementet.

Vertskommunene for kraftanlegg får inntekter gjennom særlige regler for eiendomsskatt, naturressursskatt, konsesjonsavgift og konsesjonskraft samt avgift på vindkraft. Kommuner og fylkeskommuner som eier kraftproduksjon får utbytteinntekter.

Tabell 2 viser inntekter til kommunesektoren i 2024 der det er tilgjengelige tall. Det vises for øvrig til svar på skriftlig spørsmål nr. 468 av 2. desember 2024 for en oversikt over tidligere år.

Tabell 2 Bokførte inntekter fra kraftsektoren til kommuner og fylkeskommuner i 2024. Mill. kroner (nominelt)

	Mill. kroner i 2024
Eiendomsskatt vannkraftanlegg ¹	Ikke tilgjengelig (i/t)
Eiendomsskatt vindkraftanlegg ¹	i/t
Eiendomsskatt nettanlegg ¹	i/t
Naturressursskatt ²	1 632
Konsesjonsavgifter ¹	i/t
Konsesjonskraft ¹	i/t
Utbytteinntekter ¹	i/t
Avgift på vindkraft	279
SUM	i/t

¹ Det foreligger ikke anslag for 2024. Se statistikk/anslag for tidligere år i svar på skriftlig spørsmål nr. 468 av 2. desember 2024.

² Tall fra skatteregnskapet.

Kilder: SSB og Finansdepartementet.

Det er innført omfattende ekstraordinære strømstøttetiltak for ulike grupper, som følge av høye strømpriser, der strømstønadsordningen for husholdninger

er den største. Det offentlige har også betydelige ekstra strømavgifter på grunn av de høye strømprisene.

SPØRSMÅL NR. 1142

Innlevert 7. februar 2025 av stortingsrepresentant Ingjerd Schie Schou
Besvart 14. februar 2025 av utviklingsminister Åsmund Aukrust

Spørsmål:

Norge har tidligere høstet stor internasjonal anerkjennelse for vår innsats for global helse og utdanning. Støre-regjeringen har siden 2022 redusert bevilgningene til utdanningsbistand fra 2 mrd. kr. til 850 mill. kr. (post 161.70 på statsbudsjettet) og til helsebistand fra 3,9 mrd. kr. til 3,6 mrd. kr. (post 160.70). I samme periode har det totale bistandsbudsjettet økt kraftig. En av de største økningene har vært til småskala landbruk, som har uklar utviklingseffekt.

Vil statsråden nå prioritere annerledes?

Svar:

Norge er fortsatt en betydelig aktør for global helse og utdanning. Det skal vi være, fordi helse og utdanning er hjørnesteiner i et samfunn, avgjørende for velferd og en utvikling som favner alle.

Når bevilgningene til global helse og utdanning er gått noe ned, er det blant annet fordi andre viktige innsatser er kommet til. Økningen på bistandsbudsjettet har i stor grad gått til den store og stadig økende innsatsen overfor Ukraina etter Russlands angrepskrig. Helsebistanden økte dessuten under covid-19-pandemien, til et høyere nivå enn det som har vært vanlig, fordi pande-

mien nødvendiggjorde større bevilgninger til global helse. Utdanningsstøtten fordeler seg på en rekke kapitler og poster på statsbudsjettet. Norge skal fortsatt ha et tydelig avtrykk innen utdanning. Det legges opp til at det vil bli gitt betydelig støtte til utdanning også i 2025 fra ulike budsjettposter der utdanning er prioritert.

For Norge er det sentralt å støtte opp om utviklingslands egne politiske prioriteringer for å nå bærekraftsmålene. Bærekraftsmålet om å avskaffe sult er det eneste som har gått i feil retning gjennom et helt tiår. For regjeringen er matsikkerhet og kampen mot sult en av hovedprioritetene i utviklingspolitikken. Selvsagt ikke

alene, men i tillegg til andre prioriterte områder hvor vi vet at Norge kan utgjøre en forskjell. Innen matsikkerhet støtter vi ikke bare småskala landbruk, men også skolemat og ernæringstiltak. Samspillet mellom helse, utdanning og matsikkerhet er sentralt. Resultater oppnås best ved å se innsats på tvers av sektorer i sammenheng, ikke ved å sette ulike sektorer opp mot hverandre.

Finansieringssituasjonen internasjonalt er svært krevende, og det fordrer tøffe prioriteringer og at vi ser innsatsen vår i sammenheng. Vi vil komme tilbake til innretningen av bistanden i kommende budsjetter.

SPØRSMÅL NR. 1143

Innlevert 7. februar 2025 av stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe

Besvart 18. februar 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva tenker statsråden om Gamst-saken, og hvordan vil statsråden sette seg inn i den?

BEGRUNNELSE:

I et intervju med Folkebladet i januar kommer det frem at statsråden vil sette seg inn i Gamst-saken og møte en pårørende: <https://www.folkebladet.no/nyheter/i/930vRE/vestre-vil-vurdere-gamst-saken>

Dette er en krevende sak som har pågått i flere år, uten at situasjonen har blitt bedre. Det er selvsagt fortvilende for de som er berørt av den, men det forteller også at vi fortsatt ser hull i helse- og omsorgstjenesten vår som folk faller i. Jeg har stor forståelse for at det er krevende for statsråden å gå inn i enkeltsaker, men når det kommuniseres ut at statsråden vil sette seg inn i saken gjennom media, så er det også relevant å spørre hva statsråden tenker om saken og hvordan statsråden vurderer den.

Svar:

Jeg forstår at dette er en svært vanskelig situasjon for de involverte, og har dyp medfølelse med hvordan dette oppleves for vedkommende og familien rundt.

Selv om jeg som helseminister ikke har mulighet til å gå inn i enkeltsaker og medisinske vurderinger, har jeg møtt en pårørende fordi det er viktig for meg å forstå hvordan de systemene vi har oppleves av de som søker hjelp, og særlig der sakene er kompliserte. I tillegg kan jeg

og departementet informere og veilede om hvordan man kan gå fram for å klage på behandling og for å søke råd, og eventuelt se om saken reiser generelle problemstillinger som vi bør vurdere nærmere.

Slik jeg ser det, kan det være hensiktsmessig å søke råd og veiledning hos Pasient- og brukerombudet. De skal være pasientenes og brukernes talerør og ivareta pasientenes og brukernes interesser og deres rettssikkerhet overfor helse- og omsorgstjenesten. Dette gjelder både enkeltpersoner og grupper av pasienter og brukere med sammenfallende behov. Videre vil jeg anbefale å benytte klageadgang. Alle pasienter har rett til å klage dersom man ikke har fått oppfylt sine rettigheter som pasient. Også pårørende har klagerett. En tredje anbefaling er å be om en fornyet vurdering. Dette kan for eksempel være dersom man er uenig i diagnosen eller hvor alvorlig sykdommen er eller om man er uenig i det foreslåtte behandlingsopplegget.

SPØRSMÅL NR. 1144**Innlevert 7. februar 2025 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 13. februar 2025 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland****Spørsmål:**

Statsråd Oddmund Hoel (Sp) åpnet for å starte arbeidet med en strategi for kvanteteknologi i Norge, som eksempelvis Danmark og NATO har. Dette var blant annet tema i Stortinget 9. januar under en interpellasjonsdebatt.

Hva mener statsråden om å utarbeide en slik strategi, og hvordan vil hun følge opp Hoels initiativ?

BEGRUNNELSE:

FN har utnevnt 2025 til kvanteteknologiens år. Kvanteteknologi regnes som en av de muliggjørende teknologiene som vil kunne ha disruptiv effekt på samfunnet. Dette er et anerkjent satsingsområde eksempelvis i langtidsplanen for forskning og høyere utdanning, og av Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) sin forsknings- og utviklingsplan.

Svar:

Takk for spørsmålet om denne viktige fremtidsteknologien. For Norge er det avgjørende at vi henger med på forskningsutviklingen og den teknologiske innovasjonen. I langtidsplanen for forskning og høyere utdanning er kvanteteknologi fremhevet som en prioritert teknologi. I statsbudsjettet for 2025 har vi styrket forskningen på

kvanteteknologi med 70 millioner kroner årlig. Forskningsrådet arbeider nå med utlysninger for disse midlene. Fremover vil vi bygge opp kunnskapen og kompetansen i de tre hovedområdene i kvanteteknologien: kvanteregning og -simulering, kvantekommunikasjon og kvantemåling. Vi vil sikre at vi har den kunnskapen og kompetansen som trengs for å trygge Norges sikkerhets- og forsvarsbehov, og for å skape et godt grunnlag for at norsk næringsliv kan utnytte den nye teknologiske virkeligheten som snart møter oss.

Flere stater spisser sine investeringer på kvantefeltet gjennom nasjonale strategier. Danmark offentliggjorde i 2023 en nasjonal strategi for kvanteteknologi i to deler. Sverige og Finland arbeider med å ferdigstille sine nasjonale strategier.

Jeg berømmer tidligere forsknings- og høyere utdanningsminister Oddmund Hoel for hans store interesse og engasjement for kvanteteknologi, som blant annet har ført til forskningssatsingen nevnt over. Dette er et engasjement jeg deler.

Spesielt viktig er det å utarbeide en oversikt over forskningen og kompetansen på kvanteteknologi i Norge i dag, og identifisere styrker og svakheter. Hva som er egnet innramming for et slikt arbeid, vil jeg komme tilbake til i løpet av kort tid.

SPØRSMÅL NR. 1145**Innlevert 7. februar 2025 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 14. februar 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Blindeforbundet har ytret ønske om elevkurs for svaksynte, sterkere sikring av læremidler til svaksynte og blinde ved skolestart, StatPed har strenge krav til sin oppfølging og veiledning.

Hva er status for StatPed og oppfølging av svaksynte og blinde elever inkludert elevkurs, hvordan sikres læremidler og en katalog for egnede læremidler i tråd med bevilgningene i Stortinget?

BEGRUNNELSE:

For mange elever risikerer å få fritak fra fag i stedet for tilretteleggingen de har krav på jf. Opplæringslova. Strategi for digital kompetanse og infrastruktur i barnehage og skole, framlagt av KS og regjeringen i 2023, peker på en katalog. Stortinget bevilget midler til dette i 2024. Ved behandling av ny Opplæringslov i 2024, var læremidler et viktig tema.

Ved å ta FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) til norsk

lov, og inn i menneskerettsloven, må dette også sikres i praksis i skolen.

Svar:

Skolen skal legge til rette for en opplæring som ivaretar både fellesskapet og hver enkelt elev, slik at elevene får best mulig utbytte av opplæringen. Kommunen og fylkeskommunen, og private eiere, skal sørge for at opplæringen er tilpasset, det vil si at elevene får et tilfredsstillende utbytte av opplæringen, uavhengig av forutsetninger. De elevene som har behov for individuell tilrettelegging for å få tilstrekkelig utbytte av opplæringen, skal få dette. Kommuner og fylkeskommuner har et stort ansvar for å oppdage og følge opp barn og unge med sansetap.

Statped gir tjenester til kommunene og fylkeskommunene på små og spesialiserte fagområder hvor vi ikke kan forvente at kommunene har egen kompetanse. Et av fagområdene til Statped er blinde/sterkt svaksynte elever. Som støtte til kommunene tilbyr Statped rådgivning, veiledning, kartlegging, kurs for lærere og læringsressurser innenfor sine fagområder. Statped kan både gi tjenester knyttet til enkeltelever og laget rundt dem, og systemtjenester til kommunen og PP-tjenesten for å tilpasse praksis. Hvilke tjenester kommunen har behov for, vil avhenge av både kommunes egen kompetanse og lokale behov.

Før jul leverte Statped en rapport med kunnskapsgrunnlag og anbefalinger på sansetapområdene hørsel og syn etter dialog med kommuner og fylkeskommuner. Her fremgår det at en av de største utfordringene er manglende tilgang på spesialisert kompetanse, og siden det er relativt få barn og elever med sansetap, er det vanskelig å vedlikeholde kompetansen. Statped skal videreutvikle det omfattende oppdraget de har om å gi tjenester til kommunene. I tillegg er det nødvendig å tenke helhetlig og tverrsektorielt på tiltakene for å utnytte ressursene på best mulig måte, for å få til et best mulig tilbud til barn og elever.

Statped har også, etter ønsker fra brukerorganisasjonene, gjennomført utprøvinger av elevkurs på fagområdene syn og hørsel. Elevkursene betyr mye for elevene i målgruppa og er sterkt ønsket. Jeg har derfor besluttet at disse elevkursene videreføres. Samtidig er det viktig at vi utnytter den samlede kompetansen på området «syn» på en god måte. Derfor vil vi gi Statped i oppdrag å fortsette arbeidet med å finne gode tverrsektorielle løsninger, særlig i samarbeidet opp mot helse, Nav og brukerorganisasjonene.

Statped utvikler også læremidler for tegnspråklige, blinde og sterkt svaksynte, og tilrettelegger i tillegg forlagenes lærebøker til punktskrift og lydbøker og i et format som kan leses på leselist. Forlagenes lærebøker tilrettelegges og leveres til skolene etter bestilling. For å sikre at forlagenes læremidler kan leveres innen skolestart, er det satt opp bestillingsfrister for skolene i januar og april.

Statped har de siste årene kunnet levere alle bestillinger av forlagenes læremidler som er bestilt innen frist, til skolestart. Læremidler som meldes etter fristen blir også levert fortløpende. Statped har i disse tilfellene dialog med skolene for å kunne gi delleveranser underveis.

Læremiddelarbeidet i Statped ble styrket med 10 millioner kroner i 2023, og styrkingen ble fortsatt i 2024 og 2025. Jeg legger til grunn at det er denne bevilgningen representanten viser til i sitt spørsmål. Bevilgningen har muliggjort en større satsing på utvikling av nye læremidler og mer samhandling internasjonalt som gir tilgang til økt kompetanse. Statped har utviklet en egen læremiddelportal på statped.no, hvor skoler kan få oversikt over og bestille læremidler til blinde og sterkt svaksynte. Portalen prøves ut nå og skal etter planen lanseres til skolestart 2025. Det er også utviklet digitale læringsressurser for kompetanseutvikling til laget rundt barn og elever for å fremme bruk av læremidler i et inkluderende læringsmiljø. Dette, sammen med at rådgivertjenesten i Statped gir rådgivning i valg og bruk av læremidler for målgruppen. Det vil bidra til å sikre at blinde og sterkt svaksynte får læremidler som støtter opplæringen.

Utdanningsdirektoratet har sammen med Kunnskapssektorens tjenesteleverandør (Sikt) satt i gang utvikling av en tjenestekatalog for digitale læremidler. Katalogen skal gi en nøytral oversikt over tilgjengelige læremidler i markedet, hvilke egenskaper disse har og i hvilken grad de oppfyller ulike juridiske og tekniske krav. Ett av målene med en offentlig forvaltet tjenestekatalog for digitale læremidler og andre læringsressurser er å forenkle skoleeiers anskaffelsesprosess. Utdanningsdirektoratet planlegger å lansere en første versjon av tjenestekatalogen våren 2025, der søk etter, oversikt over og en faglig beskrivelse av digitale læremidler inngår. Skolelydbøker og Statpeds tilrettelagte læremidler for blinde og sterkt svaksynte elever er allerede tilgjengelige på Statpeds nettsider.

SPØRSMÅL NR. 1146**Innlevert 7. februar 2025 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle****Besvart 18. februar 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen****Spørsmål:**

Viser til spørsmål nr. 15:1780, av 4. april 2022 og besvarelsen av 20. april 2022.

Kan statsråden gi en oppdatert oversikt over bidrag fra henholdsvis Tine Meierier, Q-Meieriene, Synnøve Finden og Rørosmeieriet til prisutjevningsordningen for melk i perioden 2021-2024, og tilvarende over bidrag de samme selskapene har fått utbetalt pr selskap gjennom de ulike elementene (innfrakt, produktstøtte eks. ost, smør mm.) i prisutjevningsordningen?

Svar:

Prisutjevningsordningens funksjon bygger på at melk til konsum som drikkemelk har en høyere verdi i markedet enn melk som benyttes til produksjon av for eksempel ost eller tørrmelk. At det forholder seg slik, benyttes i prisutjevningsordningen ved at melk til enkelte melkeanvendelser ilegges avgift, som for eksempel drikkemelk, mens andre melkeanvendelser får tilskudd, som for eksempel modnet ost og tørrmelk. Tilsvarende ilegges enkelte biproduktanvendelser avgift, som for eksempel fløte til kremfløte, mens andre biproduktanvendelser får tilskudd, som fløte til smør. Prisutjevningsordningen er selvfinansierende slik at summen av alle avgifter må gå opp med alle tilskudd.

Prisutjevningen for melk, og prisdifferensieringen som skjer i ordningen, bidrar til at samlet prisuttak for melk kan være høyere enn uten ordningen. Denne effekten er viktig for det totale prisuttaket på melk. I tillegg bidrar utjevningen til at melkeprodusentene oppnår samme pris for melk uavhengig av anvendelse og til muligheten for å ha lik pris over hele landet.

Videre betales det mer inn i avgift på f.eks. drikkemelk enn det gis tilskudd for melkeanvendelse til ost mv. Overskuddet som hentes inn ved avgiftene benyttes til å finansiere følgende tiltak:

- Innfrakt av melk fra produsent. Ordningen er aktørnøytral. Innfrakttilskuddet er viktig for å opprettholde melkeproduksjon i hele landet.
- Distribusjon av melk til Nord-Norge. Ordningen er aktørnøytral.
- Distribusjon av skolemelk. Ordningen er aktørnøytral.
- Konkurransfremmende tiltak. Tre ulike tiltak som gis til konkurrenter av Tine SA:
- Generell korreksjon: For melk som benyttes av andre enn Tine til alt annet enn tørrmelk og kaseinpulver og

produkter for eksport reduseres avgiften eller tilskuddet økes med 27 øre per liter.

- Spesiell kapitalgodtgjørelse: For melk som leveres direkte fra melkeprodusent til andre meieriaktører enn Tine (per nå kun Q-meieriene) ytes et tilskudd tilsvarende gjennomsnitt av Tines etterbetaling siste tre år pluss fem øre.
- Distribusjonstilskudd: Det kan ytes tilskudd til meieriselskap som har vesentlig høyere distribusjonskostnader enn Tine (Tilskuddet har til nå kun vært gitt til Q-Meieriene og Rørosmeieriet).

Som vist foran er virkemidlene i prisutjevningsordningen, med unntak av de konkurransefremmende tilskuddene, aktørnøytrale. I hvilken grad enkeltaktører betaler inn eller mottar tilskudd fra de aktørnøytrale ordningene avhenger kun av hvilke produkter de har valgt å produsere og hvilke geografiske avstander de har til sine leverandører. Det blir derfor ikke meningsfullt å snakke om hvilke meieriaktører som er netto bidragsyter eller netto mottaker for de aktørnøytrale ordningene prisutjevningsordningen.

Vedlagt følger statistikk for prisutjevningsordningen fra 2021 til 2023 som jeg har fått oversendt fra Landbruksdirektoratet. Tallene er splittet for Tine, Q-Meieriene, Synnøve Finden og Rørosmeieriet:

- Samlet innbetalt avgift (sum alle pris- og biproduktgrupper med avgift)
- Samlet utbetalt tilskudd anvendelser (sum alle pris- og biproduktgrupper med tilskudd)
- Sum utbetalt til innfrakt
- Sum utbetalt til konkurransefremmende tilskudd (sum alle tilskudd)

Ev. andre tilskudd er også tatt med, for å få riktig netto avgift/tilskudd per aktør. Tallene for 2024 er ikke klare per i dag.

SPØRSMÅL NR. 1147**Innlevert 7. februar 2025 av stortingsrepresentant Hanne Benedikte Wiig****Besvart 17. februar 2025 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland****Spørsmål:**

Kan den nye statsråden garantere for at regjeringen vil fortsette å opprettholde Campus Nesna og at utdanningsinstitusjonen skal videreutvikles, vil statsråden gjøre noe for å sikre Campus Nesna utover denne stortingsperioden og kan statsråden garantere for at det er denne regjeringens politikk å ivareta Campus Nesna også i en eventuell ny regjeringssperiode?

BEGRUNNELSE:

“Reetablere ein fullverdig høgare utdanningsinstitusjon på Nesna ved å gjenopprette grunnskule- og barnehagelærerutdanning og greie ut kva for andre studie- og utdanningstilbod som kan lokalisert til Campus Nesna. Vidare vil regjeringa leggje til rette for at utdanningsinstitusjonen på Nesna kan bli eit senter for desentralisert og distriktsretta utdanning og forskning. Prosessen skal starte vinteren 2022. Undervegs i prosessen må interessene til fagfolka som framleis er ved Nesna, og til studentane som har starta på utdanninga si ved institusjonen før nedleggingsvedtaket, varetakas.”

Dette skriver regjeringen i Hurdalsplattformen, og under pressekonferansen etter utnevningen av nye statsråder sa statsministeren at regjeringen fremdeles skal styre på den samme plattformen.

I pressen har det vært flere negative saker knyttet til bevaringen av Nesna. Samtidig blåser det en høyrevind over landet, og frykten er stor for at et nytt borgerlig flertall ikke vil bevare utdanningene på Nesna. Dette skaper stor uro. Nylig har det startet opp en pilot med allmennlærerutdanning, som skal gå over fem år - tilsvarende et masterløp. Frykten er stor for at denne kan ryke med et nytt flertall. I tillegg er det også et presserende behov for nye investeringer i bygningsmassen. Å prioritere dette kan sende tydelige signaler til lokalbefolkningen, de ansatte og studentene om at Nesna blir opprettholdt. Slike og lignende investeringer vil også kunne binde en ny regjering til å faktisk prioritere desentralisert utdanning, slik regjeringen har vektlagt i Hurdalsplattformen.

Svar:

Regjeringen har fulgt opp punktet i Hurdalsplattformen om studiested Nesna og det eksisterer ingen planer om å endre denne politikken.

I 2022 besluttet regjeringen at Nord universitet skal tilby høyere utdanning på Nesna som studiested fra og med høsten 2022, og det ble bevilget 60 mill. kroner til formålet. Disse midlene inngikk fra 2023 i rammebevilg-

ningen til Nord universitet (61,8 mill. kroner i 2023), som har startet et utviklingsprosjekt på Nesna. Målet med utviklingsprosjektet er å bidra til at Nesna blir et attraktivt studiested under Nord universitet. Det er Nord universitet som er prosjekteier og som har ansvar for å drive utviklingsprosjektet videre og opprettholde aktiviteten på Campus Nesna, innenfor institusjonens faglige autonomi og økonomiske rammebetingelser. Departementet følger opp dette gjennom styringsdialogen med Nord universitet. For øvrig viser jeg til at beslutninger om nedleggelse av studiesteder skal avgjøres av Kongen i statsråd, jf. universitets- og høyskoleloven §4-1.

Jeg gjør også oppmerksom på at rammebevilgningen til universiteter og høyskoler de siste to årene er økt med totalt 320 mill. kroner til desentraliserte og fleksible utdanninger. Av disse midlene har Nord universitet blitt tildelt til sammen 30 mill. kroner, som skal bidra til å styrke fleksibel og desentralisert utdanning i regionen.

Regjeringen har også videreført en søknadsbasert ordning for studiesentre på minimum 50 mill. kroner, over budsjettet til Kommunal- og distriktsdepartementet. Målet med studiesenterordningen er at studietilbudene skal bli mer tilgjengelige for folk i hele landet, som av ulike årsaker ikke kan følge ordinær undervisning. Tilbudene skal bidra til å oppfylle de lokale, regionale og nasjonale kompetansebehovene.

SPØRSMÅL NR. 1148**Innlevert 7. februar 2025 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 14. februar 2025 av barne- og familieminister Lene Vågslid****Spørsmål:**

Hvordan sikrer statsråden at alle tros- og livssynssamfunn som krenker andres rettigheter eller friheter (som nevnt i § 6 første ledd i lov om Tros- og livssynssamfunn) nekter status som registrert trossamfunn (og dermed mister statsstøtte)?

BEGRUNNELSE:

Statsforvalteren i Oslo og Viken besluttet i 2022 å trekke tilbake Jehovas Vitners registrering som trossamfunn etter trossamfunnsloven. Da uttalte statsforvalteren:

«Etter vår vurdering krenker trossamfunnet medlemmenes rett til fri utmelding. Vi mener dette krenker medlemmenes rett til religionsfrihet. Vi mener også og at de krenker barns rettigheter ved at de åpner for å ekskludere dømte mindreårige, og ved å oppfordre medlemmer til å sosialt isolere barn som ikke følger trossamfunnets regler.»

En rekke andre trossamfunn beskyldes for å krenke andres rettigheter eller friheter. Det skjer for eksempel gjennom utstrakt negativ sosial kontroll, medvirkning til tvangsekteskap, medvirkning til såkalt æreskriminalitet og fordømming av øvrige menneskerettigheter. Allikevel er det ikke kjent at undersøkelser gjennomført av statsforvalter har medført at andre trossamfunn enn Jehovas vitner har blitt pålagt sanksjoner etter § 6.

Statsråden bes for øvrig om å redegjøre for hvor mange tilsyn statsforvalterne har gjort av tros- og livssynssamfunn siden § 6 sist ble revidert, og hvilke funn som ble gjort.

Det vises også til Dokument nr. 15:755 (2023-2024) Skriftlig spørsmål fra Silje Hjemdal (FrP) til barne- og familieministeren.

Svar:

Det er Statsforvalteren i Agder og Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus som fører tilsyn med at de registrerte tros- og livssynssamfunnene oppfyller sine plikter etter loven, jf. trossamfunnsloven § 8. Tilsynet er i all hovedsak et dokumenttilsyn basert på de årlige rapportene og regnskapene samfunnene har plikt til å sende inn. Tros- og livssynssamfunn som er registrert og mottar statstilskudd, har plikt til å sende inn både årsrapport og regnskap hvert år, jf. trossamfunnsloven § 7 og -forskriften §§ 13 og 14.

Blir statsforvalter kjent med opplysninger som kan gi grunnlag for å nekte tilskudd etter trossamfunnsloven §

6 første til tredje ledd, skal statsforvalteren vurdere behovet for å gjøre nærmere undersøkelser, jf. forskriften § 10. Dette kan være ytterligere dokumentasjon fra samfunnet, stedlige undersøkelser, invitasjon til møte, be om skriftlig redegjørelse eller om særskilt rapportering.

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus har ansvar for saker i egne fylker, mens Statsforvalteren i Agder har ansvar for saker fra resten av landet.

Statsforvalteren rapporterer til Barne- og familiedepartementet om:

- Antall saker hvor registrering er nektet eller trukket tilbake etter trossamfunnsloven § 4 første og annet ledd.
- Antall saker hvor det er vurdert å nekte eller trekke tilbake registrering etter trossamfunnsloven § 4 tredje ledd samt antall saker hvor registreringen er nektet eller trukket tilbake.
- Antall saker hvor det er vurdert å nekte eller avkorte tilskudd etter trossamfunnsloven § 6 samt antall saker hvor tilskudd ble nektet eller avkortet. Tallet spesifiseres for saker § 6 første, andre, tredje og fjerde ledd.
- Antall saker hvor vigselsrett er trukket tilbake.

Rapporteringsfristen til departementet er 1. mars. Departementet har derfor ikke mottatt rapporten for 2024 ennå.

For 2023 har Statsforvalteren i Oslo og Viken rapportert følgende:

«Antall saker hvor registrering er nektet eller trukket tilbake etter trossamfunnsloven § 4 første og annet ledd. Fire søknader om registrering ble avvist fordi antallskravet på 50 medlemmer ikke var oppfylt, jf. § 4 første ledd. Ingen av sakene ble påklaget.

Antall saker hvor det er vurdert å nekte eller trekke tilbake registrering etter trossamfunnsloven § 4 tredje ledd samt antall saker hvor registreringen er nektet eller trukket tilbake. Ingen saker.

Antall saker hvor det er vurdert å nekte eller avkorte tilskudd etter trossamfunnsloven § 6 samt antall saker hvor tilskudd ble nektet eller avkortet. Tallet spesifiseres for saker § 6 første, andre, tredje og fjerde ledd. Vi har behandlet en sak der vi vurderte nekting etter § 6 tredje ledd. Ifølge samfunnet var tilskuddsmidler sendt til utlandet. Samfunnet korrigerer deretter opplysningene til at det var innsamlede midler som var brukt til dette formålet. Tilskuddet ble utbetalt. I to saker er statstilskudd avkortet etter § 6 tredje ledd fordi midlene var bruke til å investere i enebolig som leies ut på det private leiemarkedet. Sakene er påklaget og er til behandling hos departementet. Vi har nektet å utbetale statstilskudd i en sak etter § 6 tredje ledd, og som skyldes at samfunnet ikke hadde sendt inn søknad om registrering. Saken ble ikke påklaget.

Antall saker hvor vigselsrett er trukket tilbake: Vi har registrert 35 saker som i hovedsak skyldes at vigslerne selv ønsket å fratre. I enkelte saker er vedkommende ikke lenger ønsket som vigsler av samfunnet.

Vi utbetaler statstilskuddet til de fleste tros- og livssynssamfunnene som har krevd dette. Vi har kun vurdert eller nektet registrering eller statstilskudd i ett fåtall saker. Vi har imidlertid omfattende korrespondanse i tilskuddssakene for å få tilfredsstillende rapportering etter de gjeldende kravene. Det gjelder spesielt rapportering på aktiviteter for barn og unge, kjønnslikestilling, bruk av tilskuddet, overskudd og spesifisering av inntekter og utgifter til årsregnskapet. Vi ser at tydeligere veiledning i årsrapport skjemaet ville kunne ha avhjulpet noe av dette. De fleste samfunnene som var på overgangsordning, har nå blitt registrert etter den nye loven. Det har vært gjennomgående mye korrespondanse også i disse sakene.

Vi har mottatt flere bekymringsmeldinger og varsler fra enkeltpersoner. De fleste av disse henvendelsene knytter seg til driften av de aktuelle samfunnene. Vi vurderer om det er noe som kan tyde på brudd på trossamfunnsloven og følger i så fall opp nærmere. Videre er det en stor interesse for fagfeltet. Vi mottar derfor jevnlig innsynskrav i mange saker.

Våre ressurser står ikke i forhold til oppgavene på området.»

Statsforvalteren i Agder rapporterte for 2023:

«Etter trossamfunnsloven § 4 første og annet ledd er det nektet registrering for 22 tros- eller livssynssamfunn. Av disse har 8 samfunn hatt under 50 medlemmer, 4 har ikke lastet opp medlemsliste, 7 har ikke hatt en fast organisering. Ett av samfunnene ble også nektet registrering i 2021 og 2022.

3 tros- eller livssynssamfunn er nektet registrering etter trossamfunnsloven § 4 tredje ledd.

Etter trossamfunnsloven § 6 tredje ledd er det gjort totalt 32 vedtak om å nekte, avvise eller avkorte krav om statstilskudd.

2 vedtak er vurdert etter § 6 første ledd, dette har vært en svært krevende sak som også har generert mye medieoppmerksomhet.

27 vedtak er vurdert etter tredje ledd, 18 er avvist pga. manglende rapportering, enten i årsrapport eller regnskap. Samfunnene har heller ikke besvart våre henvendelser når vi har etterspurt opplysningene vi trenger. 5 samfunn har ikke sendt inn krav, 4 samfunn var under 50 medlemmer.

3 vedtak er vurdert etter fjerde ledd, dette handler i hovedsak om at tilskuddsmidlene er brukt til annet formål enn religiøse handlinger.

Det er gjort 3 vedtak om tilbaketrekking av vigselsrett og 1 vedtak om avslag på søknad om vigselsrett. 2 ønsket ikke lenger å være vigsler, og 1 har meldt seg ut av trossamfunnet.»

Jeg viser også til Prop. 116 L (2023-2024) om endringer i trossamfunnsloven der departementet har lagt fram forslag for å bedre dialogen mellom myndighetene og samfunnene og tiltak for å styrke veiledningen og opplæringen i ordninger og regelverk mv. Et konkret tiltak som er nevnt i proposisjonen er et «brukerforum», en struktur for kontakt mellom samfunnene og statsforvalter der det gis veiledning om blant annet tilskuddskrav og rapportering etter trossamfunnsloven, men det kan også være en arena for kunnskapsdeling om sentrale tema og utfordringer i tilknytning til tros- og livssynsfeltet.

SPØRSMÅL NR. 1149

Innlevert 8. februar 2025 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 13. februar 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hvordan ser Norge sitt klimaregnskap for arealbruk i perioden 2020 til 2025, og hvordan ville disse tallene sett ut om Norge hadde valgt samme beregninger for arealbruk som EU valgte?

BEGRUNNELSE:

I 2020 valgte Norge å samarbeide med EU for å oppnå sine klimamålsettinger etter Parisavtalen. Samtidig valgte EU å endre sin beregning av klimamålene ved å inkludere

opptak av CO₂ fra skogen i sine klimamål. Norge valgte å ikke gjøre som EU.

Norge inngikk da en samarbeidsavtale med EU hvor målsettingene om reduserte utslipp var de samme, men med vanskeligere kriterier for å oppnå dem.

Svar:

I årene 2020, 2021 og 2022 var nettoopptaket i skog- og arealbrukssektoren i Norge på henholdsvis 16,1 mill. tonn, 11,7 mill. tonn og 13,7 mill. tonn CO₂-ekvivalenter, slik

det ble rapportert til FN i Norges «National Inventory Report» fra 2024.

Klimagassregnskapet for skog- og arealbrukssektoren for 2023, 2024 og 2025 er ikke ferdigstilt, og beregninger for disse årene må derfor bygge på fremskrivninger. Eksisterende fremskrivninger fra NIBIO viser et forventet nettoopptak på henholdsvis 11,3 mill. tonn, 16,0 mill. tonn og 16,6 mill. tonn CO₂-ekvivalenter for disse årene.

Disse tallene rapporteres uavhengig av Norges mål under Parisavtalen og klimasamarbeidet med EU, og vil derfor ikke endre seg selv om Norge skulle valgt en annen tilnærming for hvordan vi beregner klimamålene våre. Norges utslippsregnskap lages etter metodeveiledning fra FNs klimapanel og retningslinjer for rapportering vedtatt av partene under FNs klimakonvensjon. Klimaregnskapet i både Norge og EU utarbeides etter disse felles reglene, men hvordan dette regnskapet brukes i klimamål er forskjellig.

Norge deltar gjennom klimasamarbeidet med EU i EUs skog- og arealbruksregelverk (LULUCF-forordningen) for perioden 2021-2025 og 2026-2030. For perioden 2021-2025 deltar Norge på samme vilkår som EU-landene, og vi bruker derfor de samme bokføringsreglene som EU under dette regelverket. For perioden 2026-2030 har EU vedtatt et oppdatert regelverk. Norge har begynt prosessen fram mot innlemmelse av det oppdaterte regelverket i EØS-avtalen. Vi har bedt EFTA-sekretariatet utforme et utkast til EØS-komitebeslutning, som kan brukes som utgangspunkt for forhandlinger med Kommisjonen. Det er imidlertid ikke tatt endelig stilling til om Norge skal delta i det oppdaterte regelverket.

EU og Norge har imidlertid valgt forskjellige tilnærminger til bokføring av utslipp og opptak fra skog- og arealbrukssektoren i sine mål under Parisavtalen. Da EU meldte inn sitt forsterkede mål om 55 % utslippskutt i 2030 sammenlignet med 1990, valgte de å formulere målet som et «netto-mål». Dette vil si at hele opptaket i skogen blir regnet inn i basisåret og målåret når de vurderer måloppnåelse under Parisavtalen. Dette gir ingen føring for Norge sitt mål siden Norge og EU er selvstendige parter under Parisavtalen og har meldt inn hvert sitt separate mål.

Målet Norge har forpliktet seg til under Parisavtalen og i klimaloven er å redusere utslippene med minst 55 % innen 2030. Målet innebærer et kutt i utslippene fra 51,3 millioner tonn i 1990 til 23,1 mill. tonn i 2030, altså et kutt på 28,2 mill. tonn. Dette kuttet representerer ambisjonen i klimamålet med hensyn til den totale mengden klimagasser i atmosfæren. Dette målet regner ikke inn hele opptaket fra skog- og arealbruk på samme måte som EU, i stedet er det addisjonelle opptak og utslipp som regnes inn mot måloppnåelsen. Det vil si effekten av nye tiltak på opptak og utslipp i skog- og arealbrukssektoren. Regjeringen har foreslått å videreføre denne tilnærmingen i det nye klimamålet for 2035, som

var på høring til 1. januar. Regjeringen vil legge frem sitt endelige forslag til klimamål for 2035 våren 2025.

Dersom Norge hadde regnet inn utslipp og opptak i skog på samme måte som EU i det overordnede klimamålet, ville et mål om 55% kutt (sammenlignet med netto utslipp i 1990) sannsynligvis innebære at vi bare måtte kutte utslipp utenom skog- og arealbruk med om lag 16 mill. tonn eller 31,4 prosent sammenlignet med 1990 hvis ikke målet hadde blitt oppjustert som følge av endrede regneregler. Det hadde vært en vesentlig svekkelse av det klimamålet for 2030 som Stortinget har vedtatt i klimalovens § 3. Det vil i tillegg bryte med Parisavtalen som sier at nye mål ikke skal være svakere enn det forrige målet, og representere statenes høyest mulige ambisjon. I motsetning til EU har Norge et stort nettoopptak av CO₂ i skog sammenlignet med de totale norske utslippene. Dette opptaket kommer hovedsakelig som følge av den storstilte skogplantingen etter krigen, som har gitt et økende opptak siden 1990 og frem til 2010. Det er ikke et resultat av ny klimapolitikk.

Selv om vi hadde oppjustert målet for 2030 for å unngå å svekke ambisjonsnivået og dermed bryte Parisavtalen, er det ulemper ved et netto-mål knyttet til naturlige variasjoner i skogens nettoopptak, som i stor grad er utenfor menneskelig kontroll. For Norges del ville disse variasjonene kunne gi betydelige utslag på måloppnåelsen siden skogens opptak relativt sett er mye større i Norge enn i EU. Dette er nærmere redegjort for i høringsnotatet for nytt klimamål, se pkt. 3.2.5.5 i høringsnotatet.

SPØRSMÅL NR. 1150**Innlevert 8. februar 2025 av stortingsrepresentant Terje Halleland****Besvart 14. februar 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvorfor er det bedre betingelser for en autopassavtale for ferje for privatpersoner enn det er for næringsdrivende?

BEGRUNNELSE:

Ved etablering av Autopass for ferje med forskuddsavtale vil du kunne oppnå 50 % rabatt som privatkunde, men kun 40 % rabatt for bedrifter.

Svar:

Ferje er en viktig del av den daglige transporten for både privatpersoner og næringsdrivende. Samferdselsdepartementet er takstmyndighet for riksveiferjesambandene. På vegne av departementet har Statens vegvesen forvaltet Riksregulativ for ferjetakster (utfaset 31. desember 2024) og [AutoPASS-regulativet for ferjetakster](#). Fylkeskommunene er takstmyndighet for fylkesveiferjesambandene. Mange fylkeskommuner har bestemt at hele eller deler av AutoPASS-regulativet også skal gjelde for ferjesamband på fylkesvei. Rabattvilkårene for privatpersoner og for næringsdrivende gjennom bedriftsavtaler har vært identiske i begge regulativene.

Ser en utviklingen i ferjetakstregulativene over tid, har bedriftskunder og privatpersoner lenge hatt ulike vilkår for å få rabatt. Rabattgivende betalingsmåter har bl.a. vært «verdikort» med krav til forskuddsbetaling for privatpersoner og «storbrukerkort» med krav til depositum for en måneds estimert billettomsætning for bedriftskunder. Storbrukeravtalen for bedriftskunder hadde fordelen for bedriftene med en effektiv samlefaktura for hele kjøretøyflåten for en avtale. Fra 1. januar 2015 økte rabatten for bedriftskunder fra 30 pst. til 40 pst. rabatt, sammenlignet med 50 pst. rabatt til private jf. [Prop 1 S \(2014–2015\)](#) for Samferdselsdepartementet.

I forbindelse med innføring av AutoPASS-ferje i 2019 ble storbrukerkortet for bedriftskunder avviklet og det ble innført krav til forskuddsbetaling og en sentral AutoPASS-ferjeavtale både for privatkunder og bedriftskunder. Rabatten på 40 pst. til bedrifter og 50 pst. til private ble videreført i ny ordning. Private brukere kan kun knytte inntil to kjøretøy til avtalen, mens bedriftskunder kan registrere et ubegrenset antall kjøretøy. Det ble også vurdert at bedriftskunder vil ha høyere betalingsevne enn privatbrukere, i tillegg til at bedrifter også har andre fordeleler som for eksempel fratrekk for merverdiavgift. Dersom rabattsatsene for bedriftskunder og privatkunder skal samordnes ytterligere må tiltaket utredes og ev. vurderes i forbindelse med de ordinære budsjettprosessene.

SPØRSMÅL NR. 1151**Innlevert 9. februar 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 17. februar 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvordan vil helseministeren sørge for metodevurderingen ikke vil bli ytterligere forsinket, og hvordan vil helseministeren sørge for at beslutning om innføring av begge vaksinene kan følges opp i statsbudsjett for 2026?

BEGRUNNELSE:

Helseministeren har tidligere vist til at fagmyndighetene holder på med en metodevurdering av vannkoppevaksine og helvetesildvaksine, noe som blir et nødvendig grunnlag for en beslutning om ev. innføring av begge vaksinene i nasjonalt program i Norge. Metodevurderingen har blitt forsinket gjentatte ganger og har nå pågått i tre år. Det er ikke noe tvil om at det er en kompleks vurde-

ring. Det er likevel vanskelig å forstå hvorfor vurderingen tar lengre enn tre år.

Til sammenligning har svenske Folkhälsomyndigheten publisert tilsvarende vurderinger for helvetesild i mai 2024 og for vannkopper i oktober 2024. Hvorfor skal det ta så mye lengre tid i Norge?

Helseministeren har i forbindelse med FrPs representantforslag om disse vaksinene sagt at vi må la fagmyndighetene gjøre sine vurderinger. Vi er i prinsippet enig med dette, men det betyr ikke at man kan la det holde på i evig tid. Det må samtidig stilles krav til en rettidig prosess som ikke fører til betydelige forsinkelser i befolkningens tilgang til nye og effektive vaksiner.

Innføring av nye vaksiner skal vurderes i forbindelse med ordinære budsjettprosesser. Regjeringen er ansvarlig for at prosessene for vurdering av nye vaksiner fungerer.

Svar:

Folkehelseinstituttet gjennomfører fullstendig metodevurdering av tilbud om vaksine mot vannkopper i barne-

vaksinasjonsprammet og tilbud om vaksine mot helvetesild til voksne. Vannkopper og helvetesild skyldes det samme viruset. En faglig hypotese sier at ved innføring av vaksinasjon mot vannkopper i barnevaksinasjonsprogrammet kan forekomsten av helvetesild hos voksne øke. Folkehelseinstituttet har valgt å se metodevurderingene i sammenheng, for å kunne vurdere effekter av de to vaksinene i befolkningen helhetlig. Arbeidet er komplisert, og Folkehelseinstituttet samarbeider med fagmiljøer med ekspertkompetanse både nasjonalt og internasjonalt. Instituttet har også samarbeid med fagmiljøet som har gjennomført den svenske utredningen.

Departementet har i dialog med Folkehelseinstituttet fått bekreftet at det er fremdrift i arbeidet. Rapporter for metodevurderingene og endelig vurdering av spørsmålet ventes i løpet av 2025. Når det foreligger en metodevurdering og anbefaling fra etatene, vil departementet vurdere videre oppfølging i ordinære budsjettprosesser.

SPØRSMÅL NR. 1152

Innlevert 9. februar 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 17. februar 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva tenker statsråden om måloppnåelsen når det gjelder trafikkveksten, og at det kreves inn bompenger i prosjekter som ikke er vedtatt i Stortinget – og hvilket stortingsvedtak opphever vedtaket som ble gjort i forbindelse med Stortingets behandling av stortingsproposisjon 134 (2014-2015)?

BEGRUNNELSE:

I januar i år var prosjektene i Bypakke Grenland nedbetalt. Likevel fortsetter man med bompengennekkeringen. Dette kan bare oppleves som nok et offentlig ran av bilister som i mange år har betalt for å finansiere bypakken. Nå opplever de at man må fortsette å betale bompenger på prosjekter som ennå ikke er vedtatt, og som kanskje ikke en gang vil bli det. Dette står i grell kontrast til det som klart ble slått fast og vedtatt i forbindelse med Stortingets behandling av St. prop.134, der det klart sies at når rammen for prosjektene og bompengebeløpene som

ligger til grunn i proposisjonen er krevd inn, da skal nekkeringen stoppe. Likevel fortsetter man å kreve inn ekstra bompenger. Dette begrunnes med at det vil komme en fase to av bypakken. Denne har fortsatt ikke kommet til behandling i Stortinget, selv om det er ti år siden Stortinget vedtok første fase.

Dette gjør at bilister som har betalt bompenger i mange år, opplever at man ikke kan stole på stat og kommuner som ikke følger opp egne vedtak - og de klare forutsetningene som lå til grunn for vedtakene i saken.

En av forutsetningene i bypakken var også at trafikken skulle reduseres, men så langt synes det å ha vært trafikkvekst på godt over 6 prosent i perioden fra 2017-2024. For å tydeliggjøre det i antall passeringer er det nå over 1.356.000 flere passeringer i 2024 enn det var i 2017 (tall fra vegfinans).

Det kunne vært interessant å vite om statsråden mener at dette er i tråd med intensjonene i bypakken om at tiltakene skulle redusere trafikkveksten.

Samtidig ser det ut som om sendrekthet og sommel har bidratt til at Stortinget ikke har fått anledning til å diskutere om det er ønskelig med en ny bypakke eller ikke – og at kommunene får fortsette å kreve inn penger til prosjekter som ikke er vedtatt i Stortinget.

Svar:

Gjennom behandlingen av Prop. 134 S (2014-2015) sluttet Stortinget seg til utbyggingen og finansieringen av Bypakke Grenland fase 1. I tråd med lokalpolitiske vedtak i saken ble det i Prop. 134 S lagt til grunn en innkrevningstid på 10 år, og gjennomsnittstaksten ble fastsatt til om lag 10 kr. Den samlede økonomiske rammen for Bypakke Grenland fase 1 ble beregnet til å være om lag 2,7 mrd. kr. Den økonomiske rammen og takstene er oppgitt i 2015-prisnivå.

Det er en viktig føring for bompengefinansierte bypakker at porteføljen av tiltak/prosjekter skal dimensjoneres etter inntektsstrømmen. Der inntektene ikke strekker til for å fullføre porteføljen innenfor den bompengeperioden eller med de takstene Stortinget har vedtatt, skal det som en hovedregel kuttes i porteføljen. Dette er ikke situasjonen for Bypakke Grenland fase 1, der det er igjen om lag to år av fastsatt bompengeperiode på det tidspunktet som den beregnede økonomiske rammen for

bypakken ble nådd. Man er imidlertid ikke i mål med porteføljen som ble fastsatt i fase 1.

Samferdselsdepartementet har informert de lokale partene i bypakke Grenland om at det for Bypakke Grenland fase 1 kan legges til grunn at det er den fastsatte gjennomsnittstaksten og fastsatt innkrevningstid som utgjør rammen for bypakken, ikke estimatet for den beregnede økonomiske rammen. Innkrevingen i Bypakke Grenland fase 1 kan derfor fortsette inntil 10 år samlet, slik det ble lagt til grunn i Prop. 134 S (2014-2015) dersom lokale parter ønsket dette. Telemark fylkeskommune, Porsgrunn, Skien og Siljan kommuner har fattet vedtak om at de ønsker at innkrevingen videreføres til inntil 10 år som fastsatt i Prop. 134 S (2014-2015). Det betyr at bompengeinnkreving på bakgrunn av fase 1 kan fortsette fram til 2026. Jeg er for øvrig kjent med at det lokalt er enighet om en fase 2 av bypakken, og det foreligger lokalpolitiske vedtak for fase 2 av bypakken.

Statens vegvesens byindeks for Grenland viser at trafikkmengden de siste tre årene i gjennomsnitt har blitt 1,5 pst. lavere enn referanseåret 2016. Jeg forventer at en fortsettelse av innkrevingen i Bypakke Grenland fase 1 innenfor den fastsatte bompengeperioden på maksimalt 10 år vil ha positive trafikale virkninger og bedre måloppnåelsen.

SPØRSMÅL NR. 1153

Innlevert 9. februar 2025 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 17. februar 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hva tenker statsråden om at den nye praktiseringen av "Forskrift om tilskudd til besøkssenter for verdensarv" nå gjør at kravet om minst 40 prosent medfinansiering for å motta tilskudd kun gjelder offentlig medfinansiering (kommuner/fylker), også der det finnes stabile private midler som ikke belaster skattebetalerne, og vil statsråden ta initiativ til en ny runde rundt forståelsen av regelverket, for å forsøke å rette opp den uheldige/urimelige konsekvensen som den nye forståelsen kan få for landets sentre for verdensarv?

BEGRUNNELSE:

Urnes stavkirke er et viktig og historisk norsk kulturarvsted som har stått på UNESCO sin verdensarvliste siden 1979.

I forbindelse med det årlige grunntilskuddet som Urnes og andre sentre for verdensarv mottar, hvor det kreves minimum 40 prosent medfinansiering, er det kommet opp en oppsiktsvekkende problemstilling. Endret praksis og forståelse av medfinansieringskravet i Forskrift om tilskudd til besøkssenter for verdensarv § 5 annet ledd får nå store konsekvenser, ettersom departementet nå visstnok bare vil gi grunntilskudd når medfinansieringen på minimum 40 prosent kommer i alle fall delvis fra kommuner eller fylkeskommuner.

I tilfellet Urnes verdensarvsenter, en forening som har stabile og sikre billettinntekter, og som dermed kan bære en medfinansiering uten å belaste det skattebetalerne mer gjennom lokal/regional offentlig medfinansiering, så vil dette kunne ha dramatiske følger.

Svar:

Den statlige autorisasjonsordningen inkludert driftstilskudd knyttet til verdensarvsentre ble opprettet i 2015. Det har vært en klar forutsetning for autorisasjon og innvilgelse av grunntilskudd at sentrene har forpliktende medfinansiering fra lokale eller regionale finansieringskilder. Formålet med dette har vært å sikre bærekraftige virksomheter, med en tydelig lokal forankring. Det har videre vært et viktig prinsipp at kravene er de samme for alle verdensarvsentrene.

Tilskuddsordningen ble forskriftsfestet av Klima- og miljødepartementet, med ikrafttredelse 15. november 2023 (Forskrift om tilskudd til besøkssenter for verdensarv). Det følger av § 5, annet ledd, at det bare gis grunntilskudd når det foreligger avtaler om minimum 40 prosent medfinansiering fra andre aktører, og at en andel av dette

skal være kommunal eller fylkeskommunal finansiering. Ved forskriftsfesting ble det fra departementets side besluttet at egeninntjening i form av billettinntekter mv. ikke kan inngå i egenadelskravet. Dette bl.a. begrunnet med at slike inntekter kan være ustabile, noe man erfarte under pandemien. Den tidligere formulering om at medfinansiering kan skje gjennom «inntjening på annen måte» ble endret til en formulering som stiller krav til fullt ut ekstern medfinansiering.

Jeg er kjent med at kravet til 40 prosent ekstern finansiering kan få uheldige utslag for sentre som har basert seg på den tidligere bestemmelsen som åpner for delvis egenfinansiering. Departementet er i prosess med å vurdere denne problemstillingen, og en mulig justering av bestemmelsen om medfinansiering.

SPØRSMÅL NR. 1154

Innlevert 9. februar 2025 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad

Besvart 17. februar 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Kva gjer justis og beredskapsministeren for å kome ajour med sakene til fortvila menneske som har venta nesten 3 år på å bli kalla inn til asylintervju eller for å få svar på søknad, og vert det sørga for at det vert gitt ei løypemelding dersom ventetida går over rimelige fristar?

GRUNNGJEVING:

Eg viser til mitt spørsmål nr. 472 (2024 – 2025) om kva som vert gjort med dei lange ventetidene i asylsaker.

Måndag 27. januar fekk eg e-post frå fortvila russiske samar som ventar på svar og innkalling til asylintervju. Dei var inviterte som gjestar av Sametinget i februar 2022, men valde å søkje asyl i Norge i staden for å reise tilbake til Russland i på grunn av sterkt forverra forhold for LHBT personar og minoriteter i landet. Den eine har venta nesten tre år på å få innkalling til asylintervju og dei to andre har blitt intervjuet men ikkje fått vite noko om når dei kan vente svar på søknadane. Situasjonen med å ikkje vite kva som skjer med søknaden om asyl, og å vente i nesten 3 år på intervju, er svært psykisk belastande og øydeleggende for menneske som ikkje kan gå vidare med livet sitt før dei har fått svar.

Sivilombudet har vurdert situasjonen til asyløklarar som ventar svært lenge på saksbehandling som eit brot på forvaltningslova.

Litt om situasjonen for organisasjonar i Russland.

26. juli 2024 vart 55 organisasjoner erklært som ekstremistiske i Russland. ICIPR, International Committee for Indigenous Peoples of Russia som avsender av e-post om saka til SV er medlem av, er saman med mange andre stempla som ekstremistisk og terroristiske organisasjonar i Russland. Det samme er Aboriginal Forum. Det er mange samiske medlemmer i Aboriginal Forum, også dei som avsender nemnde ventar på svar på sine asylsøknader. No kan desse når som helst bli tiltala og få 10 års fengsel i Russland, difor kan han som sende oss e-posten og dei andre ikkje reise tilbake til Russland utan å risikere forfølgjing. Slektingar av dei som er med i desse organisasjonane er også trua av Russiske styremakter.

Svar:

Jeg viser til svar til Stortinget på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 472 om det pågående arbeidet for å få ned ventetiden i utlendingsforvaltningen.

Saksbehandlingstiden i asylsaker er dessverre lengre enn ønskelig. Mange søkere har ventet lenge på å få svar

på sin søknad om beskyttelse og mange venter fortsatt på asylintervju. På Utlendingsdirektoratets nettsider er det informasjon om forventet ventetid ut ifra søkers statsborgerskap og sakstype.

Jeg har tillit til at Utlendingsdirektoratet arbeider for å sikre raskere saksbehandling av asylsøknader i henhold til kravene i forvaltningsloven.

SPØRSMÅL NR. 1155

Innlevert 9. februar 2025 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 17. februar 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

I politisk kvarter 6. februar påstår klimaministeren at Norge er på kurs til å klare 30 % innenlandske klimakutt innen 2030. All den tid man er 9 % på vei, og det er 5 år igjen, så er det interessant å vite hvordan man planlegger å nå disse målene, samt ikke minst hva det vil koste.

Kan statsråden avklare hvilke grep som planlegges gjennomført for å oppnå 30 % klimakutt i 2030, hva dette estimeres å koste, samt hvor mye kvotekjøpene opp til målet på 55 % deretter vil koste?

BEGRUNNELSE:

Med 2024 omme så har man oppnådd rundt 9 % kutt målt mot 1990 nivå så langt. Mesteparten av reduksjonen i klimagassutslipp de siste årene skyldes høye energipriser som har gitt en redusert industriaktivitet, noe som er forunderlig at et tidligere Industriparti som AP bejubler.

Man lå ikke an til å nå tidligere klimamål da AP og SP tiltrådte, allikevel forsterket regjeringen målene. Klimapolitikk er ikke gratis, og ei heller uten effekt på folk flest, næringsliv eller statsfinanser. Det er derfor av interesse å få vite mer detaljer om måloppnåelse og kostnader.

Svar:

Norges klimamål for 2030 under Parisavtalen er at klimagassutslippene reduseres med minst 55 prosent sammenlignet med utslippene i 1990. Utslippene i 1990 var 51,3 millioner tonn CO₂-ekvivalenter. Når vi skal gjøre opp for oss under Parisavtalen må Norge dermed forklare hvordan vi har sørget for utslippskutt som får oss ned til 23,1 millioner tonn CO₂-ekvivalenter i 2030.

Norges 2030-mål under Parisavtalen er ikke et mål om innenlandske utslippsreduksjoner. Målet kan oppnås gjennom en kombinasjon av innenlandske tiltak, deltakelse i EUs klimaregelverk og samarbeid med land utenfor Europa.

Norge har meldt inn til FN at vi tar sikte på å nå målet i samarbeid med EU, det vil si gjennom norsk deltakelse i klimaregelverket som EU har vedtatt for å nå sitt eget 2030-mål under Parisavtalen. Gjennom deltakelse i EUs klimaregelverk får Norge tilgang til såkalte fleksible mekanismer som åpner for at vi kan oppfylle våre egne mål gjennom kutt i andre europeiske land. Hvis Norge - etter å ha regnet inn klimaeffekten av vår deltakelse i EU-regelverket - ikke kan si at vi har sørget for utslippskutt ned til 23,1 millioner tonn i 2030, vil vi måtte kjøpe utslippsreduksjoner fra land utenfor EU/EØS-området gjennom Parisavtalens artikkel 6 for å gjøre opp for det som måtte mangle.

Ved vurdering av måloppnåelse under Parisavtalen og det lovfestede klimamålet i den norske klimaloven tar man utgangspunkt i utslippene fra norsk territorium. Som vist i utslippsfremskrivningene i Nasjonalbudsjettet 2025 forventes det at Norges utslipp vil være 37,8 millioner tonn i 2030, det vil si en reduksjon på 26 prosent sammenlignet med 1990. Utslippsfremskrivningene er estimater over utslippsutviklingen ved en videreføring av allerede vedtatt politikk. I fremskrivningene videreføres for eksempel satser for CO₂-avgiften og andre avgifter og bevilgninger på nivået for 2024. I Klimastatus- og plan som ble lagt frem i høst la regjeringen fram ytterligere forsterkninger i klimapolitikken, med blant annet videre opptrapping av CO₂-avgiften, virkemiddelpakker for å redusere utslipp fra tungtransport, bygg og anlegg og skipsfart, og flere virkemidler rettet mot utslipp fra jordbruk. Regjeringens klimaplan er anslått å redusere utslippene med 4,8 millioner tonn i 2030, i tillegg til det som fremgår av utslippsfremskrivningene. Gitt at vi lykkes med denne politikken vil vi i 2030 ha redusert utslippene med 36 prosent sammenlignet med 1990. Anslagene er usikre.

Det vil imidlertid fremdeles mangle nesten 20 prosentpoeng på oppfyllelsen av Norges 2030-mål under Parisavtalen. Tonnene som mangler kan som nevnt oppfylles gjennom EU-samarbeidet og eventuelt også

kjøp av kvoter utenfor EU/EØS. Norge er fremdeles i dialog med EU om videreføring av klimasamarbeidet frem til 2030. Dialogen med EU omfatter også spørsmålet om oppgjørsregler, det vil si hvordan klimaeffekten av de ulike EU-regelverkene skal fordeles mellom EU, Island og Norge, samt Liechtenstein når det gjelder EUs klimakvotestystem. Det er derfor ennå ikke avklart hvor stort bidrag Norges deltakelse i EU-regelverket vil gi når det gjelder oppfyllelsen av Norges 2030-mål under Parisavtalen.

Vi forventer at deltakelse i EU-regelverket vil kunne ta oss til om lag 55 prosent, men for det tilfellet at vi ikke kommer helt til mål vil Norge måtte gjøre opp for det som mangler gjennom kvotekjøp utenfor EU/EØS.

Når det gjelder kostnadene ved å oppnå målet omtaler Regjeringens Klimastatus og -plan for 2025 (særskilt vedlegg til Klima- og miljødepartementets budsjettproposisjon) ulike tiltak på inntekts- og utgiftssiden i statsbudsjettet som skal bidra til den videre omstillingen av norsk økonomi. Virkemidlene i planen får konsekvenser for offentlig sektor, bedrifter og husholdninger. Dette gjelder også virkemidler som ikke er inntekts- eller utgiftsposter på statsbudsjettet, for eksempel omsetningskrav for biodrivstoff eller andre krav og reguleringer.

Når det gjelder fleksibilitet innenfor EU-regelverket er det i statsbudsjettet satt av en fullmakt på 3 milliarder kroner. Det er stor usikkerhet om den samlede tilgangen til å kjøpe utslippsenheter og skogkreditter under EU-regelverket. Tilgangen avgjøres av EU-landenes evne til å redusere utslippene under innsatsfordelingen og øke opptaket i skog- og arealbrukssektoren og om land med et overskudd er villig til å selge dette til andre land fremfor å spare utslippsenheter eller bruke dem til overoppfyllelse. Det har ikke vært gjennomført kjøp i inneværende periode og det finnes derfor ingen prisreferanser. Markedsaktørene vil eventuelt være myndigheter i et fåtall antall land med overskudd samt noen kjøperland. Disse må så forhandle seg frem til en pris som ikke nødvendigvis har sammenheng med prisene i andre kvotemarkeder.

Markedet for utslippsreduksjoner fra land utenfor EØS er foreløpig lite utviklet og omfatter i stor grad pilotprosjekter med begrensede volumer. Markedet er foreløpig lite likvid og det er relativt få og små kjøperland. Prisene for utslippsreduksjonene i disse tidlige samarbeidene, som i mange tilfeller ligger rundt NOK 300 kr/tonn, trenger derfor ikke være en god indikasjon på prisutviklingen fremover.

SPØRSMÅL NR. 1156

Innlevert 9. februar 2025 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen

Besvart 13. februar 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Flyplasser med både sivil og militær virksomhet i Norge utsettes for en sannsynlig ulovlig forskjellsbehandling som er ødeleggende for internasjonale flyvninger på de lufthavner som rammes av Europas høyeste fuelpriser. På Evenes medfører skyhøye fuelpriser til at selskapet som driver flyfrakt av sjømat til fjerne markeder nå er truet, da fuelpriser i Oslo, Helsinki, Schiphol er langt billigere.

Vil statsråden sørge for at den urimelige avgiften øyeblikkelig fjernes, slik at næringsvirksomhet ved Evenes lufthavn kan overleve?

BEGRUNNELSE:

Internasjonale flygninger ilegges en svært sannsynlig ulovlig CO₂-avgift, som gjør fueling på bl.a. Evenes svært kostbar. Dette gjør at internasjonale flyselskaper heller oppretter ruter fra alternative flyplasser som Osl, Helsinki, Schiphol oa.

Selv om Evenes ligger midt i sentrum av verdens største oppdrettsregion, må eksportørene benytte seg av bilfrakt til flyplasser som ligger mellom 1 400 og 2 500 km unna for å kunne sende sjømat som flyfrakt til fjerne markeder.

Bilfrakt tar lang tid – fra 30 – 60 timer, og medfører at fisk som skal leveres som flyfrakt til f.eks. land i Østen, ikke har samme ferskhet som den kunne ha hatt ved leveranser fra Evenes.

Alle involverte departementer er orientert om saken, uten at det tas initiativ til å rette opp urimeligheten. En sannsynlig ulovlig og urettmessig avgift, får direkte brutale konsekvenser for lokalt næringsliv på Evenes. Selskapet PCN (Perishable Center Nord AS) har 15 hel og deltidsansatte på sin terminal på Evenes, og har siden juni 2024 tapt 50 % av omsetningen, pga. CO₂-avgiften.

I det lange løp er dette uholdbart og selskapet har nå måtte skrinlegge planer om både oppgradering og ny-

bygg – som en direkte følge av regjeringen ikke evner å ordne opp i urimeligheten.

Skal selskapet overleve er de naturlig nok avhengig av å kunne tilby konkurransedyktige betingelser, og at myndighetene forholder seg til et internasjonalt regelverk.

Svar:

Problemstillingen du tar opp er aktuell i de tilfeller der Forsvaret eier og driver tankanlegg for flydrivstoff på lufthavnen. Forsvaret kjøper inn drivstoff fra sivile leverandører og må da betale CO₂-avgift med høy sats (kr 3,58 per liter mineralolje) fordi de ikke selv er berettiget til

fritak eller redusert sats. Når Forsvaret videreselger oljen til flyselskaper for sivile flyginger, vil dermed CO₂-avgiften være inkludert i vederlaget, selv om sluttbruken er fritatt for avgift eller skal belastes redusert sats. Gjeldende regelverk åpner ikke for at sluttbrukere i disse tilfellene får fritak/ redusert sats.

I samarbeid med Skattedirektoratet har Finansdepartementet arbeidet med en regelendring som gjør at sluttbrukeren i disse tilfellene kan søke om refusjon av avgiften i ettertid. Skattedirektoratet vil om kort tid sende et forslag til forskriftsendring på høring. Det tas sikte på å behandle saken i Revidert nasjonalbudsjett 2025 slik at endringen kan tre i kraft 1. juli 2025.

SPØRSMÅL NR. 1157

Innlevert 9. februar 2025 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen

Besvart 17. februar 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Politiets nasjonale beredskapssenter (PNB) stod klart høsten 2020. Målet har vært å etablere et ressurscenter som skal fungere på nasjonalt nivå når behovet oppstår. Senteret er, som eneste politienhet, omtalt i Totalberedskapsmeldingen.

Har PNB utviklet sine totale resurser i tråd med den endre sikkerhetssituasjonen i verden eller ser statsråden behov for endringer?

BEGRUNNELSE:

Totalberedskapsmeldingen gjennomgikk nasjonale sårbarheter og forhold som burde endres for å styrke beredskapen i landet. Politiet vil naturligvis være en del av begrepet Totalberedskap og da særlig et organ som PNB.

Dersom dette skal kunne oppnås forutsettes det at senteret videreutvikles og at ressursene som tildeles er på et slikt nivå at det gjøres mulig.

Jeg ser derfor frem til å få statsrådets vurdering av situasjonen.

Svar:

Politiets nasjonale beredskapssenter (PNB) samler alle de nasjonale beredskapsressursene på ett sted, slik at de i økt grad kan trene og være i beredskap samtidig. I tillegg trener innsatspersonell fra politidistriktene ved bered-

skapssenteret gjennom et nasjonalt program for å styrke innsatsevne og samhandling. PNB jobber etter samfunns-målet om å være et beredskapssenter som effektivt legger til rette for å forebygge, avverge, håndtere og normalisere ekstraordinære kriser og skape trygghet for befolkningen. Dette gjelder også i den sikkerhetssituasjonen vi nå står i.

På oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet ble Politidirektoratet bedt om å evaluere hvilken effekt PNB tilfører politiets nasjonale beredskaps- og innsatsevne. Evalueringen ble levert departementet høsten 2024 og konkluderte med at etableringen av PNB har bedret politiets nasjonale beredskapsevne, og også bidratt til at innsatspersonell i politidistriktene er i bedre stand til å løse sine oppdrag.

Rapporten anbefaler samtidig tiltak som kan bidra til å øke effektene og høyne måloppnåelsen, herunder eksempelvis forbedret kunnskapsoverføring til politidistriktene, forbedret kapasitetsutnyttelse ved senteret, og bedre samvirke med andre aktører. Anbefalingene om tiltak blir fulgt opp av Politidirektoratet, blant annet gjennom samhandling med politidistrikt og reviderte instruksjoner.

SPØRSMÅL NR. 1158**Innlevert 10. februar 2025 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 17. februar 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Er mangelen på å innlemme fjernvarme i Norgespris nok et fjernvarmepolitisk arbeidsuhell fra regjeringen på 4. året, som planlegges rettes i slik at man opprettholder fjernvarmen som en del av energimiksen i norsk energisystem, eller mener regjeringen at man ikke er avhengig av disse 8 TWh-ene som bransjen nå avlaster kraftnettet med, og ei heller det fremtidig utviklingspotensialet som nå står i fare for å slås beina under av Støre regjeringen?

BEGRUNNELSE:

Frp er opptatt av at forbrukeren blir ivaretatt når strømprisen er uforutsigbar og syns derfor det er bra at regjeringen gjør tiltak for å gi forutsigbarhet for utgiftene til norsk innbyggere. Dette kan likevel ikke gå på bekostning av energisystemet i sin helhet. Og det burde være mulig å ivareta begge deler. Både forbrukeren og energisystemet. Samt ikke minst komme med løsninger som også hensyntar næringslivet.

I en besvarelse på skriftlig spørsmål Dokument nr. 15:858 (2024-2025) om regjeringen har en blindsoner for fjernvarme, sendt fra undertegnede, så lover statsråd Aasland nye og bedre takter for fjernvarmesatsingen i Norge. I besvarelsen fra 23. januar skriver Aasland blant annet:

“Jeg er opptatt av å styrke fjernvarmens viktige rolle i det norske energisystemet. Der fjernvarme kan erstatte kraftforbruk om vinteren, kan dette redusere behovet for investeringer i kraftsystemet og virke positivt på effektbalansen vinterstid. I tillegg kan fjernvarme bruke strøm når kraftprisen er lav og andre energibærere når kraftprisen er høy. Jeg jobber derfor langs flere spor for å redusere barrierer mot en god utvikling av fjernvarme”.

Ikke mer enn en uke etter denne besvarelsen, så presenterer regjeringen et forslag om “Norgesstrøm” helt uten å nevne hvordan fjernvarmebransjen skal ivaretas. Bransjen selv tolker dette som en ny strømstøtteordning der kraftbransjen blir kompensert av staten, men fjernvarmebransjen får tredd en statlig støtteordning nedover hodet, hvor de må ta kompensasjonen selv. Til nå har strømstøtteordningen kostet fjernvarmebransjen mer enn 3 mrd. I andre land er fjernvarmen en helt naturlig del av strømkompensasjonene. Med regjeringens forslag om Norgespris for strøm vil det kunne settes et pristak for fjernvarmen og redusere inntektsgrunnlaget for fjernvarmebransjen betydelig og ikke minst plutselig. Dette vil true fjernvarmens konkurransekraft og bransjens lønnsomhet ytterligere – en bransje som allerede sliter med røde tall og konkurser de siste årene etter negativ utvik-

ling i rammevilkår ved blant annet å måtte kompensere for strømstøtten selv og kraftig økt forbrenningsavgift. Statskrafts salg av fjernvarmedelen burde være et stort rødt flagg for regjeringen.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å styrke fjernvarmens viktige rolle i det norske energisystemet. Vi jobber med å redusere barrierer mot god utvikling av fjernvarme, blant annet gjennom å vurdere endringer i prisreguleringen av fjernvarme, som regjeringen varslet i Prop.1 S (2024-2025). Videre tar Energidepartementet sikte på å fastsette endringer i energimerkeordningen for bygninger i løpet av første kvartal i 2025 der ett av formålene er å i større grad premiere oppvarmingsløsninger som samspiller godt med kraftsystemet, herunder fjernvarme. Regjeringen har inngått en ny styringsavtale med Enova for perioden 2025-2028, og energi er igjen en del av målstrukturen som Enova skal jobbe etter. Enova har støtteordninger for nye produksjons- og distribusjonsanlegg og til overføringsledninger fra et etablert fjernvarmenett til nye områder.

Vi er oppmerksomme på at de nye grepene vi nå har foreslått for strøm kan gi ytterligere behov for å se nærmere på rammevilkårene for fjernvarmebransjen. Forslag til lov- og forskriftsendringer knyttet til Norgespris vil bli sendt på høring på vanlig måte.

SPØRSMÅL NR. 1159

Innlevert 10. februar 2025 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 17. februar 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan statsråden gi en oversikt over utviklingen i husholdningenes gjennomsnittlige kostnader til strøm (uten avgifter medregnet), nettleiens fastledd og nettleiens energiledd over tid fra 2018 til 2024, samt utviklingen i gjennomsnittlige takster på nettleiens fastledd og energiledd i perioden?

Svar:

Tabell 1 under viser årlige strømkostnader (kr), medregnet strømskatt og uten mva, til en eksempel-husholdning med et årsforbruk på 20 000 kWh. I beregningen er det tatt hensyn til endringene i innretningen i strømskattordningen.

Budområde	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
NO1	10 300	10 254	3 009	17 529	22 646	16 110	12 622
NO2	10 217	10 181	2 937	17 412	23 216	17 862	13 956
NO3	10 430	9 892	2 818	10 436	9 338	11 759	8 658
NO4	8 231	7 849	2 129	7 314	5 291	7 063	5 730
NO5	10 202	10 129	2 855	17 613	22 718	15 828	12 275

Tabell 1: Årlige strømkostnader (kr) for en eksempel-husholdning med 20 000 kWh, medregnet strømskatt og uten mva.

Tabell 2 og 3 under viser utviklingen i energileddet og fastledd (omregnet til øre/kWh), og årlig kostnader knyttet til energileddet og fastleddet for en eksempel-husholdning med et årsforbruk på 20 000 kWh. Energileddet er et vektet gjennomsnitt mellom dag- og nattsatsene. Energileddet og fastleddet er uten avgifter. I beregningene før 1. juli 2022 er det tatt utgangspunkt

i satsene pr. januar, og etter 1. juli 2022 er det tatt utgangspunkt i en gjennomsnittlig årssnitt for de ulike prislelementene. Dette skyldes den nye nettmodellen (effektbaserte tariffer) som trådte i kraft 1 juli 2022. I beregningene etter 1. juli 2024 antas det et effektuttak på 4 kW for april-september, og et effektuttak på 6 kW for januar-mars og oktober-desember.

	2018	2019	2020	2021	Før 1.juli 2022	Etter 1.juli 2022	2023	2024
Energiledd (øre/kWh)	21,68	21,37	21,10	19,77	18,68	17,54	18,63	20,97
Fastledd (omregnet til øre/kWh)	12,49	12,62	13,26	13,93	13,18	14,22	14,39	16,47

Tabell 2: Uvektet landsgjennomsnitt for energileddet og fastleddet (omregnet til øre/kWh) Uten avgifter.

	2018	2019	2020	2021	Før 1.juli 2022	Etter 1.juli 2022	2023	2024
Årskostnad energiledd	4 336	4 274	4 220	3 954	3 736	3 508	3 726	4 194
Årskostnad fastledd	2 497	2 524	2 651	2 785	2 635	2 845	2 878	3 294

Tabell 3: Årlige kostnader for en eksempel-husholdning med et årsforbruk på 20 000 kWh. Uten avgifter.

SPØRSMÅL NR. 1160**Innlevert 10. februar 2025 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 17. februar 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

SV fikk forhandlet inn ekstra midler til samiske språk i statsbudsjettet for 2025.

Mener statsråden at en andel av disse midlene burde øremerkes til samiske forlag?

BEGRUNNELSE:

Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport viser at det er behov for en styrking av samiske språk som ledd i en oppretting etter fornorskingen.

Tidligere mottok samiske forlag et grunntilskudd på lik linje med Samlaget, ettersom de forvaltet små språk. Da Sametinget ble opprettet, ble både midler og ansvar overført dit. Dessverre ser det ut til at dette har blitt nedprioritert over tid.

Dette har ført til en paradoksal situasjon hvor Samlaget fortsatt mottar støtte for å bevare nynorsken, mens samiske forlag ikke får tilsvarende tilskudd. Samiske aviser, derimot, ble ikke inkludert i denne overføringen og har fortsatt sin grunnstøtte gjennom Medietilsynets støtteordninger.

Forlagene som utgir bøker på samiske språk opplever nå en svært krevende økonomisk hverdag.

Svar:

Sametinget er et selvstendig folkevalgt organ som gjør sine egne prioriteringer. Budsjettordningen for Sametinget bygger på det demokratiske prinsippet at de som erfarer konsekvensene av de politiske beslutningene, også får muligheten til å øve innflytelse på politikken som angår dem. Som samenes representative organ har Sametinget kunnskap om hva som er de største utfordringene og behovene i det samiske samfunnet. A øremerke bevilgningen til Sametinget er ikke i tråd med hovedprinsippet som ligger til grunn for budsjettordningen.

Sametinget har fått en varig økning i rammebevilgningen sin på 50 mill. kroner som følge av budsjettforliket, og kan selv velge å bruke noen av disse midlene til å støtte samiske forlag. Jeg har tillit til at Sametinget gjennomfører prosesser med kommuner, fylkeskommuner og andre aktører innenfor det samiske for å involvere disse i hvordan Sametingets bevilgninger kan bidra til å styrke samiske språk for fremtiden.

SPØRSMÅL NR. 1161**Innlevert 10. februar 2025 av stortingsrepresentant Erlend Larsen****Besvart 14. februar 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil departementet oversende stortingsproposisjon om fastlandsforbindelse slik at Stortinget rekker å behandle proposisjonen før innneværende stortingssesjon avsluttes - og hvis svaret er nei, hva er årsaken til at proposisjonen ikke oversendes Stortinget i tide?

BEGRUNNELSE:

Bypakke Tønsberg-regionen utreder og planlegger en ny fastlandsforbindelse for Færder.

I Stortingets oversikt over saker som regjeringen har meldt de vil legge frem for Stortinget i løpet av vårsesjonen 2025, står ikke fastlandsforbindelsen mellom Færder og Tønsberg oppført. Lokalt er det særdeles viktig med fortgang på denne saken.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på spørsmål nr. 900 fra representanten. I svaret viste jeg til at Vestfold fylkeskommune og Vegdirektoratet arbeider med å ferdigstille et utkast til proposisjon for utbygging og finansiering av prosjektet,

som skal sendes over til Samferdselsdepartementet i løpet av vinteren. Samferdselsdepartementet har fortsatt ikke mottatt utkastet. Derneft skal saken behandles ferdig i Samferdselsdepartementet før den eventuelt kan legges

frem for Stortinget. Saken har høy prioritet i departementet og jeg tar sikte på å behandle saken så raskt det lar seg gjøre. Jeg kan ikke si noe nærmere nå om tidspunktet for når saken eventuelt er klar til å fremmes for Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 1162

Innlevert 10. februar 2025 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 17. februar 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Kva er resultatet av det arbeidet som har pågått for å lempa på ulempene som inndragning av fravik av kviletidsbestemmelsane for ferjemannskap har hatt, og har dette arbeidet resultert i at pendlarar no kan oppleve føreseielse avgangar slik det var før inndraging fann stad?

GRUNNGJEVING:

I løpet av 2023, og starten av 2024 stramma Sjøfartsdirektoratet inn adgangen til å fravike kviletidsbestemmelsane for ferjemannskapa. Dette gjeld også i forbindelse med beredskapsoppdrag. Det førte til at om ferja har hatt eit beredskapsoppdrag kl. 04:00, vil fleire av avgangane oppsett på morgonen gå ut fordi mannskapet skal få den nødvendige kviletida.

Næringsdepartementet gav i sommar beskjed til sjøfartsdirektoratet at dei skulle utvide dispensasjonstida, for å få på plass gode ordningar som gjer at pendlarar, næringstransport og reisande kan stole på at ferja går. Men dette er uansett ei midlertidig ordning, og dei permanente løysingane må etterkvart kome på plass.

Svar:

I mitt svar på spørsmål nr. 731 viste eg til at fleire av Sjøfartsdirektoratet sine vedtak om avslag på søknader om dispensasjon frå kviletidsreglane, blei oppheva av Nærings- og fiskeridepartementet sommaren 2024. Sakene blei sendt tilbake til Sjøfartsdirektoratet for ny vurdering i første instans. Departementet ga samtidig føringar til direktoratet om at dei i vurderinga av om dispensasjonar frå kviletidskrava skal innvilgast, i enda større grad skulle vektlegge om mannskapet, reiarlaget og/eller sjømannsorganisasjonane hadde gitt si støtte til skiftordninga dei hadde søkt om.

Departementet avgjorde i tillegg at reiarlaga som ville få søknadene sine handsama på nytt, skulle få mel-

lombels dispensasjon til å operere i samsvar med skiftordninga som sist hadde vore gjeldande i sambandet. Det same gjaldt for reiarlaga som sender inn nye søknader om dispensasjon, og dei som ber direktoratet om å omgjere tidlegare avslåtte søknader. Føremålet med å innvilge midlertidige dispensasjonar var at reiarlaga som fekk handsama dispensasjonssøknadene sine, skulle kunne ha kontinuitet i drifta inntil sakene blir avgjorde.

I svaret på spørsmål nr. 731 informerte eg også om at det har vore mykje dialog mellom Sjøfartsdirektoratet og partane om praksisen knytt til kviletidsreglar i ferjesamband. Direktoratet er no i sluttfasen med å vurdere partane sine innspel til ein ny rettleiar for dispensasjon frå minstekrava til kviletid. Beredskapssamband er blant punkta som har blitt drøfta, og som har vore mest krevjande.

Til slutt vil eg vise til samferdselsministerens svar på spørsmål nr. 1020, og til helse- og omsorgsministerens svar på spørsmål nr. 1002, der dei skriv at Samferdselsdepartementet har samarbeidd med Helse- og omsorgsdepartementet for å finne fram til løysingar på problema med beredskapssamband.

SPØRSMÅL NR. 1163**Innlevert 10. februar 2025 av stortingsrepresentant Morten Wold****Besvart 14. februar 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Hvordan vil den norske regjering protestere mot at et land som er stormottaker av norsk bistand åpner for barneekteskap for ni år gamle jenter?

BEGRUNNELSE:

I slutten av januar kom nyheten om at Irak åpner for at jenter helt ned i niårsalderen kan giftes bort. Det er realiteten etter at nasjonalforsamlingen i Irak vedtok tre lover som i praksis åpner for barneekteskap. Iraks nåværende familielov har i de fleste tilfeller 18 år som nedre grense for å inngå ekteskap. De tre lovene som nå er vedtatt gir islamske domstoler økt bestemmelse over familieanliggender som ekteskap, skilsmisse og arv. Det åpner ifølge kritikere i realiteten for legalisering av barneekteskap.

Svar:

Jeg er bekymret over menneskerettighetssituasjonen for kvinner og jenter i Irak. Stabiliseringen av landet etter ISIL har ført til bedre levekår for mange irakere og redusert utfordringer knyttet til terrorisme og flyktninger. Det støtter vi opp om. Dessverre omfatter denne positive utviklingen ikke rettighetssituasjonen for svært mange irakere. Særlig kvinner og jenter står overfor mange utfordringer, slik de nylige endringene i Iraks familielovgivning er et eksempel på.

Iraks parlament har opprettholdt ekteskapsalder til 18 år, men med mulighet for enkelte unntak fra domstolene ned til 15 år. Generelt er barneekteskap fortsatt en betydelig utfordring. Tall fra FN viser at 28 % av jenter i Irak blir gift før de fyller 18 år og at uregistrerte ekteskap er utbredt.

Endringene av familielovgivningen av 1959 åpner for at irakiske borgere kan velge mellom sekulær og religiøs familierett, slik at de religiøse myndighetene for landets shiamuslimer gis en utvidet jurisdiksjon. Irakiske kvinneaktivister og sivilsamfunn har vært tydelige på at lovgivningen medfører en ytterligere svekkelse av kvinners rettigheter på flere områder, blant annet når det gjelder kvinners omsorgsrett, arv og ekteskap. Norge gir økonomisk støtte til irakisk sivilsamfunn som jobber for kvinners rettigheter.

Lovendringene rammer jenter og kvinners rettigheter og er dermed dypt problematisk. Dette berører samtidig sensitive spørsmål i deler av det irakiske samfunn der offentlige markeringer fra vestlige land kan føre til at man

gjør situasjonen verre for dem man ønsker å støtte eller andre sårbare grupper. Vi har kontakt og jevnlig dialog med organisasjoner som jobber med kvinners rettigheter i Irak, og vi samarbeider med likesinnede land.

Vi tok nylig opp vår bekymring for disse lovendringene under Iraks periodiske landhøring (UPR) i FNs Menneskerettighetsråd 27. januar. Vårt budskap var klart: Irak må sørge for at landets lovgivning er i overensstemmelse med internasjonale menneskerettighetsforpliktelser. Vi vil fortsette å følge utviklingen nøye, i tett dialog med irakisk sivilsamfunn og relevante aktører som kan bidra til en positiv utvikling på dette området. Dette er også noe vi tar opp i våre samtaler med irakiske myndigheter.

Den norske bistanden til Irak har de siste årene blitt redusert, i takt med at irakiske myndigheter har tatt et større ansvar for landets utvikling. Norge opprettholder imidlertid støtte til sårbare grupper i Irak, som internt fordrevne, og som nevnt til organisasjoner som arbeider med kvinners rettigheter.

SPØRSMÅL NR. 1164**Innlevert 10. februar 2025 av stortingsrepresentant Mudassar Kapur****Besvart 20. februar 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Hvor mange boliger i Norge ble fullført i femårsperioden 1. januar 2014 til 31. desember 2018?

Svar:

Ifølge Statistisk sentralbyrås byggearealstatistikk ble det fra 1. januar 2014 til 31. desember 2018 registrert 150 032 fullførte boliger.

SPØRSMÅL NR. 1165**Innlevert 10. februar 2025 av stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson****Besvart 17. februar 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hva er samlet låneopptak i helseforetakene, og hvor store er renteutgiftene i de ulike helseforetakene?

BEGRUNNELSE:

Den norske sykehusøkonomien er svært dårlig. Dagens foretaksmodell tvinger helseforetakene til å ta opp statlige lån for å finansiere investeringer, og å nedbetale disse over samme budsjett som driften. Til tross for at sykehuse- ne eies av staten tas disse lånene opp til markedsrenter. På grunn av gjentatte renteøkninger sliter mange helseforetak med å betale rentene sine. Spørsmålsstiller ønsker seg derfor en oversikt over låneopptaket er til investeringer i de ulike helseforetakene. Ber om tall på hvor store renteutgiftene er og hvordan disse har utviklet seg over siste fem år. Dersom mulig er det ønskelig å få en oversikt både over de regionale helseforetakene og de enkelte helseforetak.

Svar:

Den statlige låneordningen som representanten stiller spørsmål om, gjør det mulig for sykehusene å skaffe til veie investeringsmidler raskere enn om hvert enkelt hel-

seforetak selv måtte spare opp all nødvendig kapital i forkant. Driftsbevilgningen over statsbudsjettet skal dekke sykehusenes samlede kostnader, dvs. til arbeidskraft, bygninger, teknologi og utstyr, medikamenter og andre forbruksvarer.

I 2018 innførte den forrige regjeringen en ny rentemodell for investeringslån til de regionale helseforetakene med mer markedsmessige vilkår. Fra 2025 har denne regjeringen gått tilbake til den mer gunstige rentemodellen som ble benyttet fram til 2018 hvor renten på investeringslån knyttes til statens innlånsrente.

Fra 2020 til 2025 har den flytende renten på helseforetakenes investeringslån økt fra 1 prosent til nærmere 5 prosent. Som følge av utstrakt bruk av fastrenteavtaler har imidlertid dette i liten grad slått ut på de faktiske rentekostnadene for helseforetakenes investeringslån i samme periode. I perioden 2020 til 2024 har rentekostnadene økt fra 257 mill. kroner til 406 mill. kroner. I tabellen nedenfor framgår låneopptak fordelt på nedbetalingsslån og byggelån, samt betalte renter (renter på nedbetalingslån) fordelt på det enkelte regionale helseforetak for perioden 2020 til 2024. Byggelån er lån til byggeprosjekter under oppføring, der sykehusene ikke betaler renter, men hvor påløpte renter legges til lånebeløpet. Det er flytende rente på byggelånene.

Helse Sør-Øst RHF				
	<i>Nedbetalingslån</i>	<i>Byggelån</i>	<i>Sum lån</i>	<i>Betalte renter</i>
2020	6 878	6 473	13 351	128
2021	6 283	8 708	14 991	114
2022	7 181	10 040	17 221	132
2023	7 183	15 171	22 355	135
2024	6 544	23 019	29 564	136

* tall i mill. kroner

Helse Vest RHf				
	<i>Nedbetalingslån</i>	<i>Byggelån</i>	<i>Sum lån</i>	<i>Betalte renter</i>
2020	1 651	5 848	7 500	23
2021	1 776	8 961	10 737	20
2022	3 415	9 656	13 070	64
2023	3 194	13 128	16 322	81
2024	5 624	11 985	17 608	177

* tall i mill. kroner

Helse Midt-Norge RHF				
	<i>Nedbetalingslån</i>	<i>Byggelån</i>	<i>Sum lån</i>	<i>Betalte renter</i>
2020	2 054	1 749	3 803	49
2021	1 810	3 081	4 891	37
2022	1 566	3 960	5 526	31
2023	1 321	5 638	6 960	30
2024	1 084	7 183	8 268	28

* tall i mill. kroner

Helse Nord RHF				
	<i>Nedbetalingslån</i>	<i>Byggelån</i>	<i>Sum lån</i>	<i>Betalte renter</i>
2020	3 299	473	3 772	56
2021	3 097	1 469	4 566	52
2022	2 895	2 550	5 445	55
2023	2 692	4 003	6 695	69
2024	2 503	4 531	7 035	65

* tall i mill. kroner

Rentekostnadene på investeringslån vil øke framover etter hvert som pågående prosjekter ferdigstilles. Fram til 2024 har ordinære nedbetalingslån ligget på om lag 15 mrd. kroner. I samme periode har lån til pågående prosjekter (byggelån) økt fra om lag 15 mrd. kroner til om lag 47 mrd. kroner.

Netto rentekostnader i de enkelte helseforetakene påvirkes også av renteinntekter på oppsparte midler, regi-

onale lån og bruk av driftskreditt for å håndtere de likviditetsmessige effektene av at pensjonspremien avviker fra pensjonskostnaden.

Jeg er opptatt av at helseforetakene skal ha forutsigbare og gode rammebetingelser. Vi har gjort flere forbedringer i helseforetakenes lånebetingelser og lagt fram et sykehusbudsjett for 2025 som skal dekke både drift og investeringer.

SPØRSMÅL NR. 1166

Innlevert 10. februar 2025 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 12. februar 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Statens Pensjonsfond Utland (SPU) er relativt tungt investert i selskapet Tesla, kontrollert av Elon Musk. SPU er dermed del av det økonomiske grunnlaget for Musks makt og mulighet til å drive politisk virksomhet, som inkluderer innblanding i andre lands politikk og støtte til høyreekstreme bevegelser.

Mener finansministeren det er i samsvar med verdiene SPU bør representere at SPU er medeier i selskap kontrollert av Elon Musk?

BEGRUNNELSE:

SPU har eierposter i Tesla som i oktober 2024 visstnok var verd 90 milliarder kroner. SPU forventes normalt ikke å vurdere sine investeringer på grunnlag av holdningene og handlingene til enkeltpersoner knyttet til selskaper. Men det er ingenting normalt ved framferden til Elon Musk, og SPU er en relativt stor eier i selskap som gir Musk makt og penger til en politisk framferd som utfordrer demokratiske verdier. SPUs eierskap i Musk-selskaper assosierer fondet til Elon Musk og gir fondet en form for medeierskap i det økonomiske grunnlaget for Musks politiske prosjekt.

Musk har, uten å være folkevalgt, tiltatt seg en sterkt inngripende rolle overfor USAs offentlige institusjoner. Det er stor debatt internt i USA om Musks virksomhet bryter landets lover, og noen mener han medvirker til en form for statskupp.

Musk gir direkte pengestøtte og verbal støtte til høyreekstreme bevegelser i USA og Europa. Han blander seg direkte inn i andre lands politiske anliggender, og har iflg. Wall Street Journal regelmessig kontakt med Russlands diktator Vladimir Putin, samtidig som Russland har

tatt i bruk Starlink-terminaler fra Musk sitt selskap, kanskje i krigen mot Ukraina.

Det er strengt tatt et indre amerikansk anliggende hvordan Elon Musk agerer, og det er mulig SPUs nåværende mandat og etiske regler ikke tar høyde for Musks type politisk virksomhet. Det er likevel sannsynlig at SPUs investeringer i Musks selskap samsvarer dårlig med de verdiene det norske folk venter at SPU skal være assosiert med og, i praksis, bidra til.

Inntil videre taler det meste for at Musks virksomhet og konfliktene han skaper heller vil tilta i styrke, enn det motsatte. For SPU vil problemet trolig bare bli større, og bli noe fondet uansett tvinges til å ta stilling til.

Finansministeren bør avklare om regjeringen ønsker at store norske midler skal være investert i og dermed være del av det økonomiske grunnlaget for den politiske virksomheten til Elon Musk.

Svar:

Forvaltningen av Statens pensjonsfond utland (SPU) har et finansielt for mål, å oppnå høyest mulig avkastning til en akseptabel risiko. Dette følger av lov om Statens pensjonsfond og i forvaltningsmandatet som er gitt fra Finansdepartementet til Norges Bank. Fondet skal forvaltes ansvarlig. Det er bred politisk enighet om investeringsstrategien og rammene for forvaltningen av SPU, og om at fondet ikke er et politisk virkemiddel.

Det er etablert en klar arbeidsdeling mellom Finansdepartementet, Norges Bank og Etikkrådet i forvaltningen av SPU. Finansdepartementet fastsetter de overordnede rammene, mens Norges Bank foretar investeringene og utøver fondets eierrettigheter uavhengig av departementet. Finansdepartementet har videre fastsatt

retningslinjer for observasjon og utelukkelse av selskaper fra SPU. Det faglig uavhengige Etikkrådet overvåker fondets portefølje og gir råd om observasjon og utelukkelse av selskaper. Norges Banks hovedstyre tar beslutninger i slike saker.

Det er ikke aktuelt for meg å be hverken Norges Bank eller Etikkrådet ta initiativ overfor enkeltsselskaper. Det følger av den nevnte arbeidsdelingen, som har bred støtte i Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 1167

Innlevert 10. februar 2025 av stortingsrepresentant Abid Raja

Besvart 17. februar 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Har kunnskapsministeren oversikt over hvor mange elever som har et skolemiljøteam tilknyttet sin skole, og hva gjør kunnskapsministeren for å evaluere effekt av og behov for flere slike team?

BEGRUNNELSE:

Alle elever har rett på et trygt og godt skolemiljø, det gjelder i vanskelige enkeltsaker og det gjelder andre skolemiljøutfordringer som skaper et utfordrende skolemiljø. I forbindelse med elevundersøkelsen publiserte UDIR en rapport som viste at det sosiale presset elevene opplever har økt de siste 10 årene. Vi vet at ungdomstiden er en tid mange opplever å være sårbare. Det er vondt å ikke kjenne på å høre til. Ekstra vanskelig er det når innpass den tilhørigheten handler om foreldrenes lommebok, eller at du skal føle på press på å trække over andre eller egne grenser til kropp og seksualitet. Å få bukt med ukultur krever systematisk arbeid over tid. Venstre foreslo at det etableres tilskuddsordninger for kommunene til forsøk og testing av nye modeller for organisering eller økt tilstedeværelse av helsykepleiere, PPT, logopeder, barnevernstjeneste, familiekoordinatorer, miljøarbeidere og andre relevante yrkesgrupper på skolene. Det forslaget ble nedstemt av regjeringen i januar 2025. Spørsmålsstiller er også bekymret for at det ikke er satset nok på skolemiljøteam.

Svar:

Arbeidet med å forebygge og håndtere skolemiljøutfordringer er en viktig del av skolens grunnleggende oppdrag, og den jobben som gjøres på hver eneste skole, i hvert klasserom, hver dag, av alle ansatte i skolen. Kommunene har et viktig ansvar for å sette aller skole i stand til å forebygge og håndtere utfordringer i skolemiljøet. Og skolemiljøarbeidet finansieres først og fremst over

rammefinansieringen til kommunene. Samtidig vet vi at mange skoler i står i mer komplekse utfordringer, som det kan være krevende å håndtere for alene, derfor bevilges det også midler til ulike ordninger for støtte, oppfølging og kompetanseutvikling rettet mot skolemiljøfeltet.

I 2024 etablerte regjeringen en tilskuddsordning slik at kommuner kunne søke om støtte til skolemiljøteam. Skolemiljøteamene skal bestå av dedikerte resurspersoner med relevant kompetanse som kan støtte skoler i arbeidet deres med å forebygge og styrke arbeidet for trygge skolemiljø og ta tak i skolemiljøutfordringer.

Dette er en organisering som kommuner, enten alene eller i samarbeid med andre kommuner, står fritt til å gjøre, også i dag. Flere har slike strukturer på plass allerede. Både kommuner som ønsket å etablere skolemiljøteam og kommuner som ville utvide eller styrke allerede eksisterende team, kunne søke på tilskuddsmidlene. Kommuner med skoler som har særlige utfordringer i skolemiljøet, ble prioritert i ordningen.

Interessen for tilskuddsordningen har vært stor. I 2024 var det 23 kommuner som fikk tilskudd gjennom ordningen. De som har mottatt tilskudd skal, i tråd med retningslinjene, rapportere på blant annet måloppnåelse og delta i erfaringsdeling. Det vil gi oss viktig innsikt i hvordan tiltaket treffer, og om det er behov for justeringer i ordningen.

I 2025 styrkes ordningen betydelig, fra 15 mill. kroner til 45 mill. kroner. Vi er nå i gang med å revidere retningslinjene, slik at flere kommuner i løpet av kort tid kan søke om midler gjennom tilskuddsordningen.

Det opprettes også en tilskuddsordning på 70 millioner kroner til beredskapsteam i 2025, for å ta skolen bedre i bruk som forebyggende arena i kommuner med størst utfordringer med barne- og ungdomskriminalitet, og samtidig hindre at slike utfordringer skaper utrygge skolemiljø for alle elever.

Jeg vil understreke at omtalte satsinger kun er to av mange tiltak regjeringen har for å støtte skoler og kom-

muner i deres viktige arbeid med å utvikle og opprettholde inkluderende, trygge og gode skolemiljø.

SPØRSMÅL NR. 1168

Innlevert 10. februar 2025 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 14. februar 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil statsråden ta grep for å korta ned byggetida for Rødsliane-tunnelen, i staden for å la ytterlegare forseinkingar fortsetta å driva opp kostnadene med bygging?

GRUNNGJEVING:

Stortinget vedtok bygging av tunnel på Rv 13 Lovraeidet-Rødsliane i Suldal i desember 2021, etter gjennomslag for SV i budsjettforliket med regjeringa. Ein ferdig behandla reguleringsplan låg til grunn for vedtaket.

I mars 2022 vitja samferdselsministeren Rødsliane, og sa då at ein måtte sjå på ein billegare måte å byggja tunnelen.

Nesten eit år seinare, 8. februar 2023, kom Statens vegvesen med eit nytt forslag: ein kortare tunnel med 6,5 % stigning. På den måten skulle ein koma under 1 milliard kroner for bygginga. Den opphavlege, lengre tunnelen, ville truleg kosta 1,1 milliard kroner. Den nye løysinga vart sendt på høyring, og det kom mange innvendingar mot ein så kort og bratt tunnel. Statens vegvesen kom då med eit nytt forslag til løysing med 5 % stigning.

Suldal kommunestyre vedtok reguleringsplan for ein kort tunnel 21. juni 2023. Det var ingen jubel for den korte tunnelen, men kommunestyret ville ikkje risikera at prosessen skulle dra ut meir i tid.

I mai 2024 vedtok Stortinget kostnadsramme for tunnelbygginga. Prislappen hadde då passert 1,5 milliard kroner.

På eit folkemøte i mars 2024 førespegla Statens vegvesen at tunnelen ville stå ferdig i 2028. Men i desember same år sa dei at opninga først vil skje i 2030.

Folk i Suldal har allereie venta svært lenge på ein trygg veg, og bør sleppa å venta heilt til 2030. Den langdryge prosessen har ikkje ført til reduserte kostnader, men tvert imot auka dei. Hadde bygginga starta med utgangspunkt i planane som låg på bordet i 2021, ville me fått ein meir trafikkssikker tunnel som sto ferdig tidlegare – truleg også til ein billegare penge.

Svar:

I førebuingane til prosjektstart for rv. 13 Lovraeidet-Rødsliane blei det gjort ei overordna vurdering knytt til prosjektets framdriftsplan. Etter at Stortinget slutta seg til forslag om styrings- og kostnadsramme gjennom behandlinga av Prop. 88 S (2023–2024), jf. Innst. 333 S (2023–2024), har Statens vegvesen arbeidd vidare med å utvikle og planleggje gjennomføringa av prosjektet. I den samanhengen har den overordna framdriftsplanen blitt erstatta av ein meir detaljert framdriftsplan.

Statens vegvesen opplyser at gjennomføringsplanen for prosjektet inkluderer rom for uforutsette forhold. Prosjektorganisasjonen har forhåpningar om at tilbudsprosess og endeleg signering med entreprenør vil kunne medføre endringar i framdriftsplanen og redusert byggetid for prosjektet.

I den første framdriftsplanen var det lagt til grunn ein byggetid på om lag 3,5 år. No er det lagt til grunn ein byggetid på om lag 4,5 år, som mellom anna inkluderer om lag ¾ år til slutføring og nødvendig testing og sikkerheitsgodkjenning.

Statens vegvesens ambisjon er at det vil bli inngått kontrakt i slutten av juni 2025 og at entreprenøren bruker hausten til prosjektering/rigging og førebuande arbeid. Det er venta at anleggsarbeida (tunneldriving) vil kunne starte rundt årsskiftet 2025/26. Det er likevel fleire usikkerheitsfaktorar som kan påverke denne planen.

Eg er trygg på at Statens vegvesen nyttar sin erfaring og kompetanse til å finne ein best mogleg balanse mellom ulike omsyn i prosjektgjennomføringa, med fokus på prosjektets byggetid og framdrift.

SPØRSMÅL NR. 1169**Innlevert 10. februar 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 19. februar 2025 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung****Spørsmål:**

Hva er den gjennomsnittlige turnoveren i statsforvaltningen per år?

BEGRUNNELSE:

Norge har en offentlig sektor som vokser ukontrollert og trekker verdifull arbeidskraft bort fra privat næringsliv. Dette hemmer verdiskapning og gjør det vanskeligere å skaffe folk til viktige jobber i politi, forsvar og helsevesen.

I Bergen kommune ble det i 2024 innført ansettelsesstopp for administrative stiller i kommunen, noe som så langt har spart kommunen for rundt 100 millioner kr. Dette fordi det ikke lenger ansettes en ny person for hver gang en annen slutter. En tilsvarende praksis i statsforvaltningen vil trolig kunne ha et stort innsparingspotensialet.

Svar:

Jeg er som digitaliserings- og forvaltningsminister ansvarlig for den sektorovergripende arbeidsgiverpolitikken i staten og det statlige tariffområdet. Det statlige tariffområdet omfatter bl.a. ansatte i departementer og direktorater, tilsyn, rettsvesen, universiteter og høyskoler, forsvar og politi. Ansatte i statlige foretak, helseforetakene og statlig aksjeselskap er ikke en del av det statlige tariffområdet.

Mitt departement har beregnet turnover i det statlige tariffområdet i 2024 for staten som helhet til 7,6 prosent. Beregningene er basert på opplysninger om hvilke ansatte som jobbet i det statlige tariffområdet i både september 2023 og september 2024. Departementets lønnsstatistikk viser at det var 11 703 færre månedssverk som ble utført av disse ansatte i september 2024 enn i september 2023. Dette tallet målt i forhold til antall månedssverk totalt i staten pr september 2023 definerer turnoversatsen på 7,6 prosent. Med staten som helhet mener jeg de som har sluttet i det statlige tariffområdet. De som har sluttet i en statlig virksomhet og startet i en annen statlig virksomhet i det statlige tariffområdet inngår ikke i disse tallene.

Ifølge artikkelen fra KS Analyse om turnover for 2023 - KS har kommunal sektor en sammenlignbar turnover på 10,3 prosent mellom november 2022 og 2023.

Departementet har foreløpig ikke tall for 2024 for turnover som inkluderer de som har sluttet og deretter startet i en annen statlig virksomhet. Vi har imidlertid gjort beregninger for 2023. Basert på samme beregningss metode som ovenfor har departementet beregnet denne turnoveren i 2023 til 22400 månedssverk. Dette utgjør 14,5 prosent av månedssverkene i september 2023.

Tall for september brukes da det er denne måneden som danner utgangspunkt for de fleste beregningene til statistikk- og beregningsutvalget i staten (SBU). SBU leverer statistikk til de sentrale partene i staten i forbindelse med lønnsoppgjørene i staten.

SPØRSMÅL NR. 1170**Innlevert 10. februar 2025 av stortingsrepresentant Hanne Benedikte Wiig****Besvart 17. februar 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hva vil ministeren som eier av Norske Tog AS gjøre for å forbedre og ruste opp Nordlandsbanen til norske forhold innen 2030, og ser ministeren behovet for å komme i gang med en prosess som vil ruste opp Nordlandsbanen etter tiår med etterslep?

BEGRUNNELSE:

I en årrekke har situasjonen rundt Nordlandsbanen, gått fra ille til direkte håpløs. Lokomotivene som i dag kjøres på Nordlandsbanen er 45 år gamle, har konstant behov for overhaling og etter den tragiske togulykken i oktober i fjor har regulariteten på tog vært på kun 37 %. I tillegg er det enkelte tog på banen som ikke har toalettfasiliteter

for de reisende og nattogene er innstilt på ubestemt tid. I realiteten er tilbudet på Nordlandsbanen nå så dårlig at de fleste reisende i nord, ikke kan belage seg på at det skal være et reelt alternativ.

Norske tog AS eies av samferdselsdepartementet, og selskapets visjon er «Bedre og bedre tog, for flest mulig». Realiteten er en helt annen enn dette i nord og det blir ikke bedre av å lese om selskapet departementet eier når det videre står: Vår virksomhet er å anskaffe, eie og forvalte kjøretøy til persontogtrafikk i Norge. Vi inngår avtaler om utleie av togsett med togoperatører som har trafikkavtale med Jernbanedirektoratet. Dette gir effektiv anskaffelse og forvaltning av togene, og samler spisskompetansen på ett sted. Vi følger den teknologiske utviklingen, kjenner den internasjonale bransjen og har spisskompetanse på norske forhold.

For oss som kunne ha tatt Nordlandsbanen om den hadde vært en tjeneste til å stole på, blir ordene fra departementets selskap en ren provokasjon.

Svar:

Som eier av Norske tog, andre selskaper i jernbanen og som øverste sektormyndighet gjør jeg mitt ytterste for å så raskt som mulig få togtilbudet i Nordland tilbake til normalen, samt videreføre arbeidet med å forbedre togtilbudet i regionen.

Norske tog skal frem mot 2029/2030 følge opp produksjon og innfasing av nye fjerntog som skal brukes til å kjøre det rutetilbudet Jernbanedirektoratet planlegger for

på Nordlandsbanen. Nye tog vil bedre driftsstabiliteten, slik at togene kommer og går når de skal. Nye tog vil også gi en helt annen komfort, som vil gi en bedre reiseopplevelse for passasjerene.

Nye fjerntog er imidlertid ikke det eneste vi gjør for å bedre togtilbudet internt i Nordland og fra Nordland og sørover. I Nasjonal transportplan legger vi opp til å øke kapasiteten i infrastrukturen. Det har særlig betydning for godstransporten ettersom kapasitetsøkningen legger til rette for lenger godstog og dermed lavere fraktkostnader for vareeierne. I tillegg vil flere kapasitetsøkende tiltak på Trønderbanen gi et bedre godstogtilbud fra Nordland. Videre har regjeringen igangsatt arbeid med ny fjerntogstrategi og ny godsstrategi. Dette arbeidet vil peke retning for hvordan vi utvikler blant annet Nordlandsbanen i årene fremover.

Når det gjelder tilstanden på den jernbanen vi har, er det ingen tvil om at det over mange år har bygget seg opp et stort vedlikeholdsetterslep. Det er ikke bare gjeldende for Nordlandsbanen, men for store deler av jernbanenettet. Derfor er regjeringens viktigste prioritering for jernbanen i Nasjonal transportplan å øke innsatsen til drift, vedlikehold og fornying. Regjeringen har i 2025-budsjettet fulgt opp denne satsingen med en kraftig økning i bevilgningene til drift, vedlikehold og fornying, på 3,2 mrd. kroner i forhold til saldert budsjett 2024. For Nordlandsbanen har Bane NOR planlagt blant annet arbeid med sporfornyelse og fornyelser av dreneringsanlegg i 2025.

SPØRSMÅL NR. 1171

Innlevert 10. februar 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 17. februar 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hva vil regjeringen gjøre for at personer som har midlertidig opphold i Norge som snart går ut, men som har søknad om fornyelse inne til behandling hos UDI kan få svar innen rimelig tid?

BEGRUNNELSE:

Grunnet vesentlig økte behandlingstider hos UDI opplever stadig flere som er i Norge på midlertidig oppholdstillatelse at denne går ut før UDI har rukket å behandle søknad om forlengelse. Dette gjelder også i saker der det

er åpenbart at en forlengelse vil bli gitt. En mulighet kan være automatisk forlengelse i påvente av at søknadene behandles i saker der det er åpenbart at en forlengelse vil bli gitt og der UDI har urimelig lang saksbehandlingstid.

Svar:

Jeg viser til svar til Stortinget på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 472 om det pågående arbeidet for å få ned saksbehandlingstiden i utlendingsforvaltningen.

Ventetiden er dessverre lengre enn ønskelig i mange porteføljer i utlendingsforvaltningen. Departe-

mentet fortsetter å følge opp saksbehandlingstider i den styringsdialogen vi har med Utlendingsdirektoratet.

For øvrig vil en utlending som søker om fornyelse av en midlertidig oppholdstillatelse senest én måned før

tillatelsen utløper, i utgangspunktet ha fortsatt opphold på samme vilkår inntil søknaden er endelig avgjort.

SPØRSMÅL NR. 1172

Innlevert 10. februar 2025 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug

Besvart 20. februar 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Er helseministeren tilfreds med Helse Møre og Romsdal sin oppfølging av arbeidet med å nå ventetidsløftet, og hvis ikke, hvilke tiltak vil statsråden sette inn for at helseforetaket når målene om reduserte ventetider?

BEGRUNNELSE:

Helseministeren har i sitt ventetidsløfte lovet at ventetidene skal markant ned. Dette har skapt store forventninger blant pasienter som har behov for behandling. Reduserte ventetider er viktig for den enkelte sin livskvalitet og samfunnet sitt behov for at folk er friske og fungerende i utdanning og jobb.

De siste trafikklystallene for Helse Møre og Romsdal HF viser at foretaket fortsatt har de lengste ventetidene innen somatikk, psykisk helse barn/ungdom, psykisk helse voksen og totalt for alle fagområder. Særlig krevende er situasjonen for psykisk helse barn/ungdom der ventetiden er den doble av målsetningen på 35 dager. På tross av helseministeren sine lovnader om markant nedgang i ventetider og pragmatisk bruk av private aktører, er det ikke tegn til dette i Helse Møre og Romsdal HF. I stedet brukes penger på overtid og innleid arbeidskraft i offentlig regi.

Ifølge ledelsens rapport til styremøte 29. januar i Helse Møre og Romsdal HF økte kostnadene til innleie av arbeidskraft innen psykisk helsevern med 29 millioner kroner (fra 15 til 44 millioner) fra 2023 til 2024, mens private leverandører har ubenyttet kapasitet og kompetanse. Dette bidrar ikke til stabilitet og robusthet i behandlingstilbudet i regionen.

Svar:

Vi har dessverre sett at ventetiden for påbegynt helsehjelp i spesialisthelsetjenesten generelt har økt gradvis siden 2017, og at det har vært en særlig økning innenfor somatiske helsetjenester og psykisk helsevern etter pand-

emien. Dette var årsaken til at jeg tok initiativ til Ventetidsløftet i mai 2024.

Jeg opplever dessverre ikke ventetidsresultatene for landet samlet i januar som tilfredsstillende. Jeg har derfor avholdt foretaksmøte i de regionale helseforetakene 19. februar i år, og her gjentatt styringskravet om reduksjon i antall ventende og ventetider. De regionale er bedt om å umiddelbart øke aktiviteten for å nå ventetidsmålene. Dette skal skje gjennom utstrakt bruk av kvelds- og helgepoliklinikker der personell som ønsker å jobbe mer får muligheten til det innen områder med ventetidsutfordringer, økt bruk av avtalespesialister og økt kjøp fra private – ved at eksisterende avtaler med private utnyttes ytterligere eller utvides, og ved at det raskt inngås nye avtaler der det vil ha størst effekt for å redusere ventetidene. For å utnytte all tilgjengelig kapasitet vil det også være behov for samarbeid på tvers av helseforetak og sykehus. Tiltakene må vedvare så lenge det er behov for å kunne være sikker på at styringsmålene nås. I tillegg er det viktig at det fremdeles jobbes aktivt med tiltak som vil øke kapasiteten og effektiviteten også på lengre sikt, som for eksempel bedre arbeids- og oppgavedeling, fjerning av tidstyver, økt bruk av ny teknologi og digitale løsninger, behovsstyrt poliklinikk og digital hjemmeoppfølging, reduksjon av unødvendige kontroller, samt styrket langsiktig samarbeid med private aktører.

I forbindelse med dette spørsmålet har vi innhentet informasjon fra Helse Midt-Norge RHF. De opplyser at statusen for ventetider i Helse Møre og Romsdal HF ikke er tilfredsstillende, og at helseforetaket har intensivt samarbeidet med andre helseforetak i regionen for å redusere ventetidene.

Helse Midt-Norge RHF opplyser at ventetidene i Helse Møre og Romsdal HF er lengre enn målet for ventetider innen både somatiske fag, psykisk helsevern voksne og psykisk helsevern barn og unge. Dette skyldes blant annet både planlagt og ikke-planlagt reduksjon i aktivitet i forbindelse med innføring av nytt journalsystem i april/

mai 2024. Utviklingen går imidlertid riktig vei, og det er gledelig at aktiviteten i både somatiske fag og innen psykisk helsevern voksne og psykisk helsevern barn og unge var høyere i januar 2025 enn i januar 2024.

Helse Midt-Norge RHF sin avtale for kjøp av medisinske og kirurgiske tjenester fra privat aktør i Møre og Romsdal har vært aktiv og i bruk i hele perioden etter at Ventetidsløftet ble annonsert i 2024. I 2024 har Helse Møre og Romsdal HF hatt ekstra innleie av arbeidskraft

i forbindelse med innføring av Helseplattformen, og det er også leid inn spesialisert arbeidskraft fra private leverandører for å jobbe med å redusere ventelistene. Videre er det opprettet private avtalehemler i fag som har lange ventelister. Helse Midt-Norge RHF har utført en kartlegging av ledig kapasitet hos private aktører. Helse Møre- og Romsdal HF identifiserer nå pasientgrupper i ventelistene som kan egne seg for privat behandling.

SPØRSMÅL NR. 1173

Innlevert 10. februar 2025 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 17. februar 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Regjeringen innførte en «Hans»-erstatning til godstogsselskapene da Dovrebanen var langtidsstengt forrige gang.

Er det gjort noen vurderinger om denne bør innføres på nytt, ettersom togselskapene er uskyldige for banestengningen og det ser ut til at stengningen av Otta bru kan bli langvarig og hvordan ligger det an med saken om at det bør innføres en generell kompensasjonsordning?

BEGRUNNELSE:

Godstogbransjen rammes hardt av infrastrukturkrisen på jernbanen. Uten mulighet for «buss for tog», blir godstogene parkert hver gang Bane NOR stenger en banestrekning. Dette betyr bortfall av inntekter, mens lønn, lokomotivleie osv. tikker videre som vanlig.

Pr. nå er godstog til Åndalsnes og Trondheim parkert og noen ansatte er permittert ettersom Dovrebanen er stengt igjen. Dette får store negative konsekvenser: Næringslivet bytter fra tog til lastebil når det er avvik, og forblir i større grad værende på europaveiene i etterkant på grunn av redusert tillit til jernbanen.

Godstogene erstatter over 100 000 vogntog i året. Og det er stor tverrpolitisk enighet om at vi må ha mer gods på tog.

Mens Bane NOR kompenserer persontogsselskapene ved avvik på jernbanen, må godstogbransjen ta støytten selv når man blir fratatt inntektene sine. Jernbanedirektoratet vurderer visstnok at togselskapene bør likebehandles og vurderer en generell kompensasjonsordning fra 2026. Men i 2025 er det ikke tenkt å gjøre noe(?).

Svar:

Dovrebanen er en svært viktig strekning, og nok en langvarig stenging av banen for gjennomgående togtrafikk er svært krevende både for passasjer, næringsliv og togselskap som frakter personer og gods. Jeg har fått forsikringer fra Bane NOR om at arbeidet med å utbedre Otta bru, og gjenåpne Dovrebanen for gjennomgående trafikk, har høyeste prioritet. Bane NORs siste prognoser for gjenåpning er midten av april.

Regjeringen ønsker å legge til rette for mer gods på jernbane. Vi ser at de mange hendelsene på infrastrukturen de siste årene har gitt vanskelige rammevilkår for å drive med godstransport på bane. Departementet har derfor gitt Jernbanedirektoratet i oppdrag å jobbe med og komme med forslag til tiltak, herunder vurdere støtteordninger, og dette arbeidet pågår. Det viktigste langsiktige arbeidet vi gjør er å øke innsatsen til vedlikehold og fornying av infrastrukturen for å bedre driftsstabiliteten og dermed jernbanens konkurranseevne mot vei. Regjeringen har i 2025-budsjettet fulgt opp denne satsingen med en kraftig økning i bevilgningene til drift, vedlikehold og fornying, på 3,2 mrd. kroner i forhold til saldert budsjett 2024.

Da Randklev bru kollapset i august 2023 fikk vi raskt på plass en midlertidig støtteordning til godsselskapene som ikke lenger kunne frakte gods på banestrekningen. Selv om virkningene av den stengte brua er veldig like de vi opplevde etter kollapsen av Randklev bru, er årsakene til stengingen av Otta bru forskjellige. Dette må man ta hensyn til ved utformingen av en ny støtteordning innenfor gjeldende statsstøtteregulverk. Både Samferdselsdepartementet og Jernbanedirektoratet jobber nå for

fullt med å vurdere treffende løsninger og andre relevante tiltak innenfor det handlingsrommet regelverket setter.

SPØRSMÅL NR. 1174

Innlevert 10. februar 2025 av stortingsrepresentant Hanne Benedikte Wiig

Besvart 19. februar 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvorvidt normeringsfaktoren i tallgrunnlaget for jordbruket gjelder etter 2027 i form av et krone- eller prosentpåslag, og hvis sistnevnte gjelder hvordan dette kan forsvares?

BEGRUNNELSE:

Normeringsfaktoren i tallgrunnlaget for jordbruket er et omstridt tema. Den opprinnelige normeringen fra Meld. St. 11 (2023-2024) var i form av et påslag på bondens inntekt med 20 %. Altså om en bondes faktiske vederlag til arbeid og egenkapital (VEAK) er på 500 000, vil normeringen blåse opp denne summen til 600 000.

Begrunnelsen for dette er at en del gårdbrukere etter regjeringens syn ikke utnytter inntektsmulighetene godt nok, og at dette skal tas høyde for ved å legge et påslag på gårdbrukerne. Den andre siden av bildet er selvsagt at de bøndene som faktisk inntektsoptimaliserer rammes uten grunn.

Om normeringen i det nye foreslåtte tallgrunnlaget også tar utgangspunkt i prosent vil dette ha eksponentielt skadelige følger grunnet inflasjon. Siden den normerte summen utgjør stadig større verdier for hvert år som går, vil det reelle inntektsgapet øke tilsvarende.

Hvilke tall man bruker endrer naturligvis resultatet, men her er et enkelt eksempel.

Legger man til grunn en 3,5 % inntektsøkning og framskriver utviklingen av normert VEAKE og unormert VEAKE, vil inntektsgapet øke ytterligere for hvert år, altså en renters rente effekt.

Om den unormerte VEAKE skulle vært 500 000 i 2025, og den normerte VEAKE da ligger på 600 000 kroner, vil dette utvikle seg til å bli henholdsvis 994 894 og 1 193 873 kroner i 2045. På 20 år har altså differansen mellom den unormerte og normerte VEAKE økt med nærmere 100 000 kroner for den enkelte bonde.

Ser man til Totalkalkylen for jordbruket og deres budsjettering for året 2024 kan man fort regne ut at den totale effekten av normering for jordbruket som helhet

blir 2 822 008 000 kroner. Forsøker man å framskrive dette skjønner man at summen fiktive penger i næringen blir kolossal.

Svar:

Bønder er selvstendig næringsdrivende, og har både ansvar for og påvirkning på egen inntekt. Normeringsfaktoren skal ta hensyn til at det er stor variasjon i utnytting av inntektsmulighetene i jordbruket. Det er variasjon i årsresultatet for ganske like bruk. Man kan bidra til å oppfylle landbrukspolitiske mål også uten å maksimere inntekten fra drifta, men målet om å tette inntektsgapet må forutsette rimelig ressursutnyttelse.

I et land som Norge, med variert naturgrunnlag og ulik størrelse på ressursene som ligger til den enkelte gård, er det også både ønskelig og nødvendig at vi har variasjon i driftsformer og omfang.

Det er viktig å være klar over at normeringsfaktoren brukes kun på sektornivå. Den påvirker dermed hvor store overføringer det er behov for for å nå mål om et inntektsnivå i jordbruksoppgjøret. Normeringsfaktoren påvirker derimot ikke innretning og utbetaling av tilskudd over jordbruksavtalen. Alle typer bruk vil bidra til å oppfylle landbrukspolitiske mål. Tilskuddene over jordbruksavtalen utformes for å bidra til å nå disse målene.

Normeringsfaktoren er altså ikke et påslag på bondens inntekt, slik det hevdes i begrunnelsen for spørsmålet. Normeringsfaktoren må uttrykkes i prosent når hensikten er å ta hensyn til variasjon i økonomisk resultat og den skal brukes over tid, siden en normering i prosent utgjør relativt like mye uavhengig av inflasjonen. En normeringsfaktor på 20 prosent er en forsiktig normering sammenlignet både med opptrappingsperioden fra midt på 1970-tallet og empirien vist til i NOU 2022: 14 (2022–2023).

Med en ambisjon om å tette det gjennomsnittlige inntektsgapet er det kanskje mer grunn til å anta at den reelle variasjonen heller vil øke enn reduseres. I gjennomsnitt de siste 10 årene har 45 prosent av de personli-

ge brukerne hatt mindre enn 10 prosent av inntekten sin fra jordbruk, ifølge SSBs skattestatistikk. Det er ikke gitt at alle driver med mål om høyest mulig overskudd fra jordb-

ruksdrifta, og det vil det heller ikke være med en opptrapningsplan.

SPØRSMÅL NR. 1175

Innlevert 10. februar 2025 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 24. februar 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Sp og Ap er enige i at det er viktig å få ned ventetidene for pasientene i sykehusene, bl.a. ved å kartlegge kapasitet fra private. Retscreen i Bodø har i tre år hatt avtale med Helse Nord og undersøkte tusenvis av pasienter lokalt. Fra 1.1. var det slutt, avtalen er sagt opp, uten noen god begrunnelse. HN vil bygge opp kapasiteten internt, selv om øyesykdommer er en av kategoriene hvor HN har altfor lang ventetid.

Kan det være klokt at HN ser på denne avtalen igjen, med tanke på å bruke private aktører til å få ned ventetid?

BEGRUNNELSE:

Helse Nords oppsigelse av avtalen med Retscreen vil føre til lengre reisetid for en rekke pasienter, og en undersøkelse som tar få minutter, kan ta en hel dag om pasientene må reise til sykehuset for en rutineundersøkelse, med kostnader for både pasient, arbeidsgiver og samfunnet. Retscreen har i tre år undersøkt netthinnen til diabetespasienter etter avtale med Helse Nord for å oppdage øyeproblemer som i verste fall kan føre til blindhet. .

Info hentet fra AN:

– Ved flere foto i optikerbutikk kan pasienten utsettes for kjøpepress, var en av begrunnelsene fra fagdirektør Geir Tollåli i Helse Nord i en e-post ifølge AN.

Utsagnet får daglig leder i bransjeorganisasjonen for optikere til å reagere.

– Det første vi reagerer på er omtalen av at optikere utøver kjøpepress for pasienter som kommer inn for å få tatt et bilde av netthinnen sin. Dette har fagdirektøren for det regionale helseforetaket ikke belegg for å kunne hevde, sier Tina Alvær til Avisa Nordland.

Tina Alvær er daglig leder i Optikerbransjen.

Hun påpeker at optikere er autorisert helsepersonell med minimum en bachelorgrad og har høy tillit i samfunnet.

– I den voksne befolkningen bruker 76 prosent synshjelpemidler, enten i form av briller eller kontaktlinser. Men å påstå at helsepersonell tvinger på pasientene medisinsk utstyr er useriøst, sier Alvær.

Ved hjelp av ny digital infrastruktur lot de lokale optikere ta imot diabetespasientene for å undersøke netthinnen. Med digitale netthinnekameraer fikk pasienten din undersøkelse gjort på noen minutter hos lokale optikere. Bildene ble sendt hit, til selskapet i Sjøgata i Bodø, hvor bildene ble undersøkt.

Pasienten slapp å reise til sykehus, slapp pasientkø.

Det finnes drøy 12 000 diabetespasienter i Nordland. Tallet øker, viser statistikk fra FHI.

Bodø-selskapet inngikk samarbeid med optikere i Svolvær, Sortland, Narvik, Mosjøen og i Bodø.

De fikk et digitalt netthinnekameraer. I disse områdene regner man med at 6 000 pasienter bør få sjekket øynene hvert år eller annethvert år. Med avtale med Helse Nord satte de i gang i 2020.

Svar:

Jeg er enig med representanten Mossleth i at ventetiden innen øyesykdommer er for lang mange steder i landet. Dette er også grunnen til at vi igangsatte partnerskapsarbeidet med Ventetidsløftet, og det er gjort flere tiltak for å øke aktiviteten. Som et eksempel igangsatte Helse Sør-Øst sin kampanje «Lys november», med økt bruk av avtalespesialister og private leverandører.

I sitt spørsmål sier representanten at avtalen med Retscreen AS er sagt opp uten noen god begrunnelse. Departementet har bedt Helse Nord RHF om å redegjøre for hvorfor avtalen er avsluttet. Helse Nord RHF sier i sitt svar at de har stor oppmerksomhet på å redusere ventetider, og at dette også gjelder fagområdet øyesykdommer. Helse Nord RHF sier videre at helseforetakene har iverksatt flere tiltak, og at ventetiden nå ser ut til å gå i riktig retning.

Helse Nord RHF oppgir at de i flere år har hatt avtale med Retscreen AS om regelmessig netthinneun-

dersøkelser for diabetisk retinopati. Ved avslutning av avtalen 31.12.2024 omfattet tilbudet ca. 3 000 pasienter, som har fått gjennomført undersøkelser hos optikere i Narvik, Svolvær, Sortland, Bodø og Mo i Rana.

Videre angir Helse Nord RHF at det totalt er ca. 24 000 personer med diabetes i Nord-Norge, hvilket utløser et behov for ca. 12 000 netthinneundersøkelser årlig i og med at anbefalingen er undersøkelse hvert annet år. Disse følges i dag opp enten i helseforetakene eller hos avtalespesialistene, men målet er ifølge Helse Nord RHF å etablere et fullverdig tilbud i regi av helseforetakene. Dette i tråd med anbefalingene i Program for regelmessige netthinneundersøkelser for diabetisk retinopati.

De fleste av pasientene til Retscreen AS tilhører opptaksområdet til Nordlandssykehuset HF. Helse Nord RHF opplyser at Nordlandssykehuset i Bodø har etablert et velfungerende screeningsystem og er å jour med netthinnefoto og diabeteskontroller. Sykehuset kan øke kapasiteten etter behov i eget opptaksområde. Nordlandssykehuset HF har også samarbeid med Helgelandssykehuset HF og kan bistå i videre utvikling av tilbudet der.

Helse Nord RHF opplyser videre at de arbeider med effektivisering og kvalitetssikring av pasientforløpene. Dette omfatter digitale løsninger, oppgavedeling mellom helsepersonell, samkjøring av timeavtaler og innhenting av laboratorieverdier (HbA1c), med sikte på en felles løsning på tvers av regionen og ikke separat for hvert helseforetak.

Avtalen med Retscreen AS ble varslet avsluttet ved årsskiftet 2023/2024, og Helse Nord RHF angir at dette er begrunnet i en beslutning om å etablere tilbudet i regi av helseforetakene. Helse Nord RHF ga helseforetakene i regionen følgende oppdrag i 2024: Helseforetakene skal etablere netthinneundersøkelser for diabetisk retinopati, basert på "Anbefalt program for regelmessige netthinneundersøkelser for diabetisk retinopati". Helse Nord RHF vil ta initiativ for å sikre en felles regional løsning.

Helse Nord RHF uttaler at de er svært fornøyde med samarbeidet med Retscreen AS og tjenestene de har levert. Bakgrunnen for å avvike avtalen og etablere tilbudet i helseforetakene er at dette styrker sammenhengen med øvrig oppfølging av pasienter med diabetes. Videre at screening i sykehusene reduserer sårbarheten i tilbudet ved at det er en integrert del av den offentlige spesialisthelsetjenesten.

Avstand og reisetid er ofte en utfordring i Helse Nord, og Helse Nord RHF opplyser at tilbudet vil bli etablert ved så mange behandlingssteder som mulig for å redusere reisetiden. Det kan også være aktuelt å inngå lokale samarbeidsavtaler f.eks. med enkelte kommuner for å sikre enkel tilgang til tilbudet. Videre vil det som alltid være et mål å planlegge slik at pasienten kan kombinere flere undersøkelser ved sykehuset. Dette for å legge til rette for færrest mulig reiser.

Representanten Mossleth viser til en uttalelse fra fagdirektøren i Helse Nord RHF om at pasienter kan utsettes for kjøpepress i optikerforretninger. Helse Nord RHF sier i sitt svar til departementet at det ikke er en påstand de har belegg for, men en bekymring som er uttalt i forbindelse med å plassere nødvendig helsetjeneste i tilknytning til butikk. Helse Nord RHF understreker at optikere er en viktig ressurs i øyehelsetjenesten gjennom at de oppdager mulig øyesykdom og henviser til spesialisthelsetjenesten. Videre er flere optikere ansatt i sykehuse- ne og hos avtalespesialister.

Mitt mål som helse- og omsorgsminister er at vi skal benytte alt helsepersonell og annet personell som kan bidra til god og effektiv pasientbehandling. Dette innebærer samarbeid og oppgavedeling mellom offentlige og private tilbydere, mellom sykehus og helsetjenesten i kommunene, og oppgavedeling mellom helsepersonell, samt at vi tar i bruk ny teknologi.

Ved overføring av oppgaver fra Retscreen AS til sykehusene ønsker Helse Nord RHF å legge til rette for en mer helhetlig pasientoppfølging. Når det er påvist netthinneforandringer som trenger behandling, vil hele pasienthistorikken være tilgjengelig sammen med tidligere netthinneundersøkelser. Pasienter med diabetes har som oftest kontakt med både primær- og spesialisthelsetjenesten fra før. Ved å overføre screeningen til den offentlige helsetjenesten, ønsker Helse Nord RHF også å unngå at det blir ytterligere et kontaktpunkt for pasienter som allerede har mange ulike helsetjenestetilbydere å forholde seg til.

Det ble avholdt foretaksmøte med Helse Nord RHF 19.februar 2025. For å kunne følge utviklingen tett utover vinteren og våren 2025, legges det opp til ukentlige møter mellom departementet og de regionale helseforetakene fra 21. februar og så lenge det er nødvendig. De regionale helseforetakene skal i møtene rapportere på status for ventetider, antall ventende og aktivitet gitt deres egne kapasitetsberegninger inkludert en buffer på 20 prosent, innenfor somatikk, psykisk helse voksne, psykisk helse barn og unge, samt TSB.

I tillegg må det rapporteres på de fem fagområdene innen somatikk med flest ventende og lengst ventetider. Rapporteringen skal både gis på regionalt nivå og helseforetaksnivå/sykehusnivå, slik at det klart kommer frem hvilke helseforetak/sykehus og fagområder som har størst utfordringer.

Øyesykdommer er blant de fem fagområdene med lengst ventetid og departementet vil følge opp utviklingen innen fagområdet, også sett i sammenheng med overføringen av oppgaver fra Retscreen AS.

SPØRSMÅL NR. 1176**Innlevert 10. februar 2025 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 17. februar 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

I oppdragsdokumentet til Helse Nord står det at ambulanseberedskapen skal sikres, særlig der det er lange avstander til sykehus, slik at det er god akuttberedskap i hele landet. Likevel ser vi at det pågår prosesser for å legge ned ambulanseberedskap både ved Helgelandssykehuset, Nordlandssykehuset og UNN.

Hvordan vil ministeren følge opp Helse Nord, slik at foretaket ikke sentraliserer ambulanseberedskapen, i en tid hvor ambulansene har flere oppdrag, samtidskonflikter, og vær- og føreforhold som blir stadig dårligere?

Svar:

Det er de regionale helseforetakene, i dette tilfellet Helse Nord RHF, som skal sørge for at befolkningen tilbys ambulansetjenester. I dette ansvaret inngår det også plikt til å planlegge, evaluere og korrigere virksomheten slik at tjenesten er best mulig innrettet for å dekke behovene. De regionale helseforetakene skal også sørge for at helse-

foretakene inngår samarbeidsavtaler med kommunene, herunder omforente beredskapsplaner og planer for den akuttmedisinske kjeden.

Det er riktig som representanten Mossleth skriver, at det har vært en aktivitetsvekst i ambulansetjenesten de senere årene. Dette gjelder imidlertid ikke over alt. Det er også ambulansestasjoner i spredtbebygde strøk som har hatt stagnasjon eller reduksjon i antall oppdrag. Ved ambulansestasjoner der det er få oppdrag og lite pasienttid, er det en utfordring å sikre tilstrekkelig kompenserende øvelser og trening for å opprettholde kvaliteten i tjenesten. En del av dette bildet er også at luftambulansetjenesten i Nord-Norge har blitt betydelig styrket de senere årene. Tilbudet er utvidet med ambulanshelikopter i Kirkenes (2020) og redningshelikopter og jettfly i Tromsø (2022).

Jeg forutsetter imidlertid at Helse Nord RHF følger opp at helseforetakene involverer kommunene som blir berørt i forbindelse med eventuelle planer om endringer i ambulansestrukturen.

SPØRSMÅL NR. 1177**Innlevert 11. februar 2025 av stortingsrepresentant Roy Steffensen****Besvart 17. februar 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

I VG 5. februar lanserte regjeringen tiltaket “24/7-programmet” mot ungdomskriminalitet, som skal iverksettes i byene Oslo, Bergen, Trondheim og Kristiansand. De siste årene har vi i Stavanger fått lese nyhetssaker om grov vold, ran, gjengangere, narkotika, voldtekt og bæring av våpen blant ungdom, men også at svenske kriminelle nettverk aktivt rekrutterer grunnskolebarn i regionen.

Mener statsråden at Stavanger ikke har store nok utfordringer, eller er det en annen grunn til at statsråden ikke vil prioritere Stavanger?

Svar:

Barn og unge som begår lovbrudd har ofte store utfordringer og lever i familier med levekårsproblemer. De fleste av tjenestene for å hjelpe utsatte barn, unge og familier finnes i kommunene. I utgangspunktet er også det å følge opp barn og unge som en lokalt er bekymret for, en oppgave for kommunene, eventuelt i samarbeid med aktører i justissektoren. Enkelte kommuner har allerede ulike ordninger for å følge opp enkeltungdom.

For å intensivere innsatsen vil regjeringen iverksette et tett oppfølgingsløp overfor barn og unge i risiko for å begå kriminalitet. For å få størst mulig effekt er det viktig at arbeidet rettes mot de kommunene/bydelene som har de største utfordringene med barne- og ung-

domskriminalitet. Vi må komme tilbake til innretningen av tiltaket, men noen bykommuner utmerker seg både når det gjelder omfang, andel og kompleksitet, som Oslo,

Bergen, Trondheim og Kristiansand. Det endelige utvalget av kommuner vil være basert på tall på kriminalitet og risikovurderinger av ulike områder fra Politidirektoratet.

SPØRSMÅL NR. 1178

Innlevert 11. februar 2025 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 18. februar 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Hva gjør fiskeriministeren for at mer fisk skal bearbeides i Norge og for å forhindre konkurser i fiskeindustrien?

BEGRUNNELSE:

I fjor ble 85 % av havfiskeflåten fangst av torsk, det vil se 40 000 av 47 000 tonn (ifølge statistikk fra Sjømatrådet og Fiskeridirektoratet) eksportert som rundfrosset uten å legge noen form for bearbeiding igjen langs kysten. For kystflåten del ble 25 % (22 000 av 88 000 tonn) eksportert hel ubearbeidet. Dette gir vanskelige kår for fiskeindustrien og truer arbeidsplasser som er svært viktige for sysselsetting og verdiskaping langs kysten, særlig i nord.

Tre tiltak ville bedret situasjonen for fiskeindustrien. For det første kan ministeren endre kravet om tilbudsplikt til en leveringsplikt. Etter Høyre i sin tid endret kravet om leveringsplikt for trålere til en tilbudsplikt, har fiskeindustrien mistet stabil råstofftilførsel fra deler av torsketrålørflåten. Fiskeriministeren har full anledning til å reversere beslutningen. Samtidig må hensikten med de trålkonsesjonene som ble gitt for å sikre industrien råstoff, innskjerpes slik at fisken levers fersk og med god kvalitet. I første omgang kan dette gjøres for en del av de kvotene som er gitt med leveringsplikt, for eksempel 25 %. For det andre haster det med å få bedre kontroll med fiskerikriminalitet. Fiskerikontrollutvalgets forslag NOU 2019:21 viste at det var stor risiko for at nasjonale og internasjonale reguleringer ikke etterleves og de anbefalte blant annet bruk av elektroniske vekter for å for å bedre kontrollen med omfattende fiskerikriminalitet. Så langt har ikke regjeringen fulgt opp anbefalingene. For det tredje er det viktig at småfisk får vokse seg store og bli gyte-modne før de blir fisket. Det gjør bestanden mer robust, og gir en større bestand med mulighet for høyere og mer bærekraftige fangster. Trålerne og snurrevadflåten driver i dag en omfattende fangst av små- og til dels undermåls fisk. Det haster å øke minstemål på de viktigste hvitfiskartene, torsk, sei og hyse.

Svar:

Sjømatindustrien er en viktig distriktsnæring som bidrar til arbeidsplasser langs hele kysten. Det er en industri preget av store variasjoner når det gjelder størrelse på virksomheter, struktur, eierskap og bruk av råstoff. I dette bildet er det en overforenkling å peke ut en del av flåten som årsaken til at bearbeidingsindustrien i Norge sliter. Norsk landindustri er helt avhengig av råstoff fra hele den norske fiskeflåten, enten det er fra trål eller kystflåten.

I diskusjonen om bearbeiding av fisk i Norge må en også ha med seg at utviklingen har vært positiv når det gjelder bearbeiding av laks og ørret, særlig i filetproduksjon. Den samme utviklingen har vi sett i pelagisk industri de seneste årene, med mer filetproduksjon. Bildet er altså mer nyansert hvis en ser på hele den norske sjømatindustrien.

At den tradisjonelle fiskeindustrien, og da særlig filetproduksjon, har slitt med lav bearbeidingsgrad og lav lønnsomhet, skyldes ikke bare råstofftilgang. Dette har regjeringen blant annet belyst i Meld. St. 7 (2023–2024) Folk, fisk og fellesskap - en kvotemelding for forutsigbarhet og rettferdig fordeling. Lønns- og produksjonskostnader i Norge sammenlignet med konkurrentland samt utfordringer med markedsadgangen for bearbeidede produkter er også sentrale årsaker. Fryseteknologi og rimelig transport har gjort sjømat til globale handelsvarer, og utenlandsk sjømatindustri har tilgang på den samme teknologien som norsk sjømatindustri. Denne industrien har også en fordel med å være plassert tettere på sluttmarkedene.

De nevnte forholdene gjør at utenlandsk sjømatindustri i noen tilfeller kan betale bedre for sjømat enn de norske aktørene. Norsk sjømatindustri konkurrerer også med andre sektorer om ressurser som arbeidskraft og kapital.

Et fellestrekk for sjømatindustrien, enten den ligger i Finnmark eller på Mørekysten, er at den opererer i et globalt råvaremarked, hvor det er stor konkurranse om råstoffet. Fleksibilitet i produksjonen er derfor et viktig

konkurransefortrinn for de virksomhetene som lykkes over tid. Det er uunngåelig at noen sjømatindustribedrifter ikke vil klare seg i konkurransen og dermed vil gå konkurs. Hva slags produksjon eller produkt en virksomhet velger å satse på, enten det er filetering eller blankpakking av fersk fisk, må være opp til den enkelte virksomhet.

Hele fiskerinæringen preges nå naturlig nok av at viktige fiskekvoter har blitt redusert for å ivareta bestandene. Jeg har tro på at sjømatindustrien vil klare å tilpasse sin produksjon av sjømatprodukter til det markedet etterspør, i en tid med lavere kvoter på flere viktige fiskeslag, høye matvarepriser nasjonalt og globalt, og større usikkerheter knyttet til internasjonal handelspolitikk.

Representanten peker på ulike tiltak som antas å ville ha bedret situasjonen for industrien. Det hevdes at det kan gjøres endringer i pliktssystemet for å bidra til mer råstoff fra torsketrålflåten til industrien.

Som kjent innebærer tilbudsplikten en plikt for fartøy å tilby 80 pst. av fartøyets fangst av torsk og 60 pst. av fartøyets fangst av hyse til de som er tilgodesett etter plikten. Tilgodesette er hovedsakelig konkrete bedrifter eller nærmere spesifiserte geografiske områder, mens den subsidiære tilbudsplikten omfatter alle fiskeindustribedrifter i Nord-Norge. Når tilbudspliktig fisk ikke blir kjøpt, har det flere årsaker, ikke bare at deler av tilbudspliktig fangst tilbys fryst. Fiskeridirektoratet kontrollerer gjennomføringen av tilbudsplikten hvert år, og den viser at tilbudsplikten blir overholdt.

Jeg legger til grunn at pliktssystemet skal videreføres. Samtidig mener jeg det er viktig å ta utgangspunkt i situasjonen slik den er i dag, og ikke slik som den en gang var. Jeg tror vi må erkjenne at tilbudsplikten ikke har hatt den tilsiktede effekten, verken på lønnsomhet eller sysselsetting i fiskeindustrien. Her er det nok ikke enkle og raske svar, men jeg vil få vurdert endringer for å styrke pliktene.

Representanten viser også til ressurskontrollen. Regjeringen har gjort flere grep for å styrke ressurskontrollen, og det er ikke riktig at Fiskerikontrollutvalgets anbefalinger ikke er fulgt opp. Alle anbefalinger er enten fulgt opp eller er i prosess. Regjeringen har økt midlene til Økokrim med fem mill. kroner i året og styrket samarbeidet mellom politiet og Fiskeridirektoratet. På kaikanten har vi bedt direktoratet trappe opp innsatsen, og i 2025 økes bevilgningene i Troms og Finnmark med 4 mill. kroner. Vi har også innført elektronisk fangstrapportering for alle fartøy ned til 10 meter. Fiskeridirektoratet har vært gjennom en omfattende omorganiseringssprosess, for særlig å styrke sitt kontrollarbeid. Automatiske veiesystemer på mottaksanlegg er en av de viktigste sakene på kontrollområdet som Nærings- og fiskeridepartementet arbeider med nå. Jeg vil snart kunne konkludere i saken.

Representanten viser også til reguleringstiltak og minstemål for torsk, hyse og sei. For at småfisk skal få vokse seg store og bli gytmodne før de blir fisket, må fisket rettes mot større fisk. Derfor har regjeringen økt min-

stemålene for torsk innenfor 4 nautiske mil. Maskevidden for snurrevad i torskefiske er også økt i samme område for å bedre seleksjonen. Disse grepene er primært iverksatt for å bevare kysttorsken.

Også i fisket etter hyse er det innført tiltak for å redusere insentivene for fangst av de minste størrelsesgruppene i fisket nord for 62° N. Dette er en del av en bredere regulering for å beskytte ungfisk, slik at små fisk når gytmoden alder før de blir fanget.

I tillegg stilles det krav om bruk av selektive redskaper som reduserer fangsten av småfisk. Dette inkluderer bruk av sorteringsrist og økt maskevidde i trål- og snurrevadfisket. Det arbeides også med å forbedre selektiviteten i trål.

Fra 2025 er det også innført tekniske redskapsbegrensninger i fisket med snurrevad. Disse inkluderer krav om bruk av kvadratmasker i fiskeposen og forlengelser, samt spesifikke regler for lengde og utforming av snurrevadtau. Disse tiltakene er innført for å unngå fangst av fisk under minstemål og for å sikre en effektiv deling av fiskefeltene.

Det er etablert stengte områder hvor det er høy forekomst av småfisk. Disse områdene er midlertidig stengt for fiske for å beskytte ungfisk og sikre at de får vokse seg større. Disse justeringene er en del av en helhetlig forvaltning for å sikre bærekraftige fiskebestander.

Torsk og hyse forvaltes sammen med Russland, og vi har felles forvaltningstiltak. Norge er derfor bundet av en internasjonal avtale. Selektivitet og minstemål ble drøftet under forhandlingene i høst, og partene var enige om å se på problemstillingen.

Når det gjelder konkrete grep for å øke bearbeidingen i Norge, har vi som mål å øke denne, og at samfunnskontrakten mellom hav og land skal styrkes. Dette er imidlertid ikke gjort med et raskt pennestrøk. Som vist ovenfor påvirkes konkurranseevnen til norsk sjømatindustri av en rekke forhold. I tillegg påvirker lovverk og reguleringssystemet sjømatindustriens muligheter til å innfri ambisjonene om økt bearbeiding.

Regjeringen har vurdert og fulgt opp en rekke tiltak knyttet til industrien blant annet i oppfølging av rapporten fra Tveiteråsutvalget fra 2022 og i Meld. St. 7 (2023-2024), jf. Innst. 264 S (2023-2024). Forslag til tiltak har også blitt vurdert og fulgt opp enkeltvis, deriblant en utvidelse av Norges Sjømatråds generiske markedsføring mot nye produkter, slik at tang og tare ble inkludert og et oppdrag til Nofima om å evaluere ferskfiskordningen.

I kvotemeldingen ble flere tiltak for sjømatindustrien lagt fram av regjeringen, og disse ble vurdert og behandlet i Stortinget. Nærings- og fiskeridepartementet er i gang med å følge opp tiltakene og vedtakene. Mange av tiltakene er knyttet til villfisknæringen og førstehåndsomsetningen av fisk. Det er ikke unaturlig, med tanke på kvotesituasjonen for flere av de viktigste kommersielle fiskeslagene og den nedadgående trenden for bearbeid-

ing av hvitfisk. Departementet arbeider blant annet med en etterkontroll av fiskesalgslagsloven, et arbeid som er godt i gang. Departementet har også gjennomført forvaltningsmøte med fiskesalgslagene, og vil snarlig utarbeide forventningsbrev til salgslagene jf. Stortingets vedtak i kvotemeldingen.

Jeg har også arrangert dialogmøter om ferskfiskordningen under Nor-Fishing og mottatt både muntlige og skriftlige innspill om denne ordningen og om sjømatindustrien generelt. Endringer av ferskfiskordningen for å sikre at artene som inngår i ordningen går til humant konsum, er fulgt opp i reguleringsmøtet i høst, og departementet har begynt å vurdere andre endringer av ordningen for å gjøre den bedre tilpasset industrien.

I forbindelse med kvotemeldingen ble det besluttet å gjøre en ekstern vurdering av integreringen i sjømatnæringen og hvordan dette påvirker hvor mye som blir

bearbeidet. Dette oppdraget vil gi oss oppdatert kunnskap om årsak og virkning i verdikjeden for sjømat.

Her vil jeg også vise til mitt svar til representant Alfred Jens Bjørlo (V) til fiskeri- og havministeren, Dokument nr. 15:632 (2024-2025) når det gjelder laks og ørret.

Regjeringen arbeider kontinuerlig med å bedre markedsadgangen, som er svært sentral for norske sjømatprodusenter. Norge har offensive interesser i handelen med sjømat, og regjeringen er opptatt av å sikre best mulig tilgang i viktige markeder. Et eksempel på dette er den siste avtalen om markedsadgang for sjømat i EU, forhandlet fram parallelt med EØS-midlene. I tillegg pågår handelsavtalearbeidet gjennom EFTA, der bearbejdede sjømatprodukter er prioritert.

Jeg arbeider nå langs flere spor, og jeg er særlig opptatt av at vi ser på og vurderer tiltak i hele verdikjeden for fisk, og at vi arbeider for at vi løfter fram sjømat i arbeidet med framtidens matsystem.

SPØRSMÅL NR. 1179

Innlevert 11. februar 2025 av stortingsrepresentant Roy Steffensen

Besvart 18. februar 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

11. februar kom SSB med tall som viser økt grensehandel. Den forrige finansministeren viste liten interesse og vilje til å fremme tiltak for å redusere grensehandelen, på tross av at problemstillingen var nevnt i Hurdalsplattformen. For å redusere grensehandelen vil Frp kutte i avgifter på mat, drivstoff, alkohol og tobakk, og slik bidra til økt omsetning, flere ansatte og økte skatteinntekter.

Er den nye finansministeren bekymret for utviklingen, eller kan vi heller ikke nå forvente initiativ som vil redusere grensehandelen?

Svar:

Ifølge Statistisk sentralbyrå (SSB) grensehandelen nordmenn for 11 mrd. kroner i 2024, en økning på 18 pst. fra 2023. Det er verdt å merke seg at SSB anslo grensehandelen til 16 mrd. kroner i 2019. Disse tallene er ikke direkte sammenlignbare ettersom SSB endret metode for datainnsamling i 2023, men de tyder likevel på at grensehandelen fremdeles er under nivået fra før pandemien, målt i nominelle kroner. SSB understreker at grensehandelsun-

dersøkelsen er en utvalgsundersøkelse, noe som medfører at det er usikkerhet knyttet til de publiserte tallene.

Årsakene til grensehandel er sammensatt og skyldes langt mer enn avgiftsforskjeller mellom Norge og Sverige. Andre faktorer er generelt høyere kostnadsnivå i Norge, butikkenes tilgjengelighet, vareutvalg, at butikker i Sverige kan ha åpent på søndager, at folk ønsker seg en tur, og konkurransesituasjonen og prissettingen i det norske dagligvaremarkedet.

Det norske tollvernet er også en viktig driver for grensehandel. Tollbeskyttelse på landbruksvarer står imidlertid sentralt i norsk landbrukspolitik, med bred oppslutning i Stortinget.

Videre er det viktig å huske at særavgiftene på typiske grensehandelsvarer som alkohol og tobakk skal bidra til å begrense forbruket av helseskadelige produkter, samt skaffe staten inntekter. Reduserte avgifter kan medføre økt forbruk, med økte helsemessige- og sosiale kostnader som resultat.

Regjeringen prioriterer arbeidet med å forbedre konkurransen i dagligvarebransjen høyt. God konkurranse i dagligvaremarkedet kan begrense grensehandelen gjennom økt innovasjon, lavere priser og et større utvalg for forbrukerne innenlands. Tiltakene som er igangsatt

er oppsummert i regjeringens tipunktsplan for konkurransen i dagligvarebransjen. Blant annet er det tatt grep mot prissignalisering, det er innført forbud mot negative servitutter, og bevilgningen til Konkurransetilsynet er økt. I desember 2024 vedtok Stortinget endringer i konkurranseloven som innfører markedsetterforskning i norsk rett. Endringene trer i kraft 1. juli i år, og vil gi Konkurransetilsynet mulighet til å gripe inn mot alvorlige konkurranseproblemer, også der problemene ikke skyldes brudd på konkurransereglene.

Regjeringen har også redusert kvoten for tobakksvarer som kan innføres som reisegods. Endringen gjør det mindre attraktivt for enkelte grupper å ta turen over grensen for å handle.

SPØRSMÅL NR. 1180

Innlevert 11. februar 2025 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 18. februar 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Hvordan vil landbruks- og matministeren følge opp Aftenpostens avsløringer om arbeids- og boforholdene for sesongarbeidere i landbruket?

BEGRUNNELSE:

Gjennom flere saker har Aftenposten avslørt svært graverende forhold for sesongarbeidere i norsk landbruk. Det dreier seg blant annet om underbetaling, om svindel og svært dårlige boforhold. Dette er tilstander i norsk landbruk vi ikke kan være bekjente av, og som ikke er akseptable.

Flere tiltak må på plass. For det første burde avløserlag være et åpenbare valget ved behov for innleid arbeidskraft. Da vet vi det er gode lønns- og arbeidsforhold, og det er lettere å ettergå for norske myndigheter. Denne ordningas omfang må økes. Dernest må arbeidstilsynet styrkes og føre flere tilsyn, og de må ha flere muligheter til å sanksjonere. Arbeidstilsynet ber om at UDI kan gi karantene på andre forhold enn lønnsforhold. Dette krever tilsynelatende en forskriftsendring. Videre tar tilsynet til ordet for at det stilles krav til at det er arbeidsgiver som skal sikre lovlige boforhold for sesongarbeidere.

Dette er temaer som ligger under flere ulike statsråder, men jeg mener det er viktig at landbruks- og matministeren engasjerer seg i denne saken.

Svar:

Jeg vil innledningsvis understreke at jeg ikke kan kommentere de enkeltsaker som Aftenposten har kommentert i sine artikler. Det er Arbeidstilsynet som har ansvaret for å kontrollere at landets virksomheter oppfyller krave-

ne i arbeidsmiljøregelverket, og som ved eventuelle brudd på regelverket kan vedta reaksjoner.

Det må være et minstekrav at arbeidsgiverne følger norsk regelverk. Vi registrerer at det kan være enkelte jordbruksforetak som bryter regelverket. Vi må derfor gjennomføre tiltak for å ta tak i dette.

Det er Arbeids- og inkluderingsdepartementet som har ansvaret for arbeidsmiljøloven. Jeg er informert om at det de siste årene har blitt gjennomført flere regelverksendringer for å motvirke utnyttning av arbeidskraft. I samsvar med vår handlingsplan mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet vil regjeringen vurdere ytterligere endringer i regelverket, med sikte på å hindre at utenlandske arbeidstakere blir utnyttet. I den forbindelse vil regjeringen se på tiltak som kan sikre at utenlandske arbeidstakere har forsvarlige boforhold i tilknytning til arbeidsoppholdet i Norge. Når det gjelder innkvartering som arbeidsgiver selv er ansvarlig for, ble kravene skjerpet ved et nytt kapittel 3A i arbeidsplassforskriften som trådte i kraft 1. juli 2024.

Økokrim peker på risikoen knyttet til bruk av såkalte tilretteleggere i forbindelse med sesongarbeid i landbruket. Mange sesongarbeidere er gjennom flere år blitt rekruttert av tilretteleggere, som organiserer reise og innkvartering, som står for kontakten mellom arbeidsgiver, norske myndigheter og sesongarbeiderne, og som i tillegg forestår utbetalingen av lønn. Etter anmeldelse fra Arbeidstilsynet ble en tilrettelegger i fjor dømt for blant annet grov utnyttelse av 42 polske sesongarbeidere.

Arbeidstilsynet er blitt styrket med nærmere 90 millioner kroner siden 2021 og har fått i oppdrag å ha en tydelig tilstedeværelse og synlighet i arbeidslivet, og reagere strengt mot alvorlige brudd på regelverket. Dette følges også opp ved tilsyn innen landbruket.

Arbeidstilsynet har i samarbeid med landbrukets organisasjoner også gjennomført en rekke tiltak for å styrke veiledningen for arbeidsgivere i næringen. Arbeidstilsynet har pekt på at en del bønder ikke har den nødvendige kompetansen om hva regelverket krever av en arbeidsgiver. Det er derfor svært viktig at organisasjonene i landbruket bidrar aktivt gjennom bl.a. kursing, veiledningsmateriell og møteaktivitet. Dette slik at næringen får bedre kompetanse og har økt bevissthet på å etterleve regelverket. Norges Bondelag og Gartnerhallen har holdt kurs for produsenter med arbeidsgiveransvar. Det gis også informasjon på organisasjonenes nettsider om hvordan norske bønder skal følge opp sitt arbeidsgiveransvar.

Jeg er kjent med at Arbeidstilsynet har gjennomført flere tiltak for informasjon og veiledning av arbeidstakere, blant annet gjennom nettsatsingen «Know your rights», med tilgjengelig informasjon på arbeidstakergruppens eget språk.

Som en del av regjeringens handlingsplan mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet har det vært gjennomført møte mellom statsråden i Landbruks- og matdepartementet og viktige aktører innen landbruket om deres tiltak mot slik kriminalitet.

Jeg legger stor vekt på at det skal være korrekte og gode forhold for sesongarbeidskraft i norsk landbruk. Regjeringsplattformen har også et eget punkt om arbeidsvilkåra for ansatte i jordbruket:

«Lage ein plan for anstendige løns- og arbeidsvilkår for tilsette i jordbruket og grøntsektoren saman med faglaga og partane i arbeidslivet, med mål om å gjere næringa meir attraktiv for norske arbeidstakarar.»

Jeg vil sammen med Arbeids- og inkluderingsministeren, i nær fremtid, ta initiativ til å avholde et nytt møte med aktørene i landbruket. Tema for møtet vil være hvordan vi sammen kan gjennomføre tiltak med mål om å bekjempe arbeidslivskriminaliteten i næringen.

SPØRSMÅL NR. 1181

Innlevert 11. februar 2025 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 14. februar 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kva har samferdselsministeren tenkt å gjere med resultatet av si eiga regjering innan samferdsel, der regjeringa sin NTP var 24 pst. lavare enn den som vart lagt fram i 2021, og der det har rådet kø og kaos både på veg og jernbane, og har samferdselsministeren tenkt å snart gjere noko fornuftige og varige grep, slik som å åpne opp kollektivfeltet på E-18 og dermed få slutt på kø og kaoset der?

GRUNNGJEVING:

Kø og kaos råder fortsatt spesielt på E-18, men også på E-6 der ein rapport slår fast at kjøremønsteret til folk flest ikkje har endret seg sjølv om regjeringen stengte kollektivfeltene.

Folk bruker betydeleg meir tid på å stå i kø, noko som kostar samfunnet dyrt i ei tid det jammen er dyrt nok frå før.

Mykje ståhei i media ikring ei ny rein AP-regjering har vore den siste tida, samt ikring ein finansminister som liksom skulle «redde eit eller anna». Kva den nye finansministeren skulle rydde opp i kan ein undrast over, men det er i vertfall ikkje AP-regjeringa sin politikk innan sam-

ferdsel. Den ligg nemlig bom fast i eit vedteke statsbudsjett, der fortsatt kø og kaos tydelegvis fortsatt skal råder i samferdselspolitikken.

Svar:

Regjeringa har eit overordna mål for transportpolitikken om «Eit effektivt, miljøvennleg og trygt transportsystem i heile landet i 2050». Satsinga i transportsektoren har over tid gitt kortare reisetider på veg og jernbane, fleire togavgangar og ei positiv byutvikling med betre kollektivtilbod og gang- og sykkelveggar. Transporttilbodet i distrikta er blitt meir attraktivt m.a. gjennom lågare priser på ferjer og regionale flyruter og gratis ferjer.

For å nå dei transportpolitiske måla har regjeringa i Nasjonal transportplan 2025–2036 lagt til grunn ei statleg ramme på 1 208 mrd. 2024-kr for heile perioden. I tillegg er det lagt til grunn 100 mrd. 2024-kr i bompengar. Den statlege ramma er om lag lik som i Nasjonal transportplan 2022–2033, når ein samanliknar med statsbudsjettets prisomrekningsfaktorar.

Regjeringa vil føre ein ansvarleg transportpolitikk og prioriterer drift, vedlikehald og utbetringar. Dette skal

sørge for at infrastrukturen på veg og jernbane blir tryggare og meir driftssikker, og at vi får eit meir føreseieleg togtilbod. Samstundes vil regjeringa fortsette å byggje ny infrastruktur, men vi vil snu ei utvikling der vegar, bruer, signalanlegg og annan kritisk transportinfrastruktur ikkje blir vedlikehaldne i takt med behovet.

I mai i fjor blei det innført eit mellombels forbod for el-bilar i kollektivfelt på riks- og europavegane i Oslo og Akershus i samband med stenginga av Ring 1. Hovudføremålet med ombygginga av Ring 1 er å ta hand om tryggleiken i nytt regjeringskvartal. Som følge av at Ring 1 er stengt har det vore heilt naudsynt å minske privatbiltrafikken inn mot Oslo sentrum. Operatunnelen – som er hovudomkøyring under stenginga – var allereie før stenginga belasta på kapasitetsgrensa. Kø i Operatun-

nelen vil auke risikoen for ulukker med potensielt store konsekvensar for liv og helse, og kan skape utfordringar med framkome for naudetatane ved alvorlege hendingar i tunnelen. Alle forslag om å opne ytterlegare, til dømes å opne for ulike typar el-bilar i kollektivfelta, vil kunne føre til auka køproblem eller fare for liv og helse, noko som igjen vil gjere det naudsynt å innføre restriktive tiltak for å få ein føremålstenleg trafikkavvikling. Statens vegvesen frarår sterkt at det blir opna for tiltak som kan føre til meir biltrafikk inn til Oslo sentrum. Som samferdselsminister er eg oppteken av å lytte til fagstyresmaktene, og det ville vore uansvarleg av meg i den situasjonen vi no står i, å opne kollektivfelta i vestkorridoren på ein slik måte at trafikken i Operatunnelen aukar ytterlegare.

SPØRSMÅL NR. 1182

Innlevert 11. februar 2025 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 19. februar 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Viser til svar på spørsmål 52 fra SV til perspektivmeldingen, der vi spurte om hva inndekningsbehovet vil være fram mot 2060 om man reverserte skattenivået tilbake til 2013-nivået til Stoltenberg-regjeringen. Dette har departementet tidligere svart ifm. budsjettspørsmål at vil øke skatteinntektene med 17 milliarder kroner. Svaret ifm. perspektivmeldingen var imidlertid oppgitt som andel i BNP.

Kan det bes om presisering på hvor mange færre milliarder man anslår å ha i inndekningsbehov i 2060 om skattenivået ble endret på denne måten?

Svar:

Med utgangspunkt i skatte- og avgiftsnivået fra 2013 og en tilsvarende reduksjon i utgangsnivået for strukturelt, oljekorrigert budsjettunderskudd, ville inndekningsbehovet frem mot 2060 blitt redusert med 0,5 prosentenheter. Det er da ikke tatt hensyn til at lavere skatte- og avgiftsnivå i 2024 kan ha gitt effekter på arbeidsmarkedstilknytningen og skattegrunnlaget. Målt som andel av BNP for Fastlands-Norge i 2024 tilsvarer en reduksjon i inndekningsbehovet med 0,5 prosentenheter i overkant av 20 mrd. 2024-kroner.

SPØRSMÅL NR. 1183**Innlevert 11. februar 2025 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 20. februar 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Skyhøye drivstoffpriser har rammet både husholdninger og næringsliv, kanskje særlig transportbedrifter samt bygg og anlegg. I Sverige har regjeringen blant annet redusert kravene til innblanding av biodrivstoff for å bringe drivstoffprisene ned noe som har gitt betydelig effekt.

Kan statsråden redegjøre for om regjeringen vil vurdere en tilsvarende reduksjon i omsetningskravet for biodrivstoff som et ledd i å få prisene ned til nytte for både husholdninger og næringsliv?

BEGRUNNELSE:

Bruk av biodrivstoff er et relativt dyrt klimatiltak.

Økt bruk av biodrivstoff i Norge kan dessuten føre til avskoging i andre land. Avskoging gir store klimagassutslipp og tap av natur. Biodrivstoff lages i dag i all hovedsak av biomasse som har andre bruksområder enn biodrivstoff. Dette kan være mat, dyrefôr, råstoff i kjemisk industri, kosmetikk eller andre energiformål.

Dagens omsetningskrav gir betydelig risiko for utslipp fra arealbruksendringer. I verste fall kan biodrivstoff gi økte globale utslipp. Miljødirektoratet har tidligere anbefalt å fase ut bruken av konvensjonelt biodrivstoff i Norge innen 2030 fordi konvensjonelt biodrivstoff gir betydelig risiko for negative konsekvenser, som tap av natur og økte globale klimagassutslipp. Konvensjonelt biodrivstoff er biodrivstoff som i hovedsak er fremstilt av mat- og fôrvekster.

Miljødirektoratet vurderer at selv om det er mulig å innføre regulatoriske virkemiddel for å differensiere mellom ulike typer konvensjonelt biodrivstoff, vil økt bruk trolig likevel ha negative konsekvenser for natur og klima.

Svar:

Stortinget har vedtatt i klimaloven at Norge skal kutte sine utslipp i tråd med våre forpliktelser etter Parisavtalen. For å nå våre mål i 2030 trenger vi effektive virkemidler som kutter klimagassutslipp i dag. I klimastatus- og plan for 2025 varslet regjeringen opptrapping av omsetningskravene for biodrivstoff mot 2030 og la frem helhetlige vurderinger av biodrivstoffpolitikken. Her trakk vi frem utfordringene med økt biodrivstoffbruk og behovet for kontroll med forsyningskjedene. Miljødirektoratet utredet nå økte krav for 2026 og 2027. I løpet av våren vil forslag til økte krav sendes på høring. Regjeringen vil etter dette ta stilling til forslaget. Biodrivstoff er en sentral del av

Norges klimapolitikk, og har vært et viktig klimatiltak for skiftende regjeringer. Vi er avhengige av å bruke alle tilgjengelige ressurser for å kutte klimagassutslipp. For å nå målene i Parisavtalen må så å si all bruk av fossilt drivstoff erstattes med fornybare alternativer innen 2050. Bruk av bærekraftige bioressurser til å erstatte fossile brensler er en av de tilgjengelige ressursene som er avgjørende for å få til dette. På sikt må vi bort fra all bruk av fossilt drivstoff til transportsektoren, men det tar tid å skifte ut den fossile maskinparken og vi er avhengige av at utslippene kuttes raskt. Biodrivstoff kan være nyttig i en overgangsfase mens vi venter på utvikling og utrulling av lavutslippsteknologi, da det kan benyttes på eksisterende maskinpark. Omsetningskravene for biodrivstoff er derfor viktige klimatiltak for å nå klimamålet under innsatsfordelingen. For å sikre global klimaeffekt av omsetningskravene har kravene til biodrivstoff i økende grad

vært innrettet mot råstoff som ikke konkurrerer med mat- og dyrefôrproduksjon. Vi legger opp til å videreføre denne politikken, og fortsette arbeidet med å styrke kontrollregimet rundt bruken av biodrivstoff i Norge.

SPØRSMÅL NR. 1184**Innlevert 11. februar 2025 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi****Besvart 17. februar 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Hva er status i behandlingen av ESAs uttalelse om Norges forvaltningspraksis med å nekte å godkjenne erverv og økninger av eierandeler på over 20-25 % i forsikringsforetak og kredittinstitusjoner?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mangeårig sak om åpning for at opplagt kvalifiserte eiere må kunne eie mer enn 25 % i forsikringsforetak og kredittinstitusjoner etter en individuell vurdering av søknaden, og at det ikke blir avslag på generelt grunnlag ved å henvise til hva som er etablert av praksis i Norge. Problemstillingen ble for noen år siden prøvet for norske domstoler ("Netfonds-dommen") som endte med at HR avviste saken i Kjæremålsutvalget, etter at Staten tapte i Tingretten og vant i Lagmannsretten.

Det vises til at ESA har opprettet en egen overtredelsessak om Norges forvaltningspraksis med å nekte å godkjenne erverv og økninger av eierandeler på over 20-25 % i forsikringsforetak og kredittinstitusjoner.

Svar:

EFTAs overvåkingsorgan (ESA) har opprettet tre formelle saker mot Norge. Sakene dreier seg om forholdet mellom EØS-regelverk og norsk regelverk og praksis for kontroll

med store eiere i finansforetak henholdsvis ved etablering av foretaket og ved senere erverv av eierandeler.

28. august 2018 startet ESA sak mot Norge (ESAs sak nr. 80996) med utgangspunkt i en rådgivende uttalelse fra EFTA-domstolen 16. mai 2017 i den såkalte Netfonds-saken, samt en klage ESA mottok 12. juli 2018 i forbindelse med at norske myndigheter opprinnelig nektet en stor eierandel for boligbyggelag ved etablering av Boligbanken ASA. ESA besluttet 10. juli 2024 å ta ut stevning for EFTA-domstolen, men en slik stevning er foreløpig ikke mottatt av norske myndigheter. ESA har gitt en beskrivelse av saken i sitt vedtak av 10. juli 2024, som er tilgjengelig på ESAs nettsider.

30. september 2015 startet ESA sak mot Norge (ESAs sak nr. 77973) på bakgrunn av formuleringer i et brev fra Finansdepartementet 25. juni 2014. ESA besluttet 10. juli 2024 å forene denne saken med sak nr. 85119 (se nedenfor), og å ta ut stevning for EFTA-domstolen.

25. august 2020 startet ESA sak mot Norge (ESAs sak nr. 85119) på bakgrunn av en klage ESA mottok 24. april 2020 fra et svensk foretak som 11. april 2019 hadde fått avslag på søknad om å få øke sin eierandel i et norsk forsikringsforetak fra 24,9 til 29,9 pst. ESA besluttet 10. juli 2024 å forene denne saken med sak nr. 77973 (se over), og å ta ut stevning mot Norge. Saken er beskrevet i ESAs pressemelding 11. juli 2024, som er tilgjengelig på ESAs nettsider.

SPØRSMÅL NR. 1185**Innlevert 11. februar 2025 av stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg****Besvart 19. februar 2025 av utviklingsminister Åsmund Aukrust****Spørsmål:**

Hva vil utviklingsministeren gjøre for å unngå at livsviktig arbeid stanser opp, og hvordan vil utviklingsministeren arbeide for en internasjonal dugnad for å begrense skadevirkningene av Trump administrasjonens uansvarlige handlinger slik at virkningene for sårbare mennesker i sør blir begrenset?

BEGRUNNELSE:

Flere viktige internasjonale organisasjoner som WHO, UNFPA, UNWRA, og internasjonale klimaorganisasjoner kommer nå brått til å miste store deler av inntekten sin som resultat av USA sin brå og uansvarlige stans i all bistand. Flere norske organisasjoner, inkludert Folkehjelpen og Flyktningshjelpen, som driver livsviktig arbeid må stenge ned store deler av virksomheten sin. Vi har ikke

mottatt informasjon om at regjeringen har iverksatt noen strakstiltak for å avhjelpe situasjonen.

Svar:

Den amerikanske bistanden utgjør nær én tredjedel av verdens totale bistand og rundt 40% av all humanitær bistand. Det får derfor store konsekvenser når USA nå har innført en 90 dager lang frys på det aller meste av sin bistandsfinansiering. Samtidig vet vi fortsatt ikke hvordan situasjonen vil se ut etter disse første 90 dagene.

Den amerikanske bistandsfrysen har allerede etterlatt store hull i både Flyktninghjelpen og Norsk Folkehjelps budsjetter. Den rammer også en rekke andre humanitære organisasjoner. Disse organisasjonene driver livreddende innsats, og det er dermed til syvende og sist mennesker i nød som rammes.

Norge vil være en forutsigbar og fleksibel giver for våre humanitære partnerorganisasjoner. Vi har nylig inngått nye femårige strategiske partnerskap med fem norske humanitære organisasjoner, inkludert Flyktninghjelpen og Norsk Folkehjelp. For å avhjelpe den akutte pengemangelen disse to organisasjonene står i har vi framskyndet signering av de nye avtalene og begge organisasjonene har allerede fått første utbetaling. Norsk støt-

te til FNs nødhjelpsfond CERF er også utbetalt allerede og vi utbetaler også kjernestøtten til våre FN-partnere ekstra tidlig i år.

Ingen enkeltland vil kunne demme opp for et eventuelt bortfall av amerikanske bistandsmidler. Også andre givere kutter nå i sin støtte. Norge kutter ikke, og vil fortsette å gi én prosent av BNI til bistand og Norge vil forbli på et høyt nivå. Det er også viktig at vi forsterker innsatsen for å finne alternative finansieringskilder. Privat kapital og nasjonal ressursmobilisering må utgjøre en større andel av løsningen. Samtidig må vi stille enda høyere krav til effektiv bruk av de midlene vi har til rådighet. Vi vil derfor jobbe videre med omstillingen til en mer helhetlig bruk av bistandsmidlene, slik at kortsiktig og langsiktig bistand oppnår større synergieffekter.

Vi har tett dialog med både våre humanitære partnerorganisasjoner, FN og andre givere for å forstå hvilke konsekvenser denne frysingen og et eventuelt framtidig bortfall av amerikanske bistandsmidler får, og hvordan organisasjonene kan møte dette. Vi diskuterer også hvordan vi som enkeltland og sammen med likesinnede land best mulig kan bidra til å begrense de negative konsekvensene for de humanitære organisasjonene og menneskene de hjelper.

SPØRSMÅL NR. 1186

Innlevert 11. februar 2025 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 18. februar 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

20 desember 2023 kom regjeringen med en bred tiltakspakke for å legge til rette for bedre ivaretagelse av reindriften ved planlegging og utbygging av energi.

Kan statsråden gjøre rede for arbeidet og status med hvert enkelt punkt i denne tiltakspakken?

BEGRUNNELSE:

Lenke til regjeringens tiltakspakke: <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/tiltakspakke-for-reindrift-og-energi/id3019596/>

Svar:

Regjeringens tiltakspakke for reindrift og energi består av tiltak på Energidepartementet, Justis- og beredskaps-

departementet, Kommunal- og distriktsdepartementet, Klima- og miljødepartementet og Landbruks- og matdepartementets område. Noen av tiltakene er gjennomført, mens andre er under arbeid. Det er gjennomført konsultasjoner med Norske Reindrifsamers Landsforbund og Sametinget om flere av tiltakene.

Jeg vil komme tilbake til Stortinget med en samlet redegjørelse for arbeidet og status for de enkelte tiltakene i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett.

SPØRSMÅL NR. 1187**Innlevert 11. februar 2025 av stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen****Besvart 18. februar 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

I Adresseavisen 6. februar 2025 uttalte helseministeren at St. Olav nå har lyktes med å få ned ventetidene til 2019-nivå. Samtidig kan man på helsenorge.no lese at flere inngrep står oppført med «Ikke oppdatert» på ventetid for St. Olav. Dette gjelder blant annet hoftededsslitasje, fjerning av livmor og skade på skjede/endetarm etter fødsel.

Kan statsråden redegjøre for hva ventetiden er for de nevnte behandlingene?

Svar:

Ventetidstallene for St. Olav hospital HF er gode. I januar var gjennomsnittlig ventetid for påbegynt helsehjelp for alle fagområder 62 dager. I januar 2019 var gjennomsnittlig ventetid for påbegynt helsehjelp for alle fagområder i Norge 60 dager. St. Olav hospital HF ligger folgelig godt an med tanke på å klare målet for 2025. Helseforetaket har noen av de korteste ventetidene i landet. St. Olav hospital HF har snudd utviklingen og redusert ventetidene betraktelig. I januar 2024 hadde St. Olav hospital HF en ventetid samlet på 72 dager og i januar 2023 på 79 dager.

Stortingsrepresentant Trøen viser til at ventetidene på helsenorge.no ikke er oppdatert for alle behandlinger og prosedyrer, og etterspør informasjon om ventetidene for tre konkrete behandlinger. Jeg gjør oppmerksom at alle som venter på helsehjelp i spesialist-helsetjenesten inngår i statistikken over ventetid ventende og ventetid påbegynt helsehjelp, også om forventet ventetid på helsenorge.no ikke er oppdatert for alle behandlinger.

Forventet ventetid slik det framgår på helsenorge.no er maksimal ventetid for de lavest prioriterte pasientene. Ventetiden skal fastsettes til et bestemt antall uker. Tidsangivelsen må være realistisk. Forventede ventetider må forstås som veiledende og skal være et grunnlag for å skille mellom behandlingssteder. Det er ikke en garantert ventetid for hver enkelt pasient, men et uttrykk for behandlingsstedets kapasitet. Pasienter med samme diagnose kan oppleve ulike ventetider, avhengig av sykdommens alvorlighetsgrad og andre faktorer som er spesielle for den enkelte. Målet er at pasientene blir forespeilet en realistisk ventetid, som ikke skaper forventninger om kortere ventetid enn det som er aktuelt for de lavest prioriterte pasientene. Forventet ventetid uttrykker slik sett ikke hvor lenge pasientene faktisk har ventet, men hva de lavest prioriterte pasientene kan forvente av ventetid.

Jeg har innhentet informasjon fra Helse Midt-Norge RHF om de konkrete behandlingene stortingsrep-

resentant Trøen etterspør informasjon om. Helse Midt-Norge RHF oppgir å ha innhentet opplysninger fra St. Olavs hospital HF og fra helsenorge.no som grunnlag for svaret.

Ventetider til operasjon for gynekologi ved St. Olavs hospital, lokalisasjoner Øya (Trondheim) og Røros er hentet fra Velg behandlingssted på helsenorge.no (15/2/25):

- Fjerning av livmor, ikke kreft
 - 16 uker til utredning, 36 uker til innleggelse (St. Olavs hospital, Øya (Trondheim))
 - 12 uker til utredning (St. Olavs hospital, Røros)
- Skade på skjede/endetarm etter fødsel, operasjon
 - 12 uker til utredning, 12 uker til dagbehandling (St. Olavs hospital, Røros)
 - 13 uker til utredning, 30 uker til dagbehandling (St. Olavs hospital, Øya (Trondheim)).

Helse Midt-Norge RHF opplyser at ventetider til operasjon i ortopedisk kirurgi ved St. Olavs hospital ikke var oppdatert på helsenorge.no da kontaktperson til Velg behandlingssted hadde sluttet i jobben. Ny kontaktperson er meldt inn til Norsk helsenett og når tilgangen er etablert regner avdelingen med rask oppdatering av frister. Helse Midt-Norge RHF vil følge opp at dette skjer. Helse Midt-Norge RHF oppgir videre at ventetid til operasjon for hoftededsslitasje (artrose), protese, er på 8 uker (St. Olavs hospital, Øya (Trondheim)).

SPØRSMÅL NR. 1188**Innlevert 11. februar 2025 av stortingsrepresentant Grete Wold****Besvart 19. februar 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Mener statsråden at det er rimelig at familier med hørselshemmede barn selv må dekke store deler av kostnadene for deres opplæring, hvordan passer dette med prinsippet om enhetsskolen, og at skolen skal være gratis for alle?

BEGRUNNELSE:

Elever som får hjelp og støtte fra Statped er, etter omorganiseringen, de mest marginale elevgruppene som man ikke forventer at hver kommune, eller skole har kompetanse til å følge opp.

Hørselshemmede elever får et tilbud om opplæring fra Statped, såkalte elevkurs. Elevene må delta på fysiske samlinger i enten Bergen, Oslo, Trondheim, eller Tromsø. Det innebærer kostnader til reise, opphold og tapt arbeidsfortjeneste for foreldrene, som ikke dekkes i dag. Dette er barn på 1.-10. trinn, som trenger at foreldrene, eller andre ansvarspersoner, følger dem. Kostnadene kan bli store, og noen familier vil ha utfordringer med å delta på dette. Funksjonshemmedes fellesorganisasjon opplyser at flere tar kontakt med deres Rettighets-telefon om dette. Det bryter med prinsippet om likhetsskolen, og også med gratisprinsippet i skolen (opplæringsloven § 2-5).

Mener statsråden at det er rimelig at foreldrene selv må bære den økonomiske byrden for å følge barna sine på nødvendig opplæring? Om statsråden mener dette ikke er rimelig, og ikke i tråd med gratisprinsippet, vil hun da ta initiativ til å løse dette?

Vi vil for øvrig vise til at før omleggingen av Statped fikk også synshemmede barn tilbud om elevkurs for å få opplæring i punktskrift og nødvendige hjelpemidler og utstyr for å kunne lese og skrive. Representanten Marit Knutsdatter Strand har stilt spørsmål der hun blant annet spør om status på dette, og dette kan sees i sammenheng med det. Elever med hørsel eller syns utfordringer bør ha lik rett til skolegang, og med det muligheter for utdanning og deltakelse i arbeidslivet på sikt.

Svar:

Skolen skal legge til rette for en opplæring som ivaretar både fellesskapet og hver enkelt elev, slik at elevene får best mulig utbytte av opplæringen. Kommunen og fylkeskommunen, og private eiere, skal sørge for at opplæringen er tilpasset, det vil si at elevene får et tilfredsstillende

utbytte av opplæringen, uavhengig av forutsetninger. De elevene som har behov for individuell tilrettelegging for å få tilstrekkelig utbytte av opplæringen, skal få dette. Kommuner og fylkeskommuner har et stort ansvar for å oppdage og følge opp barn og unge med sansetap.

Statped gir tjenester til kommunene og fylkeskommunene på små og spesialiserte fagområder hvor vi ikke kan forvente at kommunene har egen kompetanse. Et av fagområdene til Statped er hørsel. Som støtte til kommunene, tilbyr Statped rådgivning, veiledning, kartlegging, kurs for lærere og læringsressurser, innenfor sine fagområder.

Statped kan både gi tjenester knyttet til enkelt elever og laget rundt dem, og systemtjenester til kommunen og PP-tjenesten for å tilpasse praksis. På hørselsfeltet tilbyr Statped også deltidsopplæring i et tegnspråklig miljø for elever på 1.-10 trinn som har utbytte av norsk tegnspråk i opplæringen etter opplæringsloven § 3-4 eller § 11-6, og de utvikler læremidler for tegnspråklige elever. Statped har også, etter ønske fra brukerorganisasjonene, gjennomført utprøvinger av såkalte elevkurs på fagområdene syn og hørsel.

Jeg vil gjøre oppmerksom på at representanten omtaler elevkursene i sin begrunnelse, men beskriver det som er Statpeds tilbud om deltidsopplæring innen tegnspråk. Deltidsopplæringen foregår i et tegnspråkmiljø til døve og hørselshemmede elever på 1. til 10. trinn, i inntil 12 uker i året og inngår som en del av elevenes opplæring.

Elevkursene for hørsel har imidlertid vært et ekstraltilbud fra Statped som ikke er ment å ivareta kommunens plikter etter opplæringsloven, og retter seg mot elever med nedsatt hørsel som ikke bruker tegnspråk, og som derfor heller ikke har et vedtak om tegnspråkopplæring etter opplæringsloven. Omfanget har vært på to til tre dager per trinn. Statped har etter ønske fra brukerorganisasjonene, gjennomført utprøvinger av elevkurs på fagområdene syn og hørsel. Elevkursene betyr mye for elevene i målgruppa og er sterkt ønsket. Jeg har derfor besluttet at disse elevkursene videreføres.

Skolen der eleven går skal legge til rette for en opplæring som ivaretar både fellesskapet og hver enkelt elev, slik at elevene får best mulig utbytte av opplæringen. Kommunen har det juridiske og økonomiske ansvaret for grunnskoleopplæringen. Ansvaret innebærer blant annet å sørge for at lærerne har riktig og nødvendig kompetanse og å stille til disposisjon de ressursene som er nødvendige for å oppfylle de lovpålagte pliktene. Opplæringen skal

være gratis for elever i grunnskolen. Dersom kommunen velger å benytte seg av Statped's deltidsopplæring i og på tegnspråk for å ivareta sine plikter etter opplæringslov-

en, skal dette derfor ikke medføre kostnader for elevene. Dette forventer jeg at kommunene sørger for.

Jeg viser ellers til svaret jeg ga til representanten Marit Knutsdatter Strand, nr. 1145.

SPØRSMÅL NR. 1189

Innlevert 11. februar 2025 av stortingsrepresentant Grete Wold

Besvart 17. februar 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

En ventetid på 2 år for å få norsk statsborgerskap skaper vansker for mange, og oppleves urimelig både av den enkelte og lokalsamfunn rundt i landet.

Dette er ikke en ny problemstilling, så hva gjør statsråden for å få ned saksbehandlingstiden i UDI til et akseptabelt nivå?

BEGRUNNELSE:

Flere saker i media siste tiden har satt søkelys på en altfor lange behandlingstiden for å få norsk statsborgerskap. Det er ofte unge mennesker som trenger et norsk pass for å kunne komme inn i forsvaret, eller fortsette et fullverdig liv i Norge. De eksempler som trekkes frem er ressurssterk ungdom som får livet satt på vent, mens de har ønske og evner til å bidra positivt inn i samfunnet. Men en ventetid på 2 år skaper store vansker, og kan ikke være fornuftig verken for den enkelte eller samfunnet.

Svar:

Jeg viser til svar til Stortinget på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 472 om det pågående arbeidet for å få ned saksbehandlingstiden i utlendingsforvaltningen. Jeg viser videre til at ansvaret for statsborgerloven ligger til Arbeids- og inkluderingsdepartementet, men jeg besvarer dette spørsmålet pga. mitt administrative ansvar for Utlendingsdirektoratet (UDI).

I 2020 ble det åpnet for dobbelt statsborgerskap i Norge, noe som gjorde at det kom mange flere søknader enn forventet. Dette skjedde samtidig med at pandemien bl.a. la store begrensninger på publikumsmottakene for oppholds- og statsborgerskapssøknader i førstelinjen hos politiet. Pandemien og andre ekstraordinære hendelser de senere årene, herunder også det høye antallet fordrevne fra Ukraina som har kommet til Norge, har satt utlendingsforvaltningen under press over tid. Dette har

ført til høyere restanser og lengre saksbehandlingstid enn det som er ønskelig i en del saker. Justis- og beredskapsdepartementet fortsetter å følge opp saksbehandlingstider i den styringsdialogen vi har med UDI.

En vesentlig andel statsborgerskapssaker behandles nå delvis automatisk. Jeg viser også til at Arbeids- og inkluderingsdepartementet utreder endringer i statsborgerloven og statsborgerforskriften for å få et mer digitaliseringsvennlig regelverk, som kan gi mer automatisering.

Jeg forstår at saksbehandlingstiden er lengre enn det som er ønskelig for søkerne. Jeg har tillit til at UDI, sammen med politiet, jobber for å finne de beste tiltakene for mest mulig effektiv saksbehandling samlet sett, innenfor de rammene som er gitt av Stortinget og departementet.

SPØRSMÅL NR. 1190**Innlevert 12. februar 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 18. februar 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Synes statsråden det er akseptabelt at skoleelever i Østfold må stå på bussen?

BEGRUNNELSE:

Fremskrittspartiet startet som kjent en kamp på starten av 2000-tallet for å sørge for at alle skoleelever skulle få trygg busstransport til skolen, med sitteplass og setebelte. Denne kampen ble startet av daværende lokalpolitiker Håvard Jensen i Hobøl kommune og etter en lang kamp vant FrP gjennom. Nå ser vi at dette viktige trafiksikkerhetstiltaket ikke følges ved at det benyttes et smutthull. Dette har Smaalenenes Avis skrevet mye om i det siste.

Svar:

Alle skolebarn, uavhengig av hvilket fylke de bor i, skal i utgangspunktet ha tilgang til sitteplass med setebelte ved skoleskyss. Fylkeskommuner og kommuner har plikt til å dimensjonere tilbudet slik at alle elever som har rett til skoleskyss, har tilgang til sitteplass med belte. Dette er fastsatt i forskrift om sikring av skyssberettigede skoleelever i buss, som trådte i kraft i 2013.

Dersom skoleskyssen ikke er planlagt med tilstrekkelig kapasitet, eller over tid ikke leveres i henhold til den planlagte pliktige kapasiteten, vil dette etter omstendighetene kunne innebære brudd på plikten. Fylkeskommunen må da iverksette tiltak for å sikre et tilbud i samsvar med kravet. Det er i utgangspunktet statsforvalteren, i samsvar med kommunelovens alminnelige bestemmelser, som fører tilsyn med om forpliktelsene overholdes.

SPØRSMÅL NR. 1191**Innlevert 12. februar 2025 av stortingsrepresentant Anna Molberg****Besvart 18. februar 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Hvor mye økte sysselsettingen i fastlandsøkonomien fra 2013 til 2019, målt i antall sysselsatte personer?

Svar:

Ifølge tall fra nasjonalregnskapet har antall sysselsatte i fastlandsøkonomien økt fra 2 617 000 i 2013 til 2 790 600 i 2019, noe som tilsvarer en økning på 173 600 sysselsatte i denne perioden.

SPØRSMÅL NR. 1192**Innlevert 12. februar 2025 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 17. februar 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Når kan ideelle aktører som har utført helse- og velferdstjenester for det offentlige forvente regjeringens svar på hva de får dekket av historiske pensjonskostnader?

BEGRUNNELSE:

Historiske pensjonskostnader for fylkeskommunal og kommunal sektor har vært en sak over flere år. Det gjelder en stor del av de ideelle aktørene. Mange har store utgifter til historiske pensjonskostnader som ikke dekkes av det offentlige. Det ligger et anmodningsvedtak fra 2018 fra Stortinget om å utrede de økonomiske konsekvensene av å dekke ideelle organisasjoners historiske pensjonskostnader i kommunal og fylkeskommunal sektor, med sikte på at de skal dekkes av kommunene og fylkeskommunene. I statsbudsjettet for 2023 Prop1 stod det:

Vedtaket ble truffet ved behandling Meld. St. 1 (2018–2019), jf. Innst. 2 S (2018–2019). Vedtaket omfatter ideelle organisasjoners arbeid for kommuner og fylkeskommuner over flere år og innenfor ulike sektorer. Anmodningsvedtaket forutsetter et omfattende kartleggingsarbeid når det gjelder i hvor stor grad kommunene og fylkeskommunene allerede har påtatt seg forpliktelser, og i hvilket omfang kommuner og fylkeskommuner i dag står uten ansvar. Arbeidet med utredningen har blitt forsinket som følge av koronasituasjonen både i 2020 og

i 2021, men er nå startet opp. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Helsedirektoratet har laget en utredning som er unntatt offentlighet. Spørsmål om en ordning er tatt opp til helse- og omsorgsdepartementet flere ganger og senest med statsråd Vestre i mai og juni 2024. Ideelle aktører taper konkurransekraft og likviditet om det ikke kommer en ordning på plass.

En tilsvarende ordning for aktører med pensjonsforpliktelser til statlig pensjonssparinger er å finne over kap. 737. post 70. Den har en bevilgning på 97 millioner kroner. I 2024 var det slik jeg forstår på relevante aktører mange ubrukte midler, da forbruket var kun 32 mill. kroner i 2022. Ideelle som har forpliktelser til kommunale og fylkeskommunale pensjonssparinger kan ikke søke på den ordningen. Derfor haster det å få på plass en ordning slik at ideelle likebehandles. Det er av stor betydning for ideelle aktører at en ordning som ivaretar historiske pensjonskostnader for ideelle virksomheter i fylkes- og kommunesektoren kommer på plass så snart som mulig, i tråd med Stortingets vedtak (anmodningsvedtak 82 (2018–2019).

Svar:

Jeg vil komme tilbake til Stortinget i forbindelse med forslag til statsbudsjett for 2026 med oppdatert informasjon om hvordan anmodningsvedtaket følges opp.

SPØRSMÅL NR. 1193**Innlevert 12. februar 2025 av stortingsrepresentant Margret Hagerup****Besvart 19. februar 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hvordan oppmøteplikten i opplæringsloven § 18-11 skal håndteres i praksis, og vil departementet vurdere å utarbeide tydeligere retningslinjer for å sikre en mer enhetlig praktisering av fraværsreglene i voksenopplæringen?

BEGRUNNELSE:

I opplæringsloven § 18-11 reguleres plikten til oppmøte og aktiv deltagelse i opplæringen for voksne. Deltagere i forberedende opplæring og videregående opplæring har etter bestemmelsen plikt til å møte opp til opplæringen og delta aktivt. Kommunen og fylkeskommunen kan etter søknad gi permisjon fra opplæringen. Lærere og

skoleledere melder om uklarheter rundt hvordan denne bestemmelsen skal forstås og forvaltes, særlig i vide-regående opplæring for voksne.

Det etterlyses tydeligere retningslinjer for følgende forhold:

- hvor stor fraværsprosent som skal ligge til grunn for at en elev ikke kan få vurdering (IV) i et fag
- hvilke klagemuligheter elevene har ved vedtak om ikke vurdering
- hvilke kriterier som skal legges til grunn for godkjent versus ikke-godkjent fravær
- hvordan bestemmelsen skal praktiseres i tilfeller med høyt dokumentert/godkjent fravær

Svar:

Etter opplæringsloven § 18-11 har voksne deltagere i forberedende og videregående opplæring plikt til å møte opp til opplæringen og delta aktivt. Plikten til å møte opp innebærer at man skal møte opp til den tiden og på det stedet som er bestemt for opplæringen.

Den voksne må være til stede for å få opplæring og selv bidra til å tilegne seg kunnskap. Jeg håper og tror at de fleste voksne er seg dette bevisst, og det er viktig at kommunene og fylkeskommunene formidler sammenhengen mellom deltagelse og god læring.

Det er ikke fastsatt fraværregler i opplæringen for voksne slik som i opplæringen for ungdom. Det henger blant annet sammen med at voksne har en annen livssituasjon, ofte med omsorgsforpliktelser, og andre behov enn ungdom, slik at regelverket om opplæring for voksne er noe annerledes innrettet og åpner for en større fleksibilitet når det gjelder organisering av opplæringstilbudene. I forarbeidene til ny opplæringslov, Prop. 57 L (2022–2023), er dette omtalt slik:

«Departementet foreslår ikkje å innføre ei fraværsgrense i opplæringa for voksne. I opplæringa for voksne er det ikkje timetal-skrav og heller ikkje faste opplæringseiningar. Ei fraværsgrense vil ikkje fungere utan at departementet samtidig gjer opplæringa for voksne mindre fleksibel, noko som ikkje er ønskjeleg.»

Dersom voksne velger å søke seg inn på vide-regående opplæring for ungdom, vil reglene om fraværsgrense og fraværføring på vitnemålet som gjelder for ungdom, likevel gjelde.

Det er opp til kommunen og fylkeskommunen om det skal gis reaksjoner ved manglende oppmøte i opplæringen for voksne. Dette må i så fall komme frem i de ordensreglene som kan fastsettes for hvert enkelt opplæringssted, jf. opplæringsloven § 20-3. Kommunen og fylkeskommunen kan også gi utfyllende regler til lovkravet om deltagelse, som for eksempel regler om forsentkomming og hva som gir grunnlag for at det innvilges permisjon. Slik kan ordensreglene tilpasses de opplærings-sløpene som tilbys og andre særlige forhold lokalt.

På samme måte som i opplæringen for ungdom, kan stort fravær eller andre særlige forhold føre til at lærerne og instruktørene ikke har tilstrekkelig grunnlag til å gi halvårsvurdering med karakter eller standpunktkarakter i ett eller flere fag, jf. opplæringsforskriften § 15-2, jf. § 9-1. Dette er en faglig vurdering som læreren eller instruktøren må foreta, og knytter seg derfor ikke til en bestemt prosent eller et bestemt timetall. Dersom karakteren står i fare for å falle bort, skal den voksne varsles om det, jf. § 15-4. Det kan klages på et vedtak om at det ikke kan gis standpunktkarakter, og i slike saker er det Statsforvalteren som er klageinstans, jf. § 16-3, jf. § 10-5.

Det er forståelig at kommuner og fylkeskommuner kan ønske veiledning om regelverket med tanke på de vurderingene de skal gjøre lokalt. Det er Utdanningsdirektoratet som utarbeider veiledning om ny opplæringslov og forskriftene til loven, og jeg viser her til den veiledningen som er publisert på deres nettsider.

SPØRSMÅL NR. 1194

Innlevert 12. februar 2025 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle

Besvart 20. februar 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

På hvilket tidspunkt, og på hvilken måte, vil staten ettergå oppfyllelsen av kravene som er fastsatt når det gjelder kjønnsrepresentasjon, og hvilken terskel er det statsråden mener staten bør ha for å gå til det skritt å eventuelt be

om tvangsoppløsning av selskaper som ikke har gyldige styresammensetninger etter loven?

BEGRUNNELSE:

Stortinget har vedtatt nye krav til kjønnsrepresentasjon i styrene i blant annet aksjeselskaper. I henhold til forskrift skal kravene innføres gradvis, og den første fristen for virksomheter var 31. desember 2024.

Flere i næringslivet stiller spørsmål ved hvordan staten vil følge opp håndhevingen av disse kravene i praksis. Dersom et selskap ikke oppfyller lovens krav til styresammensetning, anses styret som ugyldig. Dette kan på den ene siden eksponere selskapet for ansvar overfor tredjepart, for eksempel i forbindelse med avtaleinngåelser. Samtidig har det også selskapsrettslige implikasjoner.

Det vil derfor være nyttig om statsråden hadde kunnet gjøre rede for hvordan hun ser for seg at staten vil håndheve regelverket overfor selskaper som ikke oppfyller de lovpålagte kravene.

Svar:

Det er nesten 20 år siden krav til kjønns sammensetning i styret ble innført i Norge. Lovkravet førte til økt andel kvinner i styret i de foretakene som var omfattet, som for eksempel allmennaksjeselskaper.

Stortinget vedtok i 2023 å utvide krav til kjønns sammensetning i styret til å gjelde for flere foretak. De nye

kravene vil innføres trinnvis frem til 2028. Kravene som gjelder for aksjeselskaper håndheves på samme måte som kravene styret i allmennaksjeselskaper har måttet oppfylle siden midten av 2000-tallet.

Ved nyregistrering av, eller ved senere endring av styresammensetning i, et aksjeselskap, skal styret meldes til Foretaksregisteret. Før opplysninger om styrets medlemmer kan registreres i Foretaksregisteret, skal registerfører kontrollere at krav til kjønns sammensetning er oppfylt. Hvis et aksjeselskap ikke har meldt et styre som oppfyller krav til kjønns sammensetning til Foretaksregisteret, kan tingretten i ytterste konsekvens beslutte selskapet oppløst. Ordningen med tvangsoppløsning er ikke ny og gjelder ikke bare for krav til kjønns sammensetning i styret. Tvangsoppløsning skal også besluttes når selskapet ikke har sendt inn årsregnskap, ikke oppfyller krav om å ha revisor, ikke har meldt navn på styremedlemmer til Foretaksregisteret overhodet, har meldt styremedlemmer som ikke lovlig kan være dette, eller hvis selskapet har meldt styremedlemmer som er valgt av noen som ikke kan ha valgrett.

Jeg er glad for at partene i arbeidslivet og et bredt flertall på Stortinget står sammen om lovendringen. Det er viktig å være fremoverlent for å sikre likestilling og mangfold også i næringslivet.

SPØRSMÅL NR. 1195

Innlevert 12. februar 2025 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 19. februar 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Har regjeringa meldt til EU at resterende deler av EUs fjerde energimarkedspakke er utsatt til 2029 eller er dette bare et utspill fra regjeringa i norsk media?

Svar:

Forslaget dreier seg om rettsaktene i «ren energi-pakken» fra 2018. Denne pakken består av til sammen åtte direktiver og forordninger. Det som kan kalles fjerde energimarkedspakke er en del av «ren energi»-pakken, og består av elmarkedsdirektivet, elektrisitetsforordningen og AC-ER-forordningen. Regjeringen har slått fast at det ikke skal legges ned et såkalt veto mot disse. Men som varslet 31. januar, vil ikke regjeringen i en situasjon med stor ustabilitet i de europeiske kraftmarkedene innføre markeds-

regelverket i Ren energi-pakken nå. Dette gjelder også i neste stortingsperiode.

Vi er i en situasjon med høye og ustabile kraftpriser i Europa, blant annet som følge av bortfallet av russiske energiforsyninger. Kraftsystemene i Europa har i tillegg gjennomgått store endringer med nedlegging av regulær kraftproduksjon og økt utbygging av væravhengig produksjon. Det europeiske kraftsystemet er derfor mer sårbart for endringer i værforhold, og for uforutsette hendelser som kan gi knapphet på kraft. Vi er kjent med at det pågår arbeid for å følge opp disse utfordringene, både på EU-nivå og i EUs medlemsland.

Før vi knytter oss tettere til EUs kraftmarked vil regjeringen vurdere følgene av EUs arbeid for å bedre konkurransekraften og legge til rette for lavere og mer sta-

bile energipriser. Dette er også formidlet i dialogen mellom EU og norske myndigheter.

SPØRSMÅL NR. 1196

Innlevert 12. februar 2025 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø

Besvart 18. februar 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren garantere at lønns- og arbeidsvilkårene for de ansatte i kommersielle bedrifter på flyplasser ikke svekkes i Avinors anbudsprosesser?

BEGRUNNELSE:

I tidligere svar (09.10.2024) til representanten Haitham El-noush angående anbudsprosessene på for kommersielle arealer på Gardermoen og andre flyplasser, viser samferdselsminister Nygård til at Avinor betrygger om at norsk rett og ILO-konvensjoner følges. Det er et minstemål, men hindrer ikke bruk av dårligere lønns- og arbeidsvilkår som virkemiddel for lavere pris på tjenester for å vinne anbudsrunder.

Under anbudsprosesser konkurreres det bla annet på pris, som er en stor del av anbudsvilkårene. Tjenesteytende næringer er arbeidskraftintensive, også innenfor handel. Det vil si at mye av omkostningene brukes til å lønne ansatte. I Norge og i Arbeidsmiljøloven er det ingen minstelønn innenfor næringer som handel. En tariffavtale vil sette standard for en minstelønn. Arbeidsmiljøloven regulerer heller ikke tillegg for arbeid på kveld, natt og i helg. I tillegg er arbeidsuken i henhold til Arbeidsmiljøloven satt til 40 timer og ikke 37,5 timer som i tariffavtalen. Videre har ferieloven 4 uker og 1 dag ferie, mens tariffavtalen har 5 uker. Dette er ikke en uttømmende liste, men illustrer noen av forskjellene mellom det lovbestemte og tariffavtaler.

I en arbeidsintensiv næring vil da lønns- og arbeidsvilkår som følger tariffavtalen ha høyere omkostninger. Når det konkurreres på pris vil det i slike næringer også konkurreres på lønns- og arbeidsbetingelser.

Svar:

Som samferdselsminister er jeg ansvarlig for forvaltningen av det statlige eierskapet i Avinor AS (Avinor). Staten forventer at selskap med statlig eierandel respekterer menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter og er

ledende i arbeidet med anstendige arbeidsforhold i selskapets egen virksomhet og i leverandørkjeden, jf. Meld. St. 6 (2022–2023) Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap – Statens direkte eierskap i selskaper og Innst. 190 S (2022–2023). Dette er noe jeg følger opp i eierdialogen med Avinor.

Spørsmålet dreier seg om Avinors anskaffelser. Avinors anskaffelser er underlagt anskaffelsesloven. Krav til lønns- og arbeidsvilkår følger av forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter mv., jf. blant annet § 5 og § 5a.

Jeg har lagt spørsmålet fram for Avinor. Avinor vurderer at selskapets anskaffelser er i tråd med gjeldende lover og forskrifter. Konkret viser Avinor blant annet til punkt. 25.6 i Avinors standard kontraktsmal:

«Leietaker skal sørge for at ansatte i egen organisasjon og ansatte hos underleverandører som direkte medvirker til oppfyllelse av kontrakten ikke har dårligere lønns- og arbeidsvilkår enn det som følger av en til enhver tid gjeldende landsomfattende tariffavtale innenfor det aktuelle virksomhetsområdet.

Skulle det innenfor det aktuelle virksomhetsområdet bli vedtatt forskrift om allmenngjort tariffavtale, skal Leietaker og hans underleverandører som direkte medvirker til oppfyllelse av kontrakten sikre at disse virksomhetene sine ansatte minst har lønns- og arbeidsvilkår i samsvar med det som følger av forskriften. Slike vilkår skal gjelde senest med virkning fra det tidspunkt forskriften trer i kraft.

Leietaker plikter på oppfordring å legge frem dokumentasjon for lønns- og arbeidsvilkårene som gjelder for arbeidstakerne i virksomheten. Leietaker skal i sine kontrakter med underleverandører som direkte medvirker til oppfyllelse av kontrakten sikre en tilsvarende plikt for underleverandørene til å fremlegge dokumentasjon for lønns- og arbeidsvilkår på forespørsel fra Leietaker eller Utleier.»

I tillegg viser Avinor til at selskapets kontraktsparter må inngå en egen avtale om ansvarlig forretningsførsel, der det også framkommer egne bestemmelser om lønn, arbeidstid, mv. i tråd med de kravene som følger av norsk rett og ILO-konvensjonen.

SPØRSMÅL NR. 1197**Innlevert 12. februar 2025 av stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen****Besvart 20. februar 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Viser til sak i VG 12. februar 2025 der det fremkommer at den ene parten i ventetidsløftet, NHO, etterlyser at lovnaden om at private skulle bidra til å redusere de stadig økende ventetidene vi har sett under denne regjeringen. NHO peker på at statsråden ikke har tatt initiativ til at lovnaden følges opp og har bedt statsråden vise til faktiske resultater.

Kan statsråden fremlegge en liste over nye inngåtte avtaler med private for pasientbehandling i spesialisthelsetjenesten, som er inngått etter 13. mai 2024?

Svar:

Ventetidstallene nasjonalt for desember 2024, målt som ventetid for påbegynt helsehjelp, viste en svak positiv trend. Tallene for januar 2025 viser imidlertid at den positive trenden for påbegynt helsehjelp ikke har fortsatt. Ventetiden for ventende ligger i januar 2025 under nivået i januar 2024, men over nivået i januar 2023. De regionale helseforetakene har utarbeidet kapasitetsanalyser som viser hvor mye aktiviteten må øke fram mot juni 2025 for å nå styringsmålene. Ved utgangen av januar lå de regionale helseforetakene samlet sett bak sine egne planer for å nå målet. Helse Vest RHF har hatt en aktivitet i tråd med egne kapasitetsberegninger, men ligger også bak innen enkelte fagområder. Samtidig er det stor variasjon mellom helseforetak, private ideelle sykehus og fagområder, slik at aktiviteten samlet sett må økes betydelig.

For å være sikker på at målene nås, har jeg være tydelig overfor de regionale helseforetakene at det er behov for å gjøre korrigerende tiltak nå tidlig i 2025. Reduksjon i antall ventende og ventetider skal gjøres ved utstrakt bruk av kvelds- og helgepoliklinikker der personell som ønsker å jobbe mer får muligheten til det innen områder med ventetidsutfordringer, økt bruk av avtalespesialister og økt kjøp fra private ved at eksisterende avtaler med private utnyttes ytterligere eller utvides, og ved at det raskt inngås nye avtaler der det vil ha størst effekt for å redusere ventetidene. For å utnytte all tilgjengelig kapasitet vil det også være behov for samarbeid på tvers av helseforetak og sykehus. Tiltakene må vedvare så lenge det er behov for å kunne være sikker på at styringsmålene nås. I tillegg er det viktig at det fremdeles jobbes aktivt med tiltak som vil øke kapasiteten og effektiviteten også på lengre sikt, som for eksempel bedre arbeids- og oppgavedeling, fjerning av

tidstyver, økt bruk av ny teknologi og digitale løsninger, behovsstyrt poliklinikk og digital hjemmeoppfølging, reduksjon av unødvendige kontroller, samt styrket langsiktig samarbeid med private aktører.

Jeg hadde tirsdag 18. februar møte med styreledere og administrerende direktører i regionale helseforetak og styreledere og administrerende direktører i helseforetak og private ideelle sykehus, hvor dette budskapet ble understreket. I tillegg avholdt jeg foretaksmøte i de regionale helseforetakene onsdag 19. februar hvor dette budskapet ble gjentatt og formalisert.

For å følge utviklingen tett utover vinteren og våren 2025 skal Helse- og omsorgsdepartementet ha ukentlige møter med regionale helseforetak så lenge det er nødvendig for å få kontroll på situasjonen. I møtene skal rapportering gis på regionalt nivå og helseforetaksnivå/sykehusnivå, slik at det klart kommer frem hvilke helseforetak/sykehus og fagområder som har størst utfordringer.

For å svare konkret på representantens spørsmål har jeg innhentet informasjon fra de regionale helseforetakene. Denne informasjonene fremgår under.

Helse Sør-Øst RHF

Helse Sør-Øst RHF opplyser at de i forbindelse med Ventetidsløftet har en kombinasjon av ulike tiltak i egne helseforetak og private ideelle sykehus, økt bruk av avtalespesialistene og økt kjøp fra private tilbydere enten gjennom nye avtaler eller utvidelse av eksisterende avtaler. Helse Sør-Øst RHF kjøper helsetjenester fra private leverandører, inkludert avtalespesialistene, for i overkant av 5,2 milliarder kroner årlig. I tillegg kommer avtalene med de fem private ideelle sykehusene i Helse Sør-Øst.

Det er størst ventetidsutfordringer innen somatikk, og det er derfor innen dette området avtaler med private leverandører er inngått eller økt etter 13. mai 2024. Den første tabellen under viser fagområde, tidspunkt og volum for ny avtale. Avtalen er prolongert med 6 måneder, slik at den varer ut august 2025. I tillegg vil Helse Sør-Øst RHF kunngjøre en ny anskaffelse denne uken.

I den andre tabellen vises allerede inngåtte avtaler der volum er økt. Økningene er i hovedsak videreført fra 2024 til 2025, med unntak av innen gastroskopi og kolo-skopi der det ikke er juridisk handlingsrom til å gjøre ytterligere endringer.

Ny anskaffelse

Beskrivelse Fagområde-ytelse-delytelse	Prosedyretekst	Volum Oppstart	Volum 2025	Kommentar
Fagområde Fordøyelsessykdommer		01.09.2024		
Koloskopi med/uten biopsi	Koloskopi	2 700	2 700	Avtalene er anskaffet for Sykehuset i Vestfold HF, Sykehuset Telemark HF og Sykehuset Innlandet HF. Avtalen er prolongert tom 31.8.25 og i tillegg får de med seg volum som ikke er utnyttet i første periode inn i ny periode

Tabell 1: Ny avtale etter 13. mai 2024

Justert/ økt kjøp innen avtaler innen somatiske spesialisthelsetjenester

Beskrivelse Fagområde-ytelse-delytelse	Prosedyretekst	Volum Oppstart	Volum Endring	Volum Endring	Volum Endring	Volum 2025	Kommentar
Dato for endring->		01.01.2023	01.06.2024	10.08.2024	01.11.2024		
Fagområde 1: Fordøyelsessykdommer							
Endoskopier							
Gastroskopi med/uten biopsi	Gastroskopi	2 500		500		2 500	Det er juridisk vurdert at økningen ikke kan fortsette inn i 2025. Vurdere tilleggsanskaffelse v/behov
Koloskopi med/uten biopsi,	Koloskopi	2 500	1 500	1 000		3 750	
Fagområde 2: Gastrokirurgi 030							
Utredning og behandling av endetarmsplager							
Anorektoskopi, inkludert enklere prosedyrer	Rektoskopi Gummiringligatur	1 000				1 500	
Fagområde 3: Hjertesykdommer 150							
Hjerteutredning							
Hjerteutredning hos spesialist, inkludert ultralyd hjerte, inntil en etterkontroll	Fullstendig ekkokardiografi	1 200	450	450		2 100	
Syn og tåreveier							
Senil ptose, per øye	Operasjon for Ptose på øyelokk og øyebyrn	100			60	100	En leverandør kunne ikke skaffe øyespesialist og sa opp sin avtale etter avtaleinngåelse. Avtalen er økt med gjenværende leverandør

Tabell 2: Allerede inngåtte avtaler der volum er økt etter 13. mai 2024

Samtlige avtaler Helse Sør-Øst RHF har med private tilbydere ligger på Helse Sør-Øst RHF sin hjemmeside [Avtaler med private - Helse Sør-Øst RHF](#).

Helse Vest RHF

Inngåtte anskaffelser som per dags dato er løpende vises i tabellen under.

	Behandling	Prosedyrer	Avtale 2024/ 2025	
Helse Stavanger	Urologiske tjenester	KUC02 KXFF00 KGH10 KAE12/ KBV12	400 stk (KUC02) 100 stk (KXFF00) 100 stk (KGH10) 55 stk (KAE12/KBV12)	Avtale 01.09.2024- 31.12.2024
Helse Førde	Koloskopi	JUF32 JUF35 JFA15	400	Avtale 01.12.2024- 31.05.2025
Helse Bergen	Septumplastikk etc	DJD20 DBH50 DHB40	300	Avtale 02.01.2025- 30.06.2025
	Tonsillektomier	EMB10	300+300	Avtale 01.10.2024- 28.02.2025, iverksatt ny opsjon 01.03.2024- 28.02.2026
Helse Fonna	Koloskopi	JUF32 JUF35 JFA15	150	Avtale 01.12.2024- 31.05.2025
	Gastroskopi	JUD02 JUD05	100	Avtale 01.12.2024- 31.05.2025
	Nevrologi utredning		100	Avtale 02.01.2025- 30.06.2025
Helse Stavanger	Brystreduksjon	HAD30 HAD35	60	Avtale 01.11.2024- 30.04.2025
	Bukplastikk	QBJ15 QBJ20	40	Avtale 01.11.2024- 30.04.2025
	Variceoperasjoner	PHV 10X PHV 12X PHD 99 ZXC 35 ZXC 10 ZXM 00	100	Avtale 01.11.2024- 30.04.2025

Planlagte kjøp som planlegges for de neste ukene vises i tabellen under.

	Behandling	Prosedyrer	Innmeldte behov 2025
Helse Førde	EccoCor	SFY0GK SFY0HK	200
	Hud	QAE10/ QBE10/ QCE10/ QDE10/ ZSX92/ ZZA50	400
Helse Bergen	Thyroideakirurgi	BAA30 BAA40 BAA60	80
	Hemoroider	JHB00 JHB30	150
	Basalcellecarcinomer	QAE10/ QBE10/ QCE10/ QDE10/ ZSX92/ ZZA50	200
Helse Stavanger	Dupuytrens kontraktur		250

Helse Vest RHF har satt av 50 mill. NOK til kjøp fra private aktører i 2025 som en del av Ventetidsløftet. Helse Vest RHF har gjennom høsten 2024 etablert gode rutiner for samarbeid med helseforetakene og de private aktørene for målrettede kjøp som kan bidra i arbeidet med Ventetidsløftet. Anskaffelsene er delvis rettet mot tiltak som primært vil gi oppstart helsehjelp (eksempelvis vurderingssamtaler innen nevrologi og operasjoner for pasienter som har fått rett til operasjon før 01.06.2024), og delvis rettet mot andre tiltak som kan avlaste helseforetakene.

I tillegg til dette har flere helseforetak ønsket å forlenge opsjon eller gjøre nye anskaffelser for de løpende avtalene beskrevet i tabellen over. Blant annet har Helse Førde HF ønsket ny avtale for koloskopi i 2025, Helse Bergen HF har ønsket ny avtale for septumplastikk i 2025, Helse Fonna HF har ønsket ny avtale for koloskopi, gastroskopi og nevrologi-utredning i 2025 og Helse Stavanger HF har ønsket ny avtale for variceoperasjoner i 2025. Disse avtalene planlegges forlenget/anskaffet på ny når de løpende avtalene (beskrevet over) utløper.

Helse Vest RHF har også besluttet å videreføre styrkingen av Haraldsplass diakonale sykehus og Haugesund revmatismesykehus i 2025 for å redusere ventetider.

Helse Midt-Norge RHF

Siden 13. mai 2024 er følgende avtaler inngått mellom Helse Midt-Norge RHF og private aktører:

- Medisinske og kirurgiske ytelser: Ny rammeavtale gjeldende fra 1.4.2025 ble inngått i desember 2024, med en samlet ramme på 650 mill. kroner over maksimalt 8 år. (Ny avtale)
- Følgende delytelser er inkludert: Fordøyelsessykdommer, gastrokirurgi, karkirurgi, plastikkirurgi, urologi, ortopedi, øre-nese-halsoperasjoner og søvn.
- Brystdiagnostikk: Ny avtale inngått i februar 2025, gjeldende fra 17.2.2025, med en ramme på 5,8 mill. kroner i 2025. (Ny avtale)
- Medisinske og kirurgiske ytelser: Tre mnd forlengelse av avtale, gjeldende fra 1.1.2025 ble inngått januar 2025, med en ramme på 50 mill. kroner i tre måneder. (Forlengelse)
- Bildediagnostikk, juni 2024: En total årlig ramme på kroner 11 130 729. (Utløst opsjon)
- Arbeidsrettet og spesialiserte rehabilitering: Avtale med en årlig ramme på 355 mill. kroner ble forlenget for 2. halvår 2025. Avtale inngått desember 2024. (Forlengelse)

Helse Nord RHF

Helse Nord RHF har inngått følgende avtaler etter innføringen av Ventetidsløftet:

Nye avtaler etter 13 mai 2024 ifm. Ventetidsløftet	Leverandør
Psykisk helsevern voksne – polikliniske tjenester	Speare AS
Psykisk helsevern voksne – polikliniske tjenester	Seks behandlere
Øre-nese-halssykdommer – generelle polikliniske tjenester	Aleris Helse AS

Samlet økning i kjøp fra private leverandører av spesialisthelsetjenester i 2024 var 24,2 mill. NOK og hittil i 2025 7,8 mill. NOK. Ytterligere anskaffelser pågår.

I tillegg til utvidede og nye anskaffelser, har Helse Nord RHF hatt dialog med Spekter, Virke og NHO Geneo,

for å vurdere ytterligere muligheter knyttet til Ventetidsløftet. Foreløpig resultat av dialogen med NHO Geneo ventes primo mars.

SPØRSMÅL NR. 1198

Innlevert 12. februar 2025 av stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde

Besvart 20. februar 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Var «Norgespris» utredet i tråd med Utredningsinstruksen før regjeringens pressekonferanse 31. januar?

en i markedet og Norgespris, slik at kunden betaler en fast pris, uavhengig av hva prisen i engrosmarkedet er.

BEGRUNNELSE:

Statsråden har ikke svart på mitt spørsmål, jf. Dokument nr. 15:1068 (2024-2025). Jeg stiller derfor spørsmålet på nytt.

Svar:

Som det fremkom av pressekonferansen 31. januar, vil regjeringen på vanlig måte utarbeide et lovforslag og gjennomføre offentlig høring av forslaget, i tråd med utredningsinstruksen, med sikte på å fremme budsjettforslag for Stortinget i løpet av våren.

Strømprisutvalget (Balansekunst, oktober 2023) gjorde omfattende vurderinger av hvilke tiltak på kort og lang sikt som kan sikre strømbrukere lavere og mer forutsigbare priser, innenfor handlingsrommet i EØS-avtalen. Det ble utredet tiltak i både sluttbrukermarkedet og engrosmarkedet, og konkludert med at omfordeling håndteres bedre i sluttbrukermarkedet enn i engrosmarkedet. Norgespris vil utformes som en statlig finansieringsordning der staten tar ansvar for forskjellen mellom spotpris-

SPØRSMÅL NR. 1199**Innlevert 12. februar 2025 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle****Besvart 18. februar 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Kan finansministeren gi en oversikt over hvilke konkrete tiltak for å redusere grensehandelen som er foreslått, gjennomført eller igangsatt siden 2021 og frem til nå?

BEGRUNNELSE:

SSBs tall fra 11. februar viser at nordmenn grensehandlet for 11 milliarder kroner i 2024, en økning på 18 % fra året før. Antallet dagsturer over grensen økte med nesten en halv million, og nordmenn brukte i snitt 2145 kroner per tur – 165 kroner mer enn i 2023. I regjeringsplattformen fra 2021 kan vi lese at Regjeringen skal:

«Gjennomgå grensehandelsproblematikken i lys av erfaringene fra koronapandemien og fra andre land, som Danmark, og foreslå konkrete tiltak som reduserer grensehandelen og styrker konkurransekraften til norsk næringsliv.»

Svar:

Ifølge Statistisk sentralbyrå (SSB) utgjorde grensehandelen 11 mrd. kroner i 2024. Det er verdt å merke seg at SSB for 2019 anslo at nordmenn grensehandelen for 16 mrd. kroner på 9,6 mill. dagsturer. Disse tallene er ikke direkte sammenlignbare ettersom SSB endret metode for data-innsamling i 2023, men de tyder likevel på at grensehandelen fremdeles er under nivået fra før pandemien. SSB understreker at grensehandelsundersøkelsen er en ut-

valgsundersøkelse, noe som medfører at det er usikkerhet knyttet til de publiserte tallene.

Regjeringen tar Hurdalsplattformens punkt om grensehandel på alvor. I 2023 ble kvoten for tobakksvarer som kan innføres som reisegods, redusert. Endringen gjør det mindre attraktivt for enkelte grupper å ta turen over grensen for å handle.

Regjeringen vektlegger at skattesystemet skal bygge opp under gode, generelle ramme-betingelser. I tillegg skal konkurransepolitikk, kunnskapspolitik, offentlige reguleringer, samt innovasjon og forskning legge til rette for et produktivt og konkurransedyktig næringsliv.

Regjeringen prioriterer arbeidet med å forbedre konkurransen i dagligvarebransjen høyt. God konkurranse i dagligvaremarkedet kan begrense grensehandelen gjennom økt innovasjon, lavere priser og et større utvalg for forbrukerne innenlands. Tiltakene som er igangsatt er oppsummert i regjeringens tipunksplan for konkurransen i dagligvarebransjen. Blant annet er det tatt grep mot prissignalisering, det er innført forbud mot negative servitutter, og bevilgningen til Konkurransetilsynet er økt. I desember 2024 vedtok Stortinget endringer i konkurranseloven som innfører markedsetterforskning i norsk rett. Endringene trer i kraft 1. juli i år, og vil gi Konkurransetilsynet mulighet til å gripe inn mot alvorlige konkurranse-problemer, også der problemene ikke skyldes brudd på konkurransereglene.

SPØRSMÅL NR. 1200**Innlevert 12. februar 2025 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson****Besvart 18. februar 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Kan statsråden legge fram en tidsplan for arbeidet med en særskilt kompensasjonsordning for oljepionerene?

BEGRUNNELSE:

I sak Dokument 8:16 S (2024-2025) ba Stortinget regjeringen etablere en særskilt kompensasjonsordning for oljepionerene. Både fra statsråden og fra samtlige stortingspartier ble det uttrykt stor utålmodighet i saken, ikke minst fordi mange av oljepionerene har skrantende

helse og står i fare for å gå i graven før arbeidet er ferdig. Spørsmålsstiller etterlyser derfor en oppdatering på dette viktige arbeidet og en tidsplan for den videre prosessen med å få på plass en særskilt kompensasjonsordning.

Svar:

Arbeids- og inkluderingsdepartementet jobber nå med å utforme en kompensasjonsordning for oljepionerene og legger oljepionerkommisjonens anbefalinger til grunn i dette arbeidet.

Alle praktiske forberedelser, blant annet administrative og tekniske løsninger, arbeidsmedisinsk apparat, samt regelverksarbeidet som må ligge til grunn planlegges nå av departementet. Det jobbes også med å anslå de økonomiske konsekvensene.

Jeg vil fremme et forslag til Stortinget om en kompensasjonsordning for oljepionerene når dette arbeidet er gjennomført.

